

การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

สารนิพนธ์
ของ
เยาวลักษณ์ ทองประยูร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2548

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

372.14078

๒๕๔๗ ก

๖๒

การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

บทคัดย่อ

ของ

เยาวลักษณ์ ทองประยูร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2548

h 277858

๕-๙ ส.ค. 2548

เยาวลักษณ์ ทองประยูร. (2547). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรม
และจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษา
สารนิพนธ์ : ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย (1) เพื่อสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (2) เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรม
แนะแนวด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (3) เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมและ
จริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
คุณธรรมและจริยธรรม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ของโรงเรียนรุ่งเรืองอุปถัมภ์
สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2547 จำนวน 90 คน ประกอบด้วยนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 , 2 และ 3 ชั้นละ 30 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการ
วิจัย ได้แก่ ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
แบบฝึกหัด แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
พัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาประสิทธิภาพชุดการสอนแต่ละชุดตามเกณฑ์ E_1 / E_2
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test แบบ
dependent

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 1 ประกอบไปด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 , 2 และ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ
76.61 , 72.92 และ 74.23 ตามลำดับ
2. ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มีคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติระดับ .01 โดยมี
คุณธรรมและจริยธรรมทุกด้านเพิ่มขึ้น ซึ่งได้แก่ ความมีวินัย ความสามัคคี ความเสียสละ ความ
กตัญญูกตเวที และความเมตตากรุณา

A CONSTRUCTION OF GUIDANCE ACTIVITY TEACHING PACKAGE
FOR MORAL AND ETHICAL DEVELOPMENT OF THE
FIRST LEVEL – PRIMARY EDUCATION STUDENTS

AN ABSTRACT
BY
YAWALUCK TONGPRAYOON

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University
May 2005

Yawaluck Tongprayoon. (2005). *A Construction of Guidance Activity Teaching Package for Moral and Ethical Development of the First Level – Primary Education Students*. Master Project, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Prof. Dr. Pongpan Kirdpitak.

The purposes of this research were : (1) to construct the guidance activity teaching package for moral and ethical development of students in the first level – primary education , (2) to evaluate the efficiency of each guidance activity teaching package for moral and ethical development of students in the first level – primary education , and (3) to compare the differences in moral and ethics of the students before and after participation in the program of the guidance activity teaching package for moral and ethical development. Ninety subjects of the study of were stratified randomly selected from the students in the first level – primary education of Rungruangobprathum School in Bangkok in the academic year 2004. These subject were classified in three groups : Prathom Suksa I ,II and III. Each group consisted of 30 students. The research instruments were the guidance activity teaching package for moral and ethical development of the students, the exercises and the assessment of the opinions of the students towards the guidance activity teaching package for moral and ethical development of the students in the first level – primary education , and the moral and ethical inventory of the stated students. The efficiency of each package was analyzed by E_1 / E_2 . The data were analyzed by means , standard deviation and t-test for dependent samples.

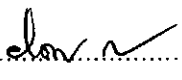
The results of this study were as follows :

1. Eighteen guidance activity teaching packages for moral and ethical development of the students in the first level – primary education were Prathom Suksa I ,II and III. The efficiencies E_1 / E_2 of the packages of Prathom Suksa I ,II and III were 76.61 , 72.92 and 74.23 respectively

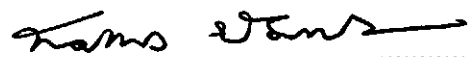
2. Significant differences in moral and ethical development of students in the first level – primary education existed before and after participation in the program of the guidance activity teaching package at .01 level. The data revealed that each dimension of the students' moral and ethics increased : discipline , unity , sacrifice , gratefulness , and kindness.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ของ เยาวลักษณ์ ทองประยูร ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

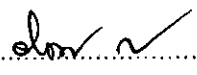
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

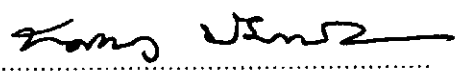

.....
(ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

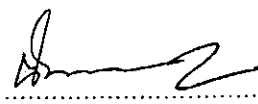
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร ประเสริฐสุข)

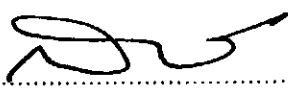
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร ประเสริฐสุข)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย ชูชาติ)
วันที่...๒๐...เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2548

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำสารนิพนธ์ ตลอดจนให้กำลังใจเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณอาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง และอาจารย์วิศิณี มุกตอกไม้ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร ประเสริฐสุข และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์ ที่กรุณาเป็นกรรมการในการสอบสารนิพนธ์ในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่าง ๆ ให้

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนรุ่งเรืองอุปถัมภ์ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 1 ห้อง 3 ชั้นประถมศึกษาที่ 2 ห้อง 2 และชั้นประถมศึกษาที่ 3 ห้อง 2 ปีการศึกษา 2547 ที่ให้ความสนและให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณพี่ เพื่อน และน้อง ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอโน้มรำลึกถึงพระคุณครู อาจารย์ ทุกท่านที่ให้การอบรมสั่งสอนถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ให้กับผู้วิจัย จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ นายดาบตำรวจยงยุทธ ทองประยูร และนางสุภาพร ทองประยูร ผู้เป็นบิดามารดา และสมาชิกในครอบครัวทองประยูรทุกคน ที่ให้ความรัก ความห่วงใยและกำลังใจที่ดีแก่ผู้วิจัยตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ ที่ผู้อ่านได้รับจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นคุณงามความดีของบิดา มารดา คณาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณของผู้วิจัยทุกท่าน

เยาวลักษณ์ ทองประยูร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.....	9
ความมุ่งหมายและหลักการ.....	9
สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา.....	10
ระบบการศึกษา.....	10
แนวการจัดการศึกษา.....	11
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	13
หลักการ.....	13
จุดหมาย.....	13
โครงสร้าง.....	14
การจัดหลักสูตร.....	15
แนวการจัดหลักสูตรสถานศึกษา.....	16
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	17
ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	17
จุดมุ่งหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	17
หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	17
ประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	18
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน.....	19
ความหมายของชุดการสอน.....	19
ความหมายของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว.....	20
หลักในการผลิตชุดการสอน.....	20

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2	(ต่อ)	
	คุณค่าของชุดการสอน.....	21
	ประเภทของชุดการสอน.....	21
	ส่วนประกอบของชุดการสอน.....	22
	ระบบผลิตชุดการสอน.....	22
	บทบาทและส่วนประกอบของคู่มือครู.....	23
	หลักในการเขียนแบบฝึกปฏิบัติ.....	25
	การเสนอเนื้อหาในชุดการสอน.....	26
	รูปแบบและการแบ่งเวลาประกอบกิจกรรมในชุดการสอน.....	28
	ประโยชน์ของชุดการสอน.....	29
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว.....	29
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว.....	30
	ความหมายของกิจกรรมแนะแนว.....	30
	สาระสำคัญของกิจกรรมแนะแนว.....	31
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว.....	33
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม.....	34
	ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม.....	34
	องค์ประกอบทางจริยธรรม.....	36
	ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม.....	38
	วิธีการส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรม.....	44
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม.....	46
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	49
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 (ต่อ)	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	70
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	70
ความสำคัญของการวิจัย.....	70
ขอบเขตของการวิจัย.....	70
สมมติฐานในการวิจัย.....	71
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
อภิปรายผล.....	73
ข้อเสนอแนะ.....	77
บรรณานุกรม.....	78
ภาคผนวก.....	85
ภาคผนวก ก.....	86
ภาคผนวก ข.....	297
ภาคผนวก ค.....	332
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	335

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	4
2 ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง	57
3 ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แต่ละชุด และรวมทุกชุด ของแต่ละระดับชั้น	61
4 เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 ที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมก่อนและหลัง การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม จำนวนนักเรียน 30 คน	66
5 เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 ที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมก่อนและหลัง การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม จำนวนนักเรียน 30 คน	67
6 เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมก่อนและหลัง การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม จำนวนนักเรียน 30 คน	68
7 เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้ จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม	300
8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1	305
9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการตอบแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนต่อชุดการสอน กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ทั้ง 18 ชุด	307
10 คะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน	308
11 คะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน	309
12 คะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน	310

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
13	คะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ทั้ง 18 ชุด	311
14	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน เรื่องแต่งกายมีวินัย	312
15	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน เรื่องนิทานความสามัคคี	313
16	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน เรื่องนิทานความเสียสละ	314
17	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน เรื่องวินัยต่อตนเอง	315
18	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน เรื่องนิทานความกตัญญู	316
19	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน เรื่องนิทานความเมตตา	317
20	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน เรื่องระเบียบแถว	318
21	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน เรื่องมังกรสามัคคี	319
22	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน เรื่องร่วมใจเสียสละ	320
23	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน เรื่องห้องเรียนมีวินัย	321

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
24 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน เรื่องคุณทองแดง	322
25 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน เรื่องคนดีผู้เมตตา	323
26 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน เรื่องโรงเรียนของเรา	324
27 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน เรื่องสามัคคีวิบาก	325
28 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน เรื่องเสียสละร่วมกัน	326
29 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน เรื่องวินัยต่อส่วนรวม	327
30 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน เรื่องเด็กยอดกตัญญู	328
31 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน เรื่องหัวใจผู้เมตตา	329
32 วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1	330

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ภาพทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม	43
2 การสร้างแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1	50
3 การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและ จริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1	52

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมไทยที่ผ่านมาพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี เพื่อให้เท่าเทียมกับประเทศทางตะวันตก การจัดการศึกษาจึงยึดปรัชญาตะวันตกและเน้นในแง่ของการสนองความต้องการของสังคม สังคมจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่กำหนดการศึกษา ซึ่งความจริงแล้วหน้าที่ของการศึกษาจะต้องพัฒนาคนและนำสังคม เพื่อช่วยให้มนุษย์สามารถแก้ปัญหาของสังคมและมนุษยชาติได้ (พระธรรมปิฎก. 2537: 6-9) แต่สภาพสังคมในปัจจุบันมีปัญหามากมาย เพราะคนในสังคมให้ความสำคัญแต่พัฒนาทางวัตถุ ขาดความสนใจพัฒนาทางด้านจิตใจ การเปลี่ยนแปลงทางวัตถุทำให้คนสมัยใหม่หลงใหลใฝ่ฝันต่อรูปธรรมที่จะนำความสุขสบายมาให้แก่ตน โดยไม่คำนึงถึงคุณธรรม (เกียรติศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2527: 12) ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของมนุษย์ ถูกกำหนดโดยสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยี ซึ่งมีได้พัฒนาไปในทางที่พึงประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2522: 1) และพระธรรมปิฎก (2537: 106) กล่าวว่า การพัฒนาอย่างมีดุลยภาพที่ครบองค์รวมนั้น ไม่ใช่มีเฉพาะองค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อมกับเศรษฐกิจเท่านั้น ต้องมองสามด้านคือ ชีวิตมนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม ทั้งสามด้านต้องเกื้อกูลประสานกันและพัฒนาไปพร้อมกัน

ตามโครงสร้างของระบบหลักสูตรทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยเฉพาะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คาดหวังให้เด็กและเยาวชนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักคิดตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างรอบคอบมีเหตุผลมีความรู้อันเป็นสากลรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการต่าง ๆ มีความสามารถในการสื่อสาร การจัดการ และใช้เทคโนโลยีที่จำเป็น และเป็นบุคคลที่มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามในการดำเนินชีวิต ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา มุ่งมั่นพัฒนาตนเองและสังคม ประกอบอาชีพสุจริต และพึ่งตนเองได้ รวมทั้งเป็นบุคคลที่อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข มีทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี มีสุนทรียภาพ มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความภูมิใจในความเป็นไทย รักท้องถิ่น มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พัฒนาศิลป วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กรมวิชาการ. 2544: 3) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542: 5) มาตรา 6 ได้ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้จุดมุ่งหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กรมวิชาการ. 2544: 2-6) มุ่งเน้นการพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้านทั้งร่างกาย สติปัญญา

อารมณ์ และสังคม พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ โดยมุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม เข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เลือกตามความถนัดและความสนใจของตนเอง ซึ่งกิจกรรมแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กรมวิชาการ, 2544: 6) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

ในการพัฒนานักเรียนนั้น นอกจากจะจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเยาวชนในด้านกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา แล้วจำเป็นต้องพัฒนานักเรียนในด้านคุณธรรมและจริยธรรมด้วย

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524: 1) ได้กล่าวว่า จริยธรรมเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญและนำมาพัฒนาบุคคลภายในประเทศให้ยึดมั่น และปฏิบัติในชีวิตประจำวัน จริยธรรมแปลตามหลักศาสนาและภาษาสันสกฤต คือธรรมที่ควรปฏิบัติหรือธรรมที่พึงปฏิบัติ ซึ่งเป็นสิ่งที่บุคคลในสังคมเรียกร้องตลอดเวลา โดยเฉพาะพฤติกรรมด้านจริยธรรม 9 ประการ อันได้แก่ ความประหยัด ความขยันหมั่นเพียร ความมีสติปัญญา การพึ่งตนเอง ความรับผิดชอบ ความสามัคคี การยึดมั่นในคุณธรรมและศีลธรรม ความมีวินัย และความรักชาติ ถ้าบุคคลในสังคมส่วนใหญ่ปฏิบัติได้ครบทั้ง 9 ประการ ย่อมเป็นรากฐานอันสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนความเจริญของบ้านเมืองได้ทุกองค์กร หน่วยงาน และสถาบัน

ในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่แก่นักเรียนนั้น ควรนำเครื่องมือที่ใช้สื่อประสม และใช้กระบวนการกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ และการอภิปรายร่วมด้วย สำหรับเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ประกอบการสอนมีความสอดคล้องกับหลักการสอนจริยศึกษา เพราะเป็นการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มเช่น การแสดงบทบาทสมมติ การสร้างสถานการณ์จำลอง การอภิปราย เป็นต้น และยังสามารถใช้เทคนิคการสอนต่าง ๆ รวมถึงการนำมาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุข เกิดการเรียนรู้ เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น ตลอดจนปลูกฝังนิสัย เจตคติ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจริยธรรมต่าง ๆ ไปด้วย (จำเนียร ช่างโชติ . 2527: 12)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 เพื่อสร้างเสริมเยาวชนไทยให้มีคุณธรรมและจริยธรรม ให้เป็นคนดี มีความสามารถ และมีคุณภาพตามที่สังคมและประเทศต้องการ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 1
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ก่อนและหลัง
ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 ได้อย่างเหมาะสม เพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนรุ่งเรืองอุทุมม์ สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 385 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 ประกอบด้วยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนรุ่งเรืองอุทุมม์ สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 90 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น จากประชากรโดยใช้ชั้นเป็นเกณฑ์ได้ดังนี้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 3 มีนักเรียนจำนวน 30 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2 มีนักเรียนจำนวน 30 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 2 มีนักเรียนจำนวน 30 คน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ชั้น	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ประถมศึกษาปีที่ 1/1	30	-
ประถมศึกษาปีที่ 1/2	32	-
ประถมศึกษาปีที่ 1/3	30	30
ประถมศึกษาปีที่ 1/4	35	-
ประถมศึกษาปีที่ 2/1	39	-
ประถมศึกษาปีที่ 2/2	30	30
ประถมศึกษาปีที่ 2/3	35	-
ประถมศึกษาปีที่ 2/4	30	-
ประถมศึกษาปีที่ 3/1	30	-
ประถมศึกษาปีที่ 3/2	30	30
ประถมศึกษาปีที่ 3/3	32	-
ประถมศึกษาปีที่ 3/4	32	-
รวม	385	90

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
2. ตัวแปรตาม คือ คุณธรรมและจริยธรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณธรรม หมายถึง หลักธรรมความดีงามในจิตใจของบุคคล อันจะนำไปสู่การปฏิบัติที่เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม
2. จริยธรรม หมายถึง แนวทางประพฤติปฏิบัติที่ดีงามทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และสังคม เพื่อความสงบเรียบร้อยและประโยชน์ในการอยู่ร่วมกันของบุคคลในสังคม
3. คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 หมายถึง หลักธรรมความดีงามและแนวทางประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม อันจะนำไปสู่เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม เพื่อความสงบเรียบร้อยและประโยชน์ในการอยู่ร่วมกันของบุคคลในสังคม ซึ่งคุณธรรมและจริยธรรม

ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ได้แก่ ความมีวินัย ความสามัคคี ความเสียสละ ความกตัญญูทักเวที และความเมตตากรุณา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ความมีวินัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ สามารถควบคุมตนเองให้เป็นไปตามความต้องการและระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม โดยเคารพสิทธิของผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ควบคุมพฤติกรรมของตนเอง รู้ว่าสิ่งใดดีควรทำและสิ่งใดไม่ดีควรหลีกเลี่ยง สามารถคิด ตัดสินใจ และเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเห็นว่าเหมาะสม ไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคมและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น

3.2 ความสามัคคี หมายถึง การแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงกัน ประองตองกันเป็นคุณธรรมที่บุคคลในกลุ่มแสดงออกโดยรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงานหรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม ซึ่งพฤติกรรมสำคัญที่แสดงออกประกอบด้วย พฤติกรรมที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

3.3 ความเสียสละ หมายถึง การสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อช่วยเหลือและหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม โดยการสละกำลังกาย ทรัพย์สินของ สติปัญญา เวลาและความสุขสบายส่วนตัว

3.4 ความกตัญญูทักเวที หมายถึง การแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สำนึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณ และสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ ไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้ง และไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล

3.5 ความเมตตากรุณา หมายถึง การแสดงออกถึงความปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจ การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลตามกำลังของตนต่อพืช สัตว์ และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ

4. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อการสอน ซึ่งมีลักษณะเป็นสื่อประสมประกอบด้วย รูปภาพ ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ซึ่งจะพัฒนาให้นักเรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้น และชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมแต่ละชุดประกอบด้วย คำชี้แจง คู่มือครู คู่มือนักเรียน สื่อในการจัดกิจกรรม และแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน โดยมีขั้นตอนในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมดังนี้

4.1 ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมมากน้อยเพียงใด

4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม

4.3 ขั้นดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม ซึ่งมีเทคนิคดังนี้ การสำรวจ การระดมสมอง การเล่านิทาน สุภาษิต เกม การวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน สถานการณ์จำลอง สถานการณ์จริง การอภิปราย กรณีศึกษา การสนทนา และการคิดแก้ปัญหา

4.4 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเรื่องที่เรียน เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ

4.5 ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมมากน้อยเพียงใด

5. เกณฑ์การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ 60/60

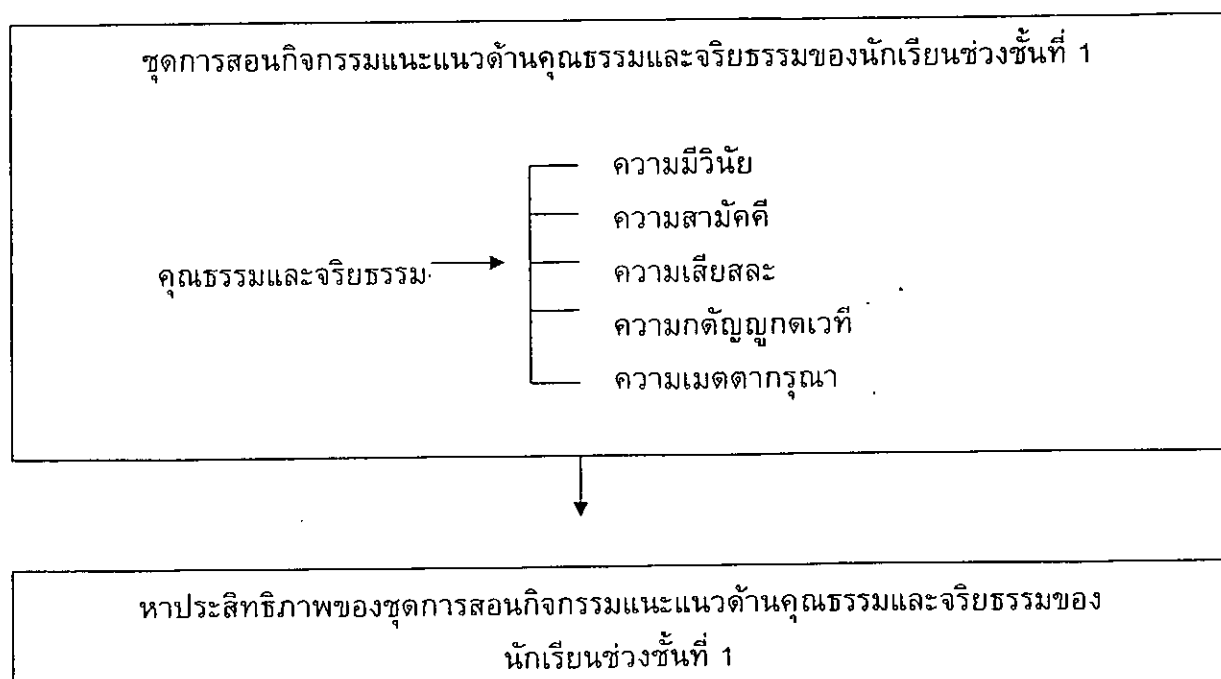
60 จำนวนแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 60 ขึ้นไป

60 จำนวนแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 60 ขึ้นไป

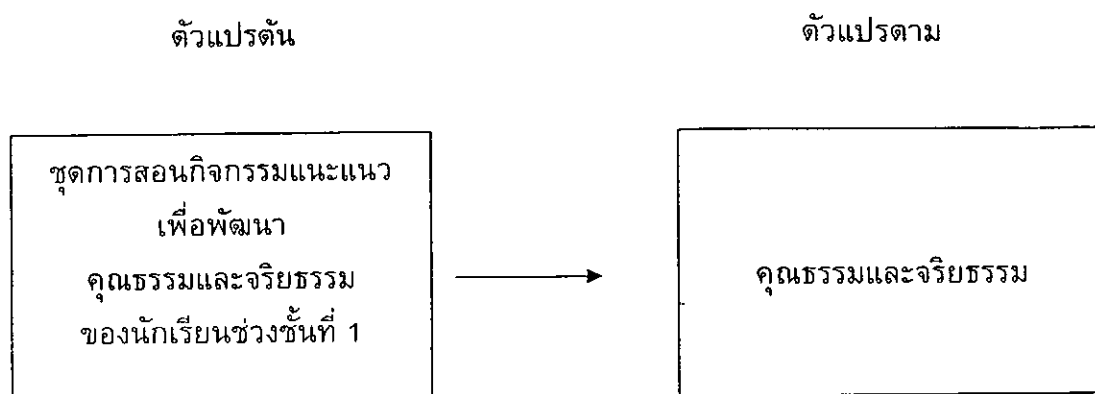
กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดดังนี้

1. การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

2. การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรม
แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

สมมติฐานในการวิจัย

ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 นักเรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
 - 1.1 ความมุ่งหมายและหลักการ
 - 1.2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา
 - 1.3 ระบบการศึกษา
 - 1.4 แนวการจัดการศึกษา
2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
 - 2.1 หลักการ
 - 2.2 จุดหมาย
 - 2.3 โครงสร้าง
 - 2.4 การจัดหลักสูตร
 - 2.5 แนวการจัดหลักสูตรสถานศึกษา
3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
 - 3.1 ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 3.2 จุดมุ่งหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 3.3 หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 3.4 ประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน
 - 4.1 ความหมายของชุดการสอน
 - 4.2 ความหมายของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
 - 4.3 หลักในการผลิตชุดการสอน
 - 4.4 คุณค่าของชุดการสอน
 - 4.5 ประเภทของชุดการสอน
 - 4.6 ส่วนประกอบของชุดการสอน
 - 4.7 ระบบผลิตชุดการสอน
 - 4.8 บทบาทและส่วนประกอบของกลุ่มมือครู
 - 4.9 หลักในการเขียนแบบฝึกปฏิบัติ
 - 4.10 การเสนอเนื้อหาในชุดการสอน
 - 4.11 รูปแบบและการแบ่งเวลาประกอบกิจกรรมในชุดการสอน

- 4.12 ประโยชน์ของชุดการสอน
- 4.13 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
- 5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว
 - 5.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว
 - 5.2 สารสำคัญของกิจกรรมแนะแนว
 - 5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว
- 6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม
 - 6.1 ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม
 - 6.2 องค์ประกอบทางจริยธรรม
 - 6.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม
 - 6.4 วิธีการส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรม
 - 6.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

1.1 ความมุ่งหมายและหลักการ

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
- (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้

- (1) มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
- (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนท้องถิ่น

(3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา

(4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

(6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

1.2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา

มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับ การศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บ ค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถ พึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิ และโอกาสได้รับ การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสองให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสีย ค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลือ อื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

1.3 ระบบการศึกษา

มาตรา 15 การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

(1) การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

(2) การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญ ของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

(3) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความ สนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อหรือแหล่งความรู้อื่นๆ

สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ ให้มี การเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกัน หรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะเป็น ผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน

มาตรา 17 ให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด เข้าเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษา ภาคบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 18 การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาชั้นพื้นฐาน ให้จัดในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

(1) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น

(2) โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบัน พุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น

(3) ศูนย์การเรียน ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัด

1.4 แนวการจัดการศึกษา

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

(1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

(4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทย อย่างถูกต้อง

(5) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียน การสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ

ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อ เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลตาม มาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ให้จัดตามความ เหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ

สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้าน ความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่ง และ วรรคสองแล้ว ยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้าวิจัย เพื่อ พัฒนาองค์กรความรู้และพัฒนาสังคม

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบัน สังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมี การจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและ วิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

2.1 หลักการ

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามแนวนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ จึงกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้

2.1.1 เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2.1.2 เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.1.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

2.1.4 เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้

2.1.5 เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

2.2 จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่อไปนี้

2.2.1 เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์

2.2.2 มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า

2.2.3 มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์

2.2.4 มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญหา และทักษะในการดำรงชีวิต

2.2.5 รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี

2.2.6 มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค

2.2.7 เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.2.8 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.2.9 รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

2.3 โครงสร้าง

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

2.3.1 ระดับช่วงชั้น

กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

2.3.2 สาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

2.3.2.1 ภาษาไทย

2.3.2.2 คณิตศาสตร์

2.3.2.3 วิทยาศาสตร์

2.3.2.4 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

2.3.2.5 สุขศึกษาและพลศึกษา

2.3.2.6 ศิลปะ

2.3.2.7 การงานอาชีพและเทคโนโลยี

2.3.2.8 ภาษาต่างประเทศ

2.3.3 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพเพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.3.3.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอน

ทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพ และการมีงานทำ

2.3.3.2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

2.3.4 มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่มเพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ซึ่งกำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.3.4.1 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3.4.2 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6

มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้เฉพาะมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตลอดจนมาตรฐานการเรียนรู้ที่เข้มข้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติมได้

2.4 การจัดหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำหรับผู้เรียนทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถปรับใช้ได้กับการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

สถานศึกษาต้องจัดสาระการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 8 กลุ่มในทุกชั้น ให้เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ และระดับพัฒนาการของผู้เรียน โดยในช่วงการศึกษาภาคบังคับ คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จัดหลักสูตรเป็นรายปี และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 จัดเป็นหน่วยกิต ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 และปีที่ 4 - 6 การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ หลักสูตรที่จัดขึ้นมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ การติดต่อสื่อสาร และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ เน้นการบูรณาการอย่างสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง และพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว พัฒนาความสามารถ ทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้ และทักษะในการดำเนินชีวิต ให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถเสริมสร้างสุขภาพส่วนตัวและชุมชน มีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะเฉพาะด้าน มุ่งปลูกฝังความรู้ ความสามารถ และทักษะในวิทยาการและเทคโนโลยีเพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มุ่งมั่นพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่างๆ

ลักษณะหลักสูตรในช่วงชั้นนี้จัดเป็นหน่วยกิตเพื่อให้มีความยืดหยุ่นในการจัดแผนการเรียนรู้ ที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ

2.5 แนวการจัดหลักสูตรสถานศึกษา

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และ ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

2.5.1 จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น การบูรณาการโครงการ องค์ความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น

2.5.2 จัดกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติ และความสามารถ ความต้องการ ของผู้เรียนและชุมชน เช่น ชมรมทางวิชาการต่างๆ เป็นต้น

2.5.3 จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรม ลูกเสือ เนตรนารี เป็นต้น

2.5.4 จัดกิจกรรมประเภทบริการด้านต่างๆ ฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและ ส่วนรวม

2.5.5 การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบ โดยให้ถือว่าเป็นเกณฑ์ประเมินผล การผ่านช่วงชั้นเรียน

การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สถานศึกษาต้องร่วมกับชุมชนกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นเป้าหมายในการ พัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่สถานศึกษาจะกำหนดเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น สามารถกำหนดขึ้นได้ตามความต้องการ โดยให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นที่จะต้องมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมดังกล่าวให้แก่ผู้เรียน เพิ่มจากที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระ การเรียนรู้ต่างๆ

ในแต่ละภาคเรียนหรือปีการศึกษา ครูผู้สอนต้องจัดให้มีการวัดและประเมินผลรวมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยเป็นการประเมินเชิงวินิจัย เพื่อการปรับปรุงพัฒนาและการส่งต่อ ทั้งนี้ควรประสานสัมพันธ์กับผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายปี/รายภาค

ในแต่ละช่วงชั้นสถานศึกษาต้องจัดให้มีการวัดและประเมินผลรวม ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อทราบความก้าวหน้าและพัฒนาการของผู้เรียนสถานศึกษาจะได้นำไปกำหนดแผนกลยุทธ์ในการปรับปรุงพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

แนวทางการวัดและประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะได้กล่าวถึงตามหัวข้อต่อไปนี้

3.1 ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กรมวิชาการ (2545 : 1 - 2) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า เป็นกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการด้วยรูปแบบ วิธีการที่หลากหลาย ในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม มุ่งเสริมเจตคติคุณค่าชีวิต ปลุกฝังคุณธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

3.2 จุดมุ่งหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ (2546 : 2) ได้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

3.2.1 พัฒนางค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม

3.2.2 พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ โดยมุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม

3.2.3 เข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เลือกตามความถนัดและความสนใจของตนเอง จากความหมายและจุดมุ่งหมาย สรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมโดยจัดเพิ่มเติมจากกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม

3.3 หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ (2546 : 2-3) ได้มีหลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้

3.3.1 มีการกำหนดวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

3.3.2 จัดให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความสนใจ ความถนัด และความสามารถ
ของผู้เรียนและวัฒนธรรมที่ดำรง

3.3.3 บูรณาการวิชาการกับชีวิตจริง ให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต และรู้สึกสนุกกับการใฝ่รู้ใฝ่เรียน

3.3.4 ใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ฝึกให้คิดวิเคราะห์
สร้างสรรค์ จินตนาการ ที่เป็นประโยชน์และสัมพันธ์กับชีวิตในแต่ละช่วงวัยอย่างต่อเนื่อง

3.3.5 จำนวนสมาชิกมีความเหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม

3.3.6 มีการกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และ
เป้าหมายของสถานศึกษา

3.3.7 ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ มีครูเป็นที่ปรึกษา ถือเป็นหน้าที่และงานประจำโดย
คำนึงถึงความปลอดภัย

3.3.8 ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร
ทั้งภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

3.3.9 มีการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม โดยวิธีการที่หลากหลายและสอดคล้อง
กับกิจกรรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า หลักในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้นต้องเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์ที่เป็นรูปธรรมโดยให้เหมาะสมกับช่วงวัยและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งจะยึดผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการหลักให้มีครูเป็นที่ปรึกษา ทุกกิจกรรมสามารถประเมินผลได้อย่างเหมาะสม

3.4 ประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมนักเรียน ทางคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ (2546 : 6 - 7) ได้แบ่งเป็น 3 กลุ่ม หรือ 3 ประเภท คือ

3.4.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิตวุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนจะต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

นอกเหนือจากกิจกรรมแนะแนวในส่วนของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแล้ว สถานศึกษาต้องจัดระบบแนะแนวให้บริการช่วยเหลือนักเรียนทุกคน เพื่อให้รู้จักตนเองในด้านความสนใจ ความถนัด ความสามารถ ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับการเลือกศึกษาต่อ และเลือกอาชีพที่เหมาะสม และเสริมสร้างบุคลิกภาพลักษณะนิสัย การปรับตัวที่เหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งความสามารถในการจัดการกับปัญหาทางด้านอารมณ์ และอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.4.2 กิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน หรือกิจกรรมพัฒนาสาระการเรียนรู้หรือกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสนองนโยบายของรัฐ หรือเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสนองความสนใจของผู้เรียน พัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ทักษะ ความสามารถพิเศษ ที่ไปสู่ความเป็นเลิศหรือศิลปิน เช่น เป็นนักวิทยาศาสตร์ นักโต้วาที นักแสดง นักดนตรี นักร้อง เป็นต้น นอกจากนี้โรงเรียนยังต้องจัดกิจกรรมเพื่อสนองนโยบายของรัฐเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ เช่น รักการออกกำลังกาย มีน้ำใจนักกีฬา การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น

3.4.3 กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และรักษาดินแดน เป็นกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพเพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ โดยมุ่งเน้นปลูกฝังความเป็นระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต มีความรักสามัคคี อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้และบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม

สรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละประเภทถึงแม้จะมีจุดมุ่งหมายเฉพาะแตกต่างกัน แต่มีเป้าหมายร่วมกัน คือการพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา เป็นการเสริมเติมเต็มให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน

4.1 ความหมายของชุดการสอน

แอชบี (Ashby. 2000 :15 - 17) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นเครื่องมือช่วยสอนที่ประกอบด้วย รูปภาพ สไลด์ เพลง และเทปเสียงที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น หลังจากที่นักเรียนเรียนด้วยชุดการสอนจบแต่ละบทเรียนแล้ว นักเรียนสามารถจะทราบความก้าวหน้าของตนเองจากการทำแบบทดสอบที่มีอยู่ในชุดการสอน

กู๊ด (Good. 1973 : 306) กล่าวว่า ชุดการสอน หมายถึงโปรแกรมการสอนทุกอย่างที่จัดไว้โดยเฉพาะ มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในแต่ละชุดการสอน ซึ่งได้แก่ คู่มือครู เนื้อหา แบบทดสอบ และมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนไว้ครบถ้วน

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2522 : 151) กล่าวว่า ชุดการสอนหมายถึงระบบการนำเสนอสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์แต่ละหน่วยมาช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ชุดการสอนนิยมบรรจุไว้ในกล่องหรือซองเพื่อให้การสอนของครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ชุดการสอนประกอบด้วยคู่มือครูในการใช้ชุดการสอน สื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ การมอบหมายงานเพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้น

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 118) กล่าวว่าชุดการสอนเป็นสื่อประสมที่ได้จัดกระบวนการผลิต บุคลากรนำเสนอการสอนที่สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่องและวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 185) กล่าวว่า ชุดการสอนหมายถึงระบบการผลิตและการนำเสนอการเรียนหลายอย่างที่มีความสัมพันธ์กันและมีคุณค่าส่งเสริมกันและกัน สื่อการเรียนอย่างหนึ่งอาจนำมาใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา ส่วนสื่อการเรียนอีกอย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อก่อให้เกิด

ความลึกซึ้ง สื่อการเรียนเหล่านี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสื่อประสม การนำสื่อการเรียนมาใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชานั้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่าชุดการสอน คือ หน่วยหรือซองซึ่งบรรจุสื่อการเรียนต่าง ๆ พร้อมทั้งคำแนะนำในการทำกิจกรรมตามขั้นตอนที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

บุญเกื้อ คอรวาเวช (2529 : 66 – 67) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งซึ่งเป็นชุดของสื่อประสมที่มีสื่อการสอนตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปรวมกัน โดยจัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ตามหัวข้อเนื้อหา และประสบการณ์ของแต่ละหน่วย ที่ต้องการจะให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามที่ต้องการจัดเอาไว้เป็นชุด ๆ บรรจุในซอง กล่อง หรือกระเป๋า

4.2 ความหมายของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

เป็รื่อง กุมุท (2518 : 1) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยการใช้สื่อการสอนประสมที่สอดคล้องกับวิชาแนะแนว ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียน 1 คาบต่อสัปดาห์ทั้งชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย อันจะทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ทางด้านการศึกษาอาชีพ ส่วนตัวและสังคมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บุญเกื้อ คอรวาเวช (2529 : 66 – 67) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวว่าหมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้สื่อประสมประกอบด้วย รูปภาพ เทปเพลง วีดิทัศน์ เกม แบบฝึกหัด โดยจัดไว้เป็นชุดหรือกล่องหรือซอง ภายในประกอบด้วยคู่มือครู คู่มือนักเรียน รวมทั้งสื่อในการจัดกิจกรรมแต่ละเรื่อง

4.3 หลักในการผลิตชุดการสอน

บราว (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2526 : 199; อ้างอิงจาก Brown. 1973 : 503 – 509) เสนอหลักการในการผลิตชุดการสอนไว้ 2 ประการดังนี้

ประการที่ 1 หลักการเกี่ยวกับสื่อประสม ชุดการสอน หมายถึง การใช้สื่อหลาย ๆ อย่างที่เสมอกันอย่างมีระบบ มาใช้เป็นแนวทางการเรียนรู้ของกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อ

ประการที่ 2 หลักการวิเคราะห์ระบบ ชุดการสอน จัดทำโดยอาศัยวิธีวิเคราะห์ระบบ มีการทดลองสอนและปรับปรุงแก้ไขจนเป็นที่น่าเชื่อถือได้ จึงนำออกมาใช้เพื่อเผยแพร่กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอน ทั้งนี้เป็นการช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างสัมพัทธ์กัน

ธีระชัย ปุณณโชติ (2532 : 4 – 17 – 4 – 18) ได้เสนอหลักการในการผลิตชุดการสอนไว้ 2 ประการคือ

ประการที่ 1 แนวโน้มใหม่ของการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในการสอนปัจจุบันนี้ การใช้โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนได้เปลี่ยนแปลงและขยายตัวออกไปเป็นสื่อการสอนที่ครอบคลุมถึงการใช้สิ่งสิ้นเปลือง (วัสดุ) เครื่องมือต่าง ๆ (อุปกรณ์) และกระบวนการ ได้แก่กิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการสาธิตและการทดลอง ปัจจุบันนิยมใช้สื่อการสอนแบบประสมและจัดทำชุดสำหรับช่วยการเรียนรู้ของผู้เรียนมากกว่าใช้ช่วยครูในการสอน คือให้นักเรียนใช้สื่อการสอนด้วยตนเอง

ประการที่ 2 หลักการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับสภาพแวดล้อม แนวโน้มปัจจุบันต้องการให้นักเรียนมีบทบาทในการเรียนรู้มากขึ้น จึงมีการนำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ เปิดโอกาสให้นักเรียนกระทำกิจกรรมมากขึ้น จึงนำมาสู่การผลิตสื่อการสอนในรูปของชุดการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสื่อการเรียนต่าง ๆ และกับเพื่อนนักเรียน

4.4 คุณค่าของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 121) กล่าวว่า ชุดการสอนมีคุณค่าด้านต่าง ๆ ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้คือ

4.4.1 ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหา และประสบการณ์ที่สลับซับซ้อนและมีลักษณะเป็นนามธรรมสูง

4.4.2 ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียน เพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตน นักเรียนสามารถทำตามคำแนะนำที่บอกไว้ในชุดการสอนนั้น ๆ รวมทั้งศึกษาและตอบคำถามด้วยตนเอง

4.4.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

4.4.4 ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ผู้สอน เพราะชุดการสอนผลิตเป็นหมวดหมู่สามารถใช้ได้ทันที โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ค่อยมีเวลาในการเตรียมการสอนล่วงหน้า

4.4.5 ทำให้การเรียนของผู้เรียนมีอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน ชุดการสอนทำให้ผู้เรียนเรียนได้ตลอดเวลา ไม่ว่าผู้สอนจะมีสภาพขัดข้องทางอารมณ์เพียงใด

4.4.6 ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของผู้สอน เนื่องจากชุดการสอนทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แทนครู แม้ครูพูดหรือสอนไม่เก่ง ผู้เรียนก็สามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจากชุดการสอนที่ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพมาเรียบร้อยแล้ว

4.4.7 ในกรณีของครูหรือขาดครูเฉพาะวิชา ครูคนอื่นก็สามารถสอนได้โดยใช้ชุดการสอนมีชิ้นอยู่ในชั้นเรียนเลย ๆ เพราะเนื้อหาวิชาอยู่ในชุดการสอนเรียบร้อยแล้ว และครูแทนไม่ต้องเตรียมอะไรมากนัก

4.5 ประเภทของชุดการสอน

ชุดการสอนแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ (ธีระชัย ปุณณโชติ. 2532 : 4 – 18 – 4 – 19)

4.5.1 ชุดการสอนแบบบรรยาย เป็นชุดการสอนที่มุ่งนำเสนอเนื้อหา โดยครูเป็นผู้บรรยาย แล้วใช้ชุดการสอนตามความเหมาะสม ซึ่งแล้วแต่ครูผู้สอน ชุดการสอนแบบนี้เหมาะสำหรับการสอนเป็นกลุ่มใหญ่

4.5.2 ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม หรือศูนย์การเรียนรู้ ชุดการสอนแบบนี้มุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ โดยการจัดแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ หรือศูนย์ แล้วให้นักเรียนหมุนเวียนทำกิจกรรมในชุดการสอน ที่จัดไว้ประจำแต่ละกลุ่มหรือศูนย์ต่าง ๆ จบครบทุกศูนย์ ซึ่งตามปกติจะมีประมาณ 4 – 5 ศูนย์ โดยเนื้อหาและกิจกรรมที่กระทำในแต่ละศูนย์แตกต่างกัน

4.5.3 ชุดการสอนแบบรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้นักเรียนเป็นหลักในการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนแต่ละคนเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อต่าง ๆ ในชุดการสอนแบบรายบุคคลนี้ โดยไม่มีการกำหนดเวลาที่แน่นอน ตามความสามารถของนักเรียนแต่ละคน

นอกจากนี้ชุดการสอนทางไกล เป็นชุดการสอนอีกประเภทหนึ่งซึ่งมีบทบาทมากในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะว่าชุดการสอนทางไกลเป็นชุดการสอนที่ผู้สอนกับผู้เรียนอยู่ต่างถิ่นต่างเวลากัน มุ่งสอนให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา (ชัยวงศ์ พรหมวงศ์. 2523 : 118)

4.6 ส่วนประกอบของชุดการสอน

ส่วนประกอบที่สำคัญของชุดการสอนมีดังนี้ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2522 : 153)

4.6.1 คู่มือครู เป็นคู่มือและแผนการสอนสำหรับครูและนักเรียนตามลักษณะของชุดการสอน ภายในคู่มือครูจะชี้แจงถึงวิธีการใช้ชุดการสอนอย่างละเอียด ครูและนักเรียนจะต้องปฏิบัติตามคำชี้แจง จึงสามารถใช้ชุดการสอนนั้นอย่างได้ผล คู่มือครูอาจทำเป็นเล่มหรือแผ่นประกอบด้วย คำชี้แจงสำหรับครู บทบาทของครู การจัดชั้นเรียนพร้อมแผนผัง แผนการสอน และแบบฝึกปฏิบัติ

4.6.2 บัตรคำสั่ง (คำแนะนำ) เพื่อให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างที่มีอยู่ในชุดการสอนแบบกลุ่มและชุดการสอนแบบรายบุคคล บัตรคำสั่งจะประกอบด้วยคำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรม และการสรุปบทเรียน ซึ่งอาจสรุปบทเรียนโดยใช้คำอธิบายหรือตอบคำถาม

บัตรคำสั่งจะต้องมีถ้อยคำกะทัดรัด เข้าใจง่าย ชัดเจน ครอบคลุมกิจกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนทำ ผู้เรียนจะต้องอ่านบัตรคำสั่งให้เข้าใจเสียก่อน แล้วจึงปฏิบัติตามเป็นขั้น ๆ ต่อไป

4.6.3 เนื้อหาหรือประสบการณ์ จะบรรจุอยู่ในรูปของสื่อการสอนต่าง ๆ อาจประกอบด้วยบทเรียนสำเร็จรูป สไลด์ เทปบันทึกเสียง แผ่นภาพโปร่งใส หุ่นจำลอง รูปภาพ เป็นต้น ผู้เรียนจะต้องศึกษาจากสื่อการสอนต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดการสอนตามคำสั่งที่กำหนดไว้ให้

4.6.4 แบบประเมินผล (ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน) อาจอยู่ในรูปของแบบฝึกหัดให้เติมคำในช่องว่าง จับคู่เลือกคำตอบที่ถูกหรือให้ดูผลจากการทดลองหรือทำกิจกรรม

4.7 ระบบผลิตชุดการสอน

ชัยวงศ์ พรหมวงศ์ (2523 : 123) ได้เสนอการผลิตชุดการสอนโดยใช้ระบบการผลิตชุดการสอนแผนจุฬาฯ (Chula Plan) โดยแบ่งเป็น 10 ขั้นตอนคือ

4.7.1 กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชา หรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการ ตามที่เห็นเหมาะสม

4.7.2 กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยการสอน โดยประมาณเนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์หรือหนึ่งครั้ง

4.7.3 กำหนดหัวเรื่องผู้สอนจะต้องถามตนเองว่า ในการสอนแต่ละหน่วยควรให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนอะไรบ้าง แล้วกำหนดออกมาเป็น 4 – 6 หัวเรื่อง

4.7.4 กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่องโดยสรุปแนวคิด สาระ และหลักเกณฑ์สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางการจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน

4.7.5 กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง เป็นวัตถุประสงค์ทั่วไปก่อนและเปลี่ยนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไข และเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

4.7.6 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งจะเป็นแนวทางการเลือกและการผลิตสื่อการสอน “กิจกรรมการเรียนรู้” หมายถึงกิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำตอบ คำถาม เขียนภาพ เล่นเกม เป็นต้น

4.7.7 กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยใช้แบบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากการผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้วนักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

4.7.8 เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่ครูใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพเรียกว่า “ชุดการสอน”

4.7.9 หาประสิทธิภาพชุดการสอน เพื่อเป็นการประกันว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นล่วงหน้า โดยคำนึงถึงหลักการว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล

4.7.10 การใช้ชุดการสอน ชุดการสอนที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของชุดการสอน และตามระดับการศึกษาโดยกำหนดขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นประเมินผลก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นความรู้เดิมของผู้เรียน (ใช้เวลา 10 – 14 นาที)

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นนำเข้าสูบทเรียน

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นสอน) ผู้สอนบรรยายหรือให้มีการแบ่งกลุ่มกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นสรุปผลการสอน เพื่อสรุปมโนทัศน์และหลักการที่สำคัญ

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นประเมินผลหลังเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

4.8 บทบาทและส่วนประกอบของคู่มือครู

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525 : 143 – 144) กล่าวถึง บทบาทและส่วนประกอบของคู่มือครู ดังนี้คือ

4.8.1 บทบาทคู่มือครู คู่มือการใช้สื่อการสอนหรือ “คู่มือครู” มีบทบาทดังนี้

ประการที่ 1 เป็นเสมือนผู้คอยเตือนและแนะนำให้ครูได้มีการเตรียมตัวก่อนสอน ได้แก่ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ แต่ไม่ได้จัดหาไว้ในชุดการสอน

ประการที่ 2 ช่วยให้ครูทราบบทบาทของตนเองล่วงหน้าในขณะที่ทำการสอนให้ทราบปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

ประการที่ 3 ให้ครูได้ทราบกิจกรรมที่ครูและนักเรียนจะต้องดำเนินการทั้งที่ครูและนักเรียนทำแยกกัน และร่วมกัน

ประการที่ 4 ช่วยให้ผู้ทราบแผนการสอนทุกขั้นตอน ตั้งแต่วินาทีแรกจนถึงวินาทีสุดท้าย

ประการที่ 5 ช่วยให้ผู้จัดห้องเรียนได้เหมาะสมกับบทเรียนในแต่ละหน่วย

ประการที่ 6 ให้ครูสามารถประเมินผลพฤติกรรมก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียนที่เตรียมไว้ในชุดการสอน โดยมีเฉลยไว้พร้อม

4.8.2 ส่วนประกอบของคู่มือครู คู่มือครูประกอบด้วยส่วนสำคัญต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ส่วนประกอบที่ 1 คือ คำนำ (สำหรับคู่มือที่เป็นเล่ม) เป็นการแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้ผลิตเพื่อให้ผู้ใช้ได้เห็นคุณค่าของชุดการสอนในการสอนนักเรียนและเป็นการชี้แจงให้ผู้รู้ทราบปัญหาจุดอ่อนและจุดเด่นต่าง ๆ กรณีที่ชุดการสอนได้ผ่านประสิทธิภาพมาแล้วต้องบอกระดับประสิทธิภาพของชุดการสอนเป็นค่า E_1 / E_2 ไว้ด้วยพร้อมกับบอกเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ส่วนประกอบที่ 2 คือ รายการต่าง ๆ ของชุดการสอน ควรได้มีการบอกให้ผู้รู้ทราบส่วนต่าง ๆ ของชุดการสอนเพื่อกระตุ้นให้มีการตรวจตราวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ก่อนนำไปสอน

ส่วนประกอบที่ 3 คือ คำชี้แจงสำหรับครู อาจารย์ เป็นการกำหนดสิ่งที่ครูควรปฏิบัติเพื่อจะดำเนินการสอน แบบศูนย์การเรียนหรือแผนจุฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนประกอบที่ 4 คือ สิ่งที่ครู นักเรียนต้องเตรียม กำหนดสิ่งที่ครูและนักเรียนต้องจัดเตรียมและจัดหาไว้ล่วงหน้าก่อนสอน เช่น เตรียมวัสดุสิ้นเปลืองและสื่อการสอนอื่นใดที่มีได้เก็บไว้ในชุดการสอน

ส่วนประกอบที่ 5 คือ บทบาทของครูและนักเรียน เป็นบทบาทที่ครูและนักเรียนควรปฏิบัติในเวลาเรียน บทบาทของนักเรียนเป็นสิ่งที่ครูจะต้องชี้แจงให้นักเรียนทราบก่อนใช้ชุดการสอน

ส่วนประกอบที่ 6 คือ การจัดชั้นเรียนมีการอภิปราย การจัดห้องเรียนพร้อมทำแผนผังแสดงศูนย์กลางร่วมต่าง ๆ

ส่วนประกอบที่ 7 คือ แผนการสอนเป็นส่วนกำหนดสิ่งต่าง ๆ ให้ผู้ใช้ชุดการสอนทราบถึงความคิดรวบยอด จุดมุ่งหมาย ควรเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม โครงร่างของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และการประเมินผล

ส่วนประกอบที่ 8 คือ เนื้อหาสาระของชุดการสอน โดยเรียงลำดับจากบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหาบัตรกิจกรรม และบัตรคำถามของแต่ละศูนย์ตามลำดับ

ส่วนประกอบที่ 9 คือ แบบฝึกหัดปฏิบัติหรือกระดาดคำตอบ สำหรับนักเรียน (หากไม่มีแบบฝึกหัดปฏิบัติแยกเป็นต่างหาก) พร้อมเฉลย

ส่วนประกอบที่ 10 คือ แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันสามารถนำมาใส่ในคู่มือครู เพื่อผู้สอนสามารถพิมพ์ โรเนียว และนำมาใช้กับนักเรียนได้ เมื่อการสอนต้องมีเฉลยไว้ เพื่อให้ครูสามารถประเมินผลผู้เรียนได้

4.8.3 ข้อควรคำนึงในการทำคู่มือครูได้แก่

ประการที่ 1 คือ ภาษาที่ใช้ต้องชัดเจนเข้าใจง่าย

ประการที่ 2 คือ ใคร่ครวญถึงปัญหาและสภาพการณ์ต่าง ๆ อย่างทะลุปรุโปร่ง เพื่อช่วยให้ครูใช้ชุดการสอนได้อย่างดีที่สุด

ประการที่ 3 คือ ควรออกแบบคู่มือให้สวยงามน่าหยิบอ่าน

ประการที่ 4 คือ ควรมีภาพหรือการดุนประกอบเพื่อให้น่าสนใจ

ประการที่ 5 คือ หากเป็นเล่ม ควรทำปกให้สวยงามและทนทานต่อการใช้ และเขียนหน้าปกให้เด่นชัด คู่มือวิชาเดียวกันสำหรับหน่วยต่าง ๆ ควรใช้สีเดียวกันเพื่อง่ายต่อการชี้บ่งในภายหลัง

ประการที่ 6 แม้จะได้กำหนดหัวข้อไว้ตามองค์ประกอบข้างต้น ผู้ทำคู่มือครูอาจตัดหรือเพิ่มเติมหัวข้อไว้ตามความเหมาะสม

4.9 หลักในการเขียนแบบฝึกปฏิบัติ

แบบฝึกปฏิบัติหมายถึง คู่มือนักเรียนต้องใช้ควบคู่กับการเรียนจากชุดการสอนมีลักษณะคล้ายแบบฝึกหัด ครอบคลุมกิจกรรมที่ผู้เรียนพึงกระทำมากกว่า อาจกำหนดแยกเป็นแต่ละหน่วยเรียกว่า กระดาษคำตอบซึ่งผู้เรียนต้องถือติดตัวเวลาประกอบกิจกรรมต่าง ๆ (Worksheet) หรืออาจรวมเป็นเล่ม เรียกว่า แบบฝึกปฏิบัติ โดยเย็บรวมเล่มตามลำดับตั้งแต่หน่วยที่ 1 ขึ้นไป แบบฝึกปฏิบัติเป็นสมบัติส่วนตัวของผู้เรียน แต่ต้องเก็บไว้ที่ชุดการสอนเป็นตัวอย่าง 1 ชุดเสมอ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525 : 145 – 146) กล่าวถึงคุณค่าและการเขียนแบบฝึกปฏิบัติดังต่อไปนี้

4.9.1 คุณค่าของแบบฝึกปฏิบัติ แบบฝึกปฏิบัติมีคุณค่าต่อการเรียนของผู้เรียนดังนี้คือ

ประการที่ 1 แบบฝึกปฏิบัติจะช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนได้อย่างกระฉับกระเฉง มีกิจกรรมให้ผู้เรียนใคร่ครวญ มีการถามปัญหา มีช่องว่างให้ผู้เรียนบันทึกจากการบรรยายและจากการอ่านเนื้อหาที่ผู้สอนกำหนดให้

ประการที่ 2 แบบฝึกปฏิบัติเป็นสมบัติส่วนตัวของผู้เรียนที่จะบันทึก หรือเขียนอะไรลงไปได้โดยไม่มีใครมาท้วงท้วง

ประการที่ 3 หากจะต้องมีกิจกรรมที่ต้องทำส่งครู แบบฝึกปฏิบัติก็จะมีสำเนาที่ใช้กระดาษคาร์บอนเขียนแล้วก็สามารถฉีกแผ่นส่งครู เพื่อครูสามารถประเมินผลพฤติกรรมได้อย่างต่อเนื่องหรือดำเนินกระบวนการได้

ประการที่ 4 แบบฝึกหัดจะคอยแนะแนวทางให้ผู้เรียนดำเนินไปจนบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

4.9.2 วิธีการเขียนแบบฝึกปฏิบัติ การเขียนแบบฝึกปฏิบัติสำหรับวิชาต่าง ๆ ย่อมไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับระดับชั้นและเนื้อหา การเขียนแบบฝึกปฏิบัติ พอสรุปได้ดังนี้

ประการที่ 1 ควรมีทำชี้แจงการใช้แบบฝึกปฏิบัติ ที่มีการกำหนดทิศทางไว้เด่นชัด เช่นเมื่อให้ผู้เรียนอ่านข้อความได้ข้อความหนึ่งแล้ว ก็เขียนไว้ว่า "โปรดอ่าน เรื่อง.....หน้า....." หรือ "โปรดพลิกไปหน้า เรื่อง....."

ประการที่ 2 ควรมีตารางการปฏิบัติงานที่ผู้เรียนจะวางแผนได้เอง (สำหรับการสอนรายบุคคล) ซึ่งเรียกว่า "ใบแนวทาง" (Guide Sheet)

ประการที่ 3 ไม่ว่าจะเป็นแบบแผน หรือเป็นเล่มควรมี "แผนการสอน" โดยสังเขปไว้ด้วย โดยเฉพาะมโนทัศน์ วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการสอน และประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบทิศทางเป้าหมายและบทบาทของตนเอง

ประการที่ 4 ในกรณีที่มีกิจกรรมให้นักเรียนตอบ เต็มคำ เขียนภาพ ฯลฯ ก็ต้องเตรียมเนื้อหาไว้ในแบบฝึกปฏิบัติให้ตรงกัน โดยใช้หมายเลขและรหัสไว้เด่นชัดพอที่ผู้เรียนจะตอบได้ตรงตามที่ครูกำหนดไว้ และควรมี "เฉลย" ไว้ให้แต่ไม่เด่นชัดเกินไป เพื่อป้องกันการดูเฉลยก่อนทำกิจกรรม การมีเฉลยไว้จะช่วยแบ่งเบาภาระของครู เพราะนักเรียนช่วยกันตรวจเอง และส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลได้ด้วย "เฉลย" อาจอยู่ในแบบฝึกปฏิบัติหรือแยกต่างหาก

ประการที่ 5 ควรออกแบบให้สะดวกตา น่าอ่าน ใช้ภาษาที่เป็นกันเองและมีการ์ตูนประกอบเนื้อหาให้น่าสนใจ

ประการที่ 6 เนื้อหาในแบบฝึกปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวกับหัวเรื่องต่าง ๆ ควรให้ตรงกับเนื้อหาในบัตรกิจกรรม บัตรเนื้อหาหรือประสบการณ์อื่น ๆ ที่ครูกำหนดไว้ในชุดการสอน

4.10 การเสนอเนื้อหาในชุดการสอน

การเสนอเนื้อหาในชุดการสอนแบบกลุ่ม กิจกรรมจะเป็นการเสนอเนื้อหาในศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน สื่อ หลักในศูนย์กิจกรรมต้องมีบัตรประเภทต่าง ๆ คือ บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรสรุปเนื้อหา บัตรกิจกรรม และบัตรคำถาม (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2522 : 136 – 138)

4.10.1 การเขียนบัตรคำสั่ง บัตรคำสั่งหรือบัตรสั่งงาน ทำหน้าที่แทนครูในการสั่งงานให้นักเรียนปฏิบัติในศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ ภาษาที่ใช้ในบัตรคำสั่งต้องเป็นภาษาง่าย ๆ เหมาะกับระดับของผู้เรียน การเขียนบัตรคำสั่งควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้คือ

ประการที่ 1 กำหนดหมายเลขหรือรหัสไว้เด่นชัด เพื่อความไม่ยุ่งเหยิงในภายหลัง และควรมีชื่อศูนย์และหัวเรื่องกำกับไว้

ประการที่ 2 กำหนดงานที่จะให้นักเรียนทำตามลำดับขั้นไว้ชัดเจน ควรแยกงานแต่ละข้อโดยการขีดเส้นใต้หรือตีกรอบ

ประการที่ 3 บัตรคำสั่งทุกแผ่นควรจบด้วยการสั่งให้นักเรียนเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย

ประการที่ 4 บัตรคำสั่งต้องไม่มีคำถามอยู่ด้วย

ประการที่ 5 ควรออกแบบบัตรคำสั่งให้สวยงาม อาจเขียนการ์ตูนให้น่าสนใจและควรใช้สีเดียวในแต่ละหน่วย การกำหนดสีจะช่วยให้นักเรียนมองเห็นง่าย

ประการที่ 6 บัตรคำสั่งควรใช้กระดาษแข็งพอสมควรหรือเขียนบนกระดาษอ่อนแล้วติดกระดาษแข็งอีกครั้งหนึ่ง

ประการที่ 7 จำนวนบัตรคำสั่งต้องให้ครบทุกคน เพื่อทุกคนรู้สึกว่ามี
ความสำคัญ

ตัวอย่างบัตร

321

ภาษาไทย

ศูนย์ที่ 2

บัตรคำสั่ง

“ลำหับชมป่า”

การเล่าเรื่องย่อ “เงาะป่า”

โปรดอ่านบัตรคำสั่งแผ่นนี้แล้วปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนต่อไปด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรสรุปเนื้อหาหมายเลข 321 (สีฟ้า)
2. อ่านบัตรเนื้อหา “เรื่องย่อเงาะป่า” อย่างน้อย 2 เที้ยว
3. อ่านกิจกรรมหมายเลข 324 แล้วช่วยอภิปราย
4. เมื่ออภิปรายเสร็จ ขอให้นักเรียนแต่ละคนตอบคำถามในแบบฝึกปฏิบัติ หน้า 41 ศูนย์ที่ 2 แล้วตรวจคำตอบ “เฉลย” ที่ครูเตรียมไว้ให้

เมื่อประกอบกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ขอให้ทุกคนเก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหาบัตรคำ และบัตรกิจกรรมเข้าช่อง และเก็บสื่อการสอนทุกอย่างให้เรียบร้อย ก่อนย้ายไปทำงานในศูนย์อื่น

ห้ามหยิบชิ้นใดชิ้นหนึ่งไปด้วย ยกเว้นแบบฝึกปฏิบัติ (กระดาษคำตอบ) ของนักเรียน

4.10.2 บัตรสรุปเนื้อหา

322

ภาษาไทย

ศูนย์ที่ 2

“ลำหับชมป่า”

บัตรสรุปเนื้อหา

ศูนย์ที่ 1 และ 2

ศูนย์ที่ 1 “ความเป็นมาของ เรื่องเงาะป่า”

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชนิพนธ์ เรื่องเงาะป่าขึ้น เพราะทรงสนพระทัยในชีวิตของพวกเงาะที่อยู่ทางใต้ของไทย จึงมีพระราชประสงค์จะให้ชาวไทยทั่วไปรู้จักชีวิตความเป็นอยู่ของพวกเงาะในด้านรูปร่าง ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี การทำมาหากิน ฯลฯ

ศูนย์ที่ 2 “เรื่องย่อ เงาะป่า”.....

.....

.....

บัตรสรุปเนื้อหา หมายถึงบัตรที่บรรจุเนื้อหาสาระของศูนย์ที่มาก่อนศูนย์ที่นักเรียนกำลังจะเรียน ซึ่งครูต้องการให้นักเรียนมีพื้นก่อนที่จะอ่านบัตรเนื้อหาประจำศูนย์ เช่น ศูนย์ที่ 2 มีบัตรสรุปเนื้อหาศูนย์ที่ 1 และศูนย์ที่ 3 มีบัตรสรุปเนื้อหาที่ 1 ศูนย์ที่ 3 มีบัตรสรุปเนื้อหาที่ 1 – 2

หน้าที่ของบัตรสรุปเนื้อหาคือ

ประการที่ 1 สำหรับผู้เคยเรียนศูนย์ที่ 2 ฯลฯ บัตรสรุปเนื้อหาช่วยทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้ว

ประการที่ 2 สำหรับผู้ที่ไม่เคยเรียนศูนย์ที่ 1 แต่ต้องเรียนศูนย์ที่ 2 ตามกลุ่ม บัตรสรุปเนื้อหาจะช่วยปูพื้นฐานให้นักเรียนมีความรู้พอที่จะเรียน และประกอบกิจกรรม

นอกจากนี้บัตรสรุปเนื้อหาควรหยิบประเด็นสำคัญเท่านั้น บัตรประเภทนี้เหมาะกับวิชาที่เนื้อหาต่อเนื่องกัน

4.10.3 บัตรเนื้อหา

บัตรเนื้อหา หมายถึงบัตรที่บรรจุเนื้อหาสาระเป็นส่วนที่ครูต้องการให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ตามหัวเรื่อง เนื้อหาที่บรรจุควรกะทัดรัดและใช้ภาษาให้เหมาะสมกับวัยผู้เรียน การเขียนบัตรเนื้อหามักต้องอ้างถึงสื่อการสอนประกอบด้วย และควรมีหมายเลข ชื่อหัวเรื่องประจำศูนย์เห็นชัดเจน

4.10.4 บัตรกิจกรรม

บัตรกิจกรรม หมายถึง คำแนะนำ กติกาและคำสั่งให้นักเรียนประกอบกิจกรรมอื่นใดนอกเหนือไปจากบัตรเนื้อหา และศึกษาจากสื่อการสอน กิจกรรมที่ครูกำหนดไว้ในบัตรได้แก่ การเล่นเกม เขียนภาพ แต่งประโยค

4.10.5 บัตรคำถาม

ครูต้องการถามความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่นักเรียนได้อ่านจากบัตรเนื้อหา ครูอาจถามนักเรียน 5 – 10 ข้อ เป็นอัตนัยหรือปรนัยตามความเหมาะสม ถ้าเป็นปรนัยควรแยกเป็นแผ่นใส่กล่อง เพื่อให้นักเรียนหยิบทีละข้อ คินกล่องแล้วหยิบข้ออื่น เป็นการประหยัดไม่ต้องทำคำถามให้ครบนักเรียนทุกคน ถ้าเป็นคำถามที่นักเรียนต้องเขียนตอบ ครูต้องพิจารณาจำนวนข้อและควรมีเกณฑ์อย่างต่ำไว้

4.10.6 บัตรเฉลย

เป็นบัตรที่บรรจุคำเฉลยคำถามต่าง ๆ สำหรับให้นักเรียนตรวจสอบคำถามบัตรเฉลยมักเก็บไว้ที่ครู หากนักเรียนมีความรับผิดชอบดี อาจเก็บไว้ในศูนย์ได้

4.11 รูปแบบและการแบ่งเวลาประกอบกิจกรรมในชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525 : 138) กล่าวถึง การใช้ชุดการสอนเป็นกิจกรรมกลุ่มในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษา แต่ละศูนย์อาจจะใช้เวลาประมาณ 20 – 25 นาที ซึ่งอาจจะแบ่งเวลาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

4.11.1 นักเรียนอ่านบัตรคำสั่ง (1 นาที)

4.11.2 อ่านบัตรสรุปเนื้อหาและบัตรเนื้อหา (5 – 10 นาที)

4.11.3 ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น เกม สาธิต ฯลฯ (4 – 6 นาที)

4.11.4 ช่วยกันอภิปรายและช่วยกันตอบคำถาม (3 – 4 นาที)

4.11.5 แต่ละคนตอบคำถามในแบบฝึกปฏิบัติหรือกระดาษคำตอบ(2 – 3 นาที)

4.11.6 ตรวจคำตอบจากบัตรแผ่นเฉลยที่เตรียมไว้ โดยเปลี่ยนกันตรวจและให้คะแนน (2 นาที) กิจกรรมทั้ง 6 อย่างให้ใส่ไว้ในบัตรคำสั่ง ส่วนกิจกรรมข้อ 3 ใส่ไว้ในบัตรกิจกรรม

4.12 ประโยชน์ของชุดการสอน

มนตรี แยมกลีกร และคนอื่น ๆ (2528 : 12) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการสอนไว้ดังนี้

4.12.1 ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษาอยู่ เพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนมากที่สุด

4.12.2 ผู้เรียนเป็นผู้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนได้ตามความสามารถ ความสนใจหรือความต้องการของตัวเอง

4.12.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

4.12.4 ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกัน

4.12.5 ทำให้การเรียนของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของครู ชุดการสอน สามารถทำให้ผู้เรียน เรียนได้ตลอด ไม่ว่าผู้สอนจะมีสภาพหรือความคับข้องทางอารมณ์มากน้อยเพียงไร

4.12.6 ช่วยให้เป็นอิสระจากบุคลิกภาพของครู เนื่องจากชุดการสอนช่วยถ่ายทอดเนื้อหาได้ ดังนั้นครูที่พูดไม่เก่งก็สามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.12.7 ช่วยให้ครูวัดผลผู้เรียนได้ตรงตามความมุ่งหมาย

4.12.8 ช่วยลดภาระ สร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่ครู เพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่สามารถนำไปใช้ได้ทันที

4.12.9 ช่วยขจัดปัญหาขาดแคลนครู เพราะชุดการสอนช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้ด้วยตนเอง หรือต้องการความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อย

4.12.10 ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้แบบต่อเนื่องหรือการศึกษานอกระบบเพราะชุดการสอนสามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ทุกสถานที่และทุกเวลา

4.12.11 แก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะชุดการสอนสามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ทุกสถานที่และทุกเวลา

4.12.12 เป็นประโยชน์สำหรับการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน

4.13 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

4.13.1 งานวิจัยต่างประเทศ

แมคโคลแมน (McColman. 1975 : 109 – A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ชุดการสอนและกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนร่วมกับกิจกรรมกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษามากกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนเพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนเพียงอย่างเดียว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เทอร์ค (Turk. 1985 : 2436) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนายุทธวิธีการฟังจังหวะและทำนองดนตรีของนักเรียน โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องช่วยสอน ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังการใช้ชุดการสอนนักเรียนสามารถรับรู้และเข้าใจจังหวะและทำนองดนตรีได้อย่างรวดเร็ว

วิลสัน (Wilson. 1989 : 416) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลของการใช้ชุดการสอนที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของเด็กพิการ ผลการศึกษาพบว่า การใช้ชุดการสอนทำให้เด็กมีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์มากขึ้น

4.13.2 งานวิจัยในประเทศ

กมล ประทีปธีรานนท์ (2530 : 76) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปริสธรรม เพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมด้านสัปปริสธรรมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอน โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ตามหลักสัปปริสธรรม มีคุณธรรมด้านสัปปริสธรรมเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นวลนง มังตรีสรรค์ (2530 : 43) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมด้าน สังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่อง สังคหวัตถุ 4 มีคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 เพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรรัตน์ วิไลรัตน์ (2537 : 63) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการได้ใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวมีการรับรู้ด้านอาชีพมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม ที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนว

5.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

จากการศึกษาพบว่ามีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนวไว้ ดังนี้

ปราณี เกลิงพล (2515 : 332) กล่าวถึง กิจกรรมแนะแนวว่า หมายถึง บริการต่างๆ ในโครงการแนะแนว

ฟิลิป แยมมามเหลือ (2521 : 6) ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนวสรุปได้ว่า หมายถึง บริการข่าวสารและข้อมูล เพื่อให้ให้นักเรียนได้สำรวจ รู้จักและเข้าใจตนเองได้อย่างถูกต้อง เช่น การบริการสำรวจและประเมินตนเอง การปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ทางบ้านและทางโรงเรียน นอกจากนี้ยังช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่าง ๆ ให้การดำเนินชีวิตในสังคมให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อเป็นการเตรียมวางแผนการศึกษาและเลือกอาชีพในอนาคต

จำเนียร ช่วงโชติ (2524 : 332) ได้กล่าวถึง กิจกรรมแนะแนวพอสรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของโครงการแนะแนว ซึ่งจำเป็นต้องจัดให้กับนักเรียนทุกคนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึง ระดับอุดมศึกษา และมีรูปแบบของการจัดในแต่ละระดับต่างกัน โดยมีทั้งการจัดกิจกรรมแนะแนวเป็นรายบุคคล (Individual Guidance) และการจัดเป็นกลุ่ม (Group Guidance) จุดประสงค์เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง โลกของงานอาชีพรวมทั้งมีการปรับปรุงด้านสังคมและลักษณะนิสัย เพื่อการดำเนินชีวิตที่ดีในสังคม

จินดาภรณ์ อังสุวรรณโชติ (2525 : 7) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนว สรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างเยาวชนทั้งในด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา และร่างกาย

วิภาภรณ์ เรือนทิพย์ (2530 : 9) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนว สรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนว หมายถึง กิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดเพื่อเสริมสร้างทักษะทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถนำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ต่อสังคมและประเทศชาติ

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนว หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ รู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

5.2 สารสำคัญของกิจกรรมแนะแนว

5.2.1 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 24) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการจัดกิจกรรมแนะแนวไว้ ดังนี้

5.2.1.1 เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

5.2.1.2 เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาความรู้จากข้อมูล ข่าวสาร แหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว สังคม เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนเลือกแนวทางการศึกษา อาชีพ ได้เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง

5.2.1.3 เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพ และปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

5.2.1.4 เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ในงานอาชีพและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

5.2.1.5 เพื่อให้ผู้เรียนมีค่านิยมที่ดีงามในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างวินัย คุณธรรม และจริยธรรมแก่ผู้เรียน

5.2.1.6 เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

5.2.2 หลักการของกิจกรรมแนะแนว

ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ทางกระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 24-25) ได้ยึดหลักการจัดกิจกรรมแนะแนว ดังนี้

5.2.2.1 จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจและธรรมชาติของผู้เรียน

5.2.2.2 จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ที่ต้องสนองตอบจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

5.2.2.3 จัดกิจกรรมเพื่อผู้เรียนทุกคนโดยครอบคลุมด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม

5.2.2.4 จัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจ

5.2.2.5 จัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด ด้วยการปฏิบัติจนเกิดทักษะหรือการเรียนรู้

5.2.2.6 ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยครูแนะแนวทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงและประสานงาน

5.2.3 ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 25-26) ได้อธิบายถึงกิจกรรมแนะแนวว่าเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะสำคัญ ดังต่อไปนี้

5.2.3.1 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบความถนัด ความสามารถและความสนใจ

5.2.3.2 สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษา การงาน อาชีพ ชีวิตและสังคม เพื่อใช้ในการวางแผนการเรียน การศึกษาต่อ อาชีพ ที่เหมาะสมกับตนเอง

5.2.3.3 เสริมสร้างทักษะต่างๆ ให้ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

5.2.3.4 เสริมสร้างค่านิยมที่ดี วินัย คุณธรรม และจริยธรรม

5.2.3.5 เพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะในวิชาการต่าง ๆ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีนิสัยรักการทำงานและสามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง

5.2.3.6 จัดกลุ่มผู้เรียนเพื่อทำกิจกรรมหรือครูเป็นผู้ริเริ่ม เป็นที่ปรึกษา โดยอยู่บนพื้นฐานความต้องการของผู้เรียน เพื่อทำกิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ และแก้ปัญหาผู้เรียนได้

5.2.3.7 จัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา ส่งเสริม พัฒนาการเรียนรู้อันของผู้เรียน

5.2.3.8 เป็นกิจกรรมที่ไม่เน้นเนื้อหาวิชาการ แต่เน้นการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์และบูรณาการให้สอดคล้องกับชีวิตจริง

5.2.3.9 วัดและประเมินผลในแต่ละกิจกรรม โดยมีการประเมินผลจากเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรมที่แสดงถึงการพัฒนาของผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในการผ่านช่วงชั้น

5.2.3.10 สรุปการประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และนำเสนอผู้ที่เกี่ยวข้อง

5.2.4 กระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนว

จากการศึกษากระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนว มีดังต่อไปนี้

5.2.4.1 สำรวจสภาพปัญหา ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางและแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว

5.2.4.2 ศึกษาวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนที่ได้จากการสำรวจ เพื่อทราบปัญหา ความต้องการและความสนใจ นำไปกำหนดสาระและรายละเอียดของกิจกรรมแนะแนว

5.2.4.3 กำหนดสัดส่วนสาระของกิจกรรมในแต่ละด้าน ครอบคลุมด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม ให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสม โดยยึดสภาพปัญหา ความต้องการ และความสนใจ ตลอดจนธรรมชาติและผู้เรียนเป็นหลัก ทั้งนี้ ครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัด สาระของกิจกรรม

5.2.4.4 กำหนดแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว เมื่อกำหนดสัดส่วนสาระของกิจกรรม ในแต่ละด้านแล้วว่า แต่ละภาคเรียนจะต้องจัดกิจกรรมแนะแนวในสาระด้านใด จำนวนกี่ชั่วโมง ต่อมาจะต้องกำหนดรายละเอียดของแต่ละด้านไว้ให้ชัดเจนว่าควรมีเรื่องอะไรบ้าง เพื่อจะได้จัดทำ เป็นรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมย่อยต่อไป

5.2.4.5 การจัดทำรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม เริ่มตั้งแต่กำหนดชื่อกิจกรรม จุดประสงค์ เวลาเนื้อหา/สาระ วิธีดำเนินกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์ และการประเมินผล

5.2.4.6 ปฏิบัติตามแผน วัดประเมินผล สรุปรายงาน

5.3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว

5.3.1 งานวิจัยในประเทศ

บันลือ พุกกะวัน (2519 : 118) กล่าวถึง การสอนว่าครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากการจัดการสอนดำเนินการสอนมาเป็นผู้จัดกิจกรรมต่าง ๆ กระตุ้นให้นักเรียน เรียนรู้ด้วยตนเอง ปลุกฝังความรับผิดชอบ และนำตนเอง

วรพรรณ ศรีอุบล (2535 : 91) ได้ศึกษา ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้สไลด์ เทปเป็นเทคนิค “แม่แบบ” ที่มีผลต่อเจตคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ พบว่า หลังจากจัด กิจกรรมแนะแนวโดยใช้สไลด์เทปเป็นเทคนิค “แม่แบบ” กับกลุ่มทดลองแล้ว ปรากฏว่ากลุ่มทดลอง มีเจตคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มควบคุม โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

ผสม จันทรเทพย์ (2524 : ก) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมแนะแนวกลุ่มที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตน และฐานะทางสังคมมิตินักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน และกลุ่มควบคุม 20 คน โดยกลุ่มทดลองเข้าร่วม กิจกรรมแนะแนวกลุ่ม 9 ครั้ง ในเวลา 8 สัปดาห์ และทั้งสองกลุ่มทำแบบสอบถามตนตามอัตภาพ (ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น) และแบบสอบถามฐานะทางสังคมมิติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วม

กิจกรรมการแนะแนวกลุ่มมีการเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการแนะแนวกลุ่ม แต่กลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงฐานะทางสังคมมีดีสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.3.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

วอกาแมน (Wogaman. 1955 : 373-379) ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ระดับ จูเนียร์ ไฮสกูล 18 แห่ง ที่โอไฮโอ โดยสัมภาษณ์ครูแนะแนว พบว่า งานแนะแนวเป็นงานสำคัญในแผนงานของโรงเรียน

อเล็กซานเดอร์ และฮาลเวอร์สัน (Alexander & Halverson. 1963 : 13-15) ได้กล่าวถึงวิธีการสอน 3 แบบ ที่ใช้กันแพร่หลายทั่วไปคือ วิธีสอนแบบบรรยาย วิธีสอนแบบท่องจำ และวิธีสอนที่เน้นที่ประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้เปรียบเทียบผลเสียในการใช้วิธีสอนทั้ง 3 แบบไว้ว่า การสอนแบบบรรยายสอนได้สะดวก รวดเร็ว แต่ผู้เรียนเก็บไว้ไม่นานก็ลืม การสอนแบบท่องจำดีที่จำกัดขอบข่ายของเนื้อหาได้แน่นอน แต่ทำให้น่าเบื่อหน่ายมาก ส่วนวิธีสอนแบบให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งเป็นแบบแผนใหม่นั้นให้คุณค่าต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างดี

รูเนียน (Runion. 1975 : 5057-A) ทำการศึกษาถึงผลการใช้กิจกรรมการแนะแนวกลุ่มที่มีผลต่ออัตมโนทัศน์ และสถานะทางสังคมของนักเรียนในกลุ่มเพื่อน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 5 จำนวน 120 คน จากรัฐโอริโซนา โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่มคือ 1.กลุ่มที่ใช้กิจกรรมแนะแนวกลุ่ม 2. กลุ่มบรรยาย 3. กลุ่มควบคุม โดยกลุ่มแรกและกลุ่มที่สอง นักเรียนในกลุ่มพบกัน 9 ครั้ง ในเวลา 8 สัปดาห์ ทุกกลุ่มมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบ 2 ชนิดคือ แบบทดสอบอัตมโนทัศน์ของปีแอร์และแฮริส (Pier Harris Children Self Concept) และทำสังคมมิติ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ใช้กิจกรรมแนะแนวกลุ่มมีคะแนนสถานะทางสังคมในกลุ่มเพื่อนสูงกว่ากลุ่มบรรยาย และกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนคะแนนอัตมโนทัศน์ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวและกิจกรรมแนะแนวนั้น สรุปได้ว่างานแนะแนวและกิจกรรมแนะแนวเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น และสำคัญต่อนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาตนเองให้เกิดประสิทธิภาพต่อตนเอง ฉะนั้นกิจกรรมแนะแนวจึงสามารถนำไปเป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรมและจริยธรรมได้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้

6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม

6.1 ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม

ความหมายของคุณธรรม

ความหมายของคุณธรรมที่อธิบายไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 คือ "สภาพคุณงามความดี" (ราชบัณฑิตยสถาน 2530 : 90)

กรมทอรรถธรรมชาติ (2525 : 80) ได้กล่าวว่า ธรรมหรือหลักความประพฤติที่เป็นคุณประโยชน์ต่อผู้ยึดถือและปฏิบัติตามความเชื่อของบุคคล ส่วนใหญ่เชื่อว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม ซึ่งเป็นความปรารถนาที่ส่งผลให้เกิดการกระทำที่เป็นประโยชน์ และความดีที่แท้จริงต่อสังคม อันได้แก่ การรักษาศีล และการประพฤติตนตามหลักธรรม

บรรจง ชูสกุลชาติ (2533 : 5) ได้กล่าวว่า คุณธรรมคือ สภาพความดีงามทั้งหลายที่ฝังลึกอยู่ในจิตสำนึกของบุคคล และเป็นคุณสมบัติที่มีอาจหาได้ในสัตว์โลกชนิดอื่นๆ คุณธรรมจึงมีสาระสำคัญคือ เป็นสภาพคุณความดีที่อยู่ในจิตใจของมนุษย์ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการแสดงออก อันเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง หลักธรรมความดีงามในจิตใจของบุคคล อันจะนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติที่เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

ความหมายของจริยธรรม

พุทธทาสภิกขุ (2505 : 15) กล่าวว่า จร แปลว่า ประพฤติ อีย แปลว่า ควร จริยธรรม แปลว่า ธรรมที่ควรประพฤติ

วสิน อินทสระ (2516 : จ-ฉ) ให้ความหมายของจริยธรรม หมายถึง ความประพฤติ การกระทำ และความคิดที่ถูกต้องเหมาะสม การทำหน้าที่ของตนอย่างถูกต้องสมบูรณ์ เว้นสิ่งที่ควรเว้น กระทำสิ่งที่ควรกระทำ ด้วยความฉลาด รอบคอบ รู้เหตุรู้ผล ถูกต้องตามกาลเทศะ

พนัส หันนาคินทร์ (2519 : 44) กล่าวว่าจริยธรรม หมายถึง การประพฤติอันพึงปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และสังคม ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองเกษมสุขขึ้นในสังคมและสมาชิกในสังคม

สาโรช บัวศรี (2522 : 18) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า

1) แนวทางในการประพฤติตนเพื่อยุติกันได้อย่างร่มเย็นในสังคม

2) มีโครงสร้างสำคัญอย่างน้อย 2 ข้อ

2.1. ศีลธรรม (Moral Value) สิ่งทั้งดเว้น สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ

2.2. คุณธรรม (Ethical Value) สิ่งที่เราควรปฏิบัติ

ซึ่งทั้งสองข้อรวมกันเรียกว่า จริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524 : 21) ได้ให้ความหมายจริยธรรมไว้ว่า เป็นลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์ และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่างๆ โดยลักษณะและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมจะมีคุณสมบัติประเภทใดประเภทหนึ่งในสองประเภทคือ เป็นพฤติกรรมที่สังคมชมชอบให้การสนับสนุน และผู้กระทำส่วนมากเกิดความพอใจว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ส่วนอีกประเภทหนึ่งนั่นคือ ลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มีอยู่

กระทรวงศึกษาธิการ (2523 : 8) กล่าวว่า จริยธรรม คือ การกระทำทั้ง กาย วาจา และใจ ที่ดีงามเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

คำว่า จริยธรรม ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2526 : 214) หมายถึง "ธรรมที่เป็นข้อประพฤติ ข้อปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม"

เสถียรพงษ์ วรณปก (2528 : 15) ให้ความหมายไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง ความดีงาม สิ่งสมควรประพฤติ (ไม่รวมความชั่วที่ไม่ควรประพฤติ) คำว่า “จริยธรรม” เป็นสมุหนาม (คำเรียกรวมของสิ่งสมควรประพฤติทั้งหลาย)

พระราชวรมุนี (ประยุทธ์ ปยุตโต) (2528 : 12-13) กล่าวว่า จริยะ จริยา ตลอดจน จริยธรรม หมายถึง การดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ การยังชีวิตให้เป็นไป การครองชีวิต การใช้ชีวิต การเคลื่อนไหวของชีวิตทุกแง่ทุกด้าน ทุกระดับ ทั้งทางการ ทางวาจา ทางใจ ทั้งด้านส่วนตัว ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านจิต ด้านปัญญา ทั้งการดำเนินชีวิตหรือเป็นอยู่ ระดับศีลที่เรียกกันว่า ศีลธรรม ระดับจิตใจ ระดับคุณธรรมภายใน หรือคุณภาพจิต สมรรถภาพจิต และสุขภาพจิตที่มีสมาธิ เป็นแกนกลางทั้งระดับปัญญา ความคิดเหตุผล ความรู้เท่าทันความจริง เรียกว่า จริยะ ทั้งสิ้น

จริยธรรมในทัศนะของดิวอี้ (สมบุญ ณ ศาลายาชีวิน. 2522 : 20 ; อ้างอิงจาก Dewey.n.d.)

- 1) จริยธรรม คือ เชาวนปัญญาทางสังคมของบุคคล อันได้แก่ การรับรู้ สังเกต เข้าใจ สถานการณ์ของสังคม เข้าใจอำนาจของสังคม
 - 2) จริยธรรม คือ ความสามารถในการปรับตัวและควบคุมตนเองในด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสังคม
 - 3) จริยธรรมของบุคคลจะเจริญงอกงามไปพร้อมกับสติปัญญา
 - 4) จริยธรรมขึ้นอยู่กับลักษณะต่าง ๆ ของบุคคลในสังคมที่เกิดจากความเจริญทางสติปัญญาที่งอกงามเพื่อเสริมสร้างสังคม
- เพียเจท์ (Piaget.1969 : 7) ให้ความเห็นว่า จริยธรรมเป็นลักษณะประสบการณ์ ของมนุษย์ และหน้าที่ที่เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ในการให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการจัดเตรียมทางสังคมในเรื่องความสนใจ และอนามัยบุคคล ความสัมพันธ์ร่วมกันในรูปแบบของการกระทำและสิทธิ
- โคลเบอร์เกอร์ (Kohlberg. 1976 : 4-5) นักจิตวิทยาสังคมที่ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางจริยธรรม กล่าวถึงจริยธรรมว่า มีพื้นฐานของความยุติธรรม ถือเอาการกระจายสิทธิและหน้าที่อย่างเท่าเทียมกัน โดยมีได้หมายถึงกฎเกณฑ์ที่บังคับทั่วไป แต่เป็นกฎเกณฑ์ซึ่งมีความเป็นสากลที่คนส่วนใหญ่รับไว้ในทุกสถานการณ์ ไม่มีการขัดแย้งกัน เป็นอุดมคติ ดังนั้น พันธะทางจริยธรรมจึงเป็นการเคารพต่อสิทธิ ข้อเรียกร้องของบุคคลอย่างเสมอภาคกัน

กู๊ด (Good. 1973 : 57) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง การประพฤติดี ประพฤติชอบ ทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น ตลอดจนสังคมประเทศชาติ เพื่อก่อให้เกิดความสุข ความเจริญรุ่งเรือง และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง แนวทางประพฤติ ปฏิบัติที่ดีงาม ทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และสังคม เพื่อความสงบเรียบร้อยและประโยชน์ในการอยู่ร่วมกันของบุคคลในสังคม

6.2 องค์ประกอบทางจริยธรรม

ได้มีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบทางจริยธรรมไว้หลาย ๆ ด้าน ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2523 : 3) ตามโครงการวิจัยทางการศึกษาจริยธรรมไทย ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของจริยธรรมไว้ 3 ประการ คือ

1) องค์ประกอบด้านความรู้ (Moral Reasoning) ได้แก่ ความเข้าใจเหตุผลของ ความถูกต้อง ดีงามโดยระบบการคิด

2) องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Moral Attitude an Belief) ได้แก่ ความพึงพอใจ ความ ศรัทธา เลื่อมใส เกิดความนิยมยินดีที่จะรับจริยธรรมขึ้นมาเป็นแนวปฏิบัติ

3) องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการแสดงออก (Moral Conduct) ได้แก่ พฤติกรรมการกระทำ ที่บุคคลตัดสินใจกระทำถูกหรือกระทำผิดในสถานการณ์แวดล้อมต่าง ๆ กัน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524 : 2-3) ได้แบ่งลักษณะองค์ประกอบทางจริยธรรมของมนุษย์ ออกเป็น 4 ประการ คือ

1) ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึงการมีความรู้ในสังคมของตนนั้น ถือว่าการกระทำชนิดใด ดีควรทำ และการกระทำชนิดใดเลวตดเว้น ลักษณะพฤติกรรมประเภทใดเหมาะสมหรือไม่ เหมาะสม มากน้อยเพียงใด ความรู้เชิงจริยธรรม หรือความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางนี้ขึ้นอยู่กับอายุ ระดับ การศึกษา และพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลด้วย ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางสังคม และ ศาสนา ส่วนใหญ่เด็กจะเริ่มเรียนรู้ตั้งแต่เกิด โดยในช่วงอายุ 2 - 10 ปี จะได้รับการปลูกฝังค่านิยม เหล่านี้เป็นพิเศษ

2) ทศนคติเชิงจริยธรรม หมายถึงความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะ หรือพฤติกรรม เชิงจริยธรรมต่างๆ ว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้น ๆ เพียงใด ทศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคล ส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมของสังคมนั้น แต่บุคคลบางคนในสถานการณ์ปกติอาจมีทศนคติ ต่างไปจากค่านิยมของสังคมก็ได้ ทศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลมีความกว้างขวางกว่าความรู้ เชิงจริยธรรมของบุคคล เพราะทศนคตินั้นรวมทั้งความรู้และความรู้สึกในเรื่องนั้นๆ เข้าด้วยกัน ฉะนั้นทศนคติเชิงจริยธรรมจึงสามารถใช้ทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้แม่นยำกว่าการใช้ความรู้ เชิงจริยธรรมเพียงอย่างเดียว ทศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้นในเวลาหนึ่งยังอาจเปลี่ยนแปลงไป จากเดิมได้

3) เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำ หรือเลือกที่ จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นเหตุจูงใจ หรือแรงจูงใจที่ อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ ของบุคคล การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำให้ทราบว่าบุคคลผู้มี จริยธรรมในระดับที่แตกต่างกันอาจมีการกระทำที่คล้ายคลึงกันได้ นักทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม คือ เพียเจท์ (Piaget) และ โคลเบอร์ก (Kohlberg) ได้ใช้อ้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลเป็น เครื่องแสดงถึงพัฒนาการด้านจริยธรรมของบุคคลนั้น นอกจากนี้การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมยังมิ ความสัมพันธ์กับพัฒนาการอื่น ๆ ของบุคคลด้วย คือ พัฒนาการด้านสติปัญญา อารมณ์ และมิ ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมประเภทต่าง ๆ ของบุคคลด้วย

4) พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ หรือ งดเว้นการแสดงที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคมนั้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรมซึ่งเป็นการกระทำ ที่สังคมเห็นชอบและสนับสนุนมีหลายประเภท เช่น การเสียสละเพื่อส่วนรวม การช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก เป็นต้น นอกจากนี้พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอีกพวกหนึ่ง คือ พฤติกรรมในสถานที่เข้ายวนใจ

หรือในสภาพที่ยั่วให้บุคคลกระทำผิดกฎเกณฑ์ เพื่อประโยชน์ส่วนตนบางประการ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมในสถานการณ์ยั่ว เช่น การโกงสิ่งของ เงินทอง หรือคะแนน และการกล่าวเท็จ เป็นต้น

6.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม ได้มีผู้ศึกษาดังนี้

6.3.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจท์

6.3.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

6.3.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของฟรอยด์

6.3.4 ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวิน

6.3.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจท์ (1896 - 1960)

เพียเจท์ (Piaget. 1960 : 357) เป็นผู้ริเริ่มแนวความคิดที่ว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญาในการที่จะรู้กฎเกณฑ์และลักษณะต่าง ๆ ทางสังคม โดยพัฒนาการทางด้านจริยธรรมของบุคคลจะขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลนั้นด้วย เพียเจท์ได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์เป็น 3 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนจริยธรรม เริ่มแต่แรกเกิดจนกระทั่งถึง 2 ขวบ เด็กในวัยนี้ยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมอย่างละเอียด แต่มีความต้องการทางกาย ซึ่งต้องการที่จะได้รับการตอบสนองโดยไม่คำนึงถึงกาลเทศะใด ๆ ทั้งสิ้น เป็นการสนองต่อกฎเกณฑ์ตามวัฒนธรรมที่มีการตัดสินใจเพื่อกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองโดยไม่คำนึงถึงผู้อื่น

ขั้นที่ 2 ขั้นยึดคำสั่ง พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 2 - 8 ปี เด็กจะมีความเกรงกลัวต่อผู้ใหญ่และเห็นว่าคำสั่งของผู้ใหญ่คือประกาศิตที่ตนต้องกระทำตาม โดยถือว่าเป็นการทำตามกฎหมายของกลุ่มโดยไม่คำนึงถึงผลที่ตามมา

ขั้นที่ 3 ขั้นยึดหลักแห่งตน พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 8 - 10 ปี เพียเจท์เชื่อว่าเกิดขึ้นจากพัฒนาการทางสติปัญญา และจากประสบการณ์ในการมีบทบาทในกลุ่มเพื่อนด้วยกัน ความเกรงกลัวอำนาจภายนอกจะเป็นหลักภายในจิตใจของเด็กเกี่ยวกับความยุติธรรม ซึ่งหมายถึงการแลกเปลี่ยนกันและความเท่าเทียมกันของบุคคลในช่วงวัย 8 - 10 ปี เด็กที่อยู่ในสังคมปกติจะบรรลุถึงขั้นที่ 3 แต่ก็มีอาจจะมียุติธรรมบางคนที่มีพัฒนาการของเขาอาจหยุดชะงักในขั้นที่ 2 เนื่องจากพัฒนาการเลี้ยงดู การบีบบังคับอย่างผิดปกติของผู้เลี้ยงดูตัวเขา หรือจากสังคม หรือจากการขาดประสบการณ์ในกลุ่มเพื่อนก็ได้ (สง่า วุฒิประจักษ์. 2531 : 13-14)

แก่นสารของจริยธรรม ตามแนวทางของเพียเจท์ มี 2 ส่วน ส่วนหนึ่ง คือ การเคารพกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคม และส่วนที่ 2 คือ การมีความยุติธรรม

จริยธรรมแบ่งออกเป็น 2 ขั้น ขั้นแรก คือ จริยธรรมจากภายนอก จริยธรรมตามข้อบังคับหรือจริยธรรมสัจนิยม ขั้นที่ 2 คือ จริยธรรมจากภายใน จริยธรรมความร่วมมือ หรือจริยธรรมในการปฏิบัติต่อกัน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมจากภายนอก มี 2 ปัจจัยหลัก คือ ความจำกัดด้านพัฒนาการทางความคิดความเข้าใจ และการนับถือผู้ใหญ่แบบทิศทางเดียว

ปัจจัยที่มีอิทธิพลให้เด็กพัฒนาไปสู่จริยธรรมจากภายในก็คือ พัฒนาการทางความคิด ความเข้าใจ และการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กวัยเดียวกัน

พัฒนาการทางจริยธรรมด้านที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับพัฒนาการทางความคิด ความเข้าใจ คือ ทรศนะเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ความถูกต้อง กฎเกณฑ์ และเรื่องกรรมตามสนอง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. 2539 : 187)

ปัจจัยสำคัญที่เพียเจต์เชื่อว่า ช่วยให้พัฒนาการจากจริยธรรมภายนอก ไปสู่จริยธรรมภายในก็คือ พัฒนาการทางความคิดความเข้าใจ ที่เด็กลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง(Egocentricity) ลงไป ทำให้เด็กสามารถเข้าใจทรศนะของผู้อื่นได้ และพัฒนาความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น พัฒนาการเหล่านี้ เกิดขึ้นจากการที่เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นในวัยเดียวกัน โดยมีกระบวนการที่เกี่ยวข้อง 2 กระบวน ได้แก่ กระบวนการแรก การมีส่วนร่วมตัดสินใจในสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีผลให้เด็กมีทรศนะต่อกฎเกณฑ์และผู้มีอำนาจเปลี่ยนไปจากเดิม การที่เด็กโตขึ้นทำให้เด็กมีโอกาสได้รับความเท่าเทียมกับผู้ที่มีอายุมากกว่าตนในสิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้น ซึ่งจะมาลดการนับถือผู้ใหญ่แบบทิศทางเดียวกันลงไป การได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนวัยเดียวกันทำให้เด็กนำเอาการนับถือกันและกันเข้ามาใช้ ทำให้เด็กมีส่วนร่วมในการแก้ไขกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มากขึ้น มีการร่วมมือกันทำสิ่งต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ส่วนกระบวนการที่ 2 นั้น เกี่ยวกับการสวมบทบาทต่าง ๆ กับเพื่อนวัยเดียวกัน บางครั้งเป็นการสวมบทบาทที่จะต้องมีการกระทำต่อกันและกัน เช่น ในการเล่นเกมคนหนึ่งอาจเล่นเป็นตำรวจ อีกคนหนึ่งเป็นผู้ร้าย การเล่นเกมจะดำเนินไปด้วยดีเมื่อเด็กแต่ละคนต่างก็แสดงบทบาทของตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม การเล่นเกมบทบาทนี้ทำให้แต่ละคนแสดงบทบาทได้เต็มที่ราวกับเป็นตำรวจ หรือเป็นผู้ร้ายจริง ๆ การทำเช่นนั้น ทำให้เกิดความรู้สึกนับถือเพื่อนคนอื่น ๆ เคารพกฎเกณฑ์ที่พวกเขาช่วยกันสร้างขึ้นมา

เพียเจต์เชื่อว่า พ่อแม่มีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาจริยธรรมของเด็ก ดังได้ยกตัวอย่างมาแล้วในเรื่องการอบรมสั่งสอนให้เด็กพิจารณาเจตนาในการกระทำว่าเขามีเจตนาอย่างไร ในการตัดสินใจความถูกต้องนั้น เช่น เด็กอายุ 7 ขวบ ทำถ้วยแตกไปถึง 15 ใบ แล้วเขาบอกว่าเขาทำผิด อย่างนี้เรียกว่า ความรับผิดชอบแบบปรนัย (Objective Responsibility) และเด็กโตอายุตั้งแต่ 9 ปีขึ้นไป หากทำถ้วยแตกเพียงใบเดียวเพราะมีเจตนาจะขโมยของกันนั้น ถือว่ามีความผิดมากกว่า และถือว่าเป็นความรับผิดชอบแบบอัตนัย (Subjective Responsibility) (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. 2539 : 191)

สรุปได้ว่าทฤษฎีของเพียเจต์ ด้านพัฒนาการทางความคิดความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรม เป็นทฤษฎีที่ถือได้ว่า มีคุณค่ามากอีกทฤษฎีหนึ่ง เพราะได้กระตุ้นให้มโนวิจัยเกิดขึ้นมากมาย และเป็นรากฐานให้กับทฤษฎีอื่นๆ อีกด้วย อาทิ ทฤษฎีของโคลเบอร์ก อย่างไรก็ตามทฤษฎีของเพียเจต์ก็มีจุดอ่อนในบางประเด็น ได้แก่ ประการแรก ในฐานะที่เพียเจต์เป็นนักทฤษฎีพัฒนาการทางความคิดความเข้าใจ ตามแนวทฤษฎีนี้พัฒนาการของเด็กเกิดขึ้นเป็นขั้น ๆ ขั้นเหล่านี้มีลักษณะคุณสมบัติจำเพาะหลายอย่าง แต่ทฤษฎีจริยธรรมของเพียเจต์กลับมีความหละหลวมในการใช้มโนมติเกี่ยวกับขั้นเหล่านี้ ตัวอย่างเช่น ขั้นตามทฤษฎีพัฒนาการทางความคิดความเข้าใจมีคุณสมบัติประการหนึ่งว่า หากใช้วิธีทดสอบหลาย ๆ วิธี เป็นต้นว่าใช้เรื่องเล่าเพื่อทดสอบเด็กหลาย ๆ เรื่องคำตอบที่เด็ก

ตอบต่อเรื่องหนึ่งควรอยู่ในขั้นเดียวกับที่ตอบต่อเรื่องอื่น ๆ ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า โครงสร้างรวม (Structural Whole) ลักษณะเช่นนี้ เพียเจต์กลับยอมรับว่าไม่ได้เกิดขึ้นในทฤษฎีจริยธรรมของเขา เพราะเด็กที่เขาทดสอบบางคนให้คำตอบอย่างหนึ่งกับเรื่อง ๆ หนึ่ง แต่ให้คำตอบอีกอย่างหนึ่งกับเรื่องอีกเรื่องหนึ่ง และเรื่องบางเรื่องก็ชี้แนะไปในทางการตัดสินใจรับผิดชอบแบบปรนัยมากกว่าเรื่องอื่นๆ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2539 : 212)

ในประการที่ 2 เพียเจต์จัดกลุ่มลักษณะหลายประการไว้ในขั้นทางจริยธรรมขั้นหนึ่ง ๆ ไม่ว่าจะเป็นจริยธรรมภายนอก หรือจริยธรรมภายใน หากอาศัยข้อสมมติเกี่ยวกับโครงสร้างรวมข้างต้น เด็กที่อยู่ในขั้นจริยธรรมภายนอก ก็ควรมีลักษณะต่าง ๆ ทุกด้านที่สะท้อนถึงจริยธรรมจากภายนอก แต่การวิจัยกลับไม่ได้ผลยืนยันตามนี้ เด็กที่ให้คำตอบแบบจริยธรรมภายนอกด้านหนึ่ง อาจให้คำตอบแบบจริยธรรมจากภายใน ในการตอบอีกด้านหนึ่งก็ได้ นั่นคือคำตอบในด้านต่าง ๆ ไม่ใคร่มีความสัมพันธ์กันมากนัก (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2539 : 212 อ้างอิงจาก โคลเบอร์ก. 1964)

6.3.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

โคลเบอร์ก นักจิตวิทยาชาวอเมริกาได้ศึกษาทฤษฎีพัฒนาการของความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ตามแนวคิดของเพียเจต์ พบว่ามนุษย์ในวัฒนธรรมต่าง ๆ นั้น มีขั้นตอนของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม หรือเจตนาก่อนกระทำจากขั้นต่ำสุดเมื่อเป็นเด็กเล็ก ไปจนถึงขั้นสูงสุดคือ ขั้นเมื่อเป็นผู้ใหญ่ตอนกลาง ในกรณีที่ความเจริญทางจิตนี้มีได้หยุดชะงักในขั้นต่ำ ๆ เสียก่อน และขั้นทั้ง 6 ที่ควรเกิดตามอายุที่เพิ่มขึ้นของบุคคลนี้ ดวงเดือน พันธมนาวิน ได้แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2540 : 63-65)

ขั้นที่ 1 อายุ 0 - 7 ปี เจตนาหลีกเลี่ยงการโดนลงโทษทางกาย

ขั้นที่ 2 อายุ 10 - 12 ปี เจตนาแสวงหารางวัลที่เป็นวัตถุสิ่งของ

ขั้นที่ 3 อายุ 13 - 15 ปี เจตนาที่จะทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ (อับอายที่ผู้อื่นจะรู้เห็นความชั่วของตนเอง)

ขั้นที่ 4 อายุ 16 - 20 ปี เจตนาที่จะทำตามกฎระเบียบ กฎหมาย และหลักศาสนา เพราะเห็นความสำคัญ และประโยชน์ของสิ่งต่าง ๆ นั้นเพื่อส่วนรวม

ขั้นที่ 5 ผู้ใหญ่ตอนต้น เจตนาทำในสิ่งที่เห็นว่าถูกต้อง เพื่อส่วนรวม เป็นตัวของตัวเอง ละอายในตัวเองเมื่อทำชั่ว ภูมิใจตัวเองเมื่อทำดี

ขั้นที่ 6 ผู้ใหญ่ตอนกลาง เจตนาที่จะยึดหลักอุดมคติสากล เป็นแนวทางปฏิบัติ เช่น โอดิตปปะ มนุษยธรรม และความเสมอภาค

ทฤษฎีเหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ขั้นนี้ นักพัฒนาจริยธรรมสามารถนำมาใช้กำหนดทิศทางและขั้นตอนการพัฒนาจริยธรรมได้เป็นอย่างดี โดยมีประโยชน์ 5 ประการ คือ

ประการแรก ทำให้นักพัฒนาไม่พัฒนาแบบถอยหลังเข้าคลอง เช่น พัฒนาผู้ที่อยู่ในขั้น 3 ให้ลงไปขั้น 1 อีก เพื่อให้เกรงกลัวการลงโทษทางกาย

ประการที่ 2 ทำให้นักพัฒนาไม่พัฒนาแบบข้ามขั้น เช่น ต้องการพัฒนาเด็กอายุ 8 - 10 ปี ซึ่งอยู่ในขั้นการแสวงหารางวัลวัตถุสิ่งของ ให้ข้ามไปเป็นผู้ใหญ่ที่มีความเป็นตัวของตัวเอง

ประการที่ 3 การบังคับให้นักพัฒนาจริยธรรมต้องทราบก่อนการพัฒนาว่า ผู้ที่รับการพัฒนานั้นมีเหตุผลเชิงจริยธรรมปัจจุบันอยู่ในขั้นใด ถ้าเป็นขั้นที่ต่ำกว่าที่เหมาะสมกับอายุของเขา ก็สมควรจัดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาให้สูงขึ้นไปสู่ขั้นต่อไปทีละขั้น และทฤษฎีนี้จะให้ประโยชน์

ประการที่ 4 กำหนดว่าขั้นต่อไปควรพัฒนาแก่ผู้รับนั้นคือขั้นใด

ประการที่ 5 ทำให้กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการพัฒนาว่า เมื่อพัฒนาจบสิ้นแล้วจะวัดผลอย่างไร และผลจะออกมาเป็นอย่างไรจึงจะเรียกว่า การพัฒนานั้นประสบความสำเร็จ

6.3.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของฟรอยด์

ซิกมันด์ ฟรอยด์ นักจิตวิทยาชาวออสเตรียคนกลุ่มแรกที่มีชื่อเสียงในการนำเสนอทฤษฎีพัฒนาการทางด้านจริยธรรม ได้อธิบายการเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ เนื่องมาจากปัจจัยผลักดันจากจิตใต้สำนึก ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ

อิด (Id) พลังงานติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด หมายรวมถึง สัญชาตญาณด้วย แรงขับภายในซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้มีการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ตามความต้องการ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องควรหรือไม่ควรแต่อย่างใด ที่เรียกกันว่าพลังแสวงหาความสุข เมื่อต้องการอย่างไร ก็จะพยายามหาทางตอบสนองความต้องการทางกายของตนเองอย่างนั้น ๆ จนได้ อาจจะเรียกว่า “สันดานดิบของมนุษย์” ก็ได้

อีโก้ (Ego) เป็นพลังแห่งการรู้และเข้าใจ การรับรู้ข้อเท็จจริง การใช้เหตุผล การดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย เป็นส่วนหนึ่งของการแสวงหาวิธีการเพื่อตอบสนองพลังอิด เช่น หิว พลังอีโก้ก็จะใช้เหตุผลตรึกตรองว่าจะบำบัดความหิวนั้นด้วยวิธีการใดตามสภาพแวดล้อม เช่น หาอาหารจากตู้กับข้าวในครัว ไปรับประทานอาหารนอกบ้าน หรือดื่มน้ำจืดจางๆ เขามา กิน พลังอีโก้เป็นพลังของจิตที่คอยยับยั้งการแสดงพฤติกรรมตามความต้องการของอิด โดยทำการควบคุมจิตใจมิให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของสังคม

ซูเปอร์อีโก้ (Super Ego) เป็นส่วนหนึ่งของจิตที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางด้านคุณธรรม และคอยกระตุ้นให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมตามปทัสฐานของสังคม โดยซูเปอร์อีโก้กระตุ้นให้อิดละทิ้งความไม่ถูกไม่ควร และสนับสนุนอีโก้ให้เปลี่ยนทิศทางพฤติกรรมไปในทางที่ถูกที่ควร มีลักษณะเป็นค่านิยมต่าง ๆ เช่น ความดี ความชั่ว ความถูกผิด มโนธรรม คุณธรรม ความยุติธรรม ซูเปอร์อีโก้เป็นพลังที่หักห้ามความรุนแรงของพลังอิด โดยเฉพาะพลังจากสัญชาตญาณทางเพศและความก้าวร้าวรุนแรงทั้งหลาย

การทำงานร่วมกันของพลังทั้ง 3 ลักษณะบุคลิกภาพของมนุษย์เกิดจากการทำงานร่วมกันของพลังทั้ง 3 นี้ พลังใดอิทธิพลเหนือพลังอื่นย่อมเป็นตัวชี้ลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลนั้น เช่น ถ้าพลังอิดมีอำนาจสูง ก็มีบุคลิกเป็นเด็กไม่รู้จักโต เอาแต่ใจตนเอง ถ้าพลังอีโก้มีอำนาจสูง ก็จะเป็นคนมีเหตุผล เป็นนักปฏิบัติที่ดี ถ้าพลังซูเปอร์อีโก้มีอำนาจสูง ก็เป็นนักอุดมการณ์ นักทฤษฎี นักพัฒนาสังคม ฯลฯ

จากแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาจริยธรรมตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์นั้น เชื่อว่า จริยธรรมของเด็กจะได้รับการปลูกฝังจากพ่อแม่ และผู้ใกล้ชิดเป็นสำคัญ โดยอาศัยกระบวนการให้รางวัลและการลงโทษเป็นเครื่องมือในการอบรมจริยธรรม โดยจะได้รับการพัฒนาขึ้นในระบบซูเปอร์อีโก้ เด็ก

จะมุ่งกระทำตามกระบวนการถอดแบบ (Identification) จากการอบรมเลี้ยงดูมาแต่เยาว์วัย ทำให้เด็กถอดแบบบุคลิกภาพ ค่านิยม และมาตรฐานจริยธรรมในสังคม จนในที่สุดเด็กจะยอมรับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในสังคมมาเป็นหลักปฏิบัติของตนเอง และเด็กยังยอมรับต่อการให้รางวัลและการลงโทษตัวเองอีกด้วย กล่าวคือเมื่อจริยธรรมได้รับการปลูกฝังในระบบซูเปอร์อีโกของเด็กแล้ว ทุกครั้งที่เขากระทำผิด เขาก็จะลงโทษตนเองด้วยการแสดงความรู้สึกผิด และเมื่อปฏิบัติได้ตามมาตรฐานจริยธรรมก็จะมีรางวัลแก่ตนเอง ซึ่งแสดงออกด้วยการชื่นชมนิยมนยกย่องตนเอง เป็นต้น

6.3.4 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวิน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538 : 2-5) ได้ทำการศึกษาวิจัยถึงสาเหตุพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง โดยได้ทำการประมวลผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมต่าง ๆ ของคนไทยทั้งเด็กและผู้ใหญ่ อายุตั้งแต่ 6 - 60 ปี ว่าพฤติกรรมเหล่านั้นมีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้าง และได้นำมาประยุกต์เป็นทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมสำหรับคนไทยขึ้น โดยได้แบ่งต้นไม้จริยธรรมออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

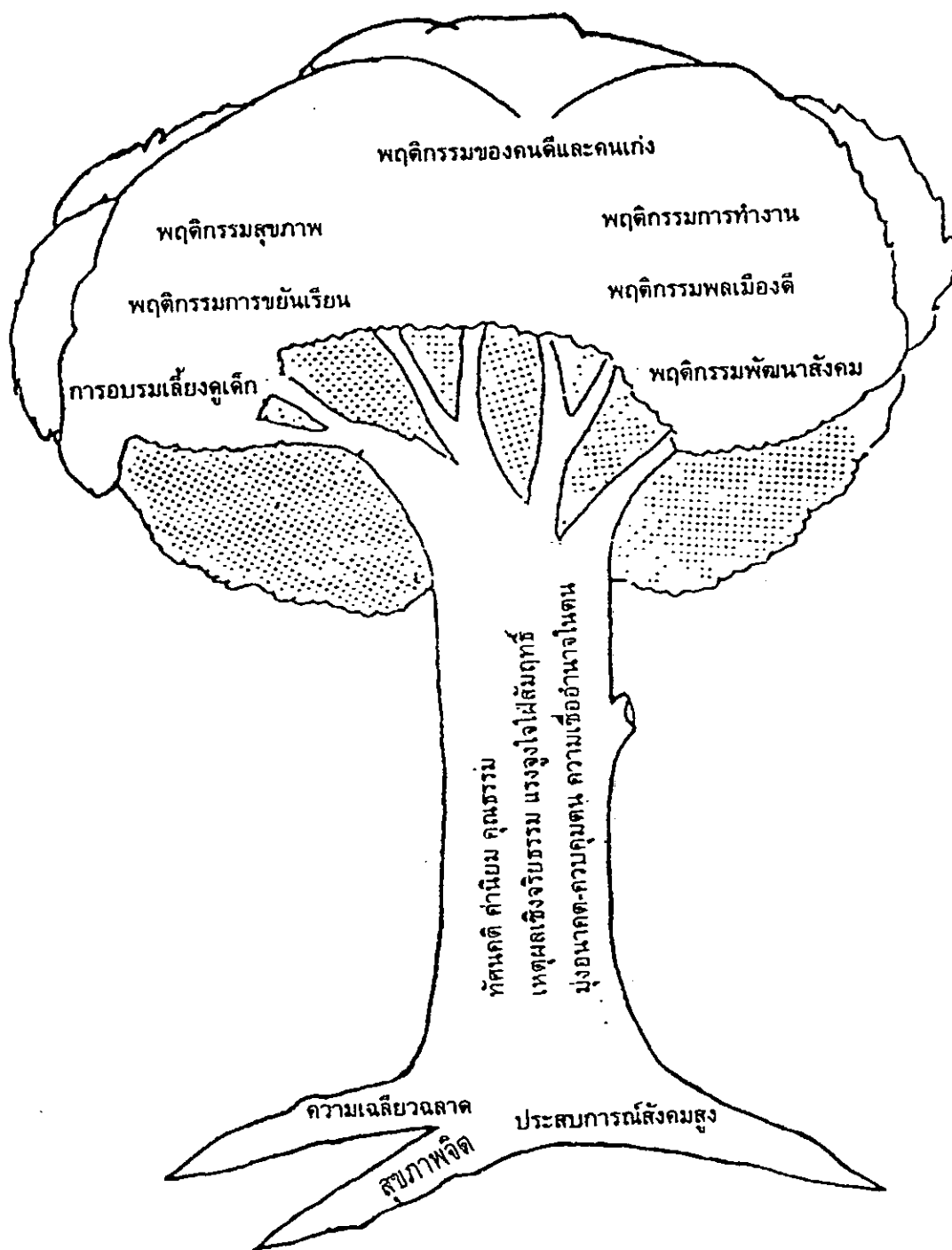
ส่วนที่ 1 ได้แก่ ดอกและผลไม้บนต้น ที่แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานดี ละเว้นชั่ว และพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวม ซึ่งล้วนแต่เป็นพฤติกรรมของพลเมืองดี พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

ส่วนที่ 2 ได้แก่ ส่วนลำต้นของต้นไม้ แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็ง ซึ่งประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ด้าน คือ

1. เหตุผลเชิงจริยธรรม
2. มุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง
3. ความเชื่ออำนาจในตน
4. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
5. ทศนคติ คุณธรรมและค่านิยม

ส่วนที่ 3 ได้แก่ รากของต้นไม้ ที่แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็งซึ่งประกอบด้วยจิตลักษณะ 3 ด้าน คือสติปัญญา ประสพการณ์ทางสังคม และสุขภาพจิต

จิตลักษณะทั้ง 3 นี้ อาจใช้เป็นสาเหตุของการพัฒนาจิตลักษณะ 5 ประการ ที่ลำต้นของต้นไม้ได้ กล่าวคือบุคคลจะต้องมีลักษณะพื้นฐานทางจิตใจ 3 ด้าน ในประมาณที่สูงพอเหมาะกับอายุ จึงจะเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาจิตลักษณะทั้ง 5 ประการ ที่ลำต้นของต้นไม้ โดยที่จิตลักษณะทั้ง 5 นี้ จะพัฒนาไปเองโดยอัตโนมัติ ถ้าบุคคลมีความพร้อมทางทางจิตใจ 3 ด้านดังกล่าว และอยู่ในสภาพแวดล้อมทางบ้าน ทางโรงเรียน และทางสังคมที่เหมาะสม นอกจากนั้น บุคคลยังมีความพร้อมที่จะรับการพัฒนาทางจิตลักษณะบางประการใน 5 ด้านนี้ โดยวิธีการอื่น ๆ ด้วย ฉะนั้นจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการ จึงเป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและคนเก่งนั่นเอง นอกจากนี้ จิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการที่รากนี้อาจเป็นสาเหตุร่วมกับจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำต้น เพื่อใช้อธิบายและพัฒนาพฤติกรรมดังกล่าวมาแล้วด้วย

ภาพประกอบ 1 ภาพทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมแสดงถึงจิตลักษณะพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจที่จะนำไปสู่พฤติกรรมทางจริยธรรม

(ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2538)

ทฤษฎีตันไม้จริยธรรมนี้ เกิดผลการวิจัยพฤติกรรมและจิตลักษณะของคนไทย โดยเมื่อสร้างขึ้นแล้ว ทฤษฎีนี้ก็ได้นำไปใช้ในการตั้งสมมติฐานการวิจัยเพื่อหาหลักฐานใหม่ ๆ มาเพิ่มเติมในทฤษฎีนี้อีก เช่นการวิจัยที่เกี่ยวกับจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการที่สามารถจำแนกคนเป็น 4 ประเภทเหมือนบัวสี่เหล่ากับความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคล โดยพบว่าคนที่เป็บบัวเหนือน้ำเท่านั้น (มีจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ด้านนี้ในประมาณสูงเหมาะสมกับอายุ) เป็นผู้ที่จะสามารถรับการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมได้เหมาะสมกับอายุ ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก ซึ่งผลนี้เติมพบในการวิจัยไทย 2 เรื่อง (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก 2520 ; โกศล มีคุณ. 2524) ที่ต่อมาได้มีผู้ทำการวิจัยตรงจุดนี้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และพบผลที่สนับสนุนทฤษฎีตันไม้จริยธรรมเพิ่มเติมด้วย (ศิริพร แยมนิล. 2530)

6.4 วิธีการส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524 : ข , 63-67) ได้กล่าวถึงวิธีส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรมไว้ดังต่อไปนี้

6.4.1 การให้ความรู้ขั้นสูงขึ้น วิธีการฝึกฝนโดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นต่ำให้สามารถใช้หลักเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้นไปนั้น เริ่มจากการศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กเล็กตามทฤษฎีของเพียเจท์ นักจิตวิทยาได้ใช้วิธีการให้เหตุผลที่เหนือกว่าที่เด็กใช้ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้ความรู้ในขั้นสูงขึ้นกว่าขั้นที่ตนมีอยู่ เมื่อเด็กได้รับเหตุผลใหม่ เด็กจะนำไปใช้เปรียบเทียบกับเหตุผลเดิมของตน ซึ่งการเปรียบเทียบนี้เด็กจะเกิดความรู้ที่ขัดแย้งกันหรือเกิดความไม่สมดุลทางความคิด ความไม่สมดุลนี้จะเป็บบเครื่องกระตุ้นให้เด็กเกิดมีการปรับปรุงโครงสร้างทางความคิดของตนเพื่อให้เกิดความสมดุลขึ้นใหม่ ซึ่งจะช่วยให้เด็กเข้าใจและยอมรับเหตุผลในขั้นที่สูงกว่าขั้นของตนได้

6.4.2 การอบรมทางศาสนา ประเพณีของผู้นับถือศาสนาพุทธ ได้เปิดโอกาสให้ชาวบ้าน โดยเฉพาะเพศชายมีโอกาสเข้ารับการอบรมทางพุทธศาสนาโดยมีการบวชเป็นสามเณรและภิกษุในช่วงเวลาที่แตกต่างกันตามสะดวก การได้บวชเรียนนี้ในวัฒนธรรมไทยถือว่า เป็นการเตรียมบุคคลให้พร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่สามารถรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ครอบครัว และประเทศชาติ ผู้ที่ผ่านการบวชเรียนมาแล้วสังคมถือว่าเป็นผู้ที่จะมีวฒฒเปลี่ยนแปลงทางจิตลักษณะและพฤติกรรมไปในทางที่ดีลดความเห็นแก่ตัว และเพิ่มความเห็นแก่พวกพ้อง เห็นแก่ส่วนรวม เห็นแก่มนุษยชาติ นอกจากนั้นผู้ที่ผ่านการบวชเรียนแล้วยังควรเป็นผู้มีความซำซำซำซำในรศพระธรรมมากกว่าผู้ที่ไม่มีโอกาสใกล้ชิดกับศาสนาอีกด้วย

6.4.3 การให้แสดงบทบาท วิธีการนี้เกิดจากความเข้าใจที่ว่า การที่คนเราจะเข้าใจผู้อื่นได้ดีขึ้น ต้องให้เขาได้โอกาสสวมบทบาทอื่น ๆ นอกเหนือไปจากที่ตนเป็นอยู่ ซึ่งคอลลินส์ (Collins) กล่าวว่า วิธีเดียวที่จะทำให้นักได้คิดหรือรู้สึกแตกต่างไปจากที่เขาเป็นอยู่ได้คือ ให้เขาได้แสดงออกในบทบาทที่ต่างไปจากเดิม และบทบาทนั้นควรเกี่ยวข้องกับจริยธรรม โคลเบอร์ก (Kohlberg) ได้กล่าวว่าการสวมบทบาทนั้น ได้แก่ การรับเอาทัศนคติของคนอื่น การรับรู้ในความคิดและความรู้สึกของคนอื่น การนำตนเข้าไปอยู่ในฐานะของคนอื่นด้วยกระบวนการดังกล่าว จะทำให้มความคิดกว้างขวางและเกิดความคิดความเข้าใจแตกต่างไปจากเดิม ไม่ยึดอยู่แต่ตนเอง

6.4.4 การใช้อิทธิพลของกลุ่มให้เกิดการคล้อยตาม การแสดงเหตุผลเชิงจริยธรรมเพื่อเป็นการยกระดับจิตใจของเด็กนั้นอาจทำได้ โดยการใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนซึ่งแสดงออกทางจริยธรรมในระดับเดียวกัน เด็กจะยึดถือเพื่อนเป็นแบบอย่างและคล้อยตามลักษณะของเพื่อนไปโดยง่ายเพื่อนนับว่าเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุดของทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ ได้เน้นที่ปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนแบบเสมอภาคกัน (Equilateral Peer Interaction) ว่าเป็นแหล่งสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความรู้และระดับจริยธรรม โดยโคลเบอร์กได้ยืนยันเช่นเดียวกัน โดยกล่าวว่า การปฏิสัมพันธ์ต่อเพื่อนจะมีผลต่อระดับจริยธรรม เด็กที่เข้าร่วมสังคมกันจะมีความก้าวหน้ากว่าเด็กที่แยกเดี่ยวจากเพื่อน ทั้งนี้เพราะเด็กมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้โต้แย้งกันกับเพื่อนจะทำให้เข้าได้รับความคิดเห็นและทัศนคติใหม่ ๆ ต่างไปจากที่ตนมีอยู่ ถ้าเขาได้พิจารณาเปรียบเทียบกับความรู้เดิมที่เขามีอยู่ ด้วยเหตุนี้จึงได้เกิดแนวคิดที่จะให้กลุ่มเพื่อนและเหตุผลใหม่ เป็นสิ่งที่ช่วยในการฝึกฝนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแก่บุคคลโดยใช้กลุ่มเพื่อนเป็นสื่อเสนอความรู้และเหตุผลใหม่ในระดับสูงกว่าที่บุคคลมีอยู่เดิม

6.4.5 การให้เลียนแบบจากตัวแบบ การใช้ตัวแบบแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ให้ผู้ถูกทดลองเห็น จะเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้ถูกทดลองทำพฤติกรรมนั้น ๆ ตามตัวแบบได้ การจัดตัวแบบให้เด็กเป็นการให้ความรู้แก่ผู้ถูกทดลองวิธีหนึ่ง นอกเหนือจากการเขียนให้อ่านแบบวิธีแรกที่กำลังกล่าวมาแล้ว หรือการให้แสดงบทบาทเพื่อรับคำแนะนำจากเพื่อน หรือการให้เพื่อนแสดงความคิดเห็นที่เหมือนกัน เป็นเอกลักษณ์อันจะทำให้ผู้ถูกทดลองคล้อยตามกลุ่มเพื่อนได้มาก การจัดตัวแบบให้เกิดการเลียนแบบเป็นวิธีที่มีการค้นคว้ามามากพอสมควร เพราะเป็นวิธีที่นักจิตวิทยาเชื่อว่าจะเรียนรู้จากสังคมได้มากที่สุด และเป็นวิธีการเดียวที่เด็กอาจทำตามได้โดยที่ไม่รู้สึกว่าคุณครูบังคับ ลักษณะของการเลียนแบบแบบนี้เป็นลักษณะหนึ่งที่เป็นไปตามทฤษฎีอิทธิพลทางสังคม เป็นวิธีหนึ่งที่มนุษย์ใช้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ลักษณะของการเลียนแบบ (Imitation) กิติ การเทียบเคียง (Identification) กิติ ล้วนเป็นวิธีที่อาศัยตัวแบบ ลักษณะและความเหมาะสมของตัวแบบเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับวิธีนี้ เพราะตัวแบบจะต้องมีลักษณะดึงดูด และชักชวนให้ผู้อื่นสังเกตเห็น เกิดความเชื่อถือและคล้อยตามได้ ตัวแบบที่มีอิทธิพลให้เด็กคล้อยตามได้มากที่สุดแก่ พ่อ แม่ ผู้ใหญ่ และเพื่อน ลักษณะอีกประการหนึ่งที่จะทำให้เกิดการเลียนแบบได้มากคือความเหมาะสมในตัวแบบ การเชื่อในเรื่องความรู้ความสามารถของตัวแบบในเรื่องที่เขาจะแสดงออกจะทำให้ผู้สังเกตคล้อยตามได้มาก ลักษณะภายในของผู้เลียนแบบเองก็เป็นตัวแปรสำคัญที่จะก่อให้เกิดการเลียนแบบได้เช่นกัน

จะเห็นได้ว่าการมีคุณธรรมและจริยธรรมมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับบุคคลทุกคนเพราะเป็นสิ่งที่อยู่เบื้องหลังการคิดพิจารณาตัดสินใจในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำ พฤติกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งตามปกติบุคคลจะมีคุณธรรมและจริยธรรมสูงขึ้นตามวัยและประสบการณ์ที่ได้รับจากสังคมแต่อย่างไรก็ตาม พัฒนาการด้านคุณธรรมและจริยธรรมของบุคคลมีโอกาที่จะหยุดชะงักอยู่ในขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นใดขั้นหนึ่ง ซึ่งไม่เหมาะสมกับวัยในขณะนั้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนาหรือยกระดับจิตใจของผู้เรียนโดยการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

6.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม

6.5.1 งานวิจัยในประเทศ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉินึก (2520 : 210) ได้ศึกษาจริยธรรมของเยาวชนไทยโดยมีกลุ่มตัวอย่างอายุ 11-25 ปี จำนวน 1400 คน ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าลักษณะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและลักษณะการมุ่งอนาคตนั้น ควรจะได้มีการปลูกฝังก่อนที่เด็กจะมีอายุ 10 ปี เพราะเมื่อเริ่มเป็นวัยรุ่นลักษณะทางจริยธรรมสองประการนี้จะเริ่มคงที่ ผู้ที่มาจากครอบครัวยากจนจะมีพัฒนาการช้ากว่ากลุ่มอื่นในช่วงวัยอายุตอนต้น แต่จะทันกลุ่มอื่นในวัยรุ่นตอนปลายในด้านอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดู การอบรมเลี้ยงดูแบบรักมาก ใช้เหตุผลมาก มีความสัมพันธ์กับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของผู้ถูกศึกษาทุกระดับอายุ และพบว่า ในครอบครัวยากจน บิดามีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยช่วยให้ลูกมีจริยธรรมสูงได้

กรมวิชาการ (2524 : 79-82) ได้ทำการวิจัยเกณฑ์ปกติของระดับพัฒนาการทางจริยธรรมและองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางจริยธรรม พบว่า ค่าเฉลี่ยของจริยธรรมของกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 5 รวมทั้งประชาชนมีจริยธรรม การใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา เมตตากฎนา สติสัมปชัญญะ ซื่อสัตย์สุจริต และขยันหมั่นเพียรอยู่ในระดับที่ 3 ซึ่งเป็นระดับที่มีการกระทำดีโดยคำนึงถึงประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่เป็นหลัก ยกเว้นกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับที่ 2 ซึ่งเป็นระดับที่มีการกระทำดีโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของสังคมแคบๆ หรือผู้ใกล้ชิดเท่านั้น โดยเฉพาะจริยธรรม การไฝ่สัจธรรม และหิริโอตตปัสสะทุกกลุ่มมี จริยธรรมอยู่ในระดับ 2 โดยสรุปแล้ว ระดับจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4,6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3,5 ส่วนใหญ่อยู่ระหว่างระดับขั้นที่ 2

บริรักษ์ ศรีเพชรพัฒน์ (2529 : 56-59) ได้ศึกษาการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้เทคนิคแม่แบบในการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลราชบุรี จังหวัดราชบุรี มีเหตุผลด้านความสามัคคีต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมาจำนวน 24 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีไม่แตกต่างกัน

ไพรัตน์ ญาติฉิมพลี (2540 : 76-79) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวินิตศึกษาในพระบรมราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี จำนวน 100 คน ที่เรียนวิชาพระพุทธศาสนาโดยการสอนแบบไตรสิกขากับการสอนตามคู่มือครู ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบไตรสิกขา กับนักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบไตรสิกขาแตกต่างกับนักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่มีระดับ .01

วรวรรณนี้ ราชสงฆ์ (2541 : 72-76) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบและการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดพัทลุง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ต่ำกว่าเปอร์เซนไทล์ที่ 33 ลงมา จำนวน 20 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้าน

ความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ได้รับการใช้บทบาทสมมติ มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ และนักเรียนที่ได้รับการใช้บทบาทสมมติมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6.5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ทราวิสส์ และปีเตอร์ (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2522 : 50 ; อ้างอิงจาก Travis and Peter. 1974) ได้ทดลองกับเด็กชาย - หญิง เกรด 5 โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการฝึกการสวมบทบาทสลับดาห์ละ 2 ครั้ง เป็นเวลา 12 สัปดาห์ กลุ่มควบคุมเน้นการจำและการหาคำตอบปัญหาขัดแย้งทางศีลธรรม ผลการทดลองพบว่า การฝึกกระบวนการสวมบทบาทช่วยส่งเสริมพัฒนาการในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญโดยกลุ่มทดลองมีพัฒนาการขึ้นเฉลี่ยประมาณ 1.5 ชั้น ในเวลา 3 เดือน

ดามอน และคิลเลน (Damon and Killen. 1982 : 347-367) ได้ศึกษาอิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ของเพื่อนที่มีต่อพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุ 5 - 9 ปี แบ่งเป็น 3 กลุ่ม นำมาบันทึกเทปโดยกำหนดปัญหาให้มีการอภิปรายกัน คำอภิปรายได้ถูกนำมาวิเคราะห์ เพื่อกำหนดคุณลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ร่วมกันของกลุ่มเพื่อนแล้วสรุปเป็นทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่อไป

ริชาร์ด และคนอื่น ๆ (Richards and others. 1984 : 24-28) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบิร์กและพฤติกรรมก่อนในห้องเรียนพบว่า นักเรียนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับต่ำ (ขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2) มีพฤติกรรมก่อนในห้องเรียนมากกว่านักเรียนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 3 และ 4 และยังพบว่า ระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเพิ่มขึ้นตามอายุ และสถานภาพทางสังคม เพศ มีผลต่อพฤติกรรมก่อนในห้องเรียน อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมการก่อนในห้องเรียนสามารถทำนายได้ดีในเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง

โรมานซ์ (Romane. 1985 : 24-42) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการทางจริยธรรมที่มีต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 5 จำนวน 3 กลุ่ม 32 คน โดยแบ่งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ทำการทดลอง 8 สัปดาห์ ผลการทดลองพบว่า โปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการทางจริยธรรมสามารถพัฒนาระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนได้

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าพัฒนาการด้านคุณธรรมและจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับความรู้ด้านจริยศึกษา นอกจากนี้ยังสามารถพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนให้เพิ่มขึ้นได้ในหลากหลายวิธี ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่าในการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 จะเป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนในด้านคุณธรรมและจริยธรรมได้เป็นอย่างดี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนรุ่งเรืองอุปถัมภ์ สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 385 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 ประกอบด้วยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนรุ่งเรืองอุปถัมภ์ สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 90 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น จากประชากรโดยใช้ชั้นเป็นเกณฑ์ได้ดังนี้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 3 มีนักเรียนจำนวน 30 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2 มีนักเรียนจำนวน 30 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 2 มีนักเรียนจำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

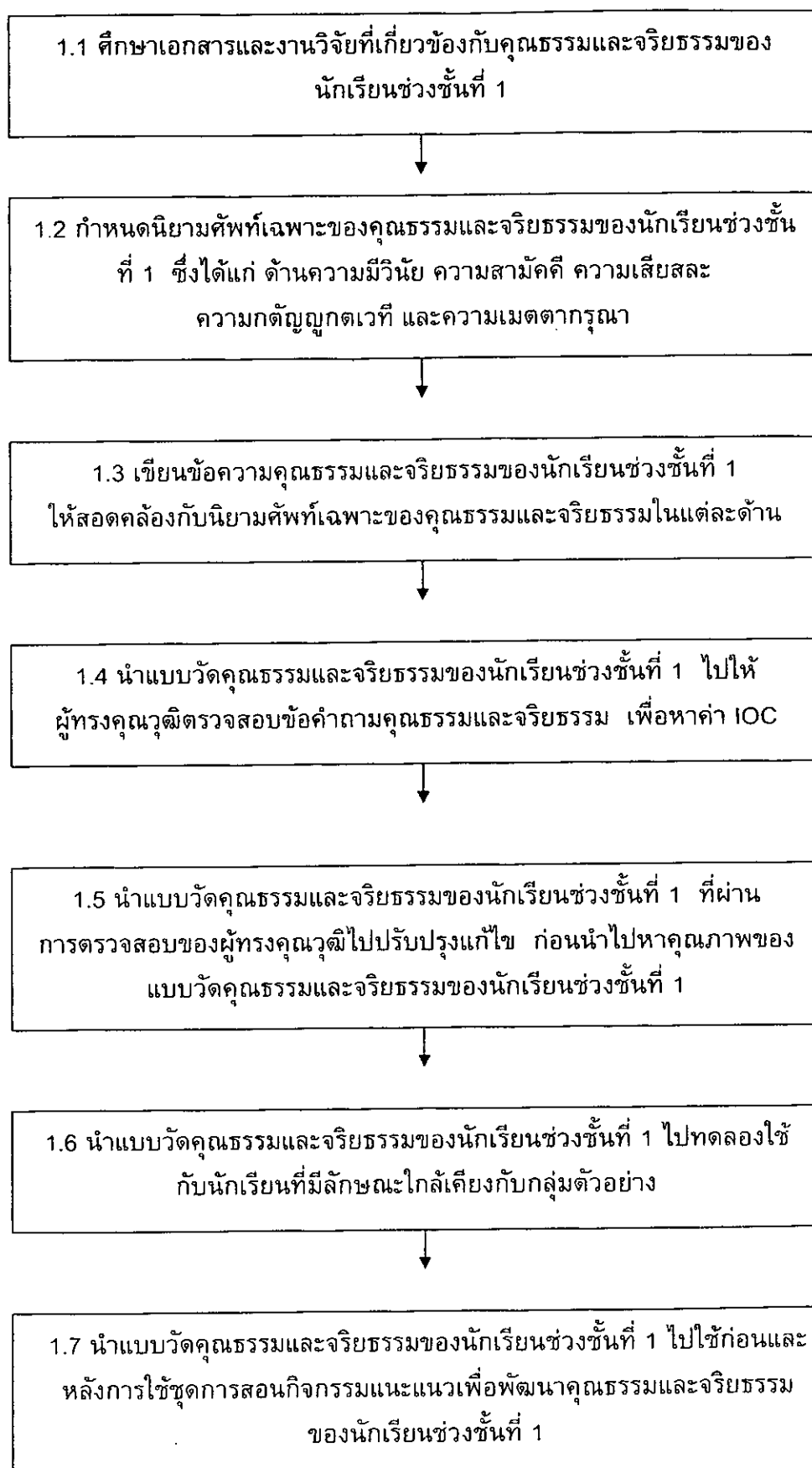
1. แบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
2. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน

ช่วงชั้นที่ 1

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

ขั้นตอนการสร้างแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มีดังนี้

ภาพประกอบ 2 การสร้างแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

ผู้วิจัยสร้างแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ตามรายละเอียดดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

1.2 กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ซึ่งได้แก่ ด้านความมีวินัย ความสามัคคี ความเสียสละ ความกตัญญูกตเวที และความเมตตากรุณา

1.3 เขียนข้อความคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะของคุณธรรมและจริยธรรมในแต่ละด้าน

1.4 นำแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรม จำนวน 30 ข้อ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบข้อคำถามคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อหาค่า IOC และได้ค่า IOC เท่ากับ 0.50 – 1.00

1.5 นำแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 30 ข้อ ที่ผ่านการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปหาคุณภาพของแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

1.6 นำแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 30 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนรุ่งเรืองอุทุมม์ สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน แล้วนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 1.654 ถึง 8.245 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9472

1.7 นำแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 30 ข้อ ไปใช้โดยให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนรุ่งเรืองอุทุมม์ สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร ตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

ตัวอย่างแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

ด้านความมีวินัย

01. เวลาซื้อของ ข้าพเจ้าไม่เคยลัดคิว

02. ข้าพเจ้าทำงานโดยไม่ต้องมีใครมาคอยควบคุม

ด้านความสามัคคี

01. ข้าพเจ้าไม่เคยเอาเปรียบคนอื่น

02. เพื่อน ๆ ในกลุ่มของข้าพเจ้า จะทำงานแบบตัวใครตัวมัน

ด้านความเสียสละ

01. ข้าพเจ้าเคยเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน เช่น ช่วยเก็บขยะ กวาดถนน

02. ข้าพเจ้าเคยบริจาคเงินช่วยเหลือคนที่ประสบปัญหา เช่น น้ำท่วมหรือไฟไหม้

ด้านความกตัญญูกตเวที

01. ข้าพเจ้าไม่ละทิ้งผู้มีพระคุณ เมื่อผู้มีพระคุณเดือดร้อนหรือลำบาก

02. ข้าพเจ้าไม่เคยลบหลู่ดูหมิ่นบิดา มารดา หรือครูอาจารย์

ด้านความเมตตากรุณา

01. ข้าพเจ้ารู้สึกมีความเห็นอกเห็นใจผู้ที่กำลังเดือดร้อน

02. ข้าพเจ้าเคยช่วยเหลือผู้ที่กำลังได้รับความลำบาก

เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

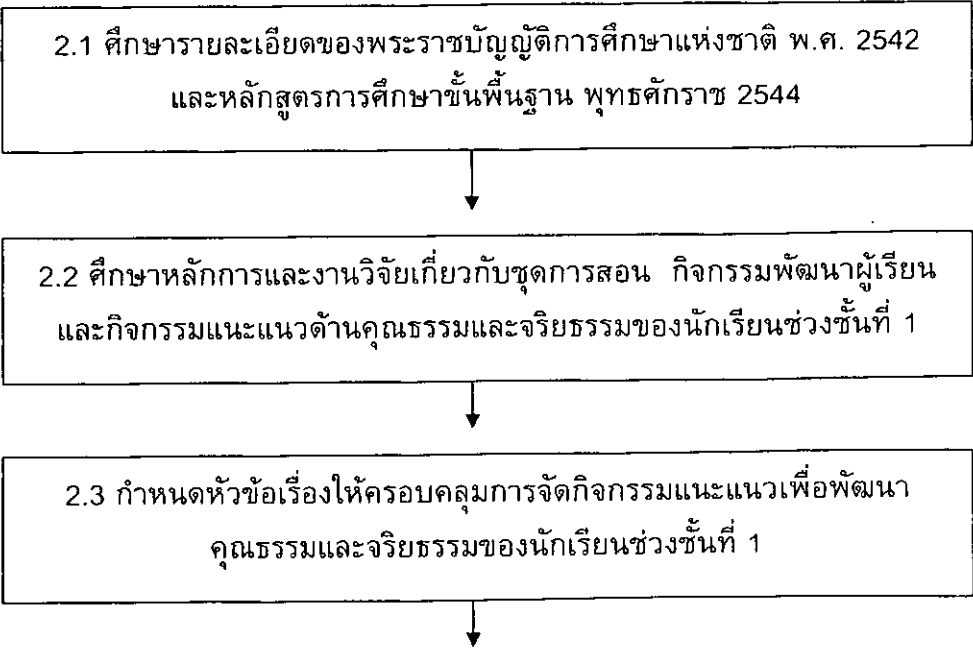
ข้อความ	จริงที่สุด	ส่วนใหญ่จริง	จริงพอประมาณ	จริงเพียงเล็กน้อย	ไม่จริงเลย
ข้อความทางบวก	5 คะแนน	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
ข้อความทางลบ	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน	5 คะแนน

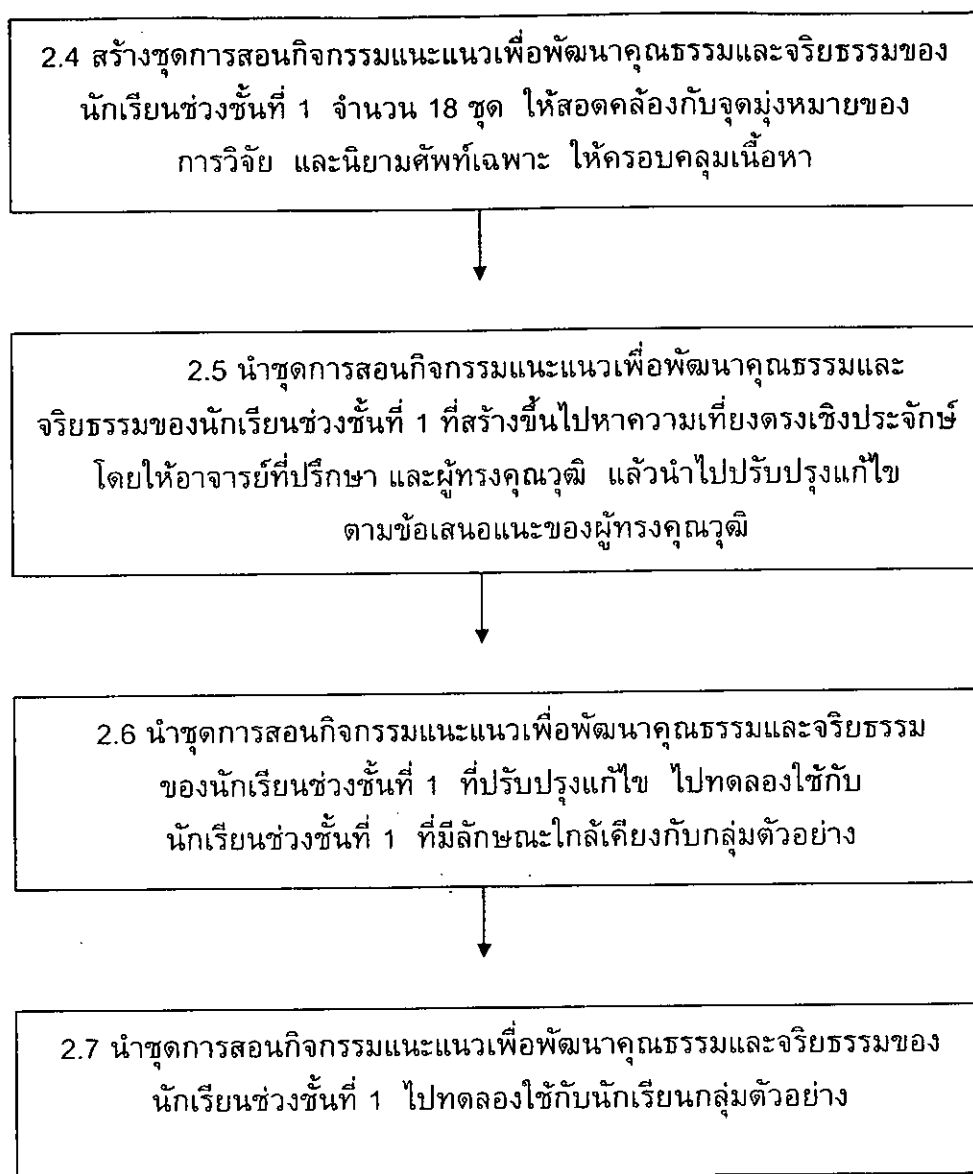
เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมจากการตอบแบบวัด
คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มีดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย
3.66 – 5.00	มาก
2.33 – 3.66	ปานกลาง
1.00 – 2.33	น้อย

2. การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 1

ขั้นตอนการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มีดังนี้

ภาพประกอบ 4 การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

ผู้วิจัยสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ตามรายละเอียดดังนี้

2.1 ศึกษารายละเอียดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

2.2 ศึกษาหลักการและงานวิจัยเกี่ยวกับชุดการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

2.3 กำหนดหัวข้อเรื่องให้ครอบคลุมการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

2.4 สร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 18 ชุด ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะให้ครอบคลุมเนื้อหาตามที่ระบุในข้อ 2.3 โดยใช้กิจกรรมกลุ่มได้แก่ การสำรวจ การระดมสมอง การเล่านิทาน สุภาษิต เกม การวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน สถานการณ์จำลอง สถานการณ์จริง การอภิปราย กรณีศึกษา การสนทนา และการคิดแก้ปัญหา โดยชุดการสอนแต่ละชุดประกอบไปด้วย

2.4.1 คำชี้แจง

2.4.2 คู่มือครู

2.4.3 คู่มือนักเรียน

2.4.4 ใบงานและใบความรู้

2.4.5 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน

2.4.5.1 การสร้างแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาผู้เรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยกำหนดโจทย์และตัวเลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหา จุดประสงค์ สาระสำคัญ และสาระการเรียนรู้ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในคุณธรรมและจริยธรรมด้านที่ต้องการพัฒนา เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมมากน้อยเพียงใด แบบฝึกหัดมีทั้งหมดจำนวน 18 แบบฝึกหัด แต่ละแบบฝึกหัดมีจำนวน 10 ข้อ โดยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในแต่ละกิจกรรม

2.4.5.2 เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

2.4.5.3 เกณฑ์การแปลผลคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

คะแนน		การแปลผล
9 - 10	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจคุณธรรมจริยธรรมในระดับมากที่สุด
7 - 8	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจคุณธรรมจริยธรรมในระดับมาก
5 - 6	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจคุณธรรมจริยธรรมในระดับปานกลาง
3 - 4	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจคุณธรรมจริยธรรมในระดับน้อย
1 - 2	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจคุณธรรมจริยธรรมในระดับน้อยที่สุด

2.4.6 แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

2.4.6.1 การสร้างแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยกำหนดข้อความที่ต้องการทราบถึงความคิดเห็นของนักเรียนหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อ

พัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ให้สอดคล้องกับเนื้อหา จุดประสงค์สาระสำคัญ การวัดและการประเมินผล และสื่อการเรียนรู้ ในแต่ละกิจกรรมมีจำนวน 12 ข้อ โดยให้นักเรียนตอบแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 หลังจากการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

2.4.6.2 เกณฑ์การให้คะแนนการตอบแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แต่ละกิจกรรมและให้คะแนนตามกำหนดดังนี้

ระดับความคิดเห็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
คะแนน	5 คะแนน	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน

2.4.6.3 เกณฑ์การแปลผลการตอบแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ตามเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย

- 4.51 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในระดับมากที่สุด
- 3.51 – 4.50 หมายถึง เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในระดับมาก
- 2.51 – 3.50 หมายถึง เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในระดับปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายถึง เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในระดับน้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึง เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในระดับน้อยที่สุด

2.5 นำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แก่ อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง และอาจารย์วิศิณี มุกดอกไม้ ตรวจสอบรายละเอียดของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย นิยามศัพท์เฉพาะ และเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตาม

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับรายละเอียดของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แสดงในภาคผนวก ก

2.6 นำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนรุ่งเรืองอุบลมภ์ สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 90 คน

2.7 นำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนรุ่งเรืองอุบลมภ์ สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 90 คน จำนวน 18 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือวันอังคาร วันพุธ และวันศุกร์ ในคาบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตั้งแต่เวลา 14.30 น. – 15.30 น. โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง การทดลองเริ่มตั้งแต่วันที่ 18 มกราคม 2548 สิ้นสุดวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2548

การดำเนินการทดลองชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

การดำเนินการทดลองในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ประกอบด้วย

1. ก่อนนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ไปใช้ ผู้วิจัยได้วัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โดยใช้แบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

2. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมมากน้อยเพียงใด

3. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม

4. ขั้นดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามกฎกติกาและวิธีปฏิบัติกิจกรรม

5. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเรื่องที่เรียนเพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ

6. ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมมากน้อยเพียงใด

7. ขั้นประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

8. ภายหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ผู้วิจัยได้วัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โดยใช้แบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

ตาราง 2 ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง

วัน เดือน ปี	เวลา	คุณธรรมและจริยธรรม	กิจกรรม
อ. 18 ม.ค. 48	14.30น.-15.30น.	ความมีวินัย	แต่งกายมีวินัย
พ. 19 ม.ค. 48	14.30น.-15.30น.	ความสามัคคี	นิทานความสามัคคี
ศ. 21 ม.ค. 48	14.30น.-15.30น.	ความเสียสละ	นิทานความเสียสละ
อ. 25 ม.ค. 48	14.30น.-15.30น.	ความมีวินัย	ห้องเรียนมีวินัย
พ. 26 ม.ค. 48	14.30น.-15.30น.	ความกตัญญูกตเวที	นิทานความกตัญญู
ศ. 28 ม.ค. 48	14.30น.-15.30น.	ความเมตตากรุณา	นิทานความเมตตา
อ. 1 ก.พ. 48	14.30น.-15.30น.	ความมีวินัย	ระเบียบแถว
พ. 2 ก.พ. 48	14.30น.-15.30น.	ความสามัคคี	มังกรสามัคคี
ศ. 4 ก.พ. 48	14.30น.-15.30น.	ความเสียสละ	ร่วมใจเสียสละ
อ. 8 ก.พ. 48	14.30น.-15.30น.	ความมีวินัย	ห้องเรียนมีวินัย
พ. 9 ก.พ. 48	14.30น.-15.30น.	ความกตัญญูกตเวที	คุณทองแดง
ศ. 11 ก.พ. 48	14.30น.-15.30น.	ความเมตตากรุณา	คนดีผู้เมตตา
อ. 15 ก.พ. 48	14.30น.-15.30น.	ความมีวินัย	โรงเรียนของเรา
พ. 16 ก.พ. 48	14.30น.-15.30น.	ความสามัคคี	สามัคคีวิบาก
ศ. 18 ก.พ. 48	14.30น.-15.30น.	ความเสียสละ	เสียสละร่วมกัน
อ. 22 ก.พ. 48	14.30น.-15.30น.	ความมีวินัย	วินัยต่อส่วนรวม
พ. 23 ก.พ. 48	14.30น.-15.30น.	ความกตัญญูกตเวที	เด็กยอดกตัญญู
ศ. 25 ก.พ. 48	14.30น.-15.30น.	ความเมตตากรุณา	หัวใจผู้เมตตา

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แต่ละชุด และรวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้น จำนวน 18 ชุด ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2

2. เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยใช้ t-test for Dependent Samples

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการตอบแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรม ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม โดยใช้ t-test for Dependent Samples

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพ

5.1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย

5.1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 หาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้ (เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต. 2528 : 295)

สูตรที่ 1

$$E_1 = \frac{\frac{\sum x}{n}}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	คือ	ประสิทธิภาพของกระบวนการ ที่จัดไว้ในชุดการสอนคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
	$\sum x$	คือ	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
	A	คือ	คะแนนเต็มของการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
	n	คือ	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{n}}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	คือ	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียน) หลังจากการใช้ชุดการสอนนั้นคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
	$\sum F$	คือ	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
	B	คือ	คะแนนเต็มของการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
	n	คือ	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2540: 248)

สูตร

$$t = \frac{\sum d}{\sqrt{\frac{n \sum d^2 - (\sum d)^2}{n - 1}}}$$

เมื่อ	df	=	$n - 1$
	d	=	ค่าความแตกต่างของคะแนนรวมจากการทำแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
	$\sum d^2$	=	ผลรวมของ d แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum d)^2$	=	ผลรวมของ d ทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	=	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ มาใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการสอนคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
$\sum x$	แทน	คะแนนรวมของคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
A	แทน	คะแนนเต็มของคุณธรรมและจริยธรรมจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวนักเรียน) หลังจากการใช้ชุดการสอนนั้นคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
B	แทน	คะแนนเต็มของคุณธรรมและจริยธรรมจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
$\sum d$	แทน	ผลรวมของ d แต่ละตัว
$(\sum d)^2$	แทน	การนำผลรวมของ d ทั้งหมดยกกำลังสอง
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
**	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Σy แทน คะแนนรวมของคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนจากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 1. หาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แต่ละชุด และรวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้น จำนวน 18 ชุด ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2
- 2. เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรม ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม โดยใช้ t-test for Dependent Samples

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

- 1. หาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แต่ละชุด และรวมทุกชุดของแต่ละชั้น จำนวน 18 ชุด ข้อมูลแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แต่ละชุด และรวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้น จำนวน 18 ชุด

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว									
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม	n	Σx	A	E_1	n	ΣF	B	E_2	$E_1/E_2 \times 100$
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1									
ประถมศึกษาปีที่ 1									
1. ความมีวินัย									
(กิจกรรมแต่งกายมีวินัย)	30	194	10	64.67	30	252	10	84.00	76.98
2. ความสามัคคี									
(กิจกรรมนิทานความสามัคคี)	30	193	10	64.33	30	249	10	83.00	77.51

ตาราง 3 (ต่อ)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1									
	n	$\sum x$	A	E_1	n	$\sum F$	B	E_2	$E_1/E_2 \times 100$
3. ความเสียสละ (กิจกรรมนิทานความเสียสละ)	30	184	10	61.33	30	243	10	81.00	75.72
4. ความมีวินัย (กิจกรรมวินัยต่อตนเอง)	30	186	10	62.00	30	242	10	80.67	76.86
5. ความกตัญญูทดแทน (กิจกรรมนิทานความกตัญญู)	30	181	10	60.33	30	239	10	79.67	75.73
6. ความเมตตา กรุณา (กิจกรรมนิทานความเมตตา)	30	182	10	60.67	30	237	10	79.00	76.79
รวม	30	1120	10	373.33	30	1462	10	487.33	76.61
.....									
ประถมศึกษาปีที่ 2									
7. ความมีวินัย (กิจกรรมระเบียบแถว)	30	193	10	64.33	30	268	10	89.33	72.01
8. ความสามัคคี (กิจกรรมมังกรสามัคคี)	30	182	10	60.67	30	236	10	78.67	77.12
9. ความเสียสละ (กิจกรรมร่วมใจเสียสละ)	30	192	10	64.00	30	266	10	88.67	72.18
10. ความมีวินัย (กิจกรรมห้องเรียนมีวินัย)	30	182	10	60.67	30	245	10	81.67	74.29
11. ความกตัญญูทดแทน (กิจกรรมคุณทองแดง)	30	181	10	60.33	30	255	10	85.00	70.98
12. ความเมตตา กรุณา (กิจกรรมคนดีผู้เมตตา)	30	187	10	62.33	30	261	10	87.00	71.65
รวม	30	1117	10	372.33	30	1513	10	510.34	72.92

ตาราง 3 (ต่อ)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว										
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1	n	$\sum x$	A	E_1	n	$\sum F$	B	E_2	$E_1/E_2 \times 100$	
ประถมศึกษาปีที่ 3										
13. ความมีวินัย										
(กิจกรรมโรงเรียนของเรา)	30	182	10	60.67	30	250	10	83.33	72.80	
14. ความสามัคคี										
(กิจกรรมสามัคคีวิบาก)	30	183	10	61.00	30	247	10	82.33	74.09	
15. ความเสียสละ										
(กิจกรรมเสียสละร่วมกัน)	30	185	10	61.67	30	249	10	83.00	74.30	
16. ความมีวินัย										
(กิจกรรมวินัยต่อส่วนรวม)	30	186	10	62.00	30	247	10	82.33	75.30	
17. ความกตัญญูกตเวที										
(กิจกรรมเด็กยกยอคุณครู)	30	182	10	60.67	30	255	10	85.00	71.37	
18. ความเมตตา กรุณา										
(กิจกรรมหัวใจผู้เมตตา)	30	197	10	65.67	30	254	10	84.67	77.56	
.....										
รวม	30	1115	10	371.67	30	1502	10	500.67	74.23	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 3 พบว่า ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนแต่ละระดับชั้นของช่วงชั้นที่ 1 มีค่าอยู่ระหว่าง 72.92 – 76.61 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รวมทุกชุดมีค่าเท่ากับ 76.61

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชุดที่ 1 เรื่องความมีวินัย (กิจกรรมแต่งกายมีวินัย) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 76.98 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 64.67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 84.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชุดที่ 2 เรื่องความสามัคคี (กิจกรรมนิทานความสามัคคี) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 77.51 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 64.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 83.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชุดที่ 12 เรื่องความเมตตา (กิจกรรมคนดีผู้เมตตา) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 71.65 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 62.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 87.00

+ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รวมทุกชุดมีค่าเท่ากับ 74.23

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชุดที่ 13 เรื่องความมีวินัย (กิจกรรมโรงเรียนของเรา) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 72.80 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 60.67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 83.33

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชุดที่ 14 เรื่องความสามัคคี (กิจกรรมสามัคคีวิบาก) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 74.09 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 61.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 82.33

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชุดที่ 15 เรื่องความเสียสละ (กิจกรรมเสียสละร่วมกัน) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 74.30 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 61.67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 83.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชุดที่ 16 เรื่องความมีวินัย (กิจกรรมวินัยต่อส่วนรวม) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 75.30 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 62.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 82.33

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชุดที่ 17 เรื่องความกตัญญูกตเวที (กิจกรรมเด็กยอดกตัญญู) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 71.37 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 60.67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 85.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชุดที่ 18 เรื่องความเมตตา (กิจกรรมหัวใจผู้เมตตา) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 77.56 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 65.67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 84.67

2. เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรม ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ข้อมูลแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบคุณคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรม ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ($n = 30$)

คุณธรรมและจริยธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	การทดลอง	$\bar{X}$	S.D.	Σy	Σd	$(\Sigma d)^2$	t
ความมีวินัย	ก่อนการทดลอง	19.13	2.42	574			
	หลังการทดลอง	27.90	1.84	837	263	2579	15.64**
ความสามัคคี	ก่อนการทดลอง	18.23	2.57	547			
	หลังการทดลอง	27.37	1.83	821	274	2728	17.94**
ความเสียสละ	ก่อนการทดลอง	19.87	2.90	596			
	หลังการทดลอง	27.67	1.81	830	234	2042	15.63**
ความกตัญญูกตเวที	ก่อนการทดลอง	18.17	1.62	545			
	หลังการทดลอง	27.47	2.13	824	279	2823	18.15**
ความเมตตากรุณา	ก่อนการทดลอง	18.73	2.12	562			
	หลังการทดลอง	27.20	1.92	816	254	2390	16.14**
รวม	ก่อนการทดลอง	94.13	6.46	2824			
	หลังการทดลอง	137.60	4.12	4128	1304	58548	29.67**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 4 พบว่า คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้น

ตาราง 5 เปรียบเทียบคุณคะแนนธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรม ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม (n = 30)

คุณธรรมและจริยธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	การทดลอง	$\bar{X}$	S.D.	Σy	Σd	$(\Sigma d)^2$	t
ความมีวินัย	ก่อนการทดลอง	20.20	2.19	606			
	หลังการทดลอง	26.10	1.42	783	177	1161	16.11**
ความสามัคคี	ก่อนการทดลอง	19.60	2.37	588			
	หลังการทดลอง	26.53	1.72	796	208	1614	15.60**
ความเสียสละ	ก่อนการทดลอง	19.83	2.10	595			
	หลังการทดลอง	27.10	1.27	813	218	1790	14.94**
ความกตัญญูกตเวที	ก่อนการทดลอง	19.20	2.01	576			
	หลังการทดลอง	25.83	1.76	775	199	1471	15.92**
ความเมตตากรุณา	ก่อนการทดลอง	18.77	2.97	563			
	หลังการทดลอง	27.03	1.07	811	248	2318	14.90**

ตาราง 5 (ต่อ)

คุณธรรมและจริยธรรม	การทดลอง	$\bar{X}$	S.D.	Σy	Σd	$(\Sigma d)^2$	t
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2							
	ก่อนการทดลอง	97.60	7.15	2928			
รวม					1050	38040	28.74**
	หลังการทดลอง	132.60	3.46	3978			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 5 พบว่า คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้น

ตาราง 6 เปรียบเทียบคุณคะแนธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรม ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม (n = 30)

คุณธรรมและจริยธรรม	การทดลอง	$\bar{X}$	S.D.	Σy	Σd	$(\Sigma d)^2$	t
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3							
ความมีวินัย	ก่อนการทดลอง	19.13	3.30	574			
					218	1750	16.64**
	หลังการทดลอง	26.40	3.39	792			
ความสามัคคี	ก่อนการทดลอง	18.93	2.99	568			
					214	1704	15.79**
	หลังการทดลอง	26.07	2.20	782			

ตาราง 6 (ต่อ)

คุณธรรมและจริยธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	การทดลอง	$\bar{x}$	S.D.	Σy	Σd	$(\Sigma d)^2$	t
ความเสียสละ	ก่อนการทดลอง	19.57	2.25	587			
	หลังการทดลอง	26.13	2.49	784	197	1405	18.35**
ความกตัญญูกตเวที	ก่อนการทดลอง	20.23	2.53	607			
	หลังการทดลอง	26.73	1.70	802	195	1397	16.85**
ความเมตตากรุณา	ก่อนการทดลอง	19.57	2.75	587			
	หลังการทดลอง	27.40	1.40	822	235	2051	15.94**
รวม	ก่อนการทดลอง	90.47	15.21	2714			
	หลังการทดลอง	142.40	13.15	4272	1558	87846	18.40**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 6 พบว่า คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้น

บทที่ 5

อภิปราย สรุปผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 1
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ก่อนและหลัง
ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและ
จริยธรรมสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการ
จัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ได้อย่างเหมาะสม เพื่อ
ส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนรุ่งเรืองอุทุมม์ สำนักงานเขตบางนา
กรุงเทพมหานคร จำนวน 385 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 ประกอบด้วย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547
โรงเรียนรุ่งเรืองอุทุมม์ สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 90 คน ซึ่งได้มาจากการ
สุ่มแบบแบ่งชั้น จากประชากรโดยใช้ชั้นเป็นเกณฑ์ได้ดังนี้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 3 มี
นักเรียนจำนวน 30 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2 มีนักเรียนจำนวน 30 คน และชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 2 มีนักเรียนจำนวน 30 คน

สมมติฐานในการวิจัย

ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 นักเรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. แบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
2. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แต่ละชุด และรวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้น จำนวน 18 ชุด ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2
2. เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยใช้ t-test for Dependent Samples
3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการตอบแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรม ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม โดยใช้ t-test for Dependent Samples

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อการสอน ซึ่งมีลักษณะเป็นสื่อประสมประกอบด้วย รูปภาพ ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ซึ่งจะพัฒนาให้นักเรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้น และชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมแต่ละชุดประกอบด้วย คำชี้แจง คู่มือครู คู่มือนักเรียน สื่อในการจัดกิจกรรม และแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน โดยมีขั้นตอนใน

การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมดังนี้ ขั้นตอนทดสอบความรู้ก่อนเรียน ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นตอนกิจกรรม ขั้นสรุป และขั้นตอนทดสอบความรู้หลังเรียน ซึ่งชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 นั้นครอบคลุมคุณธรรมและจริยธรรมด้านความมีวินัย ความสามัคคี ความเสียสละ ความกตัญญู กตเวที และความเมตตากรุณา

2. ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แต่ละชุด และรวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้น จำนวน 18 ชุด ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2 พบว่า ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนแต่ละระดับชั้นของช่วงชั้นที่ 1 มีค่าอยู่ระหว่าง 72.92 – 76.61 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รวมทุกชุดมีค่าเท่ากับ 76.61

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 รวมทุกชุดมีค่าเท่ากับ 72.92

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รวมทุกชุดมีค่าเท่ากับ 74.23

3. เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยใช้ t-test for Dependent Samples พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ซึ่งได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 , 2 และ 3 ที่เข้าร่วมกิจกรรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม มีคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมทำให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มีคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้น (ข้อมูลแสดงในตาราง 7 ภาคผนวก ข)

4. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการตอบแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่มีต่อกิจกรรมของชุดการสอนแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน รวมทุกกิจกรรมอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 , 2 และ 3 แสดงความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมของ

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (ข้อมูลแสดงในตาราง 8 ภาคผนวก ข)

5. เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรม ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม โดยใช้ t-test for Dependent Samples พบว่า ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มีคุณธรรมและจริยธรรม ที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ทำให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มีคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้น

อภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แต่ละชุด จำนวน 18 ชุด โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 18 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 เรื่องความมีวินัย (กิจกรรมแต่งกายมีวินัย) ชุดที่ 2 เรื่องความสามัคคี (กิจกรรมนิทานความสามัคคี) ชุดที่ 3 เรื่องความเสียสละ (กิจกรรมนิทานความเสียสละ) ชุดที่ 4 เรื่องความมีวินัย (กิจกรรมวินัยต่อตนเอง) ชุดที่ 5 เรื่องความกตัญญูกตเวที (กิจกรรมนิทานความกตัญญู) ชุดที่ 6 เรื่องความเมตตากรุณา (กิจกรรมนิทานความเมตตา) ชุดที่ 7 เรื่องความมีวินัย (กิจกรรมระเบียบแถว) ชุดที่ 8 เรื่องความสามัคคี (กิจกรรมมังกรสามัคคี) ชุดที่ 9 เรื่องความเสียสละ (กิจกรรมร่วมใจเสียสละ) ชุดที่ 10 เรื่องความมีวินัย (กิจกรรมห้องเรียนมีวินัย) ชุดที่ 11 เรื่องความกตัญญูกตเวที (กิจกรรมคุณทองแดง) ชุดที่ 12 เรื่องความเมตตากรุณา (กิจกรรมคนดีผู้เมตตา) ชุดที่ 13 เรื่องความมีวินัย (กิจกรรมโรงเรียนของเรา) ชุดที่ 14 เรื่องความสามัคคี (กิจกรรมสามัคคีวิบาก) ชุดที่ 15 เรื่องความเสียสละ (กิจกรรมเสียสละร่วมกัน) ชุดที่ 16 เรื่องความมีวินัย (กิจกรรมวินัยต่อส่วนรวม) ชุดที่ 17 เรื่องความกตัญญูกตเวที (กิจกรรมเด็กยอดกตัญญู) ชุดที่ 18 เรื่องความเมตตา (กิจกรรมหัวใจผู้เมตตา) เมื่อนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมช่วงชั้นที่ 1 ทั้ง 18 ชุด ไปหาประสิทธิภาพโดยใช้สูตรการคำนวณ E_1 / E_2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 พบว่า ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนแต่ละระดับชั้นของช่วงชั้นที่ 1 มีค่าอยู่ระหว่าง 72.92 – 76.61 ซึ่งพบว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่สร้างขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดทั้ง 18 ชุด ทั้งนี้เนื่องมาจากกิจกรรมในชุดการสอนมีความสอดคล้องกันของจุดประสงค์และเนื้อหา โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วยตนเอง นักเรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น และให้ความ

ร่วมมือในการร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี กิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน จึงสามารถนำสิ่งที่ได้จากกิจกรรมไปพัฒนาตนเอง และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและในอนาคตได้ ในการจัดกิจกรรมได้ใช้กิจกรรมกลุ่มซึ่งมีเทคนิคดังนี้ การสำรวจ การระดมสมอง การเล่านิทาน สุภาษิต เกม การวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน สถานการณ์จำลอง สถานการณ์จริง การอภิปราย กรณีศึกษา การสนทนา และการคิดแก้ปัญหา ซึ่งนักเรียนจะให้ความสนใจในการร่วมกิจกรรม เนื่องจากมีความหลากหลายโดยเฉพาะกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคเกม สถานการณ์จริง และการเล่านิทาน นักเรียนให้ความสนใจมากเพราะเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียนมี บรรยากาศสนุกสนานที่เชื่อมโยงไปสู่ข้อคิดจากกิจกรรม และได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 118) ที่กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นสื่อประสมที่ได้จัดกระบวนการผลิต บุคลากรนำสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่องและวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 รวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้น โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 พบว่า ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีค่าเท่ากับ 76.61, 72.92 และ 74.23 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แสดงว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 นั้นมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้จากการทำกิจกรรมแนะแนวที่ได้นำชุดการสอนมาใช้ผู้วิจัยพบว่าในระยะแรก นักเรียนจะแสดงความคิดเห็นและแสดงออกค่อนข้างน้อย หลังจากการทำกิจกรรมไปได้ระยะเวลาหนึ่ง นักเรียนมีการแสดงความคิดเห็นและแสดงออกมากขึ้น และให้ความสนใจในการร่วมกิจกรรมทำงานกลุ่มร่วมกับสมาชิกในกลุ่มของตนได้ดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม และชุดการสอนกำหนดหัวข้อเรื่องโดยการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ และนำหัวข้อและกิจกรรมที่ น่าสนใจเหมาะสมกับวัยของนักเรียน และได้สร้างชุดการสอนโดยในชุดการสอนแต่ละชุดจะ ประกอบไปด้วย คำชี้แจง คู่มือครู คู่มือนักเรียน ตลอดจนมีขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม โดยเริ่มจากการทดสอบความรู้ก่อนเรียน ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นสรุป ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน และหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525 : 494 – 497) ที่กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพชุดการสอนจะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงพอใจ โดยถือว่าชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ระดับประสิทธิภาพของชุดการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หากชุดการสอนมีประสิทธิภาพถึงระดับเกณฑ์แล้ว ชุดการสอนนั้นมีคุณค่าที่จะนำไปสอนนักเรียนได้ ซึ่งแสดงว่าชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ

3. เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของ

นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยใช้ t-test for Dependent Samples พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มีคุณธรรมและจริยธรรมด้านความมีวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเสียสละ ด้านความกตัญญู กตเวที และด้านความเมตตากรุณา เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรม โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แสดงว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ทำให้นักเรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแต่ละชุดใช้กิจกรรมกลุ่ม ผู้วิจัยมีวิธีเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมได้แก่ การสำรวจ การระดมสมอง การเล่านิทาน สุภาษิต เกม การวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน สถานการณ์จำลอง สถานการณ์จริง การอภิปราย กรณีศึกษา การสนทนา และการคิดแก้ปัญหา นอกจากนี้ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย ได้รับความสนใจของนักเรียน กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และแสดงออกถึงความสามารถของตนเอง ในการดำเนินกิจกรรมได้จัดอย่างมีระบบขั้นตอน นักเรียนมีโอกาสตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตนเองจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน อันเป็นส่วนสำคัญในการจูงใจให้นักเรียนมีความสนใจในการร่วมกิจกรรม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ นวลนง มังตรีสรรค์ (2530 : 43) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่องสังคหวัตถุ 4 มีคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 เพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ในด้านความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการตอบแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมทุกกิจกรรม พบว่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก (ข้อมูลแสดงในตาราง 9 ภาคผนวก ข) แสดงว่านักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งว่าหลังร่วมกิจกรรมแนะแนวในแต่ละกิจกรรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหา กิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์เหมาะสมที่จะพัฒนานักเรียนให้เกิดคุณธรรมและจริยธรรม สถานที่และเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความได้เหมาะสม และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมสามารถแสดงออกและแสดงความคิดเห็นได้เป็นอย่างดี นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน และแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อชุดการสอน สื่อในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำมาใช้น่าสนใจและหลากหลาย นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างทั่วถึง และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับประเสริฐ วิเศษกิจ (2524 : 2) กล่าวว่า ชุดการแนะแนวเป็นเครื่องมือที่ใช้ประกอบการสอนซึ่งสอดคล้องกับหลักการสอนจริยศึกษา เพราะเป็นการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การสร้าง

สถานการณ์จำลอง การอภิปราย เป็นต้น และจำเนียร โชติช่วง (2527 : 12) ได้เสนอแนะว่าชุดการแนะแนวยังสามารถใช้เทคนิคการสอนต่าง ๆ รวมถึงการนำมาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนุกเกิดการเรียนรู้ เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น ตลอดจนปลูกฝังนิสัย เจตคติ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจริยธรรมต่าง ๆ ไปด้วย

5. เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม โดยใช้ t-test for Dependent Samples พบว่า ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มีคุณธรรมและจริยธรรมที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ทำให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มีคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากก่อนการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับชุดการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 เมื่อสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แล้ว นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบรายละเอียด แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วจึงนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 วัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ว่ามีคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับวิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 185) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นระบบการผลิตและการนำสื่อการเรียนหลายอย่างมีสัมพันธ์กันและมีคุณค่าส่งเสริมกันและกัน สื่อการเรียนอย่างหนึ่งอาจนำมาใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา ส่วนสื่อการเรียนอีกอย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อก่อให้เกิดความลึกซึ้ง สื่อการเรียนเหล่านี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสื่อประสม การนำสื่อการเรียนมาใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชานั้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 สามารถพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในด้านความมีวินัย ความสามัคคี ความเสียสละ ความกตัญญูกตเวที และความเมตตากรุณาได้มากขึ้น นักเรียนได้ฝึกทักษะในการทำงานกลุ่ม การร่วมแสดงความคิดเห็น การแสดงออก ได้เรียนรู้ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นและการอยู่ร่วมกันในสังคมของตน ซึ่งจะทำให้นักเรียนสามารถนำประสบการณ์ตรงจากการร่วมกิจกรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี และสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีคุณธรรมและจริยธรรมตามความต้องการของสังคมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1 ครูผู้สอนควรได้ศึกษาคู่มือครู การจัดเตรียมสถานที่ การเตรียมสื่ออุปกรณ์ ใบบงาน และเตรียมตัวให้พร้อมก่อนสอนทุกครั้ง ซึ่งจากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีความสนใจในการร่วมกิจกรรมเรียนการสอน ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนในการผลิตชุดการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพผู้เรียน และในการนำไปใช้ควรมีการยืดหยุ่นและปรับเนื้อหาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการติดตามผลนักเรียนหลังจากใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมไปแล้ว เพื่อศึกษาว่าคุณธรรมและจริยธรรมเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด นอกจากนี้ในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในแต่ละวัย ควรสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมให้สอดคล้องกับนักเรียนในวัยนั้น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ประทีปธีรานันท์. (2530). ผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามแนวหลักสัปปริสธรรม เพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสัปปริสธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรมวิชาการ. (2524). การศึกษาเกณฑ์ปกติของระดับพัฒนาการทางจริยธรรมและองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางจริยธรรม. กรุงเทพฯ: กรมฯ.
- (2544). คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ: กรมฯ.
- (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: กรมฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2523). แนวทางพัฒนาจริยธรรมไทย. ใน การประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- (2546). กิจกรรมแนะแนว ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- กรมพล ทอรรถธรรมาชาติ. (2525). การพัฒนาจริยธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- เกียรติศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, ศาสตราจารย์.ดร. (2527). จอมปราชญ์นักการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- โกศล มีคุณ. (2524). การวิจัยเชิงทดลองฝึกอบรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและทักษะในการสวมบทบาทของเด็กระดับประถมศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ. (2546). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- จินดาภรณ์ อังสุวรรณโชติ. (2525). การทดลองใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จุฑาทิพย์ ชีระภาค. (2529). วิเคราะห์จริยธรรมในหนังสืออ่านนอกเวลาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เจริญ ไวรวิจกุล. (2531). ความเป็นครู. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- จำเริญ ช่างโชติ. (2524). เทคนิคการแนะแนว. กรุงเทพฯ: อมรินทร์การพิมพ์.
- (2527). การฝึกภาคปฏิบัติทางการแนะแนวและการให้คำปรึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2522). ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2523). เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและการศึกษาหน่วยที่ 1-5. นนทบุรี
สำนักเทคโนโลยีการศึกษา: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- (2525). เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับมัธยมศึกษาหน่วยที่ 11-15.
กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลสามเจริญพานิช.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2522). หลักการ ทฤษฎีเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่
2. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2526). เทคโนโลยีการศึกษา ทฤษฎีและการวิจัย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2522). การพัฒนาจริยธรรม ตำราจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- (2524). พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช.
- (2531). ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม การวิจัยและพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ด
ยูเคชั่นจำกัด.
- (2538). การวิจัยเพื่อการพัฒนาจริยธรรม. ใน หนังสือรวมบทความที่เกี่ยวกับการวิจัย
ทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- (2540). แนวทางใหม่ในการพัฒนาจิตใจและพฤติกรรมแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา. ใน
ทิศทางการแนะแนวเพื่อคุณภาพชีวิตเยาวชน. กรุงเทพฯ: สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม. (2520). จริยธรรมของเยาวชนไทย. รายงาน
การวิจัย ฉบับที่ 21. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ.
- ธีระชัย ปุณณโชติ. (2532). การสร้างผลงานวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์.
- นวลนง มังตรีสุวรรณ. (2530). ผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่องสังคมวัตถุที่มีต่อคุณ
ธรรมด้านสังคมวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์
กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บรรจง ชูสกุลชาติ. (2533). จริยธรรมและวัฒนธรรมของคนไทย. กทมฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปรีภรณ์ ศรีเพชรพัฒน์. (2529). การใช้สถานการณ์จำลองและเทคนิคแม่แบบในการพัฒนาเหตุผล
เชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลราชบุรี.
ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บันลือ พุกกะวัน. (2519). การประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- บุญเกื้อ คอรวาเวช. (2529). *นวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- ประเสริฐ วิเศษกิจ. (2524). *การจัดการเรียนการสอนในชั่วโมงแนะแนว*. เอกสารประกอบการอบรมแนะแนวมัธยม. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- ปราณี เถลิงพล. (2515). *การแนะแนวและการให้การปรึกษา*. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.
- ปิยะรัตน์ ศรีสมบัติ. (2532). *ผลการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านแก่งไกรสรรพหษ์สงเคราะห์ จังหวัดอุดรดิตถ์*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เป็รื่อง กุมุท. (2518). *ชุดการสอน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ผสม จันทรเทพย์. (2524). *ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนและฐานะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พนัส หันนาคินทร์. (2519). *การสอนคำนิยาม*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2537). *รายงานการตอบแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับวินัยของคนในชาติ*. ณ สถานปฏิบัติธรรมสายใจธรรม อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา.
- พระราชวรมนู (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2528). *คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิไล แยมงามเหลือ. (2521). *ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวในระดับชั้นมัธยมศึกษา*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พุทธทาสภิกขุ. (2505). *แนะแนวจริยธรรม (ปาฐกถาชุดอบรมครูส่วนกลางที่หอประชุมคุรุสภา)*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมส่งเสริมจริยศึกษา.
- ไพรัตน์ ญาติฉิมพลี. (2540). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพุทธศาสนาโดยการสอนแบบไตรสิกขากับการสอนตามคู่มือครู*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภูมิพลอดุลยเดช,พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (2545). *เรื่องทองแดง*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์การพิมพ์.
- มนตรี แยมกสิกร; และคนอื่นๆ. (2528). *นวัตกรรมการและเทคโนโลยีทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2539). *จริยศึกษา*. เอกสารการสอนชุดวิชา หน่วยที่ 1-8 . พิมพ์ครั้งที่ 6. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย.

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2530). พจนานุกรม ฉบับเฉลิมพระเกียรติ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- . (2526). พจนานุกรม ฉบับเฉลิมพระเกียรติ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2540). สถิติวิทยาทางการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วรพรรณ ศรีอุปบล. (2535). ผลการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้สไลด์เทปเป็นเทคนิค“แม่แบบ” ที่มี ต่อเจตคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- วรวรรณิ์ ราชสงฆ์. (2541). การเปรียบเทียบการใช้เทคนิคแม่แบบและการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดพัทลุง. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วศิน อินทสระ. (2516). ทางแห่งความดี. กรุงเทพฯ: บรรณาการ.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2525). พัฒนาหลักสูตรการสอน-มิติใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ธเนศวรการพิมพ์.
- วิจารณ์ เรือนทิพย์. (2530). ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้สไลด์เทปเป็นเทคนิค“แม่แบบ” ที่มี ต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก. ถ่ายเอกสาร.
- วิไลลักษณ์ เล็กศิริรัตน์. (2528). ศึกษาค่านิยมที่ปรากฏในหนังสือเรียนสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6.รายงานการวิจัย. สงขลา: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูสงขลา.
- ศิริพร แยมนิล. (2530). ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับ อายุและการศึกษาของคนไทย. ปรินุญานินพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สง่า วุฒิประจักษ์. (2531). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการสอนจริยธรรมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วย การสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สนวน ลีโทชาลิต. (2528). การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา ระดับ นักศึกษาพยาบาล. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมชาติ กิจรียง. (2539). 108 เกมและกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากร. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดบุ๊คเซ็น.

- สมบุรณ์ ศาลยาชีวิน. (2522). พัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สาโรช บัวศรี. (2522). จริยธรรมในสังคมไทย ใน รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุภารัตน์ วรทอง. (2540). ร้องรำทำเกม. กรุงเทพฯ: ดันอ้อ แกรมมี่.
- สุรวิรัตน์ พันธุ์ดี. (2529). การศึกษาจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่อยู่ในโรงเรียน ประถมศึกษา. ปริญญาโท กศ.ม.(การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรวิรัตน์ วิไลรัตน์. (2537). ผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีผลต่อการรับรู้ด้านอาชีพของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. ปริญญาโท กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เสถียรพงษ์ วรรณปก. (2528). "ความหมายของจริยธรรม", การศึกษาแห่งชาติ. 28 (1) : 1-15
- สำนักการศึกษา. (2544). แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมและสร้างค่านิยมทางศาสนา. กรุงเทพฯ: หน่วยงานศึกษานิเทศก์ สำนักฯ.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2522). รายงานการสัมมนาเรื่อง "จริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน". ในโครงการพัฒนาสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- (2542). รายงานการสัมมนาเรื่อง "จริยธรรมและวัฒนธรรมของคนไทย." กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- เสาวนีย์ ลิขิตบัณฑิต. (2528). เทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- อาภรณ์ เต็มยอด. (2537). ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความเสี่ยสละ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบางม่วง อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง. ปริญญาโท กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Alexander & Halverson. (1963) *Effective Teaching in Secondary School*. PP.13-15. New York : Holt Rinehart and winston.
- Ashby,Michelle. (2000). "The Writing of A Teacher's Introduction to Ethics in Teaching" EDD Dissertation Abstract, Northern Arizona University,2000.
- Damon,William and Killen,Malanie. (1982). "Peer Interaction and the Process of Change in Children's Moral Reasoning," *Merrill Palmer Quarterly*. 28(3):347-367.
- Good,C.V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York: McGraw-Hill.

- Kohlberg, Lawrence. (1976). "Moral Stage and Moralization : *The Cognitive Development Approach in Likona*," *Moral Development and Behavior : Theory Research and Social Issue*. New York: Holt Rinehart and Winston.
- McColman, James Westley. (1975, July.) "Relationship between the Use of Learning Activity Package, Group Activity and the Preferences of Students toward the Social Study Course," *Dissertation Abstracts International*. 36(1):109-A;
- Piaget, Jean. (1960). *The Psychology of the child*. New York : Basic Book.357.
- Piaget, Jean. (1969). *The Psychology of the child*. New York : Basic Book.7.
- Richards, Herbert C., et al. (1984). "Moral Reasoning and Classroom Conduct," *Paper Presented at the Annual Convention of the American Psychological Association*. Canada: Toronto, Ontario. 24-28.
- Romance, Thomas John. (1985). " A Program to Promote Moral Development Through Elementary School Physical Education," *Dissertation Abstracts International*. 45 (8):24-42.
- Runion, Michelle. (1975). "The Writing of A Teacher's Introduction to Ethics in Teaching" *EDD Dissertation Abstract*, Northern Arizona University, 5057-A.
- Turk, Gayla Claire. (1985). "Development of the Music Listening Strategy Tempo:Computer Assisted Instruction in Music Listening," *Dissertation Abstracts International*. 45(08A):2436;February.
- Wilson, Cynthia Louise. (1989) "An Analysis of A Direct Instruction Procedure in Teaching Word Problem-Solving to Learning Disabled Student," *Dissertation Abstracts International*. 50 (02A):416;August.
- Wogaman, Maurice A. (1955). "An Analysis of Guidance Organization and Services in Selected Junior School in the state of Ohio," *Thesis Abstract Series: Studies in Education*, No.7, 373-379pp.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

แบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อนั้น เป็นจริงมากน้อยเพียงใด สำหรับนักเรียนและทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับคำตอบที่นักเรียนเลือกเพียงช่องเดียว

1. เวลาชื่อของ ข้าพเจ้าไม่เคยลืมนึก
2. ข้าพเจ้าเคยเดินลัดสนามเพราะช่วยย่นระยะทาง แม้ว่าโรงเรียนจะมีกฎห้ามเดินลัดสนาม
3. ก่อนจะหยิบสิ่งของของเพื่อน ข้าพเจ้าจะขออนุญาตเพื่อน
4. ข้าพเจ้าเคยบังคับให้คนอื่นทำสิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการ ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าเขาไม่อยากทำ
5. ข้าพเจ้าทำงานโดยไม่ต้องมีใครมาคอยควบคุม
6. ข้าพเจ้าพยายามทำงานหรือดูหนังสือตามตารางที่กำหนดไว้ แต่ทำไม่ค่อยจะสำเร็จสักที
7. ข้าพเจ้าจะไม่ทำอะไรให้เพื่อนเดือดร้อน
8. ข้าพเจ้าไม่เคยเอาเปรียบคนอื่น
9. เพื่อน ๆ ในกลุ่มของข้าพเจ้า จะทำงานแบบตัวใครตัวมัน
10. ข้าพเจ้ามีความสุขที่มีเพื่อนหลายคน
11. ข้าพเจ้าไม่กล้าขอความช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ
12. ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อกับเพื่อน ๆ ชอบทะเลาะกัน
13. ข้าพเจ้าเคยเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน เช่น ช่วยเก็บขยะ กวาดถนน
14. ข้าพเจ้าเคยบริจาคเงินช่วยเหลือคนที่ประสบปัญหา เช่น น้ำท่วมหรือไฟไหม้
15. ในขณะที่กำลังสอบ เมื่อดินสอของเพื่อนหาย ข้าพเจ้าจะเอาดินสอแท่งอื่นของตนเองให้เพื่อนยืม
16. ข้าพเจ้าเคยช่วยอธิบายการบ้าน (เฉพาะวิชาที่ข้าพเจ้าเรียนรู้เรื่อง) ให้เพื่อนฟังจนเข้าใจ
17. เมื่อครูมอบหมายให้ทำงานกลุ่ม ข้าพเจ้าจะช่วยเสนอความคิด เพื่อให้งานนั้นสำเร็จ
18. ขณะที่ข้าพเจ้ากำลังดูรายการโทรทัศน์ที่ข้าพเจ้าชอบ ถ้าคนอื่นในบ้านอยากดูรายการช่องอื่น ข้าพเจ้าก็ไม่ขัดข้อง
19. ข้าพเจ้าพร้อมที่จะตอบแทนพระคุณของบิดา มารดา ครูอาจารย์ ด้วยการเคารพเชื่อฟัง
20. ข้าพเจ้าไม่เคยลบหลู่ดูหมิ่นบิดา มารดา หรือครูอาจารย์
21. ข้าพเจ้าไม่ละทิ้งผู้มีพระคุณ เมื่อผู้มีพระคุณเดือดร้อนหรือลำบาก
22. ข้าพเจ้าจะไม่ทำตัวให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล
23. ข้าพเจ้าไม่เคยคิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ
24. ข้าพเจ้าไม่ทอดทิ้งผู้มีพระคุณ เมื่อท่านเจ็บป่วย

25. ข้าพเจ้ารู้สึกมีความเห็นอกเห็นใจผู้ที่กำลังเดือดร้อน
26. ข้าพเจ้าเคยช่วยเหลือผู้ที่กำลังได้รับความลำบาก
27. ข้าพเจ้าเคยช่วยเหลือสัตว์ที่ได้รับบาดเจ็บ
28. ข้าพเจ้าให้อภัยกับเพื่อนที่ทำสิ่งไม่ดีกับข้าพเจ้า
29. ข้าพเจ้าช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ
30. ข้าพเจ้าแสดงความเห็นใจเมื่อผู้อื่นมีความทุกข์

.....สิ้นสุดการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1.....

กระดาษคำตอบ
แบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

ชื่อ - สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อนั้น เป็นจริงมากน้อยเพียงใด สำหรับนักเรียนและทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับคำตอบที่นักเรียนเลือกเพียงช่องเดียว

ข้อ	จริงที่สุด	ส่วนใหญ่จริง	จริงพอประมาณ	จริงเล็กน้อย	ไม่จริงเลย	ข้อ	จริงที่สุด	ส่วนใหญ่จริง	จริงพอประมาณ	จริงเล็กน้อย	ไม่จริงเลย
1						16					
2						17					
3						18					
4						19					
5						20					
6						21					
7						22					
8						23					
9						24					
10						25					
11						26					
12						27					
13						28					
14						29					
15						30					

แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

เรื่อง.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างให้ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเรื่อง.....					
2.	กิจกรรมที่นักเรียนทำตามจุดประสงค์					
3.	สถานที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรม					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมในการจัดกิจกรรม					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก					
6.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น					
7.	นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาในใบความรู้					
8.	สื่อการสอนที่ใช้ในกิจกรรมน่าสนใจ					
9.	นักเรียนมีความเข้าใจและสามารถทำไปงานได้					
10.	การวัดและการประเมินผลมาจากการปฏิบัติจริงของนักเรียน					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	กิจกรรม	กิจกรรมกลุ่ม : เทคนิค
ประถมศึกษาปีที่ 1			
ภาคต้น			
1.	ความมีวินัย	แต่งกายมีวินัย	การสำรวจ การระดมสมอง
2.	ความสามัคคี	นิทานความสามัคคี	การเล่านิทาน ข้อคิดจากนิทาน
3.	ความเสียสละ	นิทานความเสียสละ	การเล่านิทาน ข้อคิดจากนิทาน
ภาคปลาย			
4.	ความมีวินัย	วินัยต่อตนเอง	เกม การวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน
5.	ความกตัญญูกตเวที	นิทานความกตัญญู	การเล่านิทาน ข้อคิดจากนิทาน
6.	ความเมตตากรุณา	นิทานความเมตตา	การเล่านิทาน ข้อคิดจากนิทาน
ประถมศึกษาปีที่ 2			
ภาคต้น			
7.	ความมีวินัย	ระเบียบแถว	เกม สถานการณ์จำลอง
8.	ความสามัคคี	มังกรสามัคคี	เกม การระดมสมอง
9.	ความเสียสละ	ร่วมใจเสียสละ	เกม การวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน
ภาคปลาย			
10.	ความมีวินัย	ห้องเรียนมีวินัย	สถานการณ์จริง การอภิปราย
11.	ความกตัญญูกตเวที	คุณทองแดง	กรณีศึกษา การระดมสมอง
12.	ความเมตตากรุณา	คนดีผู้เมตตา	การสนทนา การวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน
ประถมศึกษาปีที่ 3			
ภาคต้น			
13.	ความมีวินัย	โรงเรียนของเรา	การอภิปราย การวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน
14.	ความสามัคคี	สามัคคีวิบาก	เกม การระดมสมอง
15.	ความเสียสละ	เสียสละร่วมกัน	เกม การอภิปราย
ภาคปลาย			
16.	ความมีวินัย	วินัยต่อส่วนรวม	การอภิปราย การคิดแก้ปัญหา
17.	ความกตัญญูกตเวที	ได้ยกยอคุณกตัญญู	กรณีศึกษา การระดมสมอง
18.	ความเมตตากรุณา	หัวใจผู้เมตตา	การสนทนา การวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน

โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคต้น

ครั้ง	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
1	ความมีวินัย 1. การประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับสามารถควบคุมตนเอง ให้เป็นไปตาม ความต้องการ ระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม 2. การประพฤติปฏิบัติโดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น 3. การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ควบคุมพฤติกรรมของตนเอง รู้ว่าสิ่งใดดีควรทำ และสิ่งใดไม่ดีควรหลีกเลี่ยงสามารถคิดตัดสินใจและเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเห็นว่าเหมาะสม ไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคม	แต่งกายมีวินัย	กิจกรรมกลุ่ม : -การสำรวจ -การระดมสมอง	1. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการแต่งกายได้ถูกต้องตามระเบียบวินัยสถานศึกษา 2. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการแต่งกายโดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น 3. เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองในการเลือกแต่งกายได้ถูกต้องตามระเบียบวินัย และหลีกเลี่ยงการแต่งกายที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษา	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียนความมีวินัย 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2.1 ให้นักเรียนเปรียบเทียบการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบและไม่ถูกต้องตามระเบียบของนักเรียนในห้องเรียน ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์แสดงความคิดเห็น 3. ขั้นกิจกรรม 3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยด้านแต่งกายได้อย่างถูกต้องตามระเบียบวินัย ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.1.1 นักเรียนตรวจการแต่งกายของสมาชิกตามรายการที่กำหนดในใบงาน 3.1.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มคัดเลือกผู้แต่งกายถูกต้องตามระเบียบวินัย เป็นนักเรียนตัวอย่าง 3.1.3 นักเรียนตัวอย่างได้รับสัญลักษณ์รูปดาว 3.2 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการแต่งกาย โดยเคารพและไม่ขัดกับสิทธิผู้อื่น ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.2.1 นักเรียนระดมสมองจากการร่วมกิจกรรมข้อ 3.1 ในหัวข้อ“การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น” 3.2.2 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน 3.3 จากกิจกรรมในข้อ 3.1 และ 3.2 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปว่า “นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเองในการแต่งกายให้ถูกต้อง ตามระเบียบวินัย และหลีกเลี่ยงการแต่งกายที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบวินัย ควรปฏิบัติตนอย่างไร” 4.ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียนความมีวินัย

โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคต้น

ครั้ง	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
2	ความสามัคคี 1. การแสดงออกถึงความพร้อมเพรียง ปองดองกันเป็นคุณธรรมที่บุคคลในกลุ่มแสดงออกโดยรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงานหรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้เสร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม 2. ประพฤติที่แสดงออกประกอบด้วยพฤติกรรมที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ	นิทาน ความสามัคคี	กิจกรรม กลุ่ม : -การเล่า นิทาน -สุภา ษิต	1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการแสดงออกถึงความพร้อมเพรียง ปองดองกันเป็นคุณธรรมที่บุคคลในกลุ่มแสดงออกโดยรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงานหรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้เสร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม 2. เพื่อให้นักเรียนทราบพฤติกรรมที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียนความสามัคคี 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2.1 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสามัคคี และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ของความสามัคคี 3. ขั้นกิจกรรม 3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบการแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงปองดอง ในการประกอบภารกิจให้เสร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.1.1 ครูเล่านิทานเรื่อง “สิงโตผู้ยิ่งใหญ่” ให้นักเรียนฟัง 3.1.2 นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันตอบคำถามจากนิทาน 3.1.3 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน 3.2 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบพฤติกรรมที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.2.1 นักเรียนร่วมกันหาข้อคิดจากนิทาน และสนทนาถึง “ความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ” 3.2.2 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน 4.ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียนความสามัคคี

โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคต้น

ครั้ง	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
3	ความเสียสละ 1. การสละ ประโยชน์ส่วนตน เพื่อช่วยเหลือและ หรือทำประโยชน์ ให้แก่บุคคลอื่น หรือสังคม 2. การเสียสละโดย สละกำลังกาย ทรัพย์สินของ สติปัญญาเวลา และความสุข สบายส่วนตน	นิทาน ความ เสียสละ	กิจกรรม กลุ่ม : -การเล่า นิทาน -สุภาชิต	1. เพื่อให้นักเรียน ทราบถึงการสละ ประโยชน์ส่วนตน เพื่อช่วยเหลือและ หรือทำประโยชน์ ให้แก่บุคคลอื่น หรือสังคม 2. เพื่อให้นักเรียน ทราบถึงการ เสียสละโดย สละกำลังกาย ทรัพย์สินของ สติปัญญาเวลา และความสุข สบายส่วนตน	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียนความเสียสละ 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2.1 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความเสียสละ และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึง ประโยชน์ของความเสียสละ 3. ขั้นกิจกรรม 3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบ ถึงการสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อช่วยเหลือและ หรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม ซึ่ง ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.1.1 ครูเล่านิทานเรื่อง "กระท่อมคุณธรรม" ให้นักเรียนฟัง 3.1.2 นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันตอบคำถาม จากนิทาน 3.1.3 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน 3.2 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบ ถึงการเสียสละโดยสละกำลังกายทรัพย์สินของ สติปัญญาเวลาและความสุขสบายส่วนตน ผู้วิจัย ดำเนินการโดย 3.2.1 นักเรียนร่วมกันหาข้อคิดจากนิทาน และสนทนาถึง "การเสียสละโดยสละกำลังกาย ทรัพย์สินของ สติปัญญาเวลาและความสุขสบาย ส่วนตน" 3.2.2 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน 4.ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียนความเสียสละ

โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคปลาย

ครั้ง	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
4	ความมีวินัย 1. การประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับสามารถควบคุมตนเอง ให้เป็นไปตาม ความต้องการ ระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม 2. การประพฤติปฏิบัติโดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น 3. การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ควบคุมพฤติกรรมของตนเอง รู้ว่าสิ่งใดดีควรทำ และสิ่งใดไม่ดีควรหลีกเลี่ยงสามารถคิดตัดสินใจและเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเห็นว่าเหมาะสม ไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคม	วินัยต่อตนเอง	กิจกรรมกลุ่ม : -เกม อยู่ไหนเอ่ย -วิเคราะห์ เหตุการณในชีวิตประจำวัน	1. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการจัดเก็บสิ่งของส่วนตัว ได้อย่างเป็นระเบียบตามข้อตกลงของห้องเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการจัดเก็บสิ่งของส่วนตัว โดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น 3. เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองในการจัดเก็บสิ่งของส่วนตัว ได้อย่างมีระเบียบวินัยตามข้อตกลงของห้องเรียน	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียนความมีวินัย 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2.1 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญประโยชน์ของการสร้างระเบียบวินัยต่อตนเองและให้นักเรียนร่วมวิเคราะห์แสดงความคิดเห็น 3. ขั้นกิจกรรม 3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยในการจัดเก็บสิ่งของส่วนตัวได้อย่างเป็นระเบียบตามข้อตกลงของห้องเรียน ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.1.1 นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมอยู่ไหนเอ่ย โดยให้นักเรียน 2 กลุ่มนำเครื่องหมายต่าง ๆ มาวางรวมกัน โดยกลุ่มหนึ่งวางอย่างเป็นระเบียบและอีกกลุ่มหนึ่งวางคละกัน 3.1.2 ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาหาเครื่องหมายของกลุ่มตนเองให้ได้เร็วที่สุด ตามที่กำหนด 3.2 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการจัดเก็บสิ่งของส่วนตัวโดยเคารพสิทธิของผู้อื่น และไม่ขัดกับสิทธิผู้อื่น ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.2.1 นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันจากการร่วมกิจกรรมข้อ 3.1 ในหัวข้อ "เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันใดบ้างที่แสดงถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น" 3.2.2 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน 3.3 จากกิจกรรมในข้อ 3.1 และ 3.2 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปว่า "นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเอง ในการปฏิบัติตามข้อตกลงและระเบียบวินัยของห้องเรียนได้อย่างไร" 4.ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียนความมีวินัย

โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคปลาย

ครั้ง	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
5	ความกตัญญู กตเวที 1. การแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณและตอบแทนผู้มีพระคุณและสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ 2. การไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้ง และไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล	นิทาน ความกตัญญู	กิจกรรม กลุ่ม : -การเล่านิทาน -สุภาษิต	1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณ และสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ 2. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้ง และไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียนความกตัญญูกตเวที 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2.1 ครูร่วมสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องคุณทองแดง และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญของความกตัญญูกตเวที 3. ขั้นกิจกรรม 3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณ และสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.1.1 ครูเล่านิทานเรื่อง “นินจาเพื่อนยาก” ให้นักเรียนฟัง 3.1.2 นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันตอบคำถามจากนิทาน 3.1.3 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน 3.2 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.2.1 นักเรียนร่วมกันหาข้อคิดจากนิทาน และสนทนาถึง “การไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล” 3.2.2 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน 4.ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียนความกตัญญูกตเวที

โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคปลาย

ครั้ง	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
6	ความเมตตา กรุณา 1. การแสดงออก ถึงความปรารถนา ดี ความเห็นอก เห็นใจ 2. การให้ความ ช่วยเหลือ เกื้อกูล ตามกำลังของตน ต่อพืช สัตว์ และ บุคคลทั้งทางกาย ทางวาจาและทาง ใจ	นิทาน ความ เมตตา	กิจกรรม กลุ่ม : -การเล่า นิทาน -สุภา ษิต	1. เพื่อให้นักเรียน ได้ทราบถึงการ แสดงออกถึงความ ปรารถนาดี ความ เห็นอกเห็นใจ 2. เพื่อให้นักเรียน ได้ทราบถึงการให้ ความช่วยเหลือ เกื้อกูล ตามกำลัง ของตนต่อพืชสัตว์ และบุคคล ทั้งทาง กาย ทางวาจาและ ทางใจ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียนความเมตตากรุณา 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2.1 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความเมตตา และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึง ความสำคัญของความเมตตากรุณา 3. ขั้นกิจกรรม 3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบ ถึงการแสดงออกถึงความปรารถนาดี ความ เห็นอกเห็นใจ ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.1.1 ครูเล่านิทานเรื่อง " หนูหริ่งจอมเกร " ให้นักเรียนฟัง 3.1.2 นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันตอบคำถาม จากนิทาน 3.1.3 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน 3.2 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบ ถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลัง ของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทาง วาจาและทางใจ ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.2.1 นักเรียนร่วมกันหาข้อคิดจากนิทาน และสนทนาถึง "การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ" 3.2.2 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน 4.ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียนความเมตตากรุณา

โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคต้น

ครั้ง	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
7	ความมีวินัย 1. การประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับสามารถควบคุมตนเอง ให้เป็นไปตาม ความต้องการ ระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม 2. การประพฤติปฏิบัติโดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น 3. การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ควบคุมพฤติกรรมของตนเอง รู้ว่าสิ่งใดดีควรทำ และสิ่งใดไม่ดีควรหลีกเลี่ยงสามารถคิดตัดสินใจและเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเห็นว่าเหมาะสม ไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคม	ระเบียบแถว	กิจกรรม กลุ่ม : -เกม มดกับแมลงวัน -สถานการณ์จำลอง	1. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการเข้าแถวได้ถูกต้องตามระเบียบวินัยสถานศึกษา 2. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการเข้าแถวโดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น 3. เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองในการเลือกเข้าแถวได้ถูกต้องตามระเบียบวินัยและหลีกเลี่ยงการเข้าแถว อย่างไม่มีระเบียบวินัยได้	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียนความมีวินัย 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2.1 นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับมดและแมลงวัน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความแตกต่างในวิธีการดำเนินชีวิตของมดและแมลงวัน 3. ขั้นกิจกรรม 3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยในการเข้าแถวได้อย่างถูกต้องตามระเบียบวินัย ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.1.1. นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมมดกับแมลงวัน โดยให้นักเรียน 2 กลุ่ม ใช้วิธีการของมดและแมลงวัน ในการลำเลียงน้ำจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งให้ได้ปริมาณมากที่สุด สูญเสียน้อยที่สุด 3.1.2 นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากการร่วมกิจกรรมถึงความแตกต่างของผลที่ได้ และวิธีการทำงานของมดและแมลงวัน 3.2 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการเข้าแถว โดยเคารพและไม่ขัดกับสิทธิผู้อื่น ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.2.1 นักเรียนใช้สถานการณ์จำลองในการปฏิบัติตนในการเข้าแถว โดยเคารพและไม่ขัดกับสิทธิผู้อื่น 3.2.2 นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น 3.3 จากกิจกรรมในข้อ 3.1 และ 3.2 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปว่า "นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเองในการเข้าแถวได้ถูกต้อง ตามระเบียบวินัยและหลีกเลี่ยงการเข้าแถวอย่างไม่มีระเบียบวินัย ควรปฏิบัติตนอย่างไร" 4.ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียนความมีวินัย

โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคต้น

ครั้ง	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
8	ความสามัคคี 1. การแสดงออกถึงความพร้อมเพรียง ปองดองกันเป็นคุณธรรมที่บุคคลในกลุ่มแสดงออกโดยรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงานหรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้เสร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม 2. ประพจน์ที่แสดงออกประกอบด้วยพฤติกรรมที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ	มังกรสามัคคี	กิจกรรมกลุ่ม : -เกม มังกรสามัคคี -ระดมสมอง	1. เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงความพร้อมเพรียง ปองดองกันเป็นคุณธรรมที่บุคคลในกลุ่มแสดงออกโดยรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงานหรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้เสร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม 2. เพื่อให้นักเรียนแสดงถึงพฤติกรรมของความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียนความสามัคคี 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2.1 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับกีฬาที่ต้องใช้ความสามัคคี จึงจะสามารถชนะการแข่งขันได้ และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น 3. ขั้นกิจกรรม 3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงปองดอง ในการทำภารกิจตามจุดประสงค์ของกลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.1.1 นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมมังกรสามัคคี ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม จัดเป็นแถวตอน โดยทุกคนนั่งลงและใช้ข้อมือจับข้อเท้าคนข้างหน้า 3.1.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มเคลื่อนที่ไปนำลูกบอลกลับมายังกลุ่มของตนเองให้เร็วที่สุด 3.1.3 นักเรียนแสดงข้อคิดเห็นจากกิจกรรม 3.2 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงความรักใคร่กลมเกลียวไม่เอาเปรียบกัน และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.2.1 นักเรียนระดมสมองจากการร่วมกิจกรรมข้อ 3.1 ในหัวข้อ"การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกันไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ" 3.2.2 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน 4.ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียนความสามัคคี

โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคต้น

ครั้ง	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
9	ความเสียสละ 1. การสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อช่วยเหลือและหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม 2. การเสียสละโดยสละกำลังกาย ทรัพย์สิ่งของ สติปัญญาเวลา และความสุขสบายส่วนตน	ร่วมใจ เสียสละ	กิจกรรม กลุ่ม : -เกม ร่วมใจ เสียสละ -วิ เคราะห์ เหตุ การณ์ ในชีวิต ประจำ วัน	1. เพื่อให้นักเรียน แสดงออกถึงการ สละประโยชน์ ส่วนตน เพื่อ ช่วยเหลือและ หรือทำประโยชน์ ให้แก่บุคคลอื่น หรือสังคม 2. เพื่อให้นักเรียน แสดงออกถึงการ เสียสละโดย สละกำลังกาย ทรัพย์สิ่งของ สติปัญญาเวลา และมีความสุข สบายส่วนตน	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียนความเสียสละ 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2.1 สนทนากับนักเรียนให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญของความเสียสละ 3. ขั้นกิจกรรม 3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงการสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อช่วยเหลือและหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.1.1 นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมร่วมใจเสียสละให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมสิ่งของต่าง ๆ ที่กำหนด ให้ได้ถูกต้องและมีจำนวนมากที่สุด 3.1.2 นักเรียนอาสาสมัคร เป็นผู้กำหนดและตรวจสอบสิ่งของที่รวบรวมมาได้ 3.1.3 นักเรียนแสดงข้อคิดเห็นจากกิจกรรม 3.2 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงการเสียสละ โดยสละกำลังกาย ทรัพย์สิ่งของ สติปัญญาเวลาและมีความสุขสบายส่วนตน ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.2.1 นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันจากการร่วมกิจกรรมข้อ 3.1 หัวข้อ "เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันใดบ้างที่ได้แสดงถึงการเสียสละ โดยสละกำลังกายทรัพย์สิ่งของ สติปัญญาเวลา และความสุขสบายส่วนตน" 3.2.2 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน 4.ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียนความเสียสละ

**โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคปลาย**

ครั้ง	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
10	ความมีวินัย 1. การประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับสามารถควบคุมตนเอง ให้เป็นไปตาม ความต้องการ ระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม 2. การประพฤติปฏิบัติโดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น 3. การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ควบคุมพฤติกรรมของตนเอง รู้ว่าสิ่งใดดีควรทำ และสิ่งใดไม่ดีควรหลีกเลี่ยงสามารถคิดตัดสินใจและเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเห็นว่าเหมาะสม ไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคม	ห้องเรียน มีวินัย	กิจกรรม กลุ่ม : -สถาน การณ์ จริง -การ อภิ ปราย	1. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนตามกฎระเบียบและข้อตกลงของห้องเรียนได้ 2. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนตามกฎระเบียบและข้อตกลงของห้องเรียนได้ โดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น 3. เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองในการเลือกปฏิบัติ ตามกฎระเบียบ และข้อตกลงของห้องเรียน และหลีกเลี่ยงการไม่ปฏิบัติ ตามกฎระเบียบ และข้อตกลงของห้องเรียน	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียนความมีวินัย 2. ขั้นนำเข้าสูบทเรียน 2.1 ให้นักเรียนสำรวจความสะอาดบริเวณโต๊ะเก้าอี้ และร่วมแสดงความคิดเห็นว่ารู้สึกอย่างไรเมื่อมีเศษขยะบริเวณโต๊ะเก้าอี้ของตนเอง 3. ขั้นกิจกรรม 3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อตกลงของห้องเรียน ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.1.1 กำหนดห้องเรียนเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกนักเรียนร่วมกันจัดทำความสะอาด ส่วนที่สองไม่ต้องจัดทำความสะอาด 3.1.2 ให้นักเรียนเลือกที่จะเข้าไปนั่งในบริเวณของห้องเรียนตามความต้องการ บอกเหตุผลที่ตนเองเลือกและแสดงความคิดเห็น 3.2 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อตกลงของห้องเรียน โดยเคารพผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.2.1 นักเรียนอภิปรายจากการร่วมกิจกรรมข้อ 3.1 ในหัวข้อ“การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น” 3.2.2 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน 3.3 จากกิจกรรมในข้อ 3.1 และ 3.2 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปว่า “นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเองในการเลือกปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อตกลงของห้องเรียน หลีกเลี่ยงการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้องเรียน ควรปฏิบัติตนอย่างไร” 4.ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียนความมีวินัย

โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคปลาย

ครั้ง	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
11	ความกตัญญู กตเวที 1. การแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณและตอบแทนผู้มีพระคุณและสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ 2. การไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้ง และไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล	คุณทองแดง	กิจกรรมกลุ่ม : -กรณีศึกษา -ระดมสมอง	1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณ และสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ 2. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้ง และไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียนความกตัญญูกตเวที 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2.1 สนทนากับนักเรียนให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญของความกตัญญูกตเวที 3. ขั้นกิจกรรม 3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณ และสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.1.1 ครูให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษาเรื่อง "คุณทองแดง" และร่วมอภิปรายกลุ่ม 3.1.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน 3.1.3 นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม 3.2 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.2.1 นักเรียนระดมสมองจากการร่วมกิจกรรมข้อ 3.1 ในหัวข้อ "การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล" 3.2.2 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน 4.ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียนความกตัญญูกตเวที

โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคปลาย

ครั้ง	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
12	ความเมตตา กรุณา 1. การแสดงออกถึงความรักปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจ 2. การให้ความช่วยเหลือ เกื้อกูลตามกำลังของตน ต่อพืช สัตว์ และบุคคลทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ	คนดีผู้เมตตา	กิจกรรมกลุ่ม : - การสนทนา - วิเคราะห์เหตุการณืในชีวิตประจำวัน	1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการแสดงออกถึงความปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจ 2. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการให้ความช่วยเหลือ เกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์ และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียนความเมตตากรุณา 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2.1 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความเมตตา กรุณาและให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญและผลดีของความเมตตากรุณา 3. ขั้นกิจกรรม 3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการแสดงออกถึงความรักปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจ ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.1.1 การสนทนาจัดให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม และแจกกระดาษรูปหัวใจให้นักเรียนทุกคน 3.1.2 นักเรียนเขียนเหตุการณ์สั้น ๆ ที่นักเรียนให้และได้รับความช่วยเหลือ ในเรื่องที่มีความประทับใจมากที่สุด 3.1.3 นักเรียนแต่ละคนเล่าเหตุการณ์และความรู้สึกที่ได้เขียนลงไปบนกระดาษ จนครบทุกคน 3.2 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.2.1 นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันจากการร่วมกิจกรรมข้อ 3.1 ในหัวข้อ "เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันใดบ้างที่ได้แสดงถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ" 3.2.2 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน 4.ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียนความเมตตากรุณา

โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคต้น

ครั้ง	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
13	ความมีวินัย 1. การประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับสามารถควบคุมตนเอง ให้เป็นไปตาม ความต้องการ ระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม 2. การประพฤติปฏิบัติโดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น 3. การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ควบคุมพฤติกรรมของตนเอง รู้ว่าสิ่งใดดีควรทำ และสิ่งใดไม่ดีควรหลีกเลี่ยงสามารถคิดตัดสินใจและเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเห็นว่าเหมาะสม ไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคม	โรงเรียนของเรา	กิจกรรมกลุ่ม : -การอภิปราย -วิเคราะห์เหตุการ์ณในชีวิตประจำวัน	1. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามระเบียบวินัยสถานศึกษา 2. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามระเบียบวินัยสถานศึกษา โดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น 3. เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองในการเลือกประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามระเบียบวินัยสถานศึกษา และหลีกเลี่ยงการประพฤติปฏิบัติตนที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบวินัยของสถานศึกษา	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียนความมีวินัย 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2.1 นักเรียนสนทนาถึงโรงเรียนที่ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและโรงเรียนที่ขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย และร่วมแสดงความคิดเห็น 3. ขั้นกิจกรรม 3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยในการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามระเบียบวินัยของสถานศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.1.1 นักเรียนแบ่งกลุ่ม และอภิปรายในหัวข้อ "โรงเรียนของเราจะสงบเรียบร้อยน่าอยู่ได้ เราควรจะทำปฏิบัติตนอย่างไร" 3.1.2 นักเรียนตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน 3.2 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามระเบียบวินัยของสถานศึกษา โดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.2.1 นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันจากการร่วมกิจกรรมข้อ 3.1 ในหัวข้อ "เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันใดบ้างที่แสดงถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น" 3.2.2 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน 3.3 จากกิจกรรมในข้อ 3.1 และ 3.2 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปว่า "นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเองในการเลือกประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามระเบียบวินัยสถานศึกษาและหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตนที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบวินัยของสถานศึกษา ควรปฏิบัติตนอย่างไร" 4.ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียนความมีวินัย

โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคต้น

ครั้ง	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
14	ความสามัคคี 1. การแสดงออกถึงความพร้อมเพรียง ปองดองกันเป็นคุณธรรมที่บุคคลในกลุ่มแสดงออกโดยรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงานหรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้เสร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม 2. ประพฤติที่แสดงออกประกอบด้วยพฤติกรรมที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ	สามัคคี วิบาก	กิจกรรม กลุ่ม : -เกม สามัคคี วิบาก -ระดม สมอง	1. เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงความพร้อมเพรียง ปองดองกันเป็นคุณธรรมที่บุคคลในกลุ่มแสดงออกโดยรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงานหรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้เสร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม 2. เพื่อให้นักเรียนแสดงถึงพฤติกรรมของความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียนความสามัคคี 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2.1 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของความสามัคคี รวมถึงการนำความสามัคคีไปใช้ในชีวิตประจำวัน 3. ขั้นกิจกรรม 3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงปองดองกันในการทำภารกิจตามจุดประสงค์ของกลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.1.1 นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมสามัคคีวิบาก โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มยืนหันหลังและคล้องมือกันเป็นวงกลม และเดินพร้อมกันไป 3.1.2 แต่ละกลุ่มเดินพร้อมกันไปตามเส้นทางเมื่อถึงสัญลักษณ์จะต้องปฏิบัติตามที่กำหนด เช่น กระโดด กระโดดขาเดียว เป็นต้น 3.1.3 กลุ่มที่เดินทางถึงจุดหมายที่กำหนดโดยใช้เวลาน้อยที่สุดเป็นกลุ่มที่มีความสามัคคีที่สุด 3.1.4 นักเรียนแสดงข้อคิดเห็นจากกิจกรรม 3.2 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงความรักใคร่กลมเกลียวไม่เอาเปรียบกัน และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.2.1 นักเรียนระดมสมองจากการร่วมกิจกรรมข้อ 3.1 ในหัวข้อ“การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ” 3.2.2 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน 4.ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียนความสามัคคี

โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคต้น

ครั้ง	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
15	ความเสียสละ 1. การสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อช่วยเหลือและหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม 2. การเสียสละโดยสละกำลังกาย ทรัพย์สิ่งของ สติปัญญาเวลา และความสุสบายส่วนตน	เสียสละร่วมกัน	กิจกรรมกลุ่ม : -เกมเสียสละร่วมกัน -การอภิปราย	1. เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงการสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อช่วยเหลือและหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม 2. เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงการเสียสละโดยสละกำลังกาย ทรัพย์สิ่งของ สติปัญญาเวลา และความสุสบายส่วนตน	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียนความเสียสละ 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2.1 สนทนากับนักเรียนให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญของความเสียสละและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน 3. ขั้นกิจกรรม 3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงการสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อช่วยเหลือและหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.1.1 นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมเสียสละร่วมกัน ให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มสละสิ่งของส่วนตัวที่มีอยู่มาต่อกันให้ยาวที่สุด ซึ่งเป็นการแสดงความเสียสละส่วนตน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม 3.1.2 กลุ่มใดที่สามารถต่อสิ่งของได้ยาวที่สุดเป็นกลุ่มที่ชนะ 3.1.3 นักเรียนแสดงข้อคิดเห็นจากกิจกรรม 3.2 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงการเสียสละ โดยสละกำลังกาย ทรัพย์สิ่งของ สติปัญญาเวลาและความสุสบายส่วนตน ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.2.1 นักเรียนอภิปรายจากการร่วมกิจกรรมข้อ 3.1 ในหัวข้อ"การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงการเสียสละ โดยสละกำลังกาย ทรัพย์สิ่งของ สติปัญญาเวลา และความสุสบายส่วนตน" 3.2.2 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน 4.ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียนความเสียสละ

โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคปลาย

ครั้ง	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
16	ความมีวินัย 1. การประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับสามารถควบคุมตนเอง ให้เป็นไปตาม ความต้องการ ระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม 2. การประพฤติปฏิบัติโดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น 3. การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ควบคุมพฤติกรรมของตนเอง รู้ว่าสิ่งใดดีควรทำ และสิ่งใดไม่ดีควรหลีกเลี่ยงสามารถคิดตัดสินใจและเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเห็นว่าเหมาะสม ไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคม	วินัยต่อส่วนรวม	กิจกรรมกลุ่ม : -การอภิปราย -คิดแก้ปัญหา	1. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการดูแลรักษาธรรมชาติตามกฎระเบียบ ที่ควรปฏิบัติของสังคม 2. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการดูแลรักษาธรรมชาติตามกฎระเบียบ ที่ควรปฏิบัติของสังคม โดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น 3. เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองในการเลือกดูแลรักษาธรรมชาติตามกฎระเบียบ ที่ควรปฏิบัติของสังคม และหลีกเลี่ยงการประพฤติปฏิบัติตนที่ไม่ถูกต้องในการดูแลรักษาธรรมชาติ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียนความมีวินัย 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2.1 นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่สะอาดสวยงาม และธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่ตรงกันข้าม และร่วมแสดงความคิดเห็น 3. ขั้นกิจกรรม 3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยในการดูแลรักษาธรรมชาติตามกฎระเบียบที่ควรปฏิบัติของสังคม ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.1.1 นักเรียนแบ่งกลุ่ม อภิปรายในหัวข้อ "เราจะปฏิบัติตนตามระเบียบที่ควรปฏิบัติของสังคม ในการดูแลรักษาธรรมชาติได้อย่างไร" 3.1.2 นักเรียนตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน 3.2 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนปฏิบัติตนในการดูแลรักษาธรรมชาติตามกฎระเบียบที่ควรปฏิบัติของสังคม โดยเคารพและไม่ขัดกับสิทธิผู้อื่น ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.2.1 นักเรียนคิดแก้ปัญหาจากการร่วมกิจกรรมข้อ 3.1 ในหัวข้อ "การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น" 3.2.2 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน 3.3 จากกิจกรรมในข้อ 3.1 และ 3.2 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปว่า "นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเองในการดูแลรักษาธรรมชาติตามกฎระเบียบที่ควรปฏิบัติของสังคมและหลีกเลี่ยงการประพฤติปฏิบัติตนที่ไม่ถูกต้องในการดูแลรักษาธรรมชาติ ควรปฏิบัติตนอย่างไร" 4.ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียนความมีวินัย

โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคปลาย

ครั้ง	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
17	ความกตัญญู กตเวที 1. การแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณและตอบแทนผู้มีพระคุณและสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ 2. การไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้ง และไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล	เด็กยกอด กตัญญู	กิจกรรม กลุ่ม : -กรณีศึกษา -ระดมสมอง	1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณ และสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ 2. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้ง และไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล	1. ขัณฑ์ทดสอบก่อนเรียนความกตัญญูกตเวที 2. ขัณฑ์เข้าสู่บทเรียน 2.1 สนทนากับนักเรียนให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญของความกตัญญูกตเวที และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน 3. ขัณฑ์กิจกรรม 3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณ และสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.1.1 ครูให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษาเรื่อง “เด็กยกอดกตัญญู” และร่วมอภิปรายกลุ่ม 3.1.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน 3.1.3 นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม 3.2 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.2.1 นักเรียนระดมสมองจากการร่วมกิจกรรมข้อ 3.1 ในหัวข้อ“การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล” 3.2.2 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน 4. ขัณฑ์สรุป 5. ขัณฑ์ทดสอบหลังเรียนความกตัญญูกตเวที

โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคปลาย

ครั้ง	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
18	ความเมตตา กรุณา 1. การแสดงออกถึงความรักปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจ 2. การให้ความช่วยเหลือ เกื้อกูลตามกำลังของตน ต่อพืช สัตว์ และบุคคลทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ	หัวใจผู้เมตตา	กิจกรรมกลุ่ม : - การสนทนา - วิเคราะห์เหตุการณืในชีวิตประจำวัน	1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการแสดงออกถึงความปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจ 2. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการให้ความช่วยเหลือ เกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียนความเมตตากรุณา 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2.1 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความเมตตา กรุณาและให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญของความเมตตากรุณาและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน 3. ขั้นกิจกรรม 3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการแสดงออกถึงความรักปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจ ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.1.1 การสนทนาจัดให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม และแจกกระดาษรูปหัวใจให้นักเรียนทุกคน 3.1.2 นักเรียนเขียนเหตุการณ์สั้น ๆ ที่นักเรียนได้เคยให้ความปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น 3.1.3 นักเรียนแต่ละคนเล่าเหตุการณ์และความรู้สึกที่ได้เขียนลงไปในกระดาษ จนครบทุกคน 3.2 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ ผู้วิจัยดำเนินการโดย 3.2.1 นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันจากการร่วมกิจกรรมข้อ 3.1 ในหัวข้อ "เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันใดบ้างที่นักเรียนได้แสดงถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ" 3.2.2 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน 4.ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียนความเมตตากรุณา

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคต้น
ครั้งที่ 1

ชื่อเรื่อง	ความมีวินัย
ชื่อกิจกรรม	แต่งกายมีวินัย
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการแต่งกายได้ถูกต้องตามระเบียบวินัยของสถานศึกษา 2. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการแต่งกายโดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น 3. เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองในการเลือกแต่งกายได้ถูกต้องตามระเบียบวินัย และหลีกเลี่ยงการแต่งกายที่ไม่ถูกต้อง ตามระเบียบของสถานศึกษา
แนวคิด	การแต่งกายอย่างถูกต้องตามระเบียบวินัยของสถานศึกษา เป็นการประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างมีระเบียบวินัย ในการสามารถควบคุมตนเองในการแต่งกายได้ถูกต้องตามระเบียบวินัยนั้น เป็นสิ่งซึ่งแสดงให้เห็นถึงการสามารถคิด ตัดสินใจ และเลือกกระทำในสิ่งที่เหมาะสมได้ ตามกฎระเบียบของสังคมนั้น เพื่อให้เกิดความปลอดภัย และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของนักเรียนในสถานศึกษา
เทคนิค	การสำรวจ การระดมสมอง
ระยะเวลา	60 นาที
อุปกรณ์	1. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องการแต่งกายมีวินัย 2. ใบงาน"แต่งกายมีวินัย" 3. ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องการแต่งกายมีวินัย 4. สัญลักษณ์รูปดาวจำนวน 10 ดวง
วิธีดำเนินการ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 3. ขั้นกิจกรรม 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจ
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมแต่งกายมีวินัย
- 2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม โดยการสำรวจการแต่งกายของสมาชิกในกลุ่ม และการระดมสมอง

3. บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมแต่งกายมีวินัย
- 3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมแต่งกายมีวินัย ตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
 - 3.2.2 ให้นักเรียนเปรียบเทียบการแต่งกาย ที่ถูกต้องตามระเบียบและไม่ถูกต้องตามระเบียบของนักเรียนในห้องเรียน ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์แสดงความคิดเห็น
 - 3.2.3 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยด้านแต่งกายได้อย่างถูกต้องตามระเบียบวินัย ดำเนินการโดย
 - 3.2.4 นักเรียนตรวจการแต่งกายของสมาชิกตามรายการที่กำหนดในใบงาน
 - 3.2.5 นักเรียนแต่ละกลุ่มคัดเลือกผู้แต่งกายถูกต้องตามระเบียบวินัยเป็นนักเรียนตัวอย่าง
 - 3.2.6 นักเรียนตัวอย่างได้รับสัญลักษณ์รูปดาว
 - 3.2.7 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการแต่งกาย โดยเคารพและไม่ขัดกับสิทธิผู้อื่น ดำเนินการโดย
 - 3.2.8 นักเรียนระดมสมองจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ“การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น”
 - 3.2.9 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
 - 3.2.10 จากกิจกรรมให้นักเรียนร่วมกันสรุปว่า “นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเองในการแต่งกายให้ถูกต้อง ตามระเบียบวินัยและหลีกเลี่ยงการแต่งกายที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบวินัยควรปฏิบัติตนอย่างไร”

- 3.2.11 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
- 3.2.12 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
- 3.2.13 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องแต่งกายมีวินัย
- 4.2 ใบงาน"แต่งกายมีวินัย"
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องแต่งกายมีวินัย
- 4.4 รูปภาพการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบวินัย
- 4.5 สัญลักษณ์รูปดาวจำนวน 10 ดวง

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมแต่งกายมีวินัย ใช้เวลาเรียน 60 นาที ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สารสำคัญ

การแต่งกายอย่างถูกต้องตามระเบียบวินัยของสถานศึกษา เป็นการประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างมีระเบียบวินัย ในการสามารถควบคุมตนเองในการแต่งกายได้ถูกต้องตามระเบียบวินัยนั้น เป็นสิ่งซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถคิด ตัดสินใจ และเลือกกระทำในสิ่งที่เหมาะสมได้ ตามกฎระเบียบของสังคมนั้นเพื่อให้เกิดความปลอดภัย และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของนักเรียนในสถานศึกษา

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการแต่งกายได้ถูกต้อง ตามระเบียบวินัยของสถานศึกษา
2. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการแต่งกายโดยเคารพสิทธิของผู้อื่น และไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองในการเลือกแต่งกายได้ถูกต้องตามระเบียบวินัยและหลีกเลี่ยงการแต่งกายที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษา

3. เนื้อหา

การแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษา โดยการแต่งเครื่องแบบให้ครบและถูกต้องตามที่สถานศึกษากำหนด สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องด้วยความรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

4. วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

4.2.1 ให้นักเรียนเปรียบเทียบการแต่งกาย ที่ถูกต้องตามระเบียบและไม่ถูกต้องตามระเบียบของนักเรียนในห้องเรียน ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์แสดงความคิดเห็น

4.3 ชั้นกิจกรรม

4.3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยด้านแต่งกายได้อย่างถูกต้องตามระเบียบวินัย ดำเนินการโดย

4.3.2 นักเรียนตรวจการแต่งกายของสมาชิกตามรายการที่กำหนดในใบงาน

4.3.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มคัดเลือกผู้แต่งกายถูกต้องตามระเบียบวินัยเป็นนักเรียนตัวอย่าง

4.3.4 นักเรียนตัวอย่างได้รับสัญลักษณ์รูปดาว

4.3.5 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการแต่งกาย โดยเคารพและไม่ขัดกับสิทธิผู้อื่น ดำเนินการโดย

4.3.6 นักเรียนระดมสมองจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ“การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น”

4.3.7 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.3.8 จากกิจกรรมให้นักเรียนร่วมกันสรุปว่า “นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเองในการแต่งกายให้ถูกต้อง ตามระเบียบวินัยและหลีกเลี่ยงการแต่งกายที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบวินัยควรปฏิบัติตนอย่างไร”

4.4 ชั้นสรุป

4.4.1 นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

4.4.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

4.4.4 ครูและนักเรียนสรุปเพิ่มเติม

4.5 ชั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องการแต่งกายมีวินัย

5.2 ใบงาน“แต่งกายมีวินัย”

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องการแต่งกายมีวินัย

5.4 รูปภาพการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบวินัย

5.5 สัญลักษณ์รูปดาวจำนวน 10 ดวง

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามในการร่วมกิจกรรม

6.2 ตรวจผลจากใบงาน“การแต่งกายมีวินัย”

6.3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

6.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

คู่มือนักเรียน

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมแต่งกายมีวินัย ใช้เวลาเรียน 60 นาที

1. นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
2. นักเรียนเปรียบเทียบการแต่งกาย ที่ถูกต้องตามระเบียบและไม่ถูกต้องตามระเบียบของนักเรียนในห้องเรียน ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์แสดงความคิดเห็น
3. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยด้านแต่งกายได้อย่างถูกต้องตามระเบียบวินัย ดังนี้
 4. นักเรียนตรวจการแต่งกายของสมาชิกตามรายการที่กำหนดในใบงาน
 5. นักเรียนแต่ละกลุ่มคัดเลือกผู้แต่งกายถูกต้องตามระเบียบวินัยเป็นนักเรียนตัวอย่าง
 6. นักเรียนตัวอย่างได้รับสัญลักษณ์รูปดาว
 7. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการแต่งกาย โดยเคารพและไม่ขัดกับสิทธิผู้อื่นดังนี้
 8. นักเรียนระดมสมองจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ"การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น"
 9. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
 10. นักเรียนร่วมกันสรุปว่า "นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเองในการแต่งกายให้ถูกต้อง ตามระเบียบวินัยและหลีกเลี่ยงการแต่งกายที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบวินัยควรปฏิบัติตนอย่างไร"
 11. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
 12. นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
 13. นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

ชื่อกลุ่ม.....

ใบงานแต่งกายมีวินัย

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย)

- คำชี้แจง
1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการ และเขียนชื่อสมาชิกลงในใบงาน
 2. ให้นักเรียนสำรวจตรวจสอบการแต่งกายของสมาชิกในกลุ่มลงในตาราง
 3. ให้คัดเลือกสมาชิกที่แต่งกายได้ถูกต้องตามระเบียบมากที่สุดและส่งตัวแทนกลุ่มรายงานผลการสำรวจการแต่งกาย

- รายชื่อสมาชิกกลุ่ม
1. ประธาน
 2. เลขานุการ
 3. สมาชิก
 4. สมาชิก
 5. สมาชิก
 6. สมาชิก

ที่	ชื่อสมาชิก	เสื้อ	อักษรย่อ	ชื่อ	เลขประจำตัว	กางเกง/กระโปรง	เข็มขัด	ถุงเท้า	รองเท้า	รวมคะแนน
1.										
2.										
3.										
4.										
5.										
6.										

สมาชิกที่ได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนกลุ่มคือ.....

ข้อคิดจากกิจกรรม.....

.....

.....

ใบความรู้

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย)

การแต่งกายมีวินัย

ความมีวินัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ สามารถควบคุมตนเองให้เป็นไปตามความต้องการและระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมโดยเคารพสิทธิของผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ควบคุมพฤติกรรมของตนเอง รู้ว่าสิ่งใดดีควรทำและสิ่งใดไม่ดีควรหลีกเลี่ยง สามารถคิด ตัดสินใจ และเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเห็นว่าเหมาะสม ไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคมและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น

ผลดีของการแต่งกายถูกต้องตามระเบียบวินัย

1. มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย
2. เป็นการสร้างเสริมบุคลิกภาพที่ดี
3. เป็นการปลูกฝังระเบียบวินัยในตนเอง
4. ทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง
5. ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของนักเรียนในสถานศึกษา
6. สามารถป้องกันอันตรายจากบุคคลภายนอกที่จะแปลกปลอมเข้ามาในสถานศึกษา

ผลเสียของการแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบวินัย

1. ทำให้มีบุคลิกภาพที่ไม่ดี
2. ทำให้นักเรียนขาดระเบียบวินัยในตนเอง
3. ทำให้ขาดความพร้อมเพรียงของนักเรียนในสถานศึกษา
4. อาจเกิดอันตรายจากบุคคลภายนอกที่จะแปลกปลอมเข้ามาในสถานศึกษา

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่องความมีวินัย กิจกรรมแต่งกายมีวินัย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ความมีวินัยหมายถึงข้อใด

- ก. การประพฤติปฏิบัติตามคำสั่งของครู
- ข. การประพฤติปฏิบัติตามผู้ที่เราชื่นชม
- ค. การประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบแบบแผน

6. อาชีพใดที่มีระเบียบในการแต่งกาย

- ก. ทหาร
- ข. พยาบาล
- ค. ถูกทุกข้อ

2. ข้อใดไม่ใช่ ประโยชน์ของการแต่งกายที่มีระเบียบวินัย

- ก. ทำให้เกิดความรู้สึกอึดอัด
- ข. เป็นการส่งเสริมบุคลิกภาพ
- ค. ช่วยต่อการดูแลความปลอดภัย

7. ใครเป็นผู้ที่ขาดระเบียบวินัย

- ก. เก่งลอยชายเสื้อออกนอกกางเกง
- ข. แก้มใส่ถุงเท้ารองเท้าเรียบร้อย
- ค. กิ๊บกักอักษรย่อของโรงเรียน

3. ใครเป็นผู้มีระเบียบวินัย

- ก. นุชเดินลัดสนามหญ้า
- ข. นิตลัดคิวขณะซื้ออาหาร
- ค. หน้อยแต่งกายตามที่โรงเรียนกำหนด

8. ข้อใดไม่ใช่ระเบียบของสถานศึกษา

- ก. แต่งกายสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย
- ข. ทำลายสาธารณสมบัติของโรงเรียน
- ค. มาเรียนอย่างสม่ำเสมอ

4. นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อแต่งชุดนักเรียน

- ก. รู้สึกอาย
- ข. รู้สึกภูมิใจ
- ค. รู้สึกอึดอัด

9. นักเรียนรู้สึกอย่างไร ถ้านักเรียนสามารถแต่งตัวตามสบายมาโรงเรียน

- ก. รู้สึกอยากมาเรียนเพราะได้แต่งตัวอวดเพื่อน
- ข. รู้สึกว่าโรงเรียนไม่มีกฎระเบียบ
- ค. ทำให้โรงเรียนมีสีสันเพิ่มบรรยากาศการเรียน

5. นักเรียนควรปฏิบัติตามใคร

- ก. จอยใส่ชุดนักเรียนเก่าแต่สะอาด
- ข. แจ้วติดโบสีแดงและใส่ต่างหู
- ค. จ่อยใส่เสื้อนักเรียนใหม่แต่ไม่ปักอักษรย่อ

10. นักเรียนคิดว่าครูจะชื่นชมใคร

- ก. ตูใส่รองเท้าแตะมาโรงเรียน
- ข. ดิ๊กไม่คาดเข็มขัดมาโรงเรียน
- ค. ต้อมแต่งกายเรียบร้อยมาโรงเรียน

เฉลยแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
เรื่องความมีวินัย กิจกรรมแต่งกายมีวินัย

1. ค	6. ค
2. ก	7. ก
3. ค	8. ข
4. ข	9. ก
5. ก	10. ค

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคต้น
ครั้งที่ 2

ชื่อเรื่อง	ความสามัคคี
ชื่อกิจกรรม	นิทานความสามัคคี
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงป้องกันกันเป็นคุณธรรมที่บุคคลในกลุ่มแสดงออกโดยรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงาน หรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้เสร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม 2. เพื่อให้นักเรียนทราบพฤติกรรมที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ
แนวคิด	ความสามัคคี เป็นการแสดงออกความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันร่วมมือกันกระทำการให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
เทคนิค	การเล่านิทาน ข้อคิดจากนิทาน
ระยะเวลา	60 นาที
อุปกรณ์	1. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องนิทานความสามัคคี 2. ใบงาน"นิทานความสามัคคี" 3. ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องนิทานความสามัคคี
วิธีดำเนินการ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 3. ขั้นกิจกรรม 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

1.การเตรียมตัวของครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจ
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2.การจัดกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความสามัคคี โดยใช้กิจกรรมนิทานความสามัคคี

- 2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม โดยการเล่านิทาน และหาข้อคิดจากนิทาน

3.บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความสามัคคี โดยใช้กิจกรรมนิทานความสามัคคี

- 3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความสามัคคี โดยใช้กิจกรรมนิทานความสามัคคี ตามลำดับดังนี้

- 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

- 3.2.2 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสามัคคีและให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ของความสามัคคี

- 3.2.3 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบการแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงปรองดองในการประกอบภารกิจให้เสร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม ดำเนินการโดย

- 3.2.4 ครูเล่านิทานเรื่อง "สิงโตผู้ยิ่งใหญ่" ให้นักเรียนฟัง

- 3.2.5 นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันตอบคำถามจากนิทาน

- 3.2.6 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

- 3.2.7 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบพฤติกรรมที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียวไม่เอาเปรียบกัน และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ ดำเนินการโดย

- 3.2.8 นักเรียนร่วมกันหาข้อคิดจากนิทาน และสนทนาถึง "ความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ"

- 3.2.9 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

- 3.2.10 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

- 3.2.11 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

- 3.2.12 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องนิทานความสามัคคี
- 4.2 ใบงาน"นิทานความสามัคคี"
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องนิทานความสามัคคี

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความสามัคคี โดยใช้กิจกรรมนิทานความสามัคคี ใช้เวลาเรียน 60 นาที ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1.สาระสำคัญ

ความสามัคคี เป็นการแสดงออกความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันร่วมมือกันกระทำกิจการให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

2.จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงป้องกันเป็นคุณธรรมที่บุคคลในกลุ่มแสดงออกโดยรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงาน หรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้เสร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม
2. เพื่อให้นักเรียนทราบพฤติกรรมที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

3.เนื้อหา

ความสามัคคี หมายถึง ความร่วมมือ และรู้จักสามัคคีคือ การที่บุคคลสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้ ให้ความร่วมมือ และเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันปฏิบัติหน้าที่หรือการงานโดยพร้อมเพรียงกัน ถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

4.วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

4.2.1 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสามัคคีและให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ของความสามัคคี

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสามัคคีและให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ของความสามัคคี

4.3.2 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบการแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงปรองดองในการประกอบภารกิจให้เสร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม ดำเนินการโดย

4.3.4 ครูเล่านิทานเรื่อง "สิงโตผู้ยิ่งใหญ่" ให้นักเรียนฟัง

4.3.5 นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันตอบคำถามจากนิทาน

4.3.6 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.3.7 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบพฤติกรรมที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียวไม่เอาเปรียบกัน และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ ดำเนินการโดย

4.3.8 นักเรียนร่วมกันหาข้อคิดจากนิทาน และสนทนาถึง "ความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ"

4.3.9 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.4 ขั้นสรุป

4.4.1 นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

4.4.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

4.4.4 ครูและนักเรียนสรุปเพิ่มเติม

4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องนิทานความสามัคคี

5.2 ใบงาน"นิทานความสามัคคี"

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องนิทานความสามัคคี

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามจากนิทาน

6.2 ตรวจผลจากใบงาน"นิทานความสามัคคี"

6.3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

6.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

คู่มือนักเรียน

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความสามัคคี โดยใช้กิจกรรมนิทานความสามัคคี ใช้เวลาเรียน 60 นาที

1. นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
2. นักเรียนร่วมสนทนาเกี่ยวกับความสามัคคี และร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ของความสามัคคี
3. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบการแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงปรองดองในการประกอบภารกิจให้เสร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่มดังนี้
4. นักเรียนฟังนิทานเรื่อง "สิงโตผู้ยิ่งใหญ่"
5. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันตอบคำถามจากนิทาน
6. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
7. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบพฤติกรรมที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียวไม่เอาเปรียบกัน และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะดังนี้
8. นักเรียนร่วมกันหาข้อคิดจากนิทาน และสนทนาถึง "ความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ"
9. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
10. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
11. นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
12. นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

ชื่อกลุ่ม.....

ใบงานนิทานความสามัคคี

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความสามัคคี)

- คำชี้แจง
1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการ และเขียนชื่อสมาชิกลงในใบงาน

2. ให้นักเรียนวาดรูปและเขียนข้อคิดจากนิทาน

- รายชื่อสมาชิกกลุ่ม
1. ประธาน

2. เลขานุการ

3. สมาชิก

4. สมาชิก

5. สมาชิก

6. สมาชิก

สรุปข้อคิดจากนิทาน.....

.....

.....

.....

นิทานความสามัคคี

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความสามัคคี)

นิทานสิงโตผู้ยิ่งใหญ่

“เปรี๊ยะ ๑ ครืน ๑ ชู่ ... “น้ำป่ามาแล้ว” เจ้ากระต่ายวิ่งไปปลาร้องตะโกนเสียงดัง พวกสัตว์ทั้งหลายได้ฟังจึงชวนกันไปหาสิงโตให้ช่วยเหลือ สิงโตพูดด้วยเสียงอันดังว่า “เจ้าจงฟังข้าผู้ยิ่งใหญ่แห่งป่านี้ จงขึ้นไปบนภูเขาแล้วพวกเจ้าจะปลอดภัย” “บนภูเขาจะมีอาหารเพียงพอสำหรับพวกเราหรือ เพราะกว่าน้ำจะลดก็เป็นเวลาทั้ง 3 เดือน” กวางพูดด้วยความวิตกกังวล “จริงสิ บ้านของพวกเราก็ต้องถูกน้ำท่วมเสียหายหมด” กระต่ายพูดขึ้นบ้าง “เมื่อน้ำลดพวกเราก็ต้องสร้างที่อยู่ใหม่เช่นนี้เรื่อย ๆ ไปหรือ” เจ้าหนูพูดเสริม

สิงโตตะโกนก้องป่า “พวกเจ้านี้เรื่องมากจริงๆ ถ้าไม่ตามเราไปก็จงตายอยู่ที่นี้” สัตว์ทุกตัวเจียบไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ต่างก็ทำตามคำสั่งของเจ้าสิงโต เวลาผ่านไปขณะที่เจ้าสิงโตบาดเจ็บอยู่นั้น น้ำป่าได้ไหลมาอย่างแรง พวกสัตว์ทั้งหลายต่างก็ตกใจกลัวพากันหนีเอาตัวรอด เจ้าสิงโตต้องตะเกียกตะกายหนีน้ำจนพ่นภัย มันนึกคิดว่า ถ้าเราจะต้องหนีน้ำอยู่อย่างนี้เมื่อแก่เฒ่าเราคงจะไม่มีแรงพอน้ำได้ ขนาดบาดเจ็บแค่นี้ยังเอาตัวแทบไม่รอด ถ้าเรารับฟังความคิดของสัตว์เหล่านี้เสียแต่แรกคงไม่ลำบากถึงเพียงนี้

คิดได้ดังนั้น เจ้าสิงโตก็เรียกสัตว์มาประชุม ต่างออกความคิดเห็นว่า ควรสร้างเขื่อนกันน้ำจะได้ไม่ต้องหนีน้ำกันทุกปี เจ้าสิงโตจึงพูดว่า “จะมีวชาญุ่ทำไ้ รับสร้างเขื่อนกันน้ำกันดีกว่า” จากนั้นมาสัตว์ทุกตัวก็ได้รับความสุขสบายทั่วกันตลอดไป

¹ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2544). แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมและสร้างค่านิยมทางศาสนา. หน้า 168.

ใบความรู้

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความสามัคคี)

นิทานความสามัคคี

¹ความสามัคคี หมายถึง ความร่วมมือ และรู้จักสามัคคีคือ การที่บุคคลสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้ ให้ความร่วมมือ และเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันปฏิบัติหน้าที่หรือการงานโดยพร้อมเพรียงกัน ถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

พฤติกรรมของความสามัคคีได้แก่

1. รู้จักทำงานร่วมกันเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ
2. มีความรักใคร่ปรองดอง ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท
3. มีความเห็นอกเห็นใจกันและให้ความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้
4. รู้จักแบ่งงาน แบ่งหน้าที่ให้สมาชิกทำตามความสามารถ

ความสามัคคี เป็นการแสดงออกความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันร่วมมือกันกระทำกิจการให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

¹ สุวีริทธิ์ พันธุ์ดี. การศึกษาจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา. (2529). หน้า 15.

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่องความสามัคคี กิจกรรมนิทานความสามัคคี

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ความสามัคคีหมายถึงข้อใด ก. ความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ข. ความเห็นแก่ตนเอาเปรียบกัน ค. ความแตกแยกในหมู่คณะ	6. ใครเป็นผู้ที่ทำให้งานในกลุ่มไม่สำเร็จ ก. มดร่วมแสดงความคิดเห็น ข. แมวช่วยทำงานอย่างเต็มที่ ค. หมูเกีย่งงานหลบงาน
2. ความสามัคคีมีประโยชน์ต่อใคร ก. มีประโยชน์ต่อคนบางคน ข. มีประโยชน์ต่อคนบางกลุ่ม ค. มีประโยชน์ของต่อส่วนรวม	7. งานกลุ่มจะสำเร็จได้นักเรียนควรทำอย่างไร ก. แย่งงานกัน ข. แบ่งงานกัน ค. เกีย่งงานกัน
3. ข้อใดเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามัคคี ก. การให้ความร่วมมือ ข. การหลบเลี่ยงงาน ค. การเกีย่งการทำงาน	8. ถ้านักเรียนทุกคนมีความสามัคคีกันจะทำให้เกิดสิ่งใด ก. เกิดความแตกแยกกัน ข. เกิดความรักใคร่กลมเกลียวกัน ค. เกิดการเอาเปรียบกัน
4. การปฏิบัติงานอย่างไรที่แสดงถึงความสามัคคี ก. ปฏิบัติงานตามความพอใจ ข. ปฏิบัติงานอย่างพร้อมเพรียงกัน ค. ปฏิบัติงานเฉพาะที่ต้องการจะทำ	9. การทำงานอย่างไรแสดงถึงความสามัคคี ก. แยกไปทำงานคนเดียว ข. เลือกทำงานกับคนที่ชอบ ค. นักเรียนทุกคนช่วยกันทำงาน
5. ข้อใดที่แสดงถึงความสามัคคี ก. การรักใคร่กลมเกลียวกัน ข. การเอาเปรียบกัน ค. การยุยงให้เกิดความแตกแยกกัน	10. ในการแข่งขันกีฬา ถ้าทีมของนักเรียนเป็นฝ่ายแพ้ นักเรียนจะทำอย่างไร ก. ไม่มองหน้าทีมที่ชนะ ข. พุดกับทีมที่ชนะว่า "โกง" ค. ยอมรับว่า "แพ้" แล้วไปแสดงความยินดีกับทีมที่ชนะ

เฉลยแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
เรื่องความสามัคคี กิจกรรมนิทานความสามัคคี

1. ก	6. ค
2. ค	7. ข
3. ก	8. ข
4. ข	9. ค
5. ก	10. ค

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคต้น
ครั้งที่ 3

ชื่อเรื่อง	ความเสียสละ
ชื่อกิจกรรม	นิทานความเสียสละ
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงการสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อช่วยเหลือและหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม 2. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงการเสียสละ โดยสละกำลังกาย ทรัพย์สินของสติปัญญาเวลาและความสุข
แนวคิด	การพัฒนาเยาวชนในภาวะที่สังคมมีแต่การแข่งขัน จำเป็นต้องเน้นให้เยาวชนมีคุณธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความเสียสละ เพราะความเสียสละเป็นส่วนประกอบสำคัญยิ่งในการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข สมาชิกในสังคมนั้นต้องรู้จักการร่วมมือกับผู้อื่นทำกิจกรรมให้เป็นประโยชน์ เต็มใจเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อความสุขของผู้อื่น
เทคนิค	การเล่านิทาน ข้อคิดจากนิทาน
ระยะเวลา	60 นาที
อุปกรณ์	1. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องนิทานความเสียสละ 2. ใบงาน“นิทานความเสียสละ” 3. ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องนิทานความเสียสละ
วิธีดำเนินการ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 3. ขั้นกิจกรรม 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจ

1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ โดยใช้กิจกรรมนิทานความเสียสละ

2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม โดยการเล่านิทาน และหาข้อคิดจากนิทาน

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ โดยใช้กิจกรรมนิทานความเสียสละ

3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ โดยใช้กิจกรรมนิทานความเสียสละ ตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความเสียสละและให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ของความเสียสละ

3.2.3 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อช่วยเหลือและหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม ดำเนินการโดย

3.2.4 ครูเล่านิทานเรื่อง "กระท่อมคุณธรรม" ให้นักเรียนฟัง

3.2.5 นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันตอบคำถามจากนิทาน

3.2.6 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

3.2.7 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการเสียสละโดยสละกำลังกาย ทรัพย์สิ่งของสติปัญญาเวลาและความสุขสบายส่วนตน ดำเนินการโดย

3.2.8 นักเรียนร่วมกันหาข้อคิดจากนิทาน และสนทนาถึง "การเสียสละโดยสละกำลังกายทรัพย์สิ่งของสติปัญญาเวลาและความสุขสบายส่วนตน"

3.2.9 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

3.2.10 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

3.2.11 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.2.12 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องนิทานความเสียสละ
- 4.2 ใบงาน"นิทานความเสียสละ"
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องนิทานความเสียสละ

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ โดยใช้กิจกรรมนิทานความเสียสละ ใช้เวลาเรียน 60 นาที ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1.สาระสำคัญ

การพัฒนาเยาวชนในภาวะที่สังคมมีแต่การแข่งขัน จำเป็นต้องเน้นให้เยาวชนมีคุณธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความเสียสละ เพราะความเสียสละเป็นส่วนประกอบสำคัญยิ่งในการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข สมาชิกในสังคมนั้นต้องรู้จักการร่วมมือกับผู้อื่นทำกิจกรรมให้เป็นประโยชน์ เต็มใจเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อความสุขของผู้อื่น

2.จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงการสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อช่วยเหลือและหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม
2. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงการเสียสละ โดยสละกำลังกาย ทรัพย์สินของ สติปัญญาเวลา และความสุข

3.เนื้อหา

ความเสียสละเป็นพฤติกรรมที่มุ่งทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มบุคคล หรือทั้งส่วนตนและส่วนรวม โดยผู้ทำไม่หวังผลตอบแทน

4.วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

4.2.1 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความเสียสละและให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ของความเสียสละ

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อช่วยเหลือและหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม ดำเนินการโดย

4.3.2 ครูเล่านิทานเรื่อง "กระท่อมคุณธรรม"ให้นักเรียนฟัง

4.3.3 นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันตอบคำถามจากนิทาน

4.3.4 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.3.5 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการเสียสละโดยสละกำลังกาย ทรัพย์สิ่งของสติปัญญาเวลาและความสุขสบายส่วนตน ดำเนินการโดย

4.3.6 นักเรียนร่วมกันหาข้อคิดจากนิทาน และสนทนาถึง “การเสียสละโดยสละกำลัง กายทรัพย์สิ่งของสติปัญญาเวลาและความสุขสบายส่วนตน”

4.3.7 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.4 ขั้นสรุป

4.4.1 นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

4.4.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

4.4.4 ครูและนักเรียนสรุปเพิ่มเติม

4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องนิทานความเสียสละ

5.2 ใบงาน“นิทานความเสียสละ”

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องนิทานความเสียสละ

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามจากนิทาน

6.2 ตรวจผลจากใบงาน“นิทานความเสียสละ”

6.3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

6.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

คู่มือนักเรียน

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ โดยใช้กิจกรรมนิทานความเสียสละ ใช้เวลาเรียน 60 นาที

1. นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
2. นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับความเสียสละ และร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ของความเสียสละ
3. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อช่วยเหลือและหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคมดังนี้
4. นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “กระท่อมคุณธรรม”
5. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันตอบคำถามจากนิทาน
6. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
7. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการเสียสละโดยสละกำลังกายทรัพย์สิ่งของสติปัญญาเวลาและความสุขสบายส่วนตนดังนี้
8. นักเรียนร่วมกันหาข้อคิดจากนิทาน และสนทนาถึง “การเสียสละโดยสละกำลังกายทรัพย์สิ่งของสติปัญญาเวลาและความสุขสบายส่วนตน”
9. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
10. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
11. นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
12. นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

ชื่อกลุ่ม.....

ใบงานนิทานความเสียสละ

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ)

- คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการ และเขียนชื่อสมาชิกลงในใบงาน
2. ให้นักเรียนวาดรูปและเขียนข้อคิดจากนิทาน

- รายชื่อสมาชิกกลุ่ม 1. ประธาน
2. เลขานุการ
3. สมาชิก
4. สมาชิก
5. สมาชิก
6. สมาชิก

สรุปข้อคิดจากนิทาน.....

.....

.....

.....

นิทานความเสียสละ

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ)

นิทานกระท่อมคุณธรรม

¹ จุกกับแกละเป็นเพื่อนรักกัน วันหนึ่งได้ชวนกันเข้าไปเที่ยวในป่าโดยเตรียมอาหารไปรับประทานคนละห่อ ระหว่างทางก็พบลำธารสายหนึ่ง จึงชวนกันเล่นน้ำโดยนำอาหารวางไว้บนโขดหิน ขณะที่กำลังเล่นน้ำกันอย่างเพลิดเพลิน เจ้าลิงน้อยตัวหนึ่งได้ลงมาโมยอาหาร พอดีจุกเหลือบไปเห็น จึงร้องตะโกนขึ้นว่า

จุก “เจ้าลิงขโมย วางห่อข้าวลงเดี๋ยวนี้ละ”

เจ้าลิงน้อยตกใจจึงคว้าห่อข้าวได้เพียงห่อเดียว จุกกับแกละจึงรีบขึ้นจากน้ำ

จุก “ทำไงดีล่ะแกละ เหลือข้าวห่อเดียวเอง”

แกละ “ไม่เป็นไร เดี่ยวหิวแล้วเราแบ่งกันกิน ตอนนี้อย่าเดินเที่ยวต่อกันเถอะ” ทั้งสองเดินต่อไปเรื่อยๆ จนถึงกระท่อมหลังหนึ่ง

จุก “แกละ เรานั่งพักกินอาหารกันที่นี่ดีมัย”

แกละ “ดีเหมือนกัน ฉันก็รู้สึกหิวแล้ว”

เด็กทั้งสองจึงเดินตรงไปยังกระท่อม ทันใดนั้นทั้งคู่ได้ยินเสียงครวญครางดังลอดออกมาจากห้อง ๆ หนึ่งจึงเข้าไปดู พบว่า มีหญิงชราคนหนึ่งกำลังนอนชมด้วยพิษไข้ เมื่อสอบถามดูจึงรู้ว่า นอกจากป่วยแล้วหญิงชรายังอดอาหารมาหลายมื้อแล้ว เพราะหลานชายเข้าไปซื้ออาหารในเมืองตั้งแต่เมื่อวานนี้แล้วยังไม่กลับมา เด็กทั้งสองรู้สึกสงสาร แกละจึงพูดขึ้นว่า

แกละ “จุก เราเอาอาหารนี้ให้ยายกินเถอะ”

จุก “แล้วเราจะกินอะไรล่ะ มีห่อเดียวเท่านั้นเอง”

แกละ “ไม่เป็นไรหรอก เมื่อเช้าเราก็กินมาแล้ว แต่ยายสิจังไม่ได้กินอะไรเลย”

จุกนั่งคิดสักครู่ แล้วพูดขึ้นว่า

จุก “ก็ได้ แล้วเราค่อยกลับไปกินที่บ้าน” เมื่อตกลงดังนั้นก็นำอาหารให้หญิงชรารับประทาน

สักครู่หนึ่ง หลานชายของหญิงชรายกกลับมาพร้อมกับอาหารมากมาย เมื่อพบเด็กทั้งสอง กำลังดูแลยายของตนอยู่ก็รู้สึกซาบซึ้งน้ำใจของทั้งสองมาก จึงกล่าวขอบใจและนำอาหารที่ตนซื้อออกมาเลี้ยงดูจนอิ่มหน้าสำราญแล้วพาไปส่งที่บ้าน

¹ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2544). แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมและสร้างค่านิยมทางศาสนา. หน้า 171-174.

ใบความรู้

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ)

ความเสียสละ

¹ความเสียสละ หมายถึง การให้สิ่งที่ตนมีอยู่หรือสิ่งที่ตนควรได้รับ ให้แก่ ครู เพื่อน ผู้อื่น และส่วนรวมด้วยความเต็มใจไม่หวังผลตอบแทน ความเสียสละจำแนกเป็น

1. การเสียสละกำลังกาย หมายถึง การใช้แรงกายช่วยเหลืองานผู้อื่น โดยไม่นั่งดูเฉยๆ ทำด้วยความเต็มใจ ไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่ การช่วยเก็บกวาดรักษาความสะอาดของโรงเรียน การช่วยถือสิ่งของหนักให้แก่ผู้อื่น การช่วยยกเก้าอี้
2. การเสียสละกำลังทรัพย์ หมายถึง การให้สิ่งของที่ตนมีอยู่รวมทั้งเครื่องอุปโภคบริโภค ให้แก่ส่วนรวม และผู้ที่สมควรให้โดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่ การบริจาคเงินซื้อไม้กวาดของห้องเรียน ตามกำลังที่จะบริจาคได้ การบริจาคหนังสือที่ใช้แล้วให้แก่ห้องสมุด การบริจาคผักผลไม้ที่มีอยู่ทางบ้านให้แก่กลุ่มและห้องเรียน
3. การเสียสละความสุขสบายส่วนตัว หมายถึง การละทิ้งความสุขสบายส่วนตัวไปช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่ การใช้เวลาที่พักผ่อนไปช่วยงานของห้องเรียน การเสียสละสิทธิในการรับสิ่งของก่อนแก่บุคคลที่อ่อนแอกว่า การเสียสละที่นั่งให้กับผู้อื่นและผู้ที่ย่อยแอกว่า

¹อาภรณ์ เต็มยอด. (2537). ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความเสียสละ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบางม่วง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพิจิตร. หน้า 7.

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่องความเสียสละ กิจกรรมนิทานเสียสละ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ความเสียสละคือข้อใด

- ก. การให้โดยไม่เต็มใจ
- ข. การให้โดยไม่หวังผลตอบแทน
- ค. การให้โดยหวังผลตอบแทน

2. ข้อใดเป็นการเสียสละกำลังกาย

- ก. กบช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้องเรียน
- ข. กิ้งช่วยอธิบายการบ้านให้เพื่อน
- ค. ก้อยบริจาคเงินช่วยผู้ประสบภัย

3. ก่อนสอบเพื่อนของนักเรียนลืมเอาดินสอมา นักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. ให้เพื่อนยืมดินสอ
- ข. บอกให้เพื่อนไปซื้อดินสอใหม่
- ค. ทำเฉยๆ

4. ข้อใดแสดงถึงความเสียสละเวลา

- ก. บริจาคเงินช่วยผู้ประสบภัย
- ข. ช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้องเรียน
- ค. ช่วยอธิบายการบ้านให้เพื่อน

5. เมื่อครูให้นักเรียนทั้งชั้นช่วยกันตกแต่งห้องให้สวยงาม นักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. ยินดูเพื่อน ๆ ทำงาน
- ข. หาสิ่งของมาตกแต่งห้อง
- ค. พูดกับเพื่อน ๆ ว่าครูควรทำเอง

6. กรณีผู้ประสบภัยคลื่นยักษ์สึนามิ นักเรียนช่วยเหลือผู้คนเหล่านั้นได้อย่างไร

- ก. ขอเรียรายเงินจากเพื่อนเพื่อนำไปบริจาค
- ข. ไปขอเงินจากพ่อแม่มาบริจาค
- ค. บริจาคโดยแบ่งเงินจากค่าขนมของตนเอง

7. การปฏิบัติตนอย่างไรเป็นการเสียสละ

- ก. นั่งดูโทรทัศน์
- ข. ช่วยพ่อแม่กวาดบ้าน
- ค. นั่งเล่นเกม

8. เพื่อนไม่สามารถกลับบ้านได้เพราะทำเงินหาย นักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. ให้ยืมค่ารถ
- ข. พาไปส่งที่บ้าน
- ค. เดินหนีไป

9. ข้อใดเป็นการเสียสละทรัพย์สินของ

- ก. ดอนช่วยรักษาความสะอาดห้องเรียน
- ข. แดนช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน
- ค. ได้บริจาคหนังสือให้โรงเรียน

10. ถ้าทุกคนในครอบครัวของนักเรียนมีความสามัคคี ครอบครัวของนักเรียนจะเป็นอย่างไร

- ก. ทะเลาะเบาะแว้งกัน
- ข. มีความสุข
- ค. รุ่ยร่าย

เฉลยแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
เรื่องความเสียหาย กิจกรรมนิทานความเสียหาย

1. ข	6. ค
2. ก	7. ข
3. ก	8. ก
4. ค	9. ค
5. ข	10. ข

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคปลาย
ครั้งที่ 4

ชื่อเรื่อง	ความมีวินัย
ชื่อกิจกรรม	วินัยต่อตนเอง
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการจัดเก็บสิ่งของส่วนตัว ได้อย่างเป็นระเบียบตามข้อตกลงของห้องเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการจัดเก็บสิ่งของส่วนตัว โดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น 3. เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองในการจัดเก็บสิ่งของส่วนตัวได้อย่างมีระเบียบวินัยตามข้อตกลงของห้องเรียน
แนวคิด	การประพฤติปฏิบัติตนในการจัดเก็บสิ่งของได้้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อยตามระเบียบข้อตกลงของห้องเรียน สามารถปฏิบัติโดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น และสามารถควบคุมตนเองได้ ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยของการมีวินัยต่อตนเอง และยังเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการมีวินัยต่อส่วนรวมและสังคมต่อไป
เทคนิค	เกม การวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน
ระยะเวลา	60 นาที
อุปกรณ์	1. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องวินัยต่อตนเอง 2. ใบงาน"วินัยต่อตนเอง" 3. ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องวินัยต่อตนเอง 4. เครื่องเขียนของนักเรียนจำนวนคนละ 3 ชิ้น
วิธีดำเนินการ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 3. ขั้นกิจกรรม 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

1.การเตรียมตัวของครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจ
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2.การจัดกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมวินัยต่อตนเอง

- 2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม โดยการจัดกิจกรรมเกมอยู่ไหนเอ่ย และการวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน

3.บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมวินัยต่อตนเอง

- 3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมวินัยต่อตนเอง ตามลำดับดังนี้

- 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

- 3.2.2 สันทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของการสร้างระเบียบวินัยในการรู้จักจัดเก็บสิ่งของส่วนตัวให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและให้นักเรียนร่วมวิเคราะห์แสดงความคิดเห็น

- 3.2.3 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยในการจัดเก็บสิ่งของส่วนตัวได้อย่างเป็นระเบียบตามข้อตกลงของห้องเรียน ดำเนินการโดย

- 3.2.4 นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมอยู่ไหนเอ่ย โดยให้นักเรียน 2 กลุ่มนำเครื่องเขียนต่าง ๆ มาวางรวมกัน โดยกลุ่มหนึ่งวางอย่างเป็นระเบียบและอีกกลุ่มหนึ่งวางคละกั้น

- 3.2.5 นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มส่งตัวแทนออกมาหาอุปกรณ์การเรียนให้ได้เร็วที่สุด ตามกำหนด

- 3.2.6 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการจัดเก็บสิ่งของส่วนตัวโดยเคารพสิทธิของผู้อื่น และไม่ขัดกับสิทธิผู้อื่น ดำเนินการโดย

- 3.2.7 นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ "เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันใดบ้างที่แสดงถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น"

- 3.2.8 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

- 3.2.9 จากกิจกรรมให้นักเรียนร่วมกันสรุปว่า "นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเองในการจัดเก็บสิ่งของส่วนตัว ได้อย่างมีระเบียบวินัยตามข้อตกลงของห้องเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร"

3.2.10 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

3.2.11 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.2.12 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องวินัยต่อตนเอง

4.2 ใบงาน“วินัยต่อตนเอง”

4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องวินัยต่อตนเอง

4.4 เครื่องเรียนของนักเรียนจำนวนคนละ 3 ชิ้น

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมวินัยต่อตนเอง ใช้เวลาเรียน 60 นาที ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สารสำคัญ

การประพฤติปฏิบัติตนในการจัดเก็บสิ่งของได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อยตามระเบียบข้อตกลงของห้องเรียน สามารถปฏิบัติโดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น และสามารถควบคุมตนเองได้ ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยของการมีวินัยต่อตนเอง และยังเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการมีวินัยต่อส่วนรวมและสังคมต่อไป

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการจัดเก็บสิ่งของส่วนตัวได้อย่าง เป็นระเบียบตามข้อตกลงของห้องเรียน
2. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการจัดเก็บสิ่งของส่วนตัว โดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองในการจัดเก็บสิ่งของส่วนตัวได้อย่าง มีระเบียบวินัยตามข้อตกลงของห้องเรียน

3. เนื้อหา

การประพฤติปฏิบัติตนตามระเบียบข้อตกลงของห้องเรียน ได้แก่การช่วยกันรักษาความสะอาด การจัดเก็บสิ่งของส่วนตัวและสาธารณะสมบัติของห้องได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นต้น เป็นการปฏิบัติตนได้อย่างมีระเบียบวินัยและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

4. วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

4.2.1 สอนทบทวนนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของการสร้างระเบียบวินัยในการรู้จักจัดเก็บสิ่งของส่วนตัวให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและให้นักเรียนร่วมวิเคราะห์แสดงความคิดเห็น

4.3 ชั้นกิจกรรม

4.3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยในการจัดเก็บสิ่งของส่วนตัวได้อย่างเป็นระเบียบตามข้อตกลงของห้องเรียน ดำเนินการโดย

4.3.2 นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมอยู่ไหนเอ่ย โดยให้นักเรียน 2 กลุ่มนำเครื่องเรียนต่าง ๆ มาวางรวมกัน โดยกลุ่มหนึ่งวางอย่างเป็นระเบียบและอีกกลุ่มหนึ่งวางคละกัน

4.3.3 นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มส่งตัวแทนออกมาหาอุปกรณ์การเรียนให้ได้เร็วที่สุด ตามกำหนด

4.3.4 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการจัดเก็บสิ่งของส่วนตัวโดยเคารพสิทธิของผู้อื่น และไม่ขัดกับสิทธิผู้อื่น ดำเนินการโดย

4.3.5 นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ “เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันใดบ้างที่แสดงถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น”

4.3.6 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.3.7 จากกิจกรรมให้นักเรียนร่วมกันสรุปว่า “นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเองในการจัดเก็บสิ่งของส่วนตัว ได้อย่างมีระเบียบวินัยตามข้อตกลงของห้องเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร”

4.4 ขั้นสรุป

4.4.1 นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

4.4.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

4.4.4 ครูและนักเรียนสรุปเพิ่มเติม

4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องวินัยต่อตนเอง

5.2 ใบงาน“วินัยต่อตนเอง”

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องวินัยต่อตนเอง

5.4 เครื่องเรียนของนักเรียนจำนวนคนละ 3 ชิ้น

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามในการร่วมกิจกรรม

6.2 ตรวจผลจากใบงาน“วินัยต่อตนเอง”

6.3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

6.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

คู่มือนักเรียน

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมแต่งกายมีวินัย ใช้เวลาเรียน 60 นาที

1. นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
2. นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของการสร้างระเบียบวินัย ในการรู้จักจัดเก็บสิ่งของส่วนตัวให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และร่วมกันวิเคราะห์แสดงความคิดเห็น
3. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยในการจัดเก็บสิ่งของส่วนตัวได้อย่างเป็นระเบียบตามข้อตกลงของห้องเรียนดังนี้
4. นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมอยู่ไหนเอ่ย โดยให้นักเรียน 2 กลุ่มนำเครื่องเขียนต่าง ๆ มาวางรวมกัน โดยกลุ่มหนึ่งวางอย่างเป็นระเบียบและอีกกลุ่มหนึ่งวางคละกั้น
5. นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มส่งตัวแทนออกมาหาอุปกรณ์การเรียนให้ได้เร็วที่สุด ตามกำหนด
6. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการจัดเก็บสิ่งของส่วนตัวโดยเคารพสิทธิของผู้อื่น และไม่ขัดกับสิทธิผู้อื่น ดำเนินการโดย
7. นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ“เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันใดบ้างที่แสดงถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น”
8. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
9. นักเรียนร่วมกันสรุปว่า “นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเองในการจัดเก็บสิ่งของส่วนตัว ได้อย่างมีระเบียบวินัยตามข้อตกลงของห้องเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร”
10. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
11. นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
12. นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

ชื่อกลุ่ม.....

ใบงานวินัยต่อตนเอง

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย)

- คำชี้แจง
- 1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการ และเขียนชื่อสมาชิกลงในใบงาน
 - 2. ให้นักเรียนบันทึกผลจากการร่วมกิจกรรมอยู่ไหนอย่างลงในตาราง และสรุปข้อคิดจากกิจกรรม

- รายชื่อสมาชิกกลุ่ม
- 1. ประธาน
 - 2. เลขานุการ
 - 3. สมาชิก
 - 4. สมาชิก
 - 5. สมาชิก
 - 6. สมาชิก

รายการ	จำนวน
1. ดินสอ	
2. ยางลบ	
3. ไม้บรรทัด	
4. กล่องดินสอ	
5. สมุด	
6. หนังสือ	
รวม	

ข้อคิดจากกิจกรรม.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย)

วินัยต่อตนเอง

การประพฤติปฏิบัติตนในการจัดเก็บสิ่งของได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อยตามระเบียบ ข้อตกลงของห้องเรียน สามารถปฏิบัติโดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น และสามารถควบคุมตนเองได้ ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยของการมีวินัยต่อตนเอง และยังเป็นพื้นฐานในการ พัฒนาการมีวินัยต่อส่วนรวมและสังคมต่อไป

ผลดีของการมีวินัยต่อตนเอง

1. ห้องเรียนสะอาดน่าอยู่ มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน
2. ห้องเรียนมีความเป็นระเบียบวินัย
3. สามารถจัดเก็บหรือใช้สอยได้สะดวกรวดเร็ว
4. เป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดี
5. สมาชิกในห้องเรียนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ผลเสียของการขาดวินัยต่อตนเอง

1. ห้องเรียนสกปรกขาดบรรยากาศที่ดีต่อการเรียน
2. ห้องเรียนขาดระเบียบวินัย
3. อาจเกิดอันตรายหรืออุบัติเหตุในห้องเรียนได้
4. ขาดการพัฒนาลักษณะนิสัยที่ดีในการรู้จักรักษาความเป็นระเบียบวินัย
5. สมาชิกในห้องเรียนอยู่อย่างขาดความสงบเรียบร้อย

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่องความมีวินัย กิจกรรมวินัยต่อตนเอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดแสดงถึงการมีระเบียบวินัย
 - ก. การจัดเก็บสิ่งของให้เป็นระเบียบ
 - ข. การจัดเก็บสิ่งของของผู้อื่น
 - ค. การจัดเก็บสิ่งของของครู
2. ข้อใด ไม่ใช่ ประโยชน์ของการจัดเก็บสิ่งของอย่างเป็นระเบียบ
 - ก. ห้องเรียนสะอาดเรียบร้อย
 - ข. ห้องเรียนมีบรรยากาศที่ดี
 - ค. ห้องเรียนสกปรกรุงรัง
3. ใครกระทำได้ถูกต้อง
 - ก. จอยเก็บยางลบดินสอในกล่องดินสอ
 - ข. เจไม่เก็บกบเหลาดินสอและเศษไส้ดินสอเมื่อเหลาเสร็จ
 - ค. จับเก็บหนังสือทุกครั้งเมื่ออ่านเสร็จ
4. ข้อใด ไม่ใช่ ผลเสียของการขาดระเบียบวินัย
 - ก. ทำให้เกิดอุบัติเหตุ
 - ข. ทำให้เกิดความวุ่นวาย
 - ค. ทำให้เกิดความพร้อมเพรียง
5. หากนักเรียน ไม่ เก็บสิ่งของเข้าที่เมื่อใช้เสร็จจะเกิดผลอย่างไร
 - ก. ห้องเรียนสกปรกขาดระเบียบวินัย
 - ข. เสียเวลาค้นหาเมื่อต้องการใช้
 - ค. ถูกทุกข้อ
6. นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อหาอุปกรณ์การเรียนของตนเองไม่พบ
 - ก. กังวลใจ
 - ข. สนุกสนาน
 - ค. ดีใจ
7. ข้อใด ไม่ใช่ ประโยชน์ของการมีระเบียบวินัยในตนเอง
 - ก. สามารถหาและใช้สอยสะดวก
 - ข. เป็นการประหยัดเวลาในการค้นหา
 - ค. เป็นการเสียเวลาในการเก็บเข้าที่
8. ผลดีของการจัดเก็บสิ่งของอย่างเป็นระเบียบคือข้อใด
 - ก. ทำให้เป็นคนขยัน
 - ข. ทำให้เรียนดี
 - ค. ทำให้เป็นคนมีวินัย
9. นักเรียนควรปฏิบัติตามใคร
 - ก. เอาเลื่อนเก้าอี้เก็บทุกครั้งเมื่อลุกจากที่
 - ข. เอาทั้งดินสอยางลบเมื่อใช้เสร็จ
 - ค. เอาทั้งถาดอาหารเมื่อทานอิ่ม
10. ใครคือผู้มีระเบียบวินัย
 - ก. น้อยทั้งกระเป๋านักเรียนไว้ที่พื้น
 - ข. น้อยทั้งขยะลงในถังขยะ
 - ค. นิ่งทั้งสมุดไว้ใต้โต๊ะ

เฉลยแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
เรื่องความมีวินัย กิจกรรมวินัยต่อตนเอง

1. ก	6. ก
2. ค	7. ค
3. ข	8. ค
4. ค	9. ก
5. ค	10. ข

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคปลาย
ครั้งที่ 5

ชื่อเรื่อง	ความกตัญญูทวดเวที
ชื่อกิจกรรม	นิทานความกตัญญู
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณและสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ 2. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล
แนวคิด	ความกตัญญูทวดเวที เป็นการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สำนึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณ และสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ ไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้ง และไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล
เทคนิค	การเล่านิทาน ข้อคิดจากนิทาน
ระยะเวลา	60 นาที
อุปกรณ์	1. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องนิทานความกตัญญู 2. ใบงาน“นิทานความกตัญญู” 3. ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องนิทานความกตัญญู
วิธีดำเนินการ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน 2. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน 3. ขั้นกิจกรรม 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

1.การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจ

1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2.การจัดกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความกตัญญู กตเวที โดยใช้กิจกรรมนิทานความกตัญญู

2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม โดยการเล่านิทาน และหาข้อคิดจากนิทาน

3.บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความกตัญญูกตเวที โดยใช้กิจกรรมนิทานความกตัญญู

3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความกตัญญูกตเวที โดยใช้กิจกรรมนิทานความกตัญญู ตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูร่วมสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องคุณทองแดง และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญของความกตัญญูกตเวที

3.2.3 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณและสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ ดำเนินการโดย

3.2.3 ครูเล่านิทานเรื่อง “นินจาเพื่อนยาก” ให้นักเรียนฟัง

3.2.4 นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันตอบคำถามจากนิทาน

3.2.5 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

3.2.6 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล ดำเนินการโดย

3.2.7. นักเรียนร่วมกันหาข้อคิดจากนิทาน และสนทนาถึง “การไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้ง และไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล”

3.2.8 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

3.2.9 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

3.2.10 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.2.11 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องนิทานความกตัญญู
- 4.2 ใบงาน"นิทานความกตัญญู"
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องนิทานความกตัญญู

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความกตัญญูกตเวที โดยใช้กิจกรรมนิทานความกตัญญู ใช้เวลาเรียน 60 นาที ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1.สาระสำคัญ

ความกตัญญูกตเวที เป็นการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณ และสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ ไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้ง และไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล

2.จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณและสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ
2. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล

3.เนื้อหา

ความกตัญญู แปลว่า รู้คุณคน หมายความว่า ใครทำอะไรให้ก็ไม่ลืม ระลึกถึงบุญคุณได้อยู่เสมอ กตเวที แปลว่า การแทนคุณ หมายความว่า การตอบแทนบุญคุณ หรือการสนองคุณ

4.วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

4.2.1 ครูร่วมสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องคุณทองแดง และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญของความกตัญญูกตเวที

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณและสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ ดำเนินการโดย

4.3.2 ครูเล่านิทานเรื่อง "นินจาเพื่อนยาก" ให้นักเรียนฟัง

4.3.3 นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันตอบคำถามจากนิทาน

4.3.4 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.3.5 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล ดำเนินการโดย

4.3.6. นักเรียนร่วมกันหาข้อคิดจากนิทาน และสนทนาถึง “การไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล”

4.3.7 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.4 ขั้นสรุป

4.4.1 นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

4.4.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

4.4.4 ครูและนักเรียนสรุปเพิ่มเติม

4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องนิทานความกตัญญู

5.2 ใบงาน“นิทานความกตัญญู”

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องนิทานความกตัญญู

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามจากนิทาน

6.2 ตรวจผลจากใบงาน“นิทานความกตัญญู”

6.3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

6.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

คู่มือนักเรียน

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความกตัญญูกตเวที โดยใช้กิจกรรมนิทานความกตัญญู ใช้เวลาเรียน 60 นาที

1. นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
2. นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับเรื่องคุณทองแดง และร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญของความกตัญญูกตเวที
3. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณและสิ่งอื่นที่มีบุญคุณดังนี้
4. นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “นินจาเพื่อนยาก”
5. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันตอบคำถามจากนิทาน
6. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
7. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูลดังนี้
8. นักเรียนร่วมกันหาข้อคิดจากนิทาน และสนทนาถึง “การไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล”
9. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
10. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
11. นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
12. นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

ชื่อกลุ่ม.....

ใบงานนิทานความกตัญญู

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความความกตัญญูกตเวที)

- คำชี้แจง
1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการ และเขียนชื่อสมาชิกลงในใบงาน

2. ให้นักเรียนวาดรูปและเขียนข้อคิดจากนิทาน
- รายชื่อสมาชิกกลุ่ม

1. ประธาน
2. เลขานุการ
3. สมาชิก
4. สมาชิก
5. สมาชิก
6. สมาชิก

สรุปข้อคิดจากนิทาน.....

.....

.....

.....

นิทานความกตัญญู

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความความกตัญญูกตเวที)

นิทานนินจาเพื่อยาก

วันหนึ่ง ขณะที่เด็กชายสินเดินกลับจากโรงเรียน เห็นสุนัขหมอมโซนอนอยู่กลางถนน สินเกิดความรู้สึกสงสาร จึงเดินเข้าไปอุ้มให้มานอนบนทางเท้า แล้วสินก็เดินกลับบ้านโดยไม่สนใจ สินไม่รู้ว่าสุนัขตัวนั้นเดินตามมา พอถึงบ้านขณะที่สินกำลังเปิดประตูเข้าบ้าน สินเห็นสุนัขตัวที่เขาช่วยเหลือตัวนั้นล้มลงข้างๆ ตัวเขา สินจึงอุ้มเข้าบ้านและหาข้าวหาน้ำให้มันกิน เมื่อพ่อและแม่กลับมาพบ จึงเตือนสินถึงภัยที่อาจเกิดจากสุนัขที่มีโรคพิษสุนัขบ้า และให้นำสุนัขไปฉีดยาป้องกันไว้ก่อน เมื่อกลับบ้านสินตั้งชื่อสุนัขตัวนั้นว่า “นินจา” สินได้เลี้ยงนินจามาด้วยความรักและความเมตตาจนนินจามีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง นินจาจะคอยเฝ้าบ้านให้ครอบครัวสินตลอดเวลา ไม่ว่าใครที่แปลกหน้าเข้ามาที่บ้าน นินจาจะเห่าเตือนทุกครั้งไป นินจาจะคอยระมัดระวังไม่ให้ใครมาทำร้ายครอบครัวสินเลย นินจาจะเป็นเพื่อนเล่นที่ดีของสินเสมอ

ในเย็นวันหนึ่งสินและเพื่อน ๆ วิ่งเล่นกันอย่างสนุกสนานที่สวนหลังบ้าน พบงูใหญ่ตัวหนึ่งสินและเพื่อน ๆ จึงช่วยกันไล่ตี แต่งูหนีไปได้ คินนั่นเองสินและทุกคนในบ้านได้ยินเสียงนินจาตั้งลั่นตะกุกตะกายอยู่หน้าบ้าน พ่อและแม่จึงใช้ไฟฉายส่องดูที่หน้าต่าง เห็นนินจากำลังต่อสู้กับงูใหญ่ออย่างไม่กลัวตาย นินจาไม่ได้คิดถึงชีวิตของตนเลย ในที่สุดงูใหญ่ก็หนีจากไปทำให้ครอบครัวของสินพ้นอันตรายจากงูใหญ่ได้ เมื่อพ่อออกไปดู ตามร่างของนินจาเต็มไปด้วยบาดแผล เลือดไหลนอง พ่อรีบนำนินจาขึ้นรถไปหาหมอทันที

¹สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2544). แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมและสร้างค่านิยมทางศาสนา. หน้า 141-145.

ใบความรู้

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความกตัญญูกตเวที)

นิทานความกตัญญู

¹ความกตัญญูกตเวที เป็นการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สำนึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณ และสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ ไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้ง และไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล

พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคล ได้แก่ บุพการี ครูอาจารย์ และผู้อื่นที่ทำประโยชน์ให้ดังนี้

1. แสดงความเคารพนับถือ ยกย่องเชิดชู ไม่ลบหลู่ดูหมิ่น
2. ชักนำคนอื่นให้นิยมยินดี ในการทำความดีตอบแทนผู้มีพระคุณ
3. ปฏิบัติต่อผู้มีพระคุณด้วยความซื่อตรงไม่มีลับลมคมในหรือมีสิ่งใดแอบแฝงอยู่เบื้องหลัง
4. ไม่ละทิ้งผู้มีพระคุณในคราวที่ผู้มีพระคุณเดือดร้อน ลำบาก
5. เคารพรักใคร่ ไว้วางใจ และเชื่อถือในผู้มีพระคุณที่ไม่ผิดศีลธรรม
6. ไม่ทำตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล และผู้มีพระคุณ
7. ทำให้ผู้มีพระคุณสุขใจ อิ่มใจ และไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ

¹กระทรวงศึกษาธิการ. (2523). แนวทางพัฒนาจริยธรรมไทย. หน้า 146-157.

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
เรื่องความกตัญญูกตเวที กิจกรรมนิทานความกตัญญู

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ความกตัญญูคือข้อใด

- ก. การรับใช้ผู้มีพระคุณ
- ข. การให้สิ่งของแก่ผู้มีพระคุณ
- ค. การระลึกถึงบุญคุณของผู้มีพระคุณ

2. ข้อใดเป็นพระคุณของพ่อแม่ที่สำคัญที่สุด

- ก. เป็นผู้เลี้ยงดูเรา
- ข. เป็นผู้ให้กำเนิดเรา
- ค. เป็นผู้ส่งให้เราเรียนหนังสือ

3. เราควรตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ตามข้อใด

- ก. ทำตัวเกเร
- ข. เล่นเที่ยวเตร่
- ค. ตั้งใจเรียนหนังสือ

4. การกระทำในข้อใดแสดงถึงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ

- ก. การปฏิบัติตามคำสอน
- ข. การไม่เชื่อฟัง
- ค. การละเลยไม่ดูแล

5. ข้อใดเป็นการแสดงถึงความกตัญญูต่อพ่อแม่

- ก. หนีเรียน
- ข. แกล้งเพื่อน
- ค. ประพฤติปฏิบัติให้เป็นที่รักใคร่ของพ่อแม่

6. ข้อใดไม่ใช่การแสดงความกตัญญูต่อ

- คุณครู
- ก. มีความเชื่อฟัง
- ข. แสดงความเคารพ
- ค. คิดร้ายต่อครู

7. เมื่อผู้มีพระคุณเดือดร้อนควรปฏิบัติอย่างไร

- ก. ช่วยเหลืออย่างไม่เต็มใจ
- ข. ช่วยเหลืออย่างเต็มความสามารถ
- ค. ช่วยเหลืออย่างเสียไม่ได้

8. ใครแสดงถึงความกตัญญู

- ก. ปอเอาใจใส่ดูแลพ่อแม่
- ข. เป้ไม่ทำความเคารพตา ยาย
- ค. โป่งคิดตำหนิคุณครู

9. ข้อใดทำให้ครอบครัวเสียชื่อเสียง

- ก. การรู้จักหน้าที่
- ข. การไม่ละเลยหน้าที่
- ค. การติดยาเสพติด

10. ข้อใดเป็นการรักษาชื่อเสียงของครอบครัว

- ก. พุดจาอะอะโวยวาย
- ข. รู้จักทำความเคารพผู้ใหญ่
- ค. ไม่สนใจพ่อแม่ว่าจะมีชีวิตอยู่อย่างไร

เฉลยแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
เรื่องความกตัญญูกตเวที กิจกรรมนิทานความกตัญญู

1. ค	6. ค
2. ข	7. ข
3. ค	8. ก
4. ก	9. ค
5. ค	10. ค

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคปลาย
ครั้งที่ 6

ชื่อเรื่อง	ความเมตตากรุณา
ชื่อกิจกรรม	นิทานความเมตตา
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึง การแสดงออกถึงความปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจ 2. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ
แนวคิด	ความเมตตา ความรัก ความปรารถนาอยากให้ผู้อื่นมีความสุข การอยู่ร่วมกันจะต้องมีความรัก ความเมตตาต่อกันไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน ถ้าทำได้จะทำให้เราอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
เทคนิค	การเล่านิทาน ข้อคิดจากนิทาน
ระยะเวลา	60 นาที
อุปกรณ์	1. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องนิทานเมตตา 2. ใบงาน“นิทานความเมตตา” 3. ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องนิทานเมตตา
วิธีดำเนินการ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน 2. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน 3. ขั้นกิจกรรม 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

1.การเตรียมตัวของครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจ
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2.การจัดกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเมตตา กรุณา โดยใช้กิจกรรมนิทานความเมตตา
- 2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม โดยการเล่านิทาน และหาข้อคิดจากนิทาน

3.บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเมตตา กรุณา โดยใช้กิจกรรมนิทานความเมตตา
- 3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเมตตา กรุณา โดยใช้กิจกรรมนิทานความเมตตา ตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
 - 3.2.2 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความเมตตาและให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญของความเมตตา กรุณา
 - 3.2.3 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการแสดงออกถึงความปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจ ดำเนินการโดย
 - 3.2.4 ครูเล่านิทานเรื่อง "หนูหรีงจอมเกร" ให้นักเรียนฟัง
 - 3.2.5 นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันตอบคำถามจากนิทาน
 - 3.2.6 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
 - 3.2.7 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ ดำเนินการโดย
 - 3.2.8 นักเรียนร่วมกันหาข้อคิดจากนิทาน และสนทนาถึง "การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ"
 - 3.2.9 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
 - 3.2.10 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
 - 3.2.11 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
 - 3.2.12 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องนิทานเมตตา

4.2 ใบงาน"นิทานความเมตตา"

4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องนิทานเมตตา

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเมตตา กรุณา โดยใช้กิจกรรมนิทานความเมตตา ใช้เวลาเรียน 60 นาที ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1.สาระสำคัญ

ความเมตตา ความรัก ความปรารถนาอยากให้ผู้อื่นมีความสุข การอยู่ร่วมกันจะต้องมีความรัก ความเมตตาต่อกัน ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน ถ้าทำได้จะทำให้เราอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

2.จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการแสดงออกถึงความปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจ
2. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ

3.เนื้อหา

ความเมตตา หมายถึง ความปรารถนาดี เห็นอกเห็นใจ ความเยื่อใยปรารถนาจะให้สัตว์ทั้งปวงมีความสุข

4.วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

4.2.1 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความเมตตาและให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญของความเมตตา กรุณา

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความเมตตาและให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญของความเมตตา

4.3.2 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการแสดงออกถึงความปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจ ดำเนินการโดย

4.3.3 ครูเล่านิทานเรื่อง “หนูหริ่งจอมเกร” ให้นักเรียนฟัง

4.3.4 นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันตอบคำถามจากนิทาน

4.3.5 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.3.6 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ ดำเนินการโดย

4.3.7 นักเรียนร่วมกันหาข้อคิดจากนิทาน และสนทนาถึง "การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ"

4.3.8 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.4 ขั้นสรุป

4.4.1 นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

4.4.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

4.4.4 ครูและนักเรียนสรุปเพิ่มเติม

4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องนิทานเมตตา

5.2 ใบงาน"นิทานความเมตตา"

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องนิทานเมตตา

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามจากนิทาน

6.2 ตรวจผลจากใบงาน"นิทานความเมตตา"

6.3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

6.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

คู่มือนักเรียน

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเมตตา กรุณา โดยใช้กิจกรรมนิทานความเมตตา ใช้เวลาเรียน 60 นาที

1. นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
2. นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับความเมตตา และร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญของความเมตตา กรุณา
3. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการแสดงออกถึงความปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจดังนี้
 4. นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “หนูหรีงจอมเกร”
 5. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันตอบคำถามจากนิทาน
 6. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
 7. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจดังนี้
 8. นักเรียนร่วมกันหาข้อคิดจากนิทาน และสนทนาถึง “การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ”
 9. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
 10. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
 11. นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
 12. นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

ชื่อกลุ่ม.....

ใบงานนิทานความเมตตา

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความความเมตตากรุณา)

- คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการ และเขียนชื่อสมาชิกลงในใบงาน
2. ให้นักเรียนวาดรูปและเขียนข้อคิดจากนิทาน

- รายชื่อสมาชิกกลุ่ม 1. ประธาน
2. เลขานุการ
3. สมาชิก
4. สมาชิก
5. สมาชิก
6. สมาชิก

สรุปข้อคิดจากนิทาน.....

.....

.....

.....

นิทานความเมตตา

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความความเมตตากรุณา)

นิทานหนูหรีงจอมเกร

หนูหรีงกับหนูพุกอยู่กับพ่อและแม่ที่บ้านหลังเล็ก ๆ ในชนบท ทุก ๆ วันพ่อและแม่ต้องออกไป
ทำไร่ไถ่เข้า หนูหรีงและน้องจึงเล่นกันตามลำพัง

หนูหรีง “มา...หนูพุก เราไปเล่นที่ริมบึงกันเถอะ”

หนูพุก “จ๋า...จ๊ะ” หนูพุกรับคำอย่างดีใจ และที่ริมบึงเด็กทั้งสองก็ได้พบกับหอยโข่งตัวใหญ่หลัง
งอ้งม

หนูพุก “ก๊อก...ก๊อก...ก๊อก...ลุงหอยโข่งกำลังทำอะไรอยู่จ๊ะ”

หอยโข่ง “อ้อ...หนูหรีงกับหนูพุกนะเอง ไปเล่นชนที่ไหนมาล่ะ หน้าตามอมแมมจังเลย”

หนูหรีง “อี...ก็เจ้าปู่ชีโอน่ะสิ พ่อหนูหรีงเดินเข้าใกล้ มันกลับวิ่งจืดลงรู หนูหรีงก็เลยเอาไม้ซุด...ซุด
บ้านเจ้าปู่ชีโอซะพังหมดเลย”

หอยโข่ง “โธ่...หนูหรีงไม่น่าทำเขาเลย”

ลุงหอยโข่งพูดไม่ทันจบ หนูหรีงก็เอื้อมมือมาจับตัวหอยโข่งแล้วขว้างไปกลางน้ำ

“เด็กเกร...เด็กเกร” ฝูงกบเขียดพากันร้องระงม หนูหรีงคิดว่าไม่เล็ก ๆ ได้ก็ไล่ตีฝูงกบ

เขียดริมตลิ่งด้วยความโกรธ มีหนูพุกวิ่งตามมาติด ๆ เมื่อตีสจนพอใจแล้ว หนูหรีงจึงชวนหนูพุกไปเดิน
เล่นที่ชายทุ่ง ขณะที่เดินเพลินอยู่นั้น จู่ ๆ หนูหรีงก็อุทานอย่างตกใจและเจ็บปวด

“โอ้ย...เจ้าผีเงาะ ฉันไม่ได้ทำร้ายอะไรเจ้าสักหน่อย มาต่อยฉันทำไมล่ะ” หนูหรีงตะโกน
ถามเสียงแหลม

“ก็เธออย่างแวงงไม่ไปมาใกล้ ๆ รังของฉันทำไม ฉันก็คิดว่าเธอจะมาทำร้ายรังของฉันนะสิ”
เจ้าผิงตอบพลางบิน หึ่ง หึ่ง ไปมารอบ ๆ รังของมันอย่างหวงแหน

“เธอมีปีกก็บินหนีไปสิ ถ้ากลัวตาย”

“ถ้าฉันต้องบินหนี ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้น ฉันคงต้องบินไปตลอดชีวิต โดยไม่ได้พักผ่อน
เลย บ้านของฉันถึงจะหลังเล็กนิดเดียว แต่เธอลองนึกดูซิว่าฉันต้องใช้ความพยายามแค่ไหนกว่าจะเป็น
รังอันสมบูรณ์อย่างนี้”

เจ้าผิงพูดยังไม่ทันจบ หนูหรีงก็หันไปมองบ้านของเธอที่เห็นอยู่ลิบ ๆ โนน เธอนึกถึงคราวที่
พ่อเริ่มลงมือปลูกบ้าน พ่อต้องตัดไม้จากในป่าแล้วลากออกมากว่าจะปลูกบ้านได้เสร็จหลังหนึ่ง พ่อก็
เหนื่อยทีเดียว

“ฉันก็รักบ้านของฉันเหมือนกัน” หนูหรีงพูดขึ้นบ้าง

“แล้วเธอลองคิดว่าเจ้าปู่มันรักบ้านมันหรือเปล่า” เจ้าผิงชะโงกหน้าถาม

หนูหรีงก้มหน้าหลบสายตา ลึกครู่จึงพูดว่า “เอ้อ...ฉันจะไปขอโทษปู่เดี๋ยวนี้ละจ๊ะ”

“ดีแล้ว ต่อไปนี้เธออย่าเที่ยวเกรไครเขาอีกล่ะ ถ้าเธอไปเจอสัตว์ที่มีพิษมีภัยเข้า เธอกับน้องจะเป็นอันตรายถึงชีวิตเชียวนะ”

หนูหริ่งรับคำแล้วเดินจากไป ผูกบเขยครองประสานเสียงกันอยู่แว่ว ๆ คล้ายจะเป็นกำลังใจให้หนูหริ่ง ที่เธอได้สัญญากับตัวเองว่า เธอจะเป็นเด็กดีและไม่เกรไครใครต่อไปอีกแล้ว

¹สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2544). แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมและสร้างค่านิยมทางศาสนา. หน้า 126-127.

ใบความรู้

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเมตตากรุณา)

นิทานความเมตตา

¹ความเมตตา ความรัก ความปรารถนาอยากให้ผู้อื่นมีความสุข การอยู่ร่วมกันจะต้องมีความรัก ความเมตตาต่อกัน ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน ถ้าทำได้จะทำให้เราอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเมตตากรุณา ได้แก่

1. ไม่ฆ่า ทบตี ตัด หรือทำร้ายด้วยลักษณะต่างๆ
2. ไม่ข่มขู่ ดุหมั่น เสียดสี พุดจาด้วยความโกรธเคียดแค้น
3. ไม่เบียดเบียนใครให้เดือดร้อน
4. ช่วยพุดปลอบใจเมื่อผู้อื่นได้รับความลำบากเดือดร้อน
5. ให้ความอนุเคราะห์เกื้อกูล
6. มีความสนใจเมื่อเห็นผู้อื่นมีทุกข์
7. แผ่เมตตาให้ แม้จะมีผู้ทำให้เดือดร้อน
8. มีอาการทางกาย วาจา ที่แสดงต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพ นุ่มนวล

¹กระทรวงศึกษาธิการ. (2523). แนวทางพัฒนาจริยธรรมไทย. หน้า 146-157.

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
เรื่องความเมตตา กรุณา กิจกรรมนิทานความเมตตา

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดคือความเมตตา
 - ก. ความปรารถนาความเห็นอกเห็นใจ
 - ข. ความปรารถนาให้ผู้อื่นพอใจ
 - ค. ความปรารถนาให้ผู้อื่นดีใจ
2. คนที่มีความเมตตา น่าจะตรงข้ามกับคนแบบใด
 - ก. คนขี้เกียจ
 - ข. คนขี้เหนียว
 - ค. คนขี้อิจฉา
3. ข้อใดแสดงถึงความมีเมตตา
 - ก. เบียดเบียนกัน
 - ข. หวังดีต่อกัน
 - ค. ใส่ร้ายกัน
4. ใครเป็นผู้ขาดความเมตตา
 - ก. ดูกช่วยสุนัขขาเจ็บ
 - ข. เติมน้ำให้อาหารสุนัข
 - ค. ดอมเอาไม้ไล่ตีสุนัข
5. เมื่อเพื่อนเดือดร้อน นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร
 - ก. ให้กำลังใจ
 - ข. พุดเยาะเย้ย
 - ค. พุดเสียดสี
6. ถ้ามีผู้ทำให้นักเรียนเดือดร้อน ควรปฏิบัติตนอย่างไร
 - ก. เครียดแค้น
 - ข. แผ่เมตตา
 - ค. พยาบาท
7. เมื่อเพื่อนเป็นทุกข์ ควรทำอย่างไร
 - ก. แสดงความดีใจ
 - ข. แสดงความเห็นใจ
 - ค. แสดงอาการรำเริง
8. นักเรียนคิดว่า การมีความเมตตาต่อสัตว์ต่าง ๆ ควรทำอย่างไร
 - ก. รังแก
 - ข. ทำร้าย
 - ค. ช่วยเหลือ
9. ผู้มีความเมตตาจะมีลักษณะอย่างไร
 - ก. แข็งกระด้าง
 - ข. สุภาพอ่อนโยน
 - ค. สนุกสนานร่าเริง
10. ถ้าทุกคนมีความเมตตา จะเป็นอย่างไร
 - ก. มีความสุข
 - ข. ร่ำรวย
 - ค. เรียนเก่ง

เฉลยแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
เรื่องความเมตตา กรุณา กิจกรรมนิทานความเมตตา

1. ก	6. ข
2. ค	7. ข
3. ข	8. ค
4. ค	9. ข
5. ก	10. ก

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคต้น
ครั้งที่ 7

ชื่อเรื่อง	ความมีวินัย
ชื่อกิจกรรม	ระเบียบแถว
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการเข้าแถวได้ถูกต้องตามระเบียบวินัยสถานศึกษา 2. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการเข้าแถวโดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น 3. เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองในการเลือกเข้าแถวได้ถูกต้องตามระเบียบวินัยและหลีกเลี่ยงการเข้าแถว อย่างไม่มีระเบียบวินัยได้
แนวคิด	การมีระเบียบวินัยในการเข้าแถว เป็นระเบียบวินัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการอยู่ร่วมกันในสังคม ในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ การเข้าแถวเคารพธงชาติ การร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน การเข้ารับบริการต่าง ๆ เป็นต้น นักเรียนจะต้องมีระเบียบวินัยในการเข้าแถว โดยรักษาสีสิทธิของตนเองและไม่ก้าวล่วงสิทธิของผู้อื่น เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย และปลอดภัยในการอยู่ร่วมกัน
เทคนิค	เกม สถานการณ์จำลอง
ระยะเวลา	60 นาที
อุปกรณ์	1. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องระเบียบแถว 2. ใบงาน“ระเบียบแถว” 3. ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องระเบียบแถว 4. แก้วน้ำ หลอด จำนวนเท่ากับจำนวนกลุ่ม
วิธีดำเนินการ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 3. ขั้นกิจกรรม 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจ
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมระเบียบแถว

2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม โดยการร่วมกิจกรรมเกมมดกับแมลงวัน และการวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมระเบียบแถว

3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมระเบียบแถว ตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 สันทนากับนักเรียนเกี่ยวกับมดและแมลงวัน และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความแตกต่างในวิธีการดำเนินชีวิตของมดและแมลงวัน

3.2.3 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยในการเข้าแถวได้อย่างถูกต้องตามระเบียบวินัย ดำเนินการโดย

3.2.4 นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมมดกับแมลงวัน โดยให้นักเรียน 2 กลุ่ม ใช้วิธีการของมดและแมลงวัน ในการลำเลียงน้ำจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งให้ได้ปริมาณมากที่สุด สูญเสียน้อยที่สุด

3.2.5 นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากการร่วมกิจกรรมถึงความแตกต่างของผลที่ได้และวิธีการทำงานของมดและแมลงวัน

3.2.6 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการเข้าแถว โดยเคารพและไม่ขัดกับสิทธิผู้อื่น ดำเนินการโดย

3.2.7 นักเรียนใช้สถานการณ์จำลองในการปฏิบัติตนในการเข้าแถว โดยเคารพและไม่ขัดกับสิทธิผู้อื่น

3.2.8 นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น

3.2.9 จากกิจกรรมให้นักเรียนร่วมกันสรุปว่า "นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเองในการเข้าแถวได้ถูกต้อง ตามระเบียบวินัยและหลีกเลี่ยงการเข้าแถวอย่างไม่มีระเบียบวินัย ควรปฏิบัติตนอย่างไร"

3.2.10 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

3.2.11 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.2.12 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องระเบียบแถว

4.2 ใบงาน"ระเบียบแถว"

4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องระเบียบแถว

4.4 แก้วน้ำ หลอด จำนวนเท่ากับจำนวนกลุ่ม

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมระเบียบแถว ใช้เวลาเรียน 60 นาที ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สารสำคัญ

การมีระเบียบวินัยในการเข้าแถว เป็นระเบียบวินัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการอยู่ร่วมกันในสังคม ในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ การเข้าแถวเคารพธงชาติ การร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน การเข้ารับบริการต่าง ๆ เป็นต้น นักเรียนจะต้องมีระเบียบวินัยในการเข้าแถว โดยรักษาสติของตนเองและไม่ก้าวท้าวสิทธิของผู้อื่น เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย และปลอดภัยในการอยู่ร่วมกัน

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการเข้าแถวได้ถูกต้องตามระเบียบวินัยสถานศึกษา
2. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการเข้าแถวโดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองในการเลือกเข้าแถวได้ถูกต้องตามระเบียบวินัยและหลีกเลี่ยงการเข้าแถว อย่างไม่มีระเบียบวินัยได้

3. เนื้อหา

การปฏิบัติตนเป็นคนมีระเบียบวินัย โดยการรู้จักเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง เป็นระเบียบวินัยที่ช่วยให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปด้วยความสงบและเป็นระเบียบเรียบร้อย

4. วิธีดำเนินการ

- 4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
- 4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
 - 4.2.1 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับมดและแมลงวัน และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความแตกต่างในวิธีการดำเนินชีวิตของมดและแมลงวัน
- 4.3 ขั้นกิจกรรม
 - 4.3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยในการเข้าแถวได้อย่างถูกต้องตามระเบียบวินัย ดำเนินการโดย

4.3.2 นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมมดกับแมลงวัน โดยให้นักเรียน 2 กลุ่ม ใช้วิธีการของมดและแมลงวัน ในการลำเลียงน้ำจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งให้ได้ปริมาณมากที่สุด สูญเสียน้อยที่สุด

4.3.3 นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากการร่วมกิจกรรมถึงความแตกต่างของผลที่ได้และวิธีการทำงานของมดและแมลงวัน

4.3.4 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการเข้าแถว โดยเคารพและไม่ขัดกับสิทธิผู้อื่น ดำเนินการโดย

4.3.5 นักเรียนใช้สถานการณ์จำลองในการปฏิบัติตนในการเข้าแถว โดยเคารพและไม่ขัดกับสิทธิผู้อื่น

4.3.6 นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น

4.3.7 จากกิจกรรมให้นักเรียนร่วมกันสรุปว่า “นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเองในการเข้าแถวได้ถูกต้อง ตามระเบียบวินัยและหลีกเลี่ยงการเข้าแถวอย่างไม่มีระเบียบวินัย ควรปฏิบัติตนอย่างไร”

4.4 ขั้นสรุป

4.4.1 นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

4.4.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

4.4.4 ครูและนักเรียนสรุปเพิ่มเติม

4.5 ขั้นตอนทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องระเบียบแถว

5.2 ใบงาน“ระเบียบแถว”

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องระเบียบแถว

5.4 แก้วน้ำ หลอด จำนวนเท่ากับจำนวนกลุ่ม

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามในการร่วมกิจกรรม

6.2 ตรวจผลจากใบงาน“ระเบียบแถว”

6.3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

6.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

คู่มือนักเรียน

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมระเบียบแถว ใช้เวลาเรียน 60 นาที

1. นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
2. นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับมดและแมลงวัน และร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความแตกต่างในวิธีการดำเนินชีวิตของมดและแมลงวัน
3. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยในการเข้าแถวได้อย่างถูกต้องตามระเบียบวินัยดังนี้
4. นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมมดกับแมลงวัน โดยให้นักเรียน 2 กลุ่ม ใช้วิธีการของมดและแมลงวัน ในการลำเลียงน้ำจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งให้ได้ปริมาณมากที่สุด สูญเสียน้อยที่สุด
5. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากการร่วมกิจกรรมถึงความแตกต่างของผลที่ได้และวิธีการทำงานของมดและแมลงวัน
6. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการเข้าแถว โดยเคารพและไม่ขัดกับสิทธิผู้อื่นดังนี้
7. นักเรียนใช้สถานการณ์จำลองในการปฏิบัติตนในการเข้าแถว โดยเคารพและไม่ขัดกับสิทธิผู้อื่น
8. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น
9. นักเรียนร่วมกันสรุปว่า “นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเองในการเข้าแถวได้ถูกต้อง ตามระเบียบวินัยและหลีกเลี่ยงการเข้าแถวอย่างไม่มีระเบียบวินัย ควรปฏิบัติตนอย่างไร”
10. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
11. นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
12. นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

ชื่อกลุ่ม.....

ใบงานระเบียนแถว

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย)

- คำชี้แจง
1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการ และเขียนชื่อสมาชิกลงในใบงาน

2. ให้นักเรียนเลือกวาดรูปมดหรือแมลงวัน พร้อมให้เหตุผลในวิธีการทำงานที่นักเรียนเลือก

- รายชื่อสมาชิกกลุ่ม
1. ประธาน

2. เลขานุการ

3. สมาชิก

4. สมาชิก

5. สมาชิก

6. สมาชิก

ข้อคิดจากกิจกรรม.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย)

ระเบียบแถว

การมีระเบียบวินัยในการเข้าแถว เป็นระเบียบวินัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการอยู่ร่วมกันในสังคม ในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ การเข้าแถวเคารพธงชาติ การร่วมกิจกรรม การเรียนการสอน การเข้ารับบริการต่าง ๆ เป็นต้น นักเรียนจะต้องมีระเบียบวินัยในการเข้าแถว โดยรักษาสีทริของตนเองและไม่ก้าวก่ายสิทธิของผู้อื่น เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย และปลอดภัยในการอยู่ร่วมกัน

การมีระเบียบวินัยในการเข้าแถวทำให้เกิดความสงบเป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งได้แก่ ทำให้โรงเรียนมีความพร้อมเพรียง จัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้ง่ายและรวดเร็ว สามารถควบคุมดูแลความปลอดภัยได้ง่าย สมาชิกอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

การขาดระเบียบวินัยในการเข้าแถวจะทำให้เกิดความวุ่นวายสับสน ขาดความพร้อมเพรียง ขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ จะเกิดความสับสนล่าช้า ไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง และอาจเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย และสมาชิกที่อยู่ร่วมกันขาดความสงบสุขขาดความเป็นระเบียบวินัย

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่องความมีวินัย กิจกรรมระเบียบแถว

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. การเข้าแถวมีความสำคัญอย่างไร ก. ทำให้นักเรียนได้อยู่ร่วมกัน ข. ทำให้มีความเป็นระเบียบ ค. ทำให้เสียเวลา	6. ข้อใดควรทำในขณะที่เข้าแถว ก. ยืนให้เป็นระเบียบ ข. ผลักกัน ค. คอยเสียงดัง
2. หากนักเรียนอยู่ในโรงเรียนที่<u>ไม่มี</u>ระเบียบวินัยจะรู้สึกอย่างไร ก. สบายไม่มีใครมาบังคับ ข. ใครอยากทำอะไรก็ได้ ค. เพราะไม่มีใครเคารพสิทธิของใคร	7. ผลดีของการมีระเบียบวินัยในการเข้าแถวคือข้อใด ก. เกิดความสับสนวุ่นวาย ข. เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ค. ควบคุมดูแลได้ง่าย
3. ใครปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง ก. ปูเข้าแถวทุกครั้งที่ร่วมกิจกรรม ข. กู้ยืมของเพื่อนเวลามาส่งงานครู ค. ปลาเข้าแถวเฉพาะเวลาที่ครูเห็น	8. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>ผลเสียของการขาดระเบียบวินัยในการเข้าแถว ก. เกิดความสับสนวุ่นวาย ข. เกิดความพร้อมเพรียงกัน ค. ขาดความปลอดภัย
4. อาชีพใดที่ควรเป็นตัวอย่างเรื่องระเบียบวินัยมากที่สุด ก. ทหาร ข. แม่ค้า ค. พยาบาล	9. การรักษาระเบียบวินัยในการเข้าแถวควรทำเมื่อใด ก. ทำเมื่อรู้สึกอยากจะทำ ข. ทำทุกครั้งเมื่อร่วมกิจกรรม ค. ทำเฉพาะเวลาที่ครูเห็น
5. เวล่านักเรียนจะซื้อขนม<u>ไม่ควร</u>ทำอะไร ก. ต่อแถว ข. แชนแถว ค. ยืนเป็นระเบียบ	10. ข้อใดคือประโยชน์ของการมีระเบียบวินัยในการเข้าแถว ก. เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย ข. เพื่อความปรองดองกัน ค. เพื่อความสามัคคี

เฉลยแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
เรื่องความมีวินัย กิจกรรมระเบียบแถว

1. ข	6. ก
2. ค	7. ค
3. ก	8. ข
4. ก	9. ข
5. ข	10. ก

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคต้น
ครั้งที่ 8

ชื่อเรื่อง	ความสามัคคี
ชื่อกิจกรรม	มังกรสามัคคี
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงป้องกันเป็นคุณธรรมที่บุคคลในกลุ่มแสดงออก โดยรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงานหรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้เสร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม 2. เพื่อให้นักเรียนแสดงถึงพฤติกรรมของความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ
แนวคิด	ความสามัคคีเป็นการรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จสมประสงค์ กำลังที่ร่วมกันนั้นเป็นได้ทั้งกำลังกาย กำลังความคิดเห็น กำลังความรู้ โดยใช้กำลังความสามารถเหล่านี้ร่วมกันปฏิบัติงานด้านความกลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน โดยไม่มีการทะเลาะวิวาทหรือแก่งแย่งกัน
เทคนิค	เกม การระดมสมอง
ระยะเวลา	60 นาที
อุปกรณ์	1. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องความสามัคคี 2. ใบงาน“มังกรสามัคคี” 3. ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความสามัคคี 4. ลูกบอลจำนวนเท่ากับจำนวนกลุ่ม 5. ตะกร้าจำนวนเท่ากับจำนวนกลุ่ม
วิธีดำเนินการ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 3. ขั้นกิจกรรม 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจ
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความสามัคคี โดยใช้กิจกรรมม้งกรสามัคคี
- 2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม โดยการจัดกิจกรรมเกมม้งกรสามัคคี และการระดมสมอง

3. บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความสามัคคี โดยใช้กิจกรรมม้งกรสามัคคี
- 3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความสามัคคี โดยใช้กิจกรรมม้งกรสามัคคี ตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
 - 3.2.2 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับกีฬาที่ต้องใช้ความสามัคคี จึงจะสามารถชนะการแข่งขันได้และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น
 - 3.2.3 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงพร้อมใจ ในการทำภารกิจตามจุดประสงค์ของกลุ่ม ดำเนินการโดย
 - 3.2.4 นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมม้งกรสามัคคี ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม จัดเป็นแถวตอน โดยทุกคนนั่งลงและใช้ข้อมือจับข้อเท้าคนข้างหน้า
 - 3.2.5 นักเรียนแต่ละกลุ่มเคลื่อนที่ไปนำลูกบอลกลับมายังกลุ่มของตนเองให้เร็วที่สุด
 - 3.2.6 นักเรียนแสดงข้อคิดเห็นจากกิจกรรม
 - 3.2.7 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงความรักใคร่กลมเกลียวไม่เอาเปรียบกัน และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ ดำเนินการโดย
 - 3.2.8 นักเรียนระดมสมองจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ "การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกันไม่ยุ่งให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ"
 - 3.2.9 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
 - 3.2.10 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
 - 3.2.11 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.2.12 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่ครูต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องความสามัคคี
- 4.2 ใบงาน“มังกรสามัคคี”
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความสามัคคี
- 4.4 ลูกบอลจำนวนเท่ากับจำนวนกลุ่ม
- 4.5 ตะกร้าจำนวนเท่ากับจำนวนกลุ่ม

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความสามัคคี โดยใช้กิจกรรมมังกรสามัคคี ใช้เวลาเรียน 60 นาที ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1.สาระสำคัญ

ความสามัคคีเป็นการรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จสมประสงค์ กำลังที่รวมกันนั้นเป็นได้ทั้งกำลังกาย กำลังความคิดเห็น กำลังความรู้ โดยใช้กำลังความสามารถเหล่านี้ร่วมกันปฏิบัติงานด้านความกลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน โดยไม่มีการทะเลาะวิวาทหรือแก่งแย่งกัน

2.จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงปองดองกัน เป็นคุณธรรมที่บุคคลในกลุ่มแสดงออก โดยรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงานหรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้เสร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม

2. เพื่อให้นักเรียนแสดงถึงพฤติกรรมของความรักใคร่กลมเกลียวไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

3.เนื้อหา

ความสามัคคี เป็นการแสดงออกถึงพฤติกรรมในการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ไม่คิดเอาดีหรือเด่นแต่ตัวเอง มีความจงรักภักดีต่อหมู่คณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกในหมู่คณะ

4.วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

4.2.1 สอนทบทวนนักเรียนเกี่ยวกับกีฬาที่ต้องใช้ความสามัคคี จึงจะสามารถชนะการแข่งขันได้และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงปองดอง ในการทำภารกิจตามจุดประสงค์ของกลุ่ม ดำเนินการโดย

- 4.3.2 นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมมังกรสามัคคี ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม จัดเป็นแถวตอน โดยทุกคนนั่งลงและใช้ข้อมือจับข้อเท้าคนข้างหน้า
- 4.3.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มเคลื่อนที่ไปนำลูกบอลกลับมายังกลุ่มของตนเองให้เร็วที่สุด
- 4.3.4 นักเรียนแสดงข้อคิดเห็นจากกิจกรรม
- 4.3.5 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงความรักใคร่กลมเกลียวไม่เอาเปรียบกัน และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ ดำเนินการโดย
- 4.3.6 นักเรียนระดมสมองจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ “การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกันไม่ยุ่งให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ”
- 4.3.7 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
- 4.4 ขั้นสรุป
- 4.4.1 นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
- 4.4.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
- 4.4.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม
- 4.4.4 ครูและนักเรียนสรุปเพิ่มเติม
- 4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน
- ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

- 5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องความสามัคคี
- 5.2 ใบงาน“มังกรสามัคคี”
- 5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความสามัคคี
- 5.4 ลูกบอลจำนวนเท่ากับจำนวนกลุ่ม
- 5.5 ตะกร้าจำนวนเท่ากับจำนวนกลุ่ม

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

- 6.1 จากการตอบคำถามในการร่วมกิจกรรม
- 6.2 ตรวจผลจากใบงาน“มังกรสามัคคี”
- 6.3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล
- 6.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

คู่มือนักเรียน

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความสามัคคี โดยใช้กิจกรรมม้งกรสามัคคี ใช้เวลาเรียน 60 นาที

1. นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
2. นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับกีฬาที่ต้องใช้ความสามัคคี จึงจะสามารถชนะการแข่งขันได้ และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น
3. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาการแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงปองดอง ในการทำภารกิจตามจุดประสงค์ของกลุ่มดังนี้
4. นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมม้งกรสามัคคี ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม จัดเป็นแถวตอน โดยทุกคนนั่งลงและใช้ข้อมือจับข้อเท้าคนข้างหน้า
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มเคลื่อนที่ไปนำลูกบอลกลับมายังกลุ่มของตนเองให้เร็วที่สุด
6. นักเรียนแสดงข้อคิดเห็นจากกิจกรรม
7. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงความรักใคร่กลมเกลียวไม่เอาเปรียบกัน และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะดังนี้
8. นักเรียนระดมสมองจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ "การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกันไม่ยุ่งให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ"
9. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
10. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
11. นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
12. นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

ชื่อกลุ่ม.....

ใบงานมังกรสามัคคี

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความสามัคคี)

- คำชี้แจง
- 1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการ และเขียนชื่อสมาชิกลงในใบงาน
 - 2. ให้นักเรียนระดมสมองตามหัวข้อที่กำหนด

- รายชื่อสมาชิกกลุ่ม
- 1. ประธาน
 - 2. เลขานุการ
 - 3. สมาชิก
 - 4. สมาชิก
 - 5. สมาชิก
 - 6. สมาชิก

สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติตน
อย่างไรจึงทำให้บรรลุ
เป้าหมาย

ข้อคิดจากกิจกรรม.....

.....

.....

ใบความรู้

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความสามัคคี)

ความสามัคคี

¹ความสามัคคีเป็นการรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จสมประสงค์ กำลังที่รวมกันนั้นเป็นได้ทั้งกำลังกาย กำลังความคิดเห็น กำลังความรู้ โดยใช้กำลังความสามารถเหล่านี้ร่วมกันปฏิบัติงานด้านความกลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน โดยไม่มีการทะเลาะวิวาทหรือแก่งแย่งกัน

พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามัคคีได้แก่

1. ปรับตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้
2. รับผิดชอบต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว
3. เข้ามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจการของส่วนรวม
4. เป็นผู้ประสานความสามัคคีในกลุ่ม
5. ไม่แบ่งแยกพวกเขาพวกเรา
6. รักหมู่คณะมีใจหวังดี และช่วยเหลือเกื้อกูลในทางไม่ผิดศีลธรรม
7. มองคนอื่นในแง่ดีเสมอ

ความสามัคคี จึงเป็นการแสดงออกถึงพฤติกรรมในการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ไม่คิดเอาดีหรือเด่นแต่ตัวเอง มีความจงรักภักดีต่อหมู่คณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกในหมู่คณะ

¹จุฑาทิพย์ วีระภาค. (2529). วิเคราะห์จริยธรรมในหนังสืออ่านนอกเวลาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. หน้า 36.

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่องความสามัคคี กิจกรรมมังกรสามัคคี

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ความสามัคคีหมายถึงข้อใด

- ก. การเกิดการทะเลาะวิวาทในการทำงาน
- ข. การมีความแตกแยกในการทำงาน
- ค. การรวมกำลังเป็นหนึ่งเดียวเพื่อให้งานสำเร็จ

2. การมีความสามัคคีทำให้เกิดสิ่งใดกับ หมู่คณะ

- ก. การปรองดองกัน
- ข. การแก่งแย่งกัน
- ค. การทะเลาะวิวาทกัน

3. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของความสามัคคี

- ก. เกิดความกลมเกลียว
- ข. เกิดความแตกแยก
- ค. เกิดความเห็นอกเห็นใจกัน

4. ข้อใดแสดงถึงความสามัคคี หากมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น

- ก. ร่วมกันรับผิดชอบ
- ข. ผู้ทำผิดรับผิดชอบ
- ค. หัวหน้ารับผิดชอบ

5. ข้อใดไม่ใช่ความสามัคคี

- ก. มองผู้อื่นในแง่ดี
- ข. แบ่งปันพวกพ้อง
- ค. ปรับตนเองเข้ากับผู้อื่นได้

6. ถ้าได้ร่วมงานกับเพื่อนที่นักเรียนไม่ชอบ ควรทำอย่างไร

- ก. ขอครูเปลี่ยนกลุ่ม
- ข. ขอแลกกลุ่มกับเพื่อน
- ค. ยอมรับและทำงานร่วมกัน

7. ใครเป็นผู้มีความสามัคคี

- ก. นานิ่งเฉยไม่รับรู้งานของตน
- ข. น้อยช่วยเหลืองานเพื่อน
- ค. นิมไม่ช่วยทำงานที่ตนไม่ชอบ

8. ถ้าเพื่อนในกลุ่มทะเลาะกันควรทำอย่างไร

- ก. ยุให้ชกต่อยกัน
- ข. ไกล่เกลี่ยให้ดีขึ้น
- ค. เข้าข้างเพื่อนคนที่สนิทกัน

9. นักเรียนคิดว่าจะเลือกทำงานแบบใด

- ก. ทำงานกลุ่มจะได้ช่วยเหลือกัน
- ข. ทำงานกลุ่มจะได้ไม่ต้องทำมาก
- ค. ทำงานเดี่ยวเพราะสบายใจกว่า

10. ใครเป็นผู้ที่ไม่มีความสามัคคี

- ก. เสกทำตามความคิดเห็นของกลุ่ม
- ข. สิทธิ์ร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม
- ค. สุกทำตามความคิดเห็นของตน

เฉลยแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
เรื่องความสามัคคี กิจกรรมม้งกรสามัคคี

1. ค	6. ค
2. ก	7. ข
3. ข	8. ข
4. ก	9. ก
5. ข	10. ค

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคต้น
ครั้งที่ 9

ชื่อเรื่อง	ความเสียสละ
ชื่อกิจกรรม	ร่วมใจเสียสละ
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงการสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อช่วยเหลือและหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม 2. เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงการเสียสละโดยสละกำลังกายทรัพย์สิ่งของสติปัญญาเวลาและความสุขสบายส่วนตน
แนวคิด	ความเสียสละเป็นคุณธรรมดำรงสังคม เป็นหลักธรรมในการพัฒนาสังคมพัฒนาให้บุคคลเห็นความสำคัญของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งถ้าบุคคลมุ่งเอาตัวรอด มุ่งแต่ประโยชน์ส่วนตนสังคมจะอยู่เป็นสุขไม่ได้ ต้องให้คนรู้จักการเสียสละ ละความเห็นแก่ตนให้น้อยลง และการแก้ปัญหาสังคมนั้นต้องให้คนในสังคมเห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
เทคนิค	เกม การวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน
ระยะเวลา	60 นาที
อุปกรณ์	1. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องร่วมใจเสียสละ 2. ใบงาน"ร่วมใจเสียสละ" 3. ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องร่วมใจเสียสละ 4. สิ่งของต่าง ๆ ของนักเรียน
วิธีดำเนินการ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน 2. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน 3. ขั้นกิจกรรม 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจ

1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ โดยใช้กิจกรรมร่วมใจเสียสละ

2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม โดยใช้กิจกรรมเกมร่วมใจเสียสละ และการวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ โดยใช้กิจกรรมร่วมใจเสียสละ

3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ โดยใช้กิจกรรมร่วมใจเสียสละ ตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 สนทนากับนักเรียนให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ และความสำคัญของความเสียสละ

3.2.3 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงการสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อช่วยเหลือและหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม ดำเนินการโดย

3.2.4 นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมร่วมใจเสียสละ โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม รวบรวมสิ่งของต่าง ๆ ที่กำหนดให้ได้ถูกต้องและมีจำนวนมากที่สุด

3.2.5 นักเรียนอาสาสมัคร เป็นผู้กำหนดและตรวจสอบสิ่งของที่แต่ละกลุ่มรวบรวมมาได้

3.2.6 นักเรียนแสดงข้อคิดเห็นจากกิจกรรม

3.2.7 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงการเสียสละ โดยสละกำลังกาย ทรัพย์สินของ สติปัญญาเวลาและความสุขสบายส่วนตน ดำเนินการโดย

3.2.8 นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ “เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันใดบ้างที่ได้แสดงถึงการเสียสละ โดยสละกำลังกายทรัพย์สินของ สติปัญญาเวลา และความสุขสบายส่วนตน”

3.2.9 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

3.2.10 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

3.2.11 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.2.12 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องร่วมใจเสียสละ

4.2 ใบงาน"ร่วมใจเสียสละ"

4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องร่วมใจเสียสละ

4.4 สิ่งของต่าง ๆ ของนักเรียน

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ โดยใช้กิจกรรมร่วมใจเสียสละ ใช้เวลาเรียน 60 นาที ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1.สาระสำคัญ

ความเสียสละเป็นคุณธรรมดำรงสังคม เป็นหลักธรรมในการพัฒนาสังคมพัฒนาให้บุคคลเห็นความสำคัญของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งถ้าบุคคลมุ่งเอาตัวรอด มุ่งแต่ประโยชน์ส่วนตนสังคมจะอยู่เป็นสุขไม่ได้ ต้องให้คนรู้จักการเสียสละ ละความเห็นแก่ตนให้น้อยลง และการแก้ปัญหาสังคมนั้นต้องให้คนในสังคมเห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

2.จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงการสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อช่วยเหลือ และหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม
2. เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงการเสียสละโดยสละกำลังกายทรัพย์สิ่งของ สติปัญญาเวลา และความสุขสบายส่วนตน

3.เนื้อหา

ความเสียสละ เป็นการละความเห็นแก่ตัว การให้ปันแก่คนที่ควรให้ ด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม

4.วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

4.2.1 สนทนากับนักเรียนให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ และ ความสำคัญของความเสียสละ

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 สนทนากับนักเรียนให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ และ ความสำคัญของความเสียสละ

4.3.2 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงการสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อช่วยเหลือและหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม ดำเนินการโดย

- 4.3.3 นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมร่วมใจเสียสละ โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวม
สิ่งของต่าง ๆ ที่กำหนดให้ได้ถูกต้องและมีจำนวนมากที่สุด
- 4.3.4 นักเรียนอาสาสมัคร เป็นผู้กำหนดและตรวจสอบสิ่งของที่แต่ละกลุ่มรวบรวม
มาได้
- 4.3.5 นักเรียนแสดงข้อคิดเห็นจากกิจกรรม
- 4.3.6 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงการเสียสละ โดยสละกำลัง
กาย ทรัพย์สินของ สติปัญญาเวลาและความสุขสบายส่วนตน ดำเนินการโดย
- 4.3.7 นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ
“เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันใดบ้างที่ได้แสดงถึงการเสียสละ โดยสละกำลังกายทรัพย์สินของ
สติปัญญาเวลา และความสุขสบายส่วนตน”
- 4.3.8 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
- 4.4 ขั้นสรุป
 - 4.4.1 นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
 - 4.4.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
 - 4.4.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม
 - 4.4.4 ครูและนักเรียนสรุปเพิ่มเติม
- 4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน
 - ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

- 5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องร่วมใจเสียสละ
- 5.2 ใบงาน“ร่วมใจเสียสละ”
- 5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องร่วมใจเสียสละ
- 5.4 สิ่งของต่าง ๆ ของนักเรียน

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

- 6.1 จากการตอบคำถามในการร่วมกิจกรรม
- 6.2 ตรวจผลจากใบงาน“ร่วมใจเสียสละ”
- 6.3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล
- 6.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

คู่มือนักเรียน

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ โดยใช้กิจกรรมร่วมมือเสียสละ ใช้เวลาเรียน 60 นาที

1. นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
2. นักเรียนสนทนาและร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ ความสำคัญของความเสียสละ
3. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงการสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อช่วยเหลือและหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคมดังนี้
4. นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมร่วมมือเสียสละ โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมสิ่งของต่าง ๆ ที่กำหนดให้ได้ถูกต้องและมีจำนวนมากที่สุด
5. นักเรียนอาสาสมัคร เป็นผู้กำหนดและตรวจสอบสิ่งของที่แต่ละกลุ่มรวบรวมมาได้
6. นักเรียนแสดงข้อคิดเห็นจากกิจกรรม
7. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงการเสียสละ โดยสละกำลังกาย ทรัพย์สินของ สติปัญญาเวลาและความสุขสบายส่วนตนดังนี้
8. นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ"เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันใดบ้างที่ได้แสดงถึงถึงการเสียสละ โดยสละกำลังกายทรัพย์สินของสติปัญญาเวลา และความสุขสบายส่วนตน"
9. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
10. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
11. นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
12. นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

ชื่อกลุ่ม.....

ใบงานร่วมใจเสียสละ

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ)

- คำชี้แจง
1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการ และเขียนชื่อสมาชิกลงในใบงาน

2. ให้นักเรียนทำแผนที่ความคิดจากการร่วมกิจกรรม

- รายชื่อสมาชิกกลุ่ม
1. ประธาน

2. เลขานุการ

3. สมาชิก

4. สมาชิก

5. สมาชิก

6. สมาชิก

นักเรียนปฏิบัติตนอย่างไร
จึงทำให้กลุ่มประสบ
ความสำเร็จได้

ข้อคิดจากกิจกรรม.....

.....

.....

ใบความรู้

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ)

ความเสียสละ

¹ความเสียสละเป็นคุณธรรมดำรงสังคม เป็นหลักธรรมในการพัฒนาสังคมพัฒนาให้บุคคลเห็นความสำคัญของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งถ้าบุคคลมุ่งเอาตัวรอด มุ่งแต่ประโยชน์ส่วนตัว สังคมจะอยู่เป็นสุขไม่ได้ ต้องให้คนรู้จักการเสียสละ ละความเห็นแก่ตนให้น้อยลง และการแก้ปัญหาสังคมนั้นต้องให้คนในสังคมเห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

ความสำคัญของความเสียสละ มีคุณค่าทางจริยธรรมดังนี้

1. ทำให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
2. ทำให้สังคมช่วยเหลือกัน รักและสามัคคีกัน
3. เกิดสวัสดิภาพและความมั่นคงในสังคม
4. คนในสังคมเกิดความอบอุ่น ไม่รู้สึกเหงา
5. เกิดความเจริญมั่นคงแก่ประเทศชาติ
6. ดำรงไว้ซึ่งหลักมนุษยธรรม
7. ฝึกบุคคลให้รับผิดชอบต่อสังคม

ความเสียสละ เป็นการละความเห็นแก่ตัว การให้ปันแก่คนที่ควรให้ ด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม

¹อาภรณ์ เต็มยอด. (2537). ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความเสียสละ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบางม่วง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพิจิตร. หน้า 23.

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่องความเสียสละ กิจกรรมร่วมมือเสียสละ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ความเสียสละหมายถึงข้อใด

- ก. การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน
- ข. การแบ่งปันเพื่อประโยชน์กลุ่มตน
- ค. การแบ่งปันเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

2. ข้อใด ไม่ใช่ การเสียสละ

- ก. การเอาเปรียบกัน
- ข. การรู้จักแบ่งปัน
- ค. การละความเห็นแก่ตัว

3. การเสียสละควรทำด้วยความรู้สึกอย่างไร

- ก. เต็มใจ
- ข. อึดอัดใจ
- ค. หวังผลตอบแทน

4. ถ้าสังคมที่นักเรียนอยู่ขาดความเสียสละจะเป็นอย่างไร

- ก. กลมเกลียว
- ข. ขาดความมั่นคง
- ค. ประดองกัน

5. เมื่อเพื่อนไม่สบาย นักเรียนจะอย่างไร

- ก. บอกเพื่อนคนอื่น
- ข. หายาให้เพื่อน
- ค. พาไปหาครูห้องพยาบาล

6. เมื่อครูมอบหมายให้นักเรียนทุกคนทำงาน

กลุ่ม นักเรียนจะอย่างไร

- ก. ช่วยกันเสนอความคิดเห็น
- ข. นั่งเงียบเฉย ๆ
- ค. คอยเล่นกับเพื่อน

7. เมื่อเพื่อนลืมนำอุปกรณ์ที่ครูสั่งมา

โรงเรียน นักเรียนจะอย่างไร

- ก. ย้ายที่นั่ง
- ข. แบ่งให้ใช้
- ค. บอกคุณครู

8. นักเรียนกำลังดูรายการโทรทัศน์ที่ชอบ ถ้า น้องอยากดูรายการอื่น นักเรียนจะทำ อย่างไร

- ก. บอกน้องว่าขอดูให้จบก่อน
- ข. ไม่ขัดข้อง
- ค. แย่งกันดู

9. เพื่อนของนักเรียนมีหน้าที่ทิ้งขยะ แต่ เพื่อนขี้เกียจ นักเรียนจะอย่างไร

- ก. บอกคุณครู
- ข. ให้เวรในวันต่อไปทิ้ง
- ค. ชวนนำถังขยะไปทิ้งให้

10. มีการรณรงค์รักษาความสะอาดของ ชุมชน นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร

- ก. นอนดูโทรทัศน์
- ข. ไปช่วยเก็บกวาดขยะ
- ค. ไปเล่นกับเพื่อน

เฉลยแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
เรื่องความเสียสละ กิจกรรมร่วมใจเสียสละ

1. ค	6. ก
2. ก	7. ข
3. ก	8. ข
4. ข	9. ค
5. ค	10. ข

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคปลาย
ครั้งที่ 10

ชื่อเรื่อง	ความมีวินัย
ชื่อกิจกรรม	ห้องเรียนมีวินัย
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนตามกฎระเบียบ และข้อตกลงของห้องเรียนได้ 2. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนตามกฎระเบียบ และข้อตกลงของห้องเรียนได้ โดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น 3. เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเอง ในการเลือกปฏิบัติตามกฎระเบียบ และข้อตกลงของห้องเรียนและหลีกเลี่ยงการไม่ปฏิบัติ ตามกฎระเบียบและข้อตกลงของห้องเรียน
แนวคิด	ห้องเรียนเป็นสถานที่ที่นักเรียนต้องร่วมกัน ดังนั้นการที่นักเรียนอยู่ร่วมกันมาก ๆ ในห้องเรียนจึงจะต้องมีกฎระเบียบของห้อง เพื่อใช้เป็นข้อปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนอยู่ร่วมกันด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อย
เทคนิค	สถานการณ์จริง การอภิปราย
ระยะเวลา	60 นาที
อุปกรณ์	1. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องห้องเรียนมีวินัย 2. ใบงาน“ห้องเรียนมีวินัย” 3. ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องห้องเรียนมีวินัย 4. ห้องเรียนสองส่วนที่ทำความสะอาดและยังไม่ทำความสะอาด
วิธีดำเนินการ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน 2. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน 3. ขั้นกิจกรรม 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจ
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมห้องเรียนมีวินัย

- 2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม โดยการใช้สถานการณ์จริงและการอภิปราย

3. บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมห้องเรียนมีวินัย

- 3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมห้องเรียนมีวินัย ตามลำดับดังนี้

- 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

- 3.2.2 ให้นักเรียนสำรวจความสะอาดบริเวณโต๊ะเก้าอี้ และร่วมแสดงความคิดเห็นว่ารู้สึกอย่างไรเมื่อมีเศษขยะบริเวณโต๊ะเก้าอี้ของตนเอง

- 3.2.3 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อตกลงของห้องเรียน ดำเนินการโดย

- 3.2.4 กำหนดห้องเรียนออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกนักเรียนร่วมกันจัดทำความสะอาด ส่วนที่สองไม่ต้องจัดทำความสะอาด

- 3.2.5 ให้นักเรียนเลือกที่จะเข้าไปนั่งในบริเวณของห้องเรียนตามความต้องการ บอกเหตุผลที่ตนเองเลือกและแสดงความคิดเห็น

- 3.2.6 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อตกลงของห้องเรียนโดยเคารพผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น ดำเนินการโดย

- 3.2.7 นักเรียนอภิปรายจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ "การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น"

- 3.2.8 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

- 3.2.9 จากกิจกรรมให้นักเรียนร่วมกันสรุปว่า "นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเอง ในการเลือกปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อตกลงของห้องเรียน หลีกเลี่ยงการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้องเรียน ควรปฏิบัติตนอย่างไร"

3.2.10 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

3.2.11 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.2.12 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องห้องเรียนมีวินัย

4.2 ใบงาน“ห้องเรียนมีวินัย”

4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องห้องเรียนมีวินัย

4.4 ห้องเรียนสองส่วนที่ทำความสะอาดและยังไม่ทำความสะอาด

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมห้องเรียนมีวินัย ใช้เวลาเรียน 60 นาที ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สาระสำคัญ

ห้องเรียนเป็นสถานที่ที่นักเรียนต้องร่วมกัน ดังนั้นการที่นักเรียนอยู่ร่วมกันมาก ๆ ในห้องเรียนจึงจะต้องมีกฎระเบียบของห้อง เพื่อใช้เป็นข้อปฏิบัติ เพื่อให้นักเรียนอยู่ร่วมกันด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อย

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนตามกฎระเบียบ และข้อตกลงของห้องเรียนได้
2. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนตามกฎระเบียบ และข้อตกลงของห้องเรียนได้ โดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเอง ในการเลือกปฏิบัติตามกฎระเบียบ และข้อตกลงของห้องเรียนและหลีกเลี่ยงการไม่ปฏิบัติ ตามกฎระเบียบและข้อตกลงของห้องเรียน

3. เนื้อหา

การอยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบมีความสงบเรียบร้อยนั้น จำเป็นจะต้องมีกฎระเบียบข้อตกลงของห้องเรียนให้ทุกคนปฏิบัติตาม โดยให้ทุกคนได้เสนอข้อตกลงและรับทราบ เพื่อให้ปฏิบัติตามไปในแนวทางเดียวกัน

4. วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

4.2.1 ให้นักเรียนสำรวจความสะอาดบริเวณโต๊ะเก้าอี้ และร่วมแสดงความคิดเห็นว่ารู้สึกอย่างไร เมื่อมีเศษขยะบริเวณโต๊ะเก้าอี้ของตนเอง

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อตกลงของห้องเรียน ดำเนินการโดย

4.3.2 กำหนดห้องเรียนออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกนักเรียนร่วมกันจัดทำความสะอาด ส่วนที่สองไม่ต้องจัดทำความสะอาด

4.3.3 ให้นักเรียนเลือกที่จะเข้าไปนั่งในบริเวณของห้องเรียนตามความต้องการ บอกเหตุผลที่ตนเองเลือกและแสดงความคิดเห็น

4.3.4 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อตกลงของห้องเรียนโดยเคารพผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น ดำเนินการโดย

4.3.5 นักเรียนอภิปรายจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ “การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น”

4.3.6 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.3.7 จากกิจกรรมให้นักเรียนร่วมกันสรุปว่า “นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเอง ในการเลือกปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อตกลงของห้องเรียน หลีกเลี่ยงการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้องเรียน ควรปฏิบัติตนอย่างไร”

4.4 ขั้นสรุป

4.4.1 นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

4.4.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

4.4.4 ครูและนักเรียนสรุปเพิ่มเติม

4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องห้องเรียนมีวินัย

5.2 ใบงาน“ห้องเรียนมีวินัย”

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องห้องเรียนมีวินัย

5.4 ห้องเรียนสองส่วนที่ทำความสะอาดและยังไม่ได้ทำความสะอาด

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามในการร่วมกิจกรรม

6.2 ตรวจผลจากใบงาน“ห้องเรียนมีวินัย”

6.3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

6.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

คู่มือนักเรียน

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมห้องเรียนมีวินัย ใช้เวลาเรียน 60 นาที ---

1. นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
2. นักเรียนสำรวจความสะอาดบริเวณโต๊ะเก้าอี้ และร่วมแสดงความคิดเห็นว่ารู้สึกอย่างไรเมื่อมีเศษขยะบริเวณโต๊ะเก้าอี้ของตนเอง
3. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อตกลงของห้องเรียนดังนี้
4. นักเรียนร่วมกันจัดทำความสะอาดห้องเรียนในส่วนแรก และไม่ต้องจัดทำความสะอาดในส่วนที่สอง ที่ครูได้กำหนดไว้
5. นักเรียนเลือกเข้าไปนั่งในบริเวณของห้องเรียนตามความต้องการ บอกเหตุผลที่ตนเองเลือกและแสดงความคิดเห็น
6. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อตกลงของห้องเรียนโดยเคารพผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่นผู้ดังนี้
7. นักเรียนอภิปรายจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ “การปฏิบัติตามอย่างไรที่แสดงถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น”
8. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
9. นักเรียนร่วมกันสรุปว่า “นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเอง ในการเลือกปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อตกลงของห้องเรียน หลีกเลี่ยงการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้องเรียน ควรปฏิบัติตามอย่างไร”
10. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
11. นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
12. นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

ชื่อกลุ่ม.....

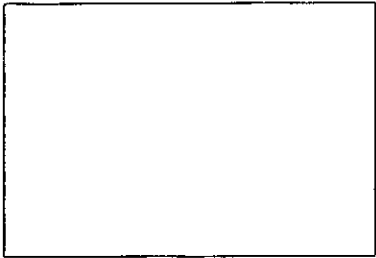
ใบงานห้องเรียนมีวินัย

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย)

- คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการ และเขียนชื่อสมาชิกลงในใบงาน
2. ให้นักเรียนวาดรูปห้องเรียนและทำแผนที่ความคิดตามหัวข้อที่กำหนด

- รายชื่อสมาชิกกลุ่ม 1. ประธาน
2. เลขานุการ
3. สมาชิก
4. สมาชิก
5. สมาชิก
6. สมาชิก

เราจะมีวิธีในการทำให้ห้องเรียนมีวินัยเรียบร้อยได้อย่างไร

ใบความรู้

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย)

ห้องเรียนมีวินัย

ห้องเรียนเป็นสถานที่ที่นักเรียนต้องร่วมกัน ดังนั้นการที่นักเรียนอยู่ร่วมกันมาก ๆ ในห้องเรียนจึงจะต้องมีกฎระเบียบของห้อง เพื่อใช้เป็นข้อปฏิบัติ เพื่อให้นักเรียนอยู่ร่วมกันด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อย

การอยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบมีความสงบเรียบร้อยนั้น จำเป็นจะต้องมีกฎระเบียบข้อตกลงของห้องเรียนให้ทุกคนปฏิบัติตาม โดยให้ทุกคนได้เสนอข้อตกลงและรับทราบ เพื่อให้ปฏิบัติตามไปในแนวทางเดียวกัน

กฎระเบียบและข้อตกลงของห้องเรียนได้แก่

1. การรักษาความสะอาดของห้องเรียน
2. การจัดเก็บสิ่งของส่วนตัวให้เป็นระเบียบเรียบร้อย
3. การดูแลรักษาสมบัติของห้องเรียนให้เป็นระเบียบเรียบร้อย
4. การไม่ส่งเสียงดังหรือเล่นกันในห้องเรียน
5. การขออนุญาตก่อนจะลุกออกจากที่นั่งหรือออกนอกห้อง
6. ไม่รับประทานอาหารหรือขนมในห้องเรียน

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
เรื่องความมีวินัย กิจกรรมห้องเรียนมีวินัย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. เหตุใดจึงต้องมีระเบียบข้อตกลงของห้องเรียน
 - ก. เพื่อให้เกิดความซื่อสัตย์
 - ข. เพื่อเกิดความมานะอดทน
 - ค. เพื่อให้เกิดความเรียบร้อย
2. ข้อใดไม่ใช่ความของการมีระเบียบวินัยของห้องเรียน
 - ก. สิ่งของในห้องเรียนรกรุงรัง
 - ข. สิ่งของในห้องเรียนเป็นระเบียบ
 - ค. ทุกสิ่งทุกอย่างในห้องเรียนสะอาด
3. ข้อใดแสดงว่านักเรียนมีระเบียบวินัย
 - ก. เล่นกันในห้องเรียน
 - ข. เดินแถวเข้าชั้นเรียน
 - ค. ออกจากห้องโดยไม่ขออนุญาต
4. หากไม่มีข้อตกลงในชั้นเรียน จะทำให้บรรยากาศของห้องเรียนเป็นอย่างไร
 - ก. สงบเรียบร้อย
 - ข. วุ่นวาย
 - ค. ปกติ
5. ใครปฏิบัติตนได้เหมาะสม
 - ก. นกทำเวรทำความสะอาด
 - ข. ผีอ่านหนังสือแล้วไม่เก็บเข้าที่
 - ค. แตนทิ้งเศษขยะใต้โต๊ะ
6. ขณะอยู่ในห้องเรียน นักเรียนต้องปฏิบัติตนอย่างไร
 - ก. คอยส่งเสียงดัง
 - ข. เล่นกับเพื่อน
 - ค. ตั้งใจเรียน
7. ข้อใดเป็นการรักษาความสะอาดของห้องเรียน
 - ก. ทิ้งขยะลงในที่ทิ้งขยะ
 - ข. ทิ้งขยะลงบนพื้นห้อง
 - ค. ทิ้งขยะลงใต้โต๊ะเพื่อน
8. ถ้าพบเศษขยะในห้องเรียน นักเรียนควรทำอย่างไร
 - ก. บอกให้ครูทราบ
 - ข. หยิบไปทิ้งขยะ
 - ค. บอกให้เพื่อนไปทิ้ง
9. นักเรียนควรทำอย่างไรขณะที่ครูสอน
 - ก. แอบกินขนม
 - ข.คุยกับเพื่อน
 - ค. ตั้งใจฟังครู
10. ถ้านักเรียนต้องการไปห้องน้ำควรทำอย่างไร
 - ก. บอกเพื่อน
 - ข. ขออนุญาตครู
 - ค. ค่อย ๆ เดินออกไป

เฉลยแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
เรื่องความมีวินัย กิจกรรมห้องเรียนมีวินัย

1. ค	6. ค
2. ก	7. ก
3. ข	8. ข
4. ข	9. ค
5. ก	10. ข

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคปลาย
ครั้งที่ 11

ชื่อเรื่อง	ความกตัญญูกตเวที
ชื่อกิจกรรม	คุณทองแดง
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณและสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ 2. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นທີ່เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล
แนวคิด	ความกตัญญูกตเวที เป็นการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณ และสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ ไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้ง และไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล
เทคนิค	กรณีศึกษา การระดมสมอง
ระยะเวลา	60 นาที
อุปกรณ์	1. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องคุณทองแดง 2. ใบงาน"คุณทองแดง" 3. ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องคุณทองแดง 4. หนังสือเรื่องทองแดง
วิธีดำเนินการ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน 2. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน 3. ขั้นกิจกรรม 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

1.การเตรียมตัวของครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจ
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2.การจัดกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความกตัญญู กตเวที โดยใช้กิจกรรมคุณทองแดง

- 2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม โดยการใช้กรณีศึกษา และการระดมสมอง

3.บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความกตัญญูกตเวที โดยใช้กิจกรรมคุณทองแดง

- 3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความกตัญญูกตเวที โดยใช้กิจกรรมคุณทองแดง ตามลำดับดังนี้

- 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

- 3.2.2 สทนากับนักเรียนให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญของความกตัญญูกตเวที

- 3.2.3 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการแสดงออกของการรู้คุณค่าและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณและสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ ดำเนินการโดย

- 3.2.4 ครูให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษาเรื่อง "คุณทองแดง" และร่วมอภิปรายกลุ่ม

- 3.2.5 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน

- 3.2.6 นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม

- 3.2.7 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล ดำเนินการโดย

- 3.2.8 นักเรียนระดมสมองจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ "การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล"

- 3.2.9 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

- 3.2.10 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

- 3.2.11 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

- 3.2.12 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องคุณทองแดง
- 4.2 ใบงาน“คุณทองแดง”
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องคุณทองแดง
- 4.4 หนังสือเรื่องทองแดง

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความกตัญญูกตเวที โดยใช้กิจกรรมคุณทองแดง ใช้เวลาเรียน 60 นาที ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1.สาระสำคัญ

ความกตัญญูกตเวที เป็นการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สำนึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณ และสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ ไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้ง และไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นທີ່เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล

2.จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณและสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ
2. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล

3.เนื้อหา

ความกตัญญู คือ ความรู้สึกในบุญคุณหรือประโยชน์หรือความดีของผู้อื่นต่อตน กตเวที คือ การกระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ตอบแทน โดยหวังจะให้ผู้อื่นมีความปลาบปลื้มใจ การตอบแทนไม่จำเป็นต้องตอบแทนด้วยการกระทำ หรือสิ่งของ อาจตอบแทนด้วยวาจาคำพูดก็ได้

4.วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

4.2.1 สนทนากับนักเรียนให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และ

ความสำคัญของความกตัญญูกตเวที

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณและสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ ดำเนินการโดย

4.3.2 ครูให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษาเรื่อง "คุณทองแดง" และร่วมอภิปรายกลุ่ม

4.3.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.3.4 นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม

4.3.5 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล ดำเนินการโดย

4.3.6 นักเรียนระดมสมองจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ “การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล”

4.3.7 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.4 ชั้นสรุป

4.4.1 นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

4.4.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

4.4.4 ครูและนักเรียนสรุปเพิ่มเติม

4.5 ชั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องคุณทองแดง

5.2 ใบงาน“คุณทองแดง”

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องคุณทองแดง

5.4 หนังสือเรื่องทองแดง

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามในการร่วมกิจกรรม

6.2 ตรวจผลจากใบงาน“คุณทองแดง”

6.3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

6.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

คู่มือนักเรียน

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความกตัญญูกตเวที โดยใช้กิจกรรมคุณทองแดง ใช้เวลาเรียน 60 นาที

1. นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
2. นักเรียนสนทนาและร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญของความกตัญญูกตเวที
3. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณและสิ่งอื่นที่มีบุญคุณดังนี้
4. นักเรียนอ่านกรณีศึกษาเรื่อง “คุณทองแดง” และร่วมอภิปรายกลุ่ม
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน
6. นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
7. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูลดังนี้
8. นักเรียนระดมสมองจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ “การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล”
9. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
10. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
11. นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
12. นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

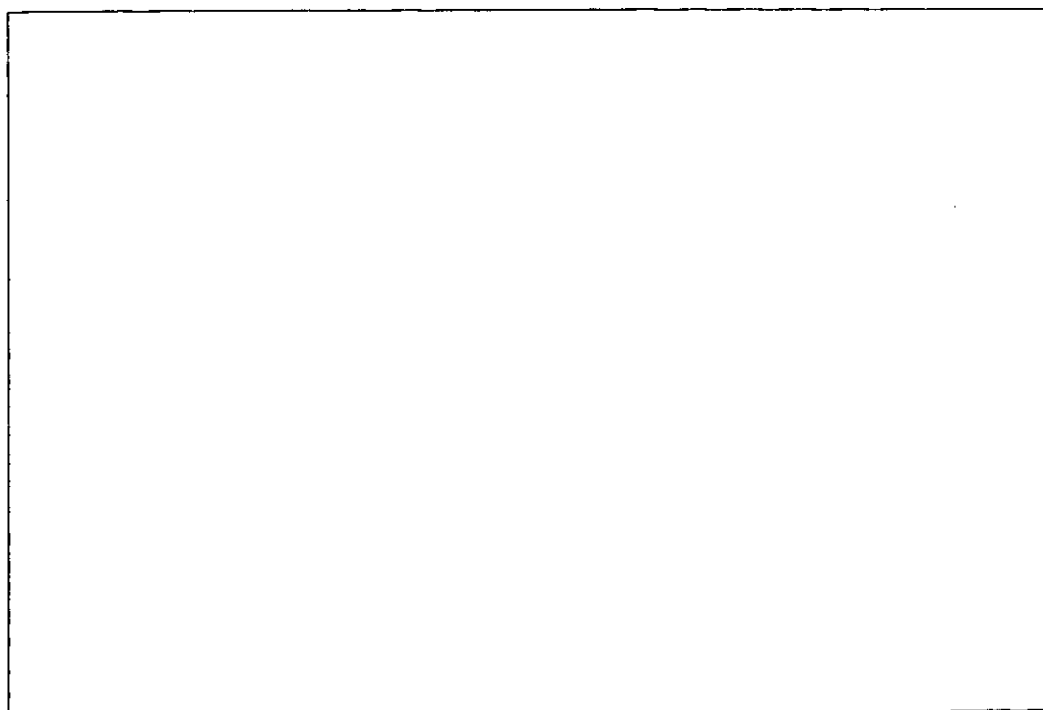
ชื่อกลุ่ม.....

ใบงานคุณทองแดง

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความความกตัญญูกตเวที)

- คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการ และเขียนชื่อสมาชิกลงในใบงาน
 2. ให้นักเรียนวาดรูปและเขียนข้อคิดจากเรื่องคุณทองแดง

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม 1. ประธาน
 2. เลขานุการ
 3. สมาชิก
 4. สมาชิก
 5. สมาชิก
 6. สมาชิก

ข้อคิดจากเรื่อง

.....

.....

.....

กรณีศึกษา

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความความกตัญญูทวดเวท)

เรื่องทองแดง

¹ทองแดงเป็นสุนัขกตัญญูรู้คุณ ดังที่กล่าวแล้ว เมื่อมาใหม่ ๆ ทองแดงอายุเพียง 5 อาทิตย์ จึงต้องอาศัยนม “แม่มะลิ” ซึ่งเป็น “หมาเทศ” ทองแดงไม่เคยลืมคุณ “แม่มะลิ” ตอนแรก ๆ ทองแดง ไม่เคยอยู่ห่าง “แม่มะลิ” คอยติดตามแม่หมดตลอดเวลาแม่เลิกกินนมแม่แล้ว แม่ลูกสุนัขตัวอื่นจะออกไปวิ่งเล่นกัน ทองแดงมักจะอยู่คลอเคลียอยู่กับแม่มะลิ เลียนหน้าเลียนตาประจบประแจง บางทีแม่มะลิจะสอนให้ทองแดงคาบกิ่งไม้ (เมื่ออายุสามเดือน) ต่อมาเมื่อแยกกันอยู่ เมื่อมาพบกัน ทองแดงก็ยังแสดงความเคารพ “แม่มะลิ” ผิดกับคนอื่นที่เมื่อกลายเป็นคนสำคัญแล้ว มักจะลืมตัว และดูหมิ่นผู้มีพระคุณที่เป็นคนต่ำต้อย

ความกตัญญูรู้คุณและความสุภาพของทองแดง ส่วนหนึ่งน่าจะมาจาก “แม่แดง” ผู้เป็นแม่ บังเกิดเกล้า เมื่อ “แม่แดง” เข้ามาอยู่ในบ้านซึ่งมีสุนัขหลายตัว ก็นอบน้อมกับทุกตัว โดยเฉพาะสุนัขชราที่อายุมากที่สุดในบ้าน ซึ่งเดิมเป็น “หมาเทศ” หลายปีมาแล้ว จนกลายเป็นผู้อาวุโสของบ้าน สุนัขตัวนี้ชอบรังแกตัวอื่น และแดงก็ถูกรังแกเป็นประจำ แต่แดงก็ไม่โต้ตอบ ยอมให้ข่มขู่ โดยดี ต่อมาเมื่อสุนัขชราหมดเขี้ยวเล็บโดนรังแกบ้าง แแดงไม่เคยร่วมทำร้ายเลย ทุกครั้งที่พบก็วิ่งเข้าไปหา ทำท่าอ่อนน้อมเช่นเดิม

¹ ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (2545). เรื่องทองแดง. หน้า 57.

ใบความรู้

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความกตัญญูกตเวที)

ความกตัญญูกตเวที

¹ความกตัญญู คือ ความรู้สึกในบุญคุณหรือประโยชน์หรือความดีของผู้อื่นต่อตน กตเวที คือ การกระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ตอบแทน โดยหวังจะให้ผู้อื่นมีความปลาบปลื้มใจ การตอบแทนไม่จำเป็นต้องตอบแทนด้วยการกระทำ หรือสิ่งของ อาจตอบแทนด้วยวาจาคำพูดก็ได้

พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความกตัญญูต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมได้แก่

1. จงรักภักดีต่อประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. เชิดชูชาติ และรักษาเกียรติของประเทศชาติ
3. ทำนุ บำรุงศาสนา
4. หมั่นประกอบกิจอันเป็นหน้าที่ของตน เพื่อให้ตนมีหลักฐานและประเทศชาติรุ่งเรือง
5. รักษาและสงวนทรัพยากรธรรมชาติ
6. เพิ่มเติมและปรับปรุงทรัพยากรธรรมชาติให้มีปริมาณและคุณภาพเพิ่มขึ้น
7. รักษาเกียรติยศ และนำชื่อเสียงมาสู่ครอบครัว โรงเรียน และประเทศชาติ
8. แสดงความเคารพต่อสถาบันที่ศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนา

¹กระทรวงศึกษาธิการ. (2523). แนวทางพัฒนาจริยธรรมไทย. หน้า 146-157.

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่องความกตัญญูกตเวที กิจกรรมคุณทองแดง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ความกตัญญูมีความหมายตรงกับข้อใด
 - ก. แสดงความเคารพผู้มีพระคุณ
 - ข. ตอบแทนบุญคุณผู้มีพระคุณ
 - ค. สำนึกในบุญคุณของผู้มีพระคุณ
2. เมื่อพ่อแม่เจ็บป่วย ควรปฏิบัติอย่างไร
 - ก. ทอดทิ้ง
 - ข. คอยดูแล
 - ค. นิ่งเฉย
3. เมื่อนักเรียนกระทำผิดแล้วถูกครูลงโทษ นักเรียนควรทำอย่างไร
 - ก. ยอมรับ
 - ข. ไม่เชื่อฟัง
 - ค. เคียดแค้น
4. การกระทำในข้อใดเป็นการแสดงถึงความกตัญญูต่อประเทศชาติ
 - ก. ประพฤติตนเป็นคนดี
 - ข. แสดงให้เห็นว่าเป็นคนใจดี
 - ค. แสดงให้เห็นว่าเป็นคนร่ำรวย
5. ข้อใดเป็นการแสดงถึงความกตัญญูต่อศาสนา
 - ก. ทำผิดศีลธรรม
 - ข. ไม่เคารพดูหมิ่น
 - ค. ทำนุบำรุงศาสนา
6. ข้อใดไม่ใช่เป็นการแสดงถึงความกตัญญูต่อประเทศชาติ
 - ก. ร่วมต่อต้านยาเสพติด
 - ข. ช่วยปกป้องประเทศชาติ
 - ค. อยู่เฉย ๆ ไม่ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้น
7. ข้อใดเป็นการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน
 - ก. หนีเรียน
 - ข. แต่งกายถูกระเบียบ
 - ค. ทำตัวเป็นนักเลง
8. ข้อใดไม่ควรปฏิบัติ
 - ก. สงวนทรัพยากรธรรมชาติ
 - ข. รักษาทรัพยากรธรรมชาติ
 - ค. ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ
9. นักเรียนควรปฏิบัติตามข้อใด
 - ก. โบเคารพเชื่อฟังพ่อแม่
 - ข. บีเคารพเชื่อฟังครูบางคน
 - ค. บีมเคารพเชื่อฟังรุ่นพี่
10. ข้อใดแสดงถึงความกตัญญู
 - ก. คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ
 - ข. คิดตอบแทนต่อผู้มีพระคุณ
 - ค. คิดดูหมิ่นต่อผู้มีพระคุณ

เฉลยแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน**เรื่องความกตัญญูกตเวที กิจกรรมคุณทองแดง**

1. ค	6. ค
2. ข	7. ข
3. ก	8. ค
4. ก	9. ก
5. ค	10. ข

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคปลาย
ครั้งที่ 12

ชื่อเรื่อง	ความเมตตา กรุณา
ชื่อกิจกรรม	คนดีผู้เมตตา
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึง การแสดงออกถึงความปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจ 2. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลัง ของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ
แนวคิด	ความเมตตา เป็นความคิดปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุขหรือเรียกว่า ไมตรี จิตหรือ มิตรจิต ก็คือจิตใจที่ประกอบด้วยเมตตา คนที่มีมิตรจิต เรียกว่ามิตร เมตตาเป็นเครื่องอุปถัมภ์ฉะนั้นเมื่อมีเมตตาต่อกันย่อม คิดจะเกื้อกูลกันให้มีความสุข คิดจะประพฤติดีดีพลัดต่อกันบ้างก็ ให้อภัยกันไม่ถือโทษ
เทคนิค	การสนทนา การวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน
ระยะเวลา	60 นาที
อุปกรณ์	1. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องคนเมตตา 2. ใบงาน“คนดีผู้เมตตา” 3. ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องคนเมตตา 4. กระดาษรูปหัวใจเท่ากับจำนวนนักเรียน
วิธีดำเนินการ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 3. ขั้นกิจกรรม 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจ
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเมตตา กรุณา โดยใช้กิจกรรมคนดีผู้เมตตา
- 2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม โดยการสนทนา และการวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน

3. บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเมตตา กรุณา โดยใช้กิจกรรมคนดีผู้เมตตา
- 3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเมตตา กรุณา โดยใช้กิจกรรมคนดีผู้เมตตา ตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
 - 3.2.2 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความเมตตา กรุณา และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญและผลดีของความเมตตา กรุณา
 - 3.2.3 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการแสดงออกถึงความปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจ ดำเนินการโดย
 - 3.2.4 ในการสนทนาจัดให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม และแจกกระดาษรูปหัวใจให้นักเรียนทุกคน
 - 3.2.5 นักเรียนเขียนเหตุการณ์สั้น ๆ ที่นักเรียนให้และได้รับความช่วยเหลือ ในเรื่องที่มีความประทับใจมากที่สุด
 - 3.2.6 นักเรียนแต่ละคนเล่าเหตุการณ์และความรู้สึกที่ได้เขียนลงไปบนกระดาษ จนครบทุกคน
 - 3.2.7 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ ดำเนินการโดย
 - 3.2.8 นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ “เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันใดบ้างที่ได้แสดงถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืช สัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ”

3.2.9 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

3.2.10 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

3.2.11 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.2.12 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องคนเมตตา

4.2 ใบงาน"คนดีผู้เมตตา"

4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องคนเมตตา

4.4 กระดาษรูปหัวใจเท่ากับจำนวนนักเรียน

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเมตตา กรุณา โดยใช้กิจกรรมคนดีผู้เมตตา ใช้เวลาเรียน 60 นาที ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1.สาระสำคัญ

ความเมตตา เป็นความคิดปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุขหรือเรียกว่า ไฉตริจิตหรือ มิตรจิต ก็คือจิตใจที่ประกอบด้วยเมตตา คนที่มีมิตรจิต เรียกว่ามิตร เมตตาเป็นเครื่องอุปถัมภ์ค้ำชูนั้น เมื่อมีเมตตาต่อกันย่อมคิดจะเกื้อกูลกันให้มีความสุข คิดจะประพฤติดีดีพลั้งพลาดต่อกันบ้างก็ให้อภัยกันไม่ถือโทษ

2.จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการแสดงออกถึงความปรารถนาดีความเห็นอกเห็นใจ
2. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ

3.เนื้อหา

ความเมตตา หมายถึง ความรักใคร่ ปรารถนาที่จะให้ผู้อื่นมีความสุขความเจริญ มีความสงสาร คิดจะช่วยให้ผู้ที่ได้รับความทุกข์ ได้พ้นจากความทุกข์

4.วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

4.2.1 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความเมตตา กรุณาและให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญและผลดีของความเมตตา กรุณา

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการแสดงออกถึงความปรารถนาดีความเห็นอกเห็นใจ ดำเนินการโดย

4.3.2 ในการสนทนาจัดให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม และแจกกระดาษรูปหัวใจให้นักเรียนทุกคน

4.3.3 นักเรียนเขียนเหตุการณ์สั้น ๆ ที่นักเรียนให้และได้รับความช่วยเหลือ ในเรื่องที่มีความประทับใจมากที่สุด

4.3.4 นักเรียนแต่ละคนเล่าเหตุการณ์และความรู้สึกที่ได้เขียนลงไปในกระดาษ จนครบทุกคน

4.3.5 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ ดำเนินการโดย

4.3.6 นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน จากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ “เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันใดบ้างที่ได้แสดงถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ”

4.3.7 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.4 ขั้นสรุป

4.4.1 นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

4.4.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

4.4.4 ครูและนักเรียนสรุปเพิ่มเติม

4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องคนเมตตา

5.2 ใบงาน“คนดีผู้เมตตา”

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องคนเมตตา

5.4 กระดาษรูปหัวใจเท่ากับจำนวนนักเรียน

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามในการร่วมกิจกรรม

6.2 ตรวจผลจากใบงาน“คนดีผู้เมตตา”

6.3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

6.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

คู่มือนักเรียน

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเมตตา กรุณา โดยใช้กิจกรรมคนดีผู้เมตตา ใช้เวลาเรียน 60 นาที

1. นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
2. นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับความเมตตา กรุณา และร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญและผลดีของความเมตตา กรุณา
3. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการแสดงออกถึงความปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจดังนี้
 4. นักเรียนนั่งเป็นวงกลม และรับแจกกระดาษรูปหัวใจทุกคน
 5. นักเรียนเขียนเหตุการณ์สั้น ๆ ที่นักเรียนให้และได้รับความช่วยเหลือ ในเรื่องที่มีความประทับใจมากที่สุด
 6. นักเรียนแต่ละคนเล่าเหตุการณ์และความรู้สึกที่ได้เขียนลงไปในกระดาษ จนครบทุกคน
 7. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจดังนี้
 8. นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ"เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันใดบ้างที่ได้แสดงถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ"
9. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
10. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
11. นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
12. นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

ชื่อกลุ่ม.....

ใบงานคนดีผู้เมตตา

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความความเมตตากรุณา)

- คำชี้แจง
1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการ และเขียนชื่อสมาชิกลงในใบงาน

2. ให้นักเรียนนำกระดาษรูปหัวใจติดลงในใบงานและสรุปข้อคิดที่ได้จากการร่วมกิจกรรม

- รายชื่อสมาชิกกลุ่ม
1. ประธาน

2. เลขานุการ

3. สมาชิก

4. สมาชิก

5. สมาชิก

6. สมาชิก

ข้อคิดจากกิจกรรม

.....

.....

ใบความรู้

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเมตตากรุณา)

คนดีผู้เมตตา

¹ความเมตตา เป็นความคิดปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุขหรือเรียกว่า ไมตรีจิตหรือ มิตรจิต ก็คือจิตใจที่ประกอบด้วยเมตตา คนที่มีมิตรจิต เรียกว่ามิตร เมตตาเป็นเครื่องอุปถัมภ์ฉะนั้น เมื่อมีเมตตาต่อกันย่อมคิดจะเกื้อกูลกันให้มีความสุข จะประพฤติดีดีพลั้งพลาดต่อกันบ้างก็ให้อภัยกันไม่ถือโทษ

พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเมตตา กรุณา ได้แก่

1. ไม่ฆ่า หรือข่มเหง รังแก ตลอดจนทำร้ายด้วยลักษณะต่าง ๆ ต่อมนุษย์ และสัตว์ทั้งปวง
2. ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นด้วยความยินดี
3. ไม่ข่มขู่ ดูหมิ่น เสียดสี พุดจาด้วยความกร้าวโกรธเคียดแค้น
4. ไม่เบียดเบียนผู้อื่นให้เดือดร้อน
5. เสียสละทรัพย์สินส่วนตนให้กับผู้ที่ขาดแคลนและมีความจำเป็นกว่า
6. แสดงความสนใจ และพูดให้กำลังใจเมื่อผู้อื่นประสบความทุกข์
7. แนะนำช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความปรารถนาดี
8. แสดงอาการต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพนุ่มนวล พุดจาไพเราะ
9. สนับสนุนผู้อื่นในการบริจาคทาน
10. เป็นมิตรแท้ของผู้อื่น แม้ว่าเขาจะคิดร้ายต่อตน
11. ให้อภัยเมื่อมีผู้อื่นทำให้เดือดร้อน
12. มีความรักและเคารพในสิทธิของผู้อื่น
13. มีความสามัคคีในหมู่คณะ
14. บำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม

¹สนวน ลีโทขลิต. (2528). การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา ระดับนักศึกษาพยาบาล. หน้า 6.

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
เรื่องความเมตตา กรุณา กิจกรรมคนดีผู้เมตตา

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ความเมตตาหมายถึงข้อใด ก. ประทานให้ผู้อื่นมีสุข ข. ประทานให้ผู้อื่นรักใคร่ ค. ประทานให้ผู้อื่นสงสาร	6. เมื่อเพื่อนกระทำผิดต่อนักเรียน นักเรียนควรทำอย่างไร ก. ให้ทดแทน ข. ให้อภัย ค. ให้ชดใช้
2. ผู้ที่มีความเมตตาจะมีจิตใจอย่างไร ก. เข้มแข็ง ข. กล้าหาญ ค. โอบอ้อมอารี	7. ข้อใดเป็นการแสดงถึง “มิตรแท้” ก. คิดดีต่อเพื่อน ข. คิดร้ายกับเพื่อน ค. คิดเข้าข้างเพื่อน
3. เมื่อช่วยเหลือผู้อื่นควรทำด้วยความรู้สึกอย่างไร ก. เต็มใจ ข. ผินใจ ค. ซัดใจ	8. นักเรียนไม่ควรทำข้อใดเมื่อมีผู้ประสบภัยต่าง ๆ ก. แสดงความเสียใจ ข. แสดงความสนใจ ค. แสดงความเฉยเมย
4. ใครเป็นผู้มีความเมตตา ก. กรชอบเตะแมว ข. กิ๊บนำปลาไปปล่อย ค. กบแกลังคนที่อ่อนแอกว่า	9. นักเรียนควรช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความรู้สึกอย่างไร ก. ช่วยเหลือด้วยหวังผลตอบแทน ข. ช่วยเหลือด้วยหวังให้คนรัก ค. ช่วยเหลือด้วยความหวังดี
5. ข้อใดเป็นการแสดงถึงความเมตตา ก. ช่มชู้ ข. โมโห ค. ยินดี	10. ถ้านักเรียนทุกคนมีความเมตตา จะส่งผลต่อนักเรียนอย่างไร ก. ทำให้สอบได้ที่หนึ่ง ข. ทำให้จิตใจสงบ ค. ทำให้ครูรักใคร่

เฉลยแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
เรื่องความเมตตา กรุณา กิจกรรมคนดีผู้เมตตา

1. ก	6. ข
2. ค	7. ก
3. ก	8. ค
4. ข	9. ค
5. ค	10. ข

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคต้น
ครั้งที่ 13

ชื่อเรื่อง	ความมีวินัย
ชื่อกิจกรรม	โรงเรียนของเรา
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามระเบียบวินัยสถานศึกษา 2. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามระเบียบวินัยสถานศึกษา โดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น 3. เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองในการเลือกประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามระเบียบวินัยสถานศึกษาและหลีกเลี่ยงการประพฤติปฏิบัติตนที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบวินัยของสถานศึกษา
แนวคิด	ระเบียบวินัยข้อบังคับที่สถานศึกษากำหนดขึ้น ให้นักเรียนปฏิบัติตามนั้น เป็นการฝึกให้นักเรียนได้รู้จักที่จะสามารถควบคุมตนเอง ให้กระทำตามระเบียบข้อบังคับ โดยรักษาสีทธิของตนเอง และไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น กระทำด้วยความรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกัน ทำให้สังคมที่ตนอยู่เกิดความสงบเรียบร้อย
เทคนิค	การอภิปราย การวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน
ระยะเวลา	60 นาที
อุปกรณ์	1. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องโรงเรียนของเรา 2. ใบงาน“โรงเรียนของเรา” 3. ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องโรงเรียนของเรา
วิธีดำเนินการ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 3. ขั้นกิจกรรม 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจ
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมโรงเรียนของเรา
- 2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม โดยการอภิปราย และการวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน

3. บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมโรงเรียนของเรา
- 3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมโรงเรียนของเรา ตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
 - 3.2.2 สันทนากับนักเรียนถึงโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมที่เป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม และโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมตรงกันข้าม และให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น
 - 3.2.3 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยในการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามระเบียบวินัยของสถานศึกษา ดำเนินการโดย
 - 3.2.4 นักเรียนแบ่งกลุ่ม และอภิปรายในหัวข้อ“โรงเรียนของเราจะสงบเรียบร้อยน่าอยู่ได้ เราควรจะต้องปฏิบัติตนอย่างไร”
 - 3.2.5 นักเรียนตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
 - 3.2.6 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามระเบียบวินัยของสถานศึกษา โดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น ดำเนินการโดย
 - 3.2.7 นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ“เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันใดบ้างที่แสดงถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น”
 - 3.2.8 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
 - 3.2.9 จากกิจกรรมให้นักเรียนร่วมกันสรุปว่า “นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเองในการเลือกประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามระเบียบวินัยสถานศึกษาและหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตนที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบวินัยของสถานศึกษา ควรปฏิบัติตนอย่างไร”

3.2.10 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

3.2.11 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.2.12 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องโรงเรียนของเรา

4.2 ใบงาน“โรงเรียนของเรา”

4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องโรงเรียนของเรา

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมโรงเรียนของเรา ใช้เวลาเรียน 60 นาที ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1.สาระสำคัญ

ระเบียบวินัยข้อบังคับที่สถานศึกษากำหนดขึ้น ให้นักเรียนปฏิบัติตามนั้น เป็นการฝึกให้นักเรียนได้รู้จักที่จะสามารถควบคุมตนเอง ให้กระทำตามระเบียบข้อบังคับ โดยรักษาสติของตนเองและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น กระทำด้วยความรู้สึกว่าจะสิ่งที่ดีที่ปฏิบัติ นั้น ทำให้สังคมที่ตนอยู่เกิดความสงบเรียบร้อย

2.จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามระเบียบวินัยสถานศึกษา
2. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามระเบียบวินัยสถานศึกษา โดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองในการเลือกประพฤติปฏิบัติตน ถูกต้องตามระเบียบวินัยสถานศึกษาและหลีกเลี่ยงการประพฤติปฏิบัติตน ที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบวินัยของสถานศึกษา

3.เนื้อหา

กฎระเบียบของโรงเรียน ข้อบังคับ หรือคำสั่งที่ทางโรงเรียนกำหนดขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างปลอดภัยและสงบเรียบร้อย

4.วิธีดำเนินการ

- 4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
- 4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
 - 4.2.1 สนทนากับนักเรียนถึงโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมที่เป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม และโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมตรงกันข้าม และให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น
- 4.3 ขั้นกิจกรรม
 - 4.3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยในการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามระเบียบวินัยของสถานศึกษา ดำเนินการโดย

4.3.2. นักเรียนแบ่งกลุ่ม และอภิปรายในหัวข้อ“โรงเรียนของเราจะสงบเรียบร้อยน่าอยู่ได้ เราควรจะมีปฏิบัตินอย่างไร”

4.3.3 นักเรียนตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.3.4การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามระเบียบวินัยของสถานศึกษา โดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น ดำเนินการโดย

4.3.5 นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ “เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันใดบ้างที่แสดงถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น”

4.3.6 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.3.7 จากกิจกรรมให้นักเรียนร่วมกันสรุปว่า “นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเองในการเลือกประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามระเบียบวินัยสถานศึกษาและหลีกเลี่ยงการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบวินัยของสถานศึกษา ควรปฏิบัติตนอย่างไร”

4.4 ขั้นสรุป

4.4.1 นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

4.4.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

4.4.4 ครูและนักเรียนสรุปเพิ่มเติม

4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องโรงเรียนของเรา

5.2 ใบงาน“โรงเรียนของเรา”

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องโรงเรียนของเรา

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามในการร่วมกิจกรรม

6.2 ตรวจผลจากใบงาน“โรงเรียนของเรา”

6.3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

6.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

คู่มือนักเรียน

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมโรงเรียนของเรา ใช้เวลาเรียน 60 นาที

1. นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
2. นักเรียนสนทนาถึงโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมที่เป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม และโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมตรงกันข้าม และร่วมกันแสดงความคิดเห็น
3. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยในการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามระเบียบวินัยของสถานศึกษาดังนี้
4. นักเรียนแบ่งกลุ่ม และอภิปรายในหัวข้อ“โรงเรียนของเราจะสงบเรียบร้อยน่าอยู่ได้ เราควรจะทำปฏิบัติตนอย่างไร”
5. นักเรียนตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
- 6.นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามระเบียบวินัยของสถานศึกษา โดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่นดังนี้
7. นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ “เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันใดบ้างที่แสดงถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น”
8. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
9. นักเรียนร่วมกันสรุปว่า “นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเองในการเลือกประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามระเบียบวินัยสถานศึกษาและหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตนที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบวินัยของสถานศึกษา ควรปฏิบัติตนอย่างไร”
10. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
11. นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
12. นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

ชื่อกลุ่ม.....

ใบงานโรงเรียนของเรา

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย)

- คำชี้แจง
1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการ และเขียนชื่อสมาชิกลงในใบงาน

2. ให้นักเรียนวาดรูปโรงเรียนในฝันและอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนด
- รายชื่อสมาชิกกลุ่ม

1. ประธาน
2. เลขานุการ
3. สมาชิก
4. สมาชิก
5. สมาชิก
6. สมาชิก

โรงเรียนของเราจะสวยงามสงบเรียบร้อยน่าอยู่เราควรจะปฏิบัติตนอย่างไร

ใบความรู้

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย)

โรงเรียนของเรา

ระเบียบวินัยข้อบังคับที่สถานศึกษากำหนดขึ้น ให้นักเรียนปฏิบัติตามนั้น เป็นการฝึกให้นักเรียนได้รู้จักที่จะสามารถควบคุมตนเอง ให้กระทำตามระเบียบข้อบังคับ โดยรักษาสีทริของตนเอง และไม่ขัดกับสีทริของผู้อื่น กระทำด้วยความรู้สึกว่สิ่งทีปฏิบัตินั้น ทำให้สังคมที่ตนอยู่เกิดความสงบเรียบร้อย

กฎระเบียบของโรงเรียนหมายถึง ข้อบังคับหรือคำสั่งที่ทางโรงเรียนกำหนดขึ้น เพื่อให้ นักเรียนได้ปฏิบัติตามไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างปลอดภัยและสงบเรียบร้อย

การปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนได้แก่

1. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด
2. มาเรียนทันเวลาเข้าแถวเคารพธงชาติ
3. ปฏิบัติตามระเบียบแถวที่โรงเรียนกำหนด
4. ช่วยกันรักษาความสะอาดในบริเวณโรงเรียน
5. ช่วยกันรักษาสาธารณะสมบัติของโรงเรียน

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่องความมีวินัย กิจกรรมโรงเรียนของเรา

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. กฎระเบียบของโรงเรียนหมายถึงข้อใด
 - ก. ข้อบังคับที่กำหนดขึ้นให้นักเรียนปฏิบัติตาม
 - ข. ข้อบังคับที่กำหนดขึ้นที่ไม่ควรปฏิบัติตาม
 - ค. ข้อบังคับที่กำหนดขึ้นปฏิบัติเป็นบางครั้ง
2. ข้อใดไม่ใช่กฎระเบียบของโรงเรียน
 - ก. ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดของโรงเรียน
 - ข. ช่วยกันรักษาสาธารณะสมบัติของโรงเรียน
 - ค. ช่วยกันนำวัสดุอุปกรณ์ที่เหลือใช้ของโรงเรียนกลับบ้าน
3. ใครเป็นผู้ที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน
 - ก. โป่งเต็ดใบไม้ต้นไม้ในสวนหย่อม
 - ข. ปีกเข้าแถวเคารพธงชาติ
 - ค. ปีกขีดเขียนฝาผนังในห้องเรียน
4. ถ้าพบนักเรียนรุ่นน้องกำลังขีดเขียนฝาผนัง นักเรียนควรทำอย่างไร
 - ก. ดุน้อง
 - ข. บอกน้องว่าอย่าทำ
 - ค. ขีดเขียนฝาผนังร่วมกับน้อง
5. ในการซื้ออาหารกลางวัน นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร
 - ก. เข้าแถว
 - ข. แย่งกัน
 - ค. รอให้คนว่าง
6. ข้อใดคือประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน
 - ก. ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท
 - ข. ทำให้เกิดการแก่งแย่งกัน
 - ค. ทำให้เกิดความเป็นระเบียบ
7. ขณะอยู่ในโรงเรียนนักเรียนควรปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอย่างไร
 - ก. ปฏิบัติบางครั้ง
 - ข. ปฏิบัติเวลาอยากทำ
 - ค. ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ
8. ใครปฏิบัติไม่ถูกต้อง
 - ก. บิ๊กเดินลัดสนาม
 - ข. บีมทิ้งขยะลงถัง
 - ค. บุ่มเข้าแถวเป็นระเบียบ
9. เหตุใดนักเรียนทุกคนจึงต้องทราบกฎระเบียบของโรงเรียน
 - ก. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตามจะได้ไม่ถูกทำโทษ
 - ข. เพื่อให้ทุกคนปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน
 - ค. เพื่อให้นักเรียนบางกลุ่มปฏิบัติได้ถูกต้อง
10. ถ้านักเรียนไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนจะเกิดผลอย่างไร
 - ก. เกิดความวุ่นวาย
 - ข. เกิดความสามัคคีกัน
 - ค. เกิดความสงบเรียบร้อย

เฉลยแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
เรื่องความมีวินัย กิจกรรมโรงเรียนของเรา

1. ก	6. ค
2. ค	7. ค
3. ข	8. ก
4. ข	9. ข
5. ก	10. ก

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคต้น
ครั้งที่ 14

ชื่อเรื่อง	ความสามัคคี
ชื่อกิจกรรม	สามัคคีวิบาก
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงป้องกันกันเป็นคุณธรรมที่บุคคลในกลุ่มแสดงออก โดยรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงาน หรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้เสร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม 2. เพื่อให้นักเรียนแสดงถึงพฤติกรรมของความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ
แนวคิด	ความสามัคคี เป็นการแสดงออกซึ่งการร่วมแรงร่วมใจกัน เพื่อปฏิบัติงานให้ลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยความอดทนความเสียสละความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน รับรู้รับฟังในความคิดของผู้อื่นด้วยความใจกว้าง ความมีเหตุผล ความเมตตากรุณา ทำให้เกิดไมตรีและก่อให้เกิดบรรยากาศแบบประชาธิปไตย
เทคนิค	เกม การระดมสมอง
ระยะเวลา	60 นาที
อุปกรณ์	1. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องสามัคคีวิบาก 2. ใบงาน“สามัคคีวิบาก” 3. ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องสามัคคีวิบาก 4. กระดาษขาว 1 ม้วน
วิธีดำเนินการ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน 2. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน 3. ขั้นกิจกรรม 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจ

1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความสามัคคี โดยใช้กิจกรรมสามัคคีวิบาก

2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม โดยใช้กิจกรรมเกมสามัคคีวิบาก และการระดมสมอง

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความสามัคคี โดยใช้กิจกรรมสามัคคีวิบาก

3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความสามัคคี โดยใช้กิจกรรมสามัคคีวิบาก ตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของความสามัคคี รวมถึงการนำความสามัคคีไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.2.3 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงป้องกันกันในการทำภารกิจตามจุดประสงค์ของกลุ่ม ดำเนินการโดย

3.2.4 ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมสามัคคีวิบาก โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มยืนหันหลังและคล้องมือกันเป็นวงกลม และเดินพร้อมกันไป

3.2.5 นักเรียนแต่ละกลุ่มเดินพร้อมกันไปตามเส้นทางที่กำหนด เมื่อถึงสัญลักษณ์ที่กำหนดจะต้องปฏิบัติตามเช่น กระโดด กระโดดขาเดียว เป็นต้น

3.2.6 นักเรียนกลุ่มที่เดินทางถึงจุดหมายที่กำหนด โดยใช้เวลาน้อยที่สุดเป็นกลุ่มที่มีความสามัคคีที่สุด

3.2.7 นักเรียนแสดงข้อคิดเห็นจากกิจกรรม

3.2.8 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงความรักใคร่กลมเกลียวไม่เอาเปรียบกัน และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ ดำเนินการโดย

3.2.9 นักเรียนระดมสมองจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ "การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกันไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ"

3.2.10 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

3.2.11 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

3.2.12 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.2.13 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องสามัคคีวิบาก

4.2 ใบงาน“สามัคคีวิบาก”

4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องสามัคคีวิบาก

4.4 กระดาษขาว 1 ม้วน

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความสามัคคี โดยใช้กิจกรรมสามัคคีวิบาก ใช้เวลาเรียน 60 นาที ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1.สาระสำคัญ

ความสามัคคี เป็นการแสดงออกซึ่งการร่วมแรงร่วมใจกัน เพื่อปฏิบัติงานให้ลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยความอดทนความเสียสละความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน รับรู้รับฟังในความคิดของผู้อื่นด้วยความใจกว้าง ความมีเหตุผล ความเมตตากรุณา ทำให้เกิดไมตรีและก่อให้เกิดบรรยากาศแบบประชาธิปไตย

2.จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงป้องกัน เป็นคุณธรรมที่บุคคลในกลุ่มแสดงออก โดยรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงาน หรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้เสร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม
2. เพื่อให้นักเรียนแสดงถึงพฤติกรรมของความรักใคร่กลมเกลียวไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยอมให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและ ร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

3.เนื้อหา

ความสามัคคี เป็นการแสดงออกซึ่งการร่วมแรงร่วมใจกันเพื่อปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามัคคีต้องอาศัยความอดทนเสียสละ เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกันและตระหนักในปัญหาร่วมกัน

4.วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

4.2.1 สันทนาแก่นักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของความสามัคคี รวมถึงการนำความสามัคคีไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงป้องกันในการทำภารกิจตามจุดประสงค์ของกลุ่ม ดำเนินการโดย

4.3.2 ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมสามัคคีวิบาก โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มยืนหันหลังและคล้องมือกันเป็นวงกลม และเดินพร้อมกันไป

4.3.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มเดินพร้อมกันไปตามเส้นทางที่กำหนด เมื่อถึงสัญลักษณ์ที่กำหนดจะต้องปฏิบัติตามเช่น กระโดด กระโดดขาเดียว เป็นต้น

4.3.4 นักเรียนกลุ่มที่เดินทางถึงจุดหมายที่กำหนด โดยใช้เวลาน้อยที่สุดเป็นกลุ่มที่มีความสามัคคีที่สุด

4.3.5 นักเรียนแสดงข้อคิดเห็นจากกิจกรรม

4.3.6 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงความรักใคร่กลมเกลียวไม่เอาเปรียบกัน และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ ดำเนินการโดย

4.3.7 นักเรียนระดมสมองจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ “การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกันไม่ยุ่งให้เกิดความแตกแยก และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ”

4.3.8 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.4 ขั้นสรุป

4.4.1 นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

4.4.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

4.4.4 ครูและนักเรียนสรุปเพิ่มเติม

4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องสามัคคีวิบาก

5.2 ใบงาน“สามัคคีวิบาก”

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องสามัคคีวิบาก

5.4 กระดาษขาว 1 ม้วน

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามในการร่วมกิจกรรม

6.2 ตรวจผลจากใบงาน“สามัคคีวิบาก”

6.3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

6.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

คู่มือนักเรียน

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความสามัคคี โดยใช้กิจกรรมสามัคคีวิบาก ใช้เวลาเรียน 60 นาที

1. นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
2. นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของความสามัคคี รวมถึงการนำความสามัคคีไปใช้ในชีวิตประจำวัน
3. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาการแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงป้องกันในการทำภารกิจตามจุดประสงค์ของกลุ่มดังนี้
4. นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมสามัคคีวิบาก โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มยืนหันหลังและคล้องมือกันเป็นวงกลม และเดินพร้อมกันไป
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มเดินพร้อมกันไปตามเส้นทางที่กำหนด เมื่อถึงสัญลักษณ์ที่กำหนดจะต้องปฏิบัติตามเช่น กระโดด กระโดดขาเดียว เป็นต้น
6. นักเรียนกลุ่มที่เดินทางถึงจุดหมายที่กำหนด โดยใช้เวลาน้อยที่สุดเป็นกลุ่มที่มีความสามัคคีที่สุด
7. นักเรียนแสดงข้อคิดเห็นจากกิจกรรม
8. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงความรักใคร่กลมเกลียวไม่เอาเปรียบกัน และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะดังนี้
9. นักเรียนระดมสมองจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ “การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกันไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ”
10. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
11. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
12. นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
13. นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

ชื่อกลุ่ม.....

ใบงานสามัคคีวิพาก

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความสามัคคี)

- คำชี้แจง
- 1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการ และเขียนชื่อสมาชิกลงในใบงาน
 - 2. ให้นักเรียนระดมสมองตามหัวข้อที่กำหนด

- รายชื่อสมาชิกกลุ่ม
- 1. ประธาน
 - 2. เลขานุการ
 - 3. สมาชิก
 - 4. สมาชิก
 - 5. สมาชิก
 - 6. สมาชิก

มีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้กลุ่มสามารถเข้าถึงเส้นชัยได้อย่างรวดเร็วและใช้เวลาน้อยที่สุด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อคิดจากกิจกรรม.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความสามัคคี)

ความสามัคคี

¹ความสามัคคี เป็นการแสดงออกซึ่งการร่วมแรงร่วมใจกัน เพื่อปฏิบัติงานให้ลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยความอดทนความเสียสละความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน รับรู้รับฟังในความคิดของผู้อื่นด้วยความใจกว้าง ความมีเหตุผล ความเมตตากรุณา ทำให้เกิดไมตรีและก่อให้เกิดบรรยากาศแบบประชาธิปไตย

ขอบข่ายของความสามัคคีได้แก่

1. ความสามัคคีในโรงเรียน หมายถึง ความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในการประพฤติปฏิบัติในหน้าที่และกิจกรรมเพื่อรักษาระเบียบวินัย ขนบธรรมเนียมประเพณี อันดีงาม ชื่อเสียงเกียรติยศ และความเจริญรุ่งเรืองของสถานศึกษา ตลอดจนการมีสัมพันธอันดีกับเพื่อนนักเรียนและคณาจารย์ร่วมสถาบันเดียวกัน
2. ความสามัคคีในชุมชน หมายถึง ความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในการประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สุข และความเจริญก้าวหน้าแก่ชุมชนที่ตนมีส่วนร่วมอยู่ตลอดจนการมีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อบุคคลสภาพต่าง ๆ ในชุมชนนั้น
3. ความสามัคคีในชาติ หมายถึง พร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในการประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สุข และความเจริญก้าวหน้าแก่ชาติ ตลอดจนการมีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อบุคคลสภาพต่าง ๆ ในชาติของตน

¹วิไลลักษณ์ เล็กศิริรัตน์. (2528). ศึกษาคำนิยามที่ปรากฏในหนังสือเรียนสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6. หน้า 189-196.

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่องความสามัคคี กิจกรรมสามัคคีวิบาก

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดคือความหมายของความสามัคคี

- ก. การทำตามความพอใจของคนบางกลุ่ม
- ข. การทำตามความคิดของตนเอง
- ค. การร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน

2. การมีความสามัคคีไม่ทำให้เกิดข้อใด

- ก. ความมีเหตุผล
- ข. ความเห็นแก่ตัว
- ค. บรรยากาศแบบประชาธิปไตย

3. การไม่มีความสามัคคีในการทำงานจะเกิดผลอย่างไร

- ก. มีความอดทน
- ข. มีการแก้ปัญหาร่วมกัน
- ค. งานไม่มีประสิทธิภาพ

4. ใครคือผู้ที่ได้รับการยกย่อง เมื่องานของโรงเรียนประสบความสำเร็จ

- ก. นักเรียนทุกคน
- ข. หัวหน้ากลุ่ม
- ค. รองหัวหน้ากลุ่ม

5. สิ่งใดเป็นสาเหตุให้งานไม่บรรลุตามเป้าหมายของกลุ่ม

- ก. การมีอคติส่วนตัว
- ข. การมีความเชื่อมั่นต่อกัน
- ค. การยอมรับซึ่งกันและกัน

6. ข้อใดเป็นการแสดงออกถึงความสามัคคีในสถานศึกษา

- ก. แต่งกายผิดระเบียบ
- ข. รักษาชื่อเสียงของสถานศึกษา
- ค. ไม่เข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา

7. ข้อใดไม่ใช่การแสดงถึงความสามัคคีในชุมชน

- ก. การให้ความร่วมมือกับชุมชน
- ข. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- ค. การทำเฉพาะประโยชน์ของกลุ่มตน

8. กลุ่มใดสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ก. สมาชิกไวใจซึ่งกันและกัน
- ข. สมาชิกแก่งแย่งชิงดีกัน
- ค. สมาชิกใส่ร้ายป้ายสีกัน

9. นักเรียนควรทำอย่างไรในกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของโรงเรียน

- ก. เข้าร่วมกิจกรรมอย่างอี้อัดใจ
- ข. เข้าร่วมกิจกรรมโดยไม่เต็มใจ
- ค. เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ

10. ใครเป็นผู้ที่มีความสามัคคี

- ก. สุธีทำเวรทำความสะอาดทุกครั้ง
- ข. สุทัศน์ทำเวรทำความสะอาดเวลาครูเห็น
- ค. สุทินทำเวรทำความสะอาดบางครั้ง

เฉลยแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
เรื่องความสามัคคี กิจกรรมสามัคคีวิบาก

1. ค	6. ข
2. ข	7. ค
3. ค	8. ก
4. ก	9. ค
5. ก	10. ก

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคต้น
ครั้งที่ 15

ชื่อเรื่อง	ความเสียสละ
ชื่อกิจกรรม	เสียสละร่วมกัน
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงการสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อช่วยเหลือและหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม 2. เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงการเสียสละโดยสละกำลังกายทรัพย์สิ่งของสติปัญญาเวลาและความสุขสบายส่วนตน
แนวคิด	ความเสียสละ เป็นการให้ การให้ปัน สิ่งที่ตนมีอยู่หรือควรได้รับให้แก่บุคคลที่ควรให้ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัว เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งแสดงออกโดยการเสียสละทางกาย การเสียสละทรัพย์สิ่งของ เวลา สติปัญญา ความสุขสบาย และการเสียสละทางใจ สละอารมณ์ร้าย และยินดีให้ผู้อื่นมีความสุข
เทคนิค	เกม การอภิปราย
ระยะเวลา	60 นาที
อุปกรณ์	1. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องเสียสละร่วมกัน 2. ใบงาน“เสียสละร่วมกัน” 3. ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องเสียสละร่วมกัน 4. สิ่งของต่าง ๆ ของผู้เรียน
วิธีดำเนินการ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 3. ขั้นกิจกรรม 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจ
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ โดยใช้กิจกรรมเสียสละร่วมกัน

- 2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม โดยใช้กิจกรรมเกมเสียสละร่วมกัน และการอภิปราย

3. บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ โดยใช้กิจกรรมเสียสละร่วมกัน

- 3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ โดยใช้กิจกรรมเสียสละร่วมกัน ตามลำดับดังนี้

- 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

- 3.2.2 สนทนากับนักเรียนให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญของความเสียสละและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

- 3.2.3 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงการสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อช่วยเหลือและหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม ดำเนินการโดย

- 3.2.4 นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมเสียสละร่วมกัน โดยให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มสละสิ่งของส่วนตัวที่มีอยู่มาต่อกันให้ยาวที่สุด เป็นการแสดงความเสียสละส่วนตน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม

- 3.2.5 นักเรียนกลุ่มใดที่สามารถต่อสิ่งของได้ยาวที่สุดเป็นกลุ่มที่ชนะ

- 3.2.6 นักเรียนแสดงข้อคิดเห็นจากกิจกรรม

- 3.2.7 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงการเสียสละ โดยสละกำลังกาย ทรัพย์สินของ สติปัญญาเวลาและความสุขสบายส่วนตน ดำเนินการโดย

- 3.2.8 นักเรียนอภิปรายจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ “การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงการเสียสละ โดยสละกำลังกายทรัพย์สินของสติปัญญาเวลา และความสุขสบายส่วนตน”

- 3.2.9 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

- 3.2.10 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

- 3.2.11 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.2.12 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่ครูต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องเสียสละร่วมกัน
- 4.2 ใบงาน“เสียสละร่วมกัน”
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องเสียสละร่วมกัน
- 4.4 สิ่งของต่าง ๆ ของผู้เรียน

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ โดยใช้กิจกรรมเสียสละร่วมกัน ใช้เวลาเรียน 60 นาที ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1.สาระสำคัญ

ความเสียสละ เป็นการให้ การให้ปันสิ่งที่ตนมีอยู่หรือควรได้รับให้แก่บุคคลที่ควรให้ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัว เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งแสดงออกโดยการเสียสละทางกาย การเสียสละทรัพย์สินสิ่งของ เวลา สติปัญญา ความสุขสบาย และการเสียสละทางใจ สลัดอารมณ์ร้ายและยินดีให้ผู้อื่นมีความสุข

2.จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงการสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อช่วยเหลือ และหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม
2. เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงการเสียสละโดยสละกำลังกายทรัพย์สินสิ่งของ สติปัญญาเวลาและความสุขสบายส่วนตน

3.เนื้อหา

ความเสียสละ เป็นการที่บุคคลแสดงออกโดยการให้สิ่งที่ตนควรได้รับหรือมีอยู่ไปช่วยเหลือทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นหรือสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่ การเสียสละกำลังกาย เวลา ทรัพย์สินสิ่งของ และความสุขสบาย

4.วิธีดำเนินการ

- 4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน
ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
- 4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
 - 4.2.1 สนทนากับนักเรียนให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญของความเสียสละและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- 4.3 ขั้นกิจกรรม
 - 4.3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงการสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อช่วยเหลือและหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม ดำเนินการโดย

4.3.2 นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมเสียสละร่วมกัน โดยให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มสละสิ่งของส่วนตัวที่มีอยู่มาต่อกันให้ยาวที่สุด เป็นการแสดงความเสียสละส่วนตน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม

4.3.3 นักเรียนกลุ่มใดที่สามารถต่อสิ่งของได้ยาวที่สุดเป็นกลุ่มที่ชนะ

4.3.4 นักเรียนแสดงข้อคิดเห็นจากกิจกรรม

4.3.5 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงการเสียสละ โดยสละกำลังกาย ทรัพย์สินของ สติปัญญาเวลาและความสุขสบายส่วนตน ดำเนินการโดย

4.3.6 นักเรียนอภิปรายจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ “การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงการเสียสละ โดยสละกำลังกายทรัพย์สินของสติปัญญาเวลา และความสุขสบายส่วนตน”

4.3.7 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.4 ขั้นสรุป

4.4.1 นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

4.4.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

4.4.4 ครูและนักเรียนสรุปเพิ่มเติม

4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องเสียสละร่วมกัน

5.2 ใบงาน“เสียสละร่วมกัน”

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องเสียสละร่วมกัน

5.4 สิ่งของต่าง ๆ ของผู้เรียน

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามในการร่วมกิจกรรม

6.2 ตรวจผลจากใบงาน“เสียสละร่วมกัน”

6.3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

6.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

คู่มือนักเรียน

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ โดยใช้กิจกรรมเสียสละร่วมกัน ใช้เวลาเรียน 60 นาที

1. นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
2. นักเรียนสนทนาและร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญของความเสียสละและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
3. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงการสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อช่วยเหลือและหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคมดังนี้
4. นักเรียนร่วมกิจกรรมเกมเสียสละร่วมกัน โดยให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มสละสิ่งของส่วนตัวที่มีอยู่มาต่อกันให้ยาวที่สุด เป็นการแสดงความเสียสละส่วนตน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม
5. นักเรียนกลุ่มใดที่สามารถต่อสิ่งของได้ยาวที่สุดเป็นกลุ่มที่ชนะ
6. นักเรียนแสดงข้อคิดเห็นจากกิจกรรม
7. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนแสดงออกถึงการเสียสละ โดยสละกำลังกายทรัพย์สินของ สติปัญญาเวลาและความสุขสบายส่วนตนดังนี้
8. นักเรียนอภิปรายจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ “การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงการเสียสละ โดยสละกำลังกายทรัพย์สินของสติปัญญาเวลา และความสุขสบายส่วนตน”
9. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
10. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
11. นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
12. นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

ชื่อกลุ่ม.....

ใบงานเสียสละร่วมกัน

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ)

- คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการ และเขียนชื่อสมาชิกลงในใบงาน
 2. ให้นักเรียนอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนด

- รายชื่อสมาชิกกลุ่ม 1. ประธาน
 2. เลขานุการ
 3. สมาชิก
 4. สมาชิก
 5. สมาชิก
 6. สมาชิก

นักเรียนในกลุ่มต้องปฏิบัติอย่างไร จึงทำให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่มได้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อคิดจากกิจกรรม.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ)

ความเสียสละ

‘ความเสียสละ’ เป็นการให้ การให้ปันสิ่งที่ตนมีอยู่หรือควรได้รับให้แก่บุคคลที่ควรให้ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัว เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งแสดงออกโดยการเสียสละทางกายการเสียสละทรัพย์สินสิ่งของ เวลา สติปัญญา ความสุขสบาย และการเสียสละทางใจ สละอารมณ์ร้ายและยินดีให้ผู้อื่นมีความสุข

ประโยชน์ของความเสียสละได้แก่

1. สร้างประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคม
2. ส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ
3. ได้รับไมตรีจิตจากบุคคลอื่น
4. เป็นที่เคารพนับถือของบุคคลอื่น
5. ทำใจให้เป็นสุข

ดังนั้นความเสียสละเป็นการที่บุคคลแสดงออกโดยการให้สิ่งที่ตนควรได้รับหรือมีอยู่ไปช่วยเหลือทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นหรือสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่ การเสียสละกำลังกาย เวลา ทรัพย์สินสิ่งของ และความสุขสบาย

¹ อารมณ์ เต็มยอด. (2537). ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความเสียสละ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบางม่วง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพัทลุง. หน้า 23.

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่องความเสียสละ กิจกรรมเสียสละร่วมกัน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดคือความหมายของความเสียสละ
 - ก. การสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม
 - ข. การสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อผลตอบแทน
 - ค. การสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อคำชมเชย
2. การเสียสละไม่ต้องคำนึงถึงสิ่งใด
 - ก. กำลังของตนเอง
 - ข. ประโยชน์ส่วนรวม
 - ค. การได้รับคำชมเชย
3. เพื่อนไม่เข้าใจการบ้าน นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ทำการบ้านให้
 - ข. ช่วยอธิบายให้
 - ค. ไม่สนใจ
4. โรงเรียนขอให้ช่วยงานในวันหยุด นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร
 - ก. มาช่วยงาน
 - ข. หยุดอยู่บ้าน
 - ค. ไปเที่ยวกับเพื่อน
5. ข้อใดเป็นการเสียสละทางใจ
 - ก. การอิจฉาผู้อื่น
 - ข. การยินดีกับผู้อื่น
 - ค. การเบียดเบียนผู้อื่น
6. เพื่อนขอให้นักเรียนอธิบายเนื้อหาวิชาที่ไม่เข้าใจ นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. เดินหนี
 - ข. ให้ไปถามคุณครู
 - ค. อธิบายให้เพื่อนจนเข้าใจ
7. นักเรียนสามารถช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้อย่างไร
 - ก. บริจาคเงินด้วยหวังผลตอบแทน
 - ข. บริจาคเงินด้วยความเต็มใจ
 - ค. บริจาคเงินด้วยหวังคำชม
8. เมื่อนักเรียนบริจาคเงินไปแล้วรู้สึกอย่างไร
 - ก. สุขใจ
 - ข. เสียใจ
 - ค. เสียตาย
9. เมื่อมีกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร
 - ก. เข้าร่วมเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
 - ข. เข้าร่วมเพื่อให้ครูเห็น
 - ค. เข้าร่วมบางโอกาส
10. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของความเสียสละ
 - ก. เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม
 - ข. เกิดความสามัคคี
 - ค. เกิดความแตกแยก

เฉลยแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
เรื่องความเสียหาย กิจกรรมเสียหายร่วมกัน

1. ก	6. ค
2. ค	7. ข
3. ข	8. ก
4. ก	9. ก
5. ข	10. ค

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคปลาย
ครั้งที่ 16

ชื่อเรื่อง	ความมีวินัย
ชื่อกิจกรรม	วินัยต่อส่วนรวม
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตน ในการดูแลรักษาธรรมชาติตามกฎระเบียบ ที่ควรปฏิบัติของสังคม 2. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตน ในการดูแลรักษาธรรมชาติตามกฎระเบียบ ที่ควรปฏิบัติของสังคมโดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น 3. เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองในการดูแลรักษาธรรมชาติตามกฎระเบียบที่ควรปฏิบัติของสังคมและหลีกเลี่ยงการประพฤติปฏิบัติตนที่ไม่ถูกต้องในการดูแลรักษาธรรมชาติ
แนวคิด	การปฏิบัติตามระเบียบของสังคมในการดูแลรักษาทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีจิตสำนึกในการดูแลรักษาอดส่งดูแล โดยการไม่ทิ้งขยะไม่เก็บไม่ทำลายสิ่งต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยว และปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับด้วยความรู้สึกว่าการเกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ
เทคนิค	การอภิปราย การคิดแก้ปัญหา
ระยะเวลา	60 นาที
อุปกรณ์	1. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องวินัยต่อส่วนรวม 2. ใบงาน"วินัยต่อส่วนรวม" 3. ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องวินัยต่อส่วนรวม
วิธีดำเนินการ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 3. ขั้นกิจกรรม 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจ
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

- 2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมวินัยต่อส่วนรวม
- 2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม โดยการอภิปรายและการคิดแก้ปัญหา

3. บทบาทของครู

- 3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมวินัยต่อส่วนรวม
- 3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมวินัยต่อส่วนรวม ตามลำดับดังนี้
 - 3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
 - 3.2.2 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่สะอาดสวยงาม และธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่ตรงกันข้าม ให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น
 - 3.2.3 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยในการดูแลรักษาธรรมชาติตามกฎระเบียบที่ควรปฏิบัติของสังคม ดำเนินการโดย
 - 3.2.4 นักเรียนแบ่งกลุ่ม อภิปรายในหัวข้อ“เราจะปฏิบัติตามระเบียบที่ควรปฏิบัติของสังคม ในการดูแลรักษาธรรมชาติได้อย่างไร”
 - 3.2.5 นักเรียนตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
 - 3.2.6 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนปฏิบัติตนในการดูแลรักษาธรรมชาติตามกฎระเบียบที่ควรปฏิบัติของสังคม โดยเคารพและไม่ขัดกับสิทธิผู้อื่น ดำเนินการโดย
 - 3.2.7 นักเรียนคิดแก้ปัญหาจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ“การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น”
 - 3.2.8 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
 - 3.2.9 จากกิจกรรมให้นักเรียนร่วมกันสรุปว่า “นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเองในการเลือกดูแลรักษาธรรมชาติตามกฎระเบียบที่ควรปฏิบัติของสังคมและหลีกเลี่ยงการประพฤติปฏิบัติตนที่ไม่ถูกต้องในการดูแลรักษาธรรมชาติ ควรปฏิบัติตนอย่างไร”
 - 3.2.10 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

3.2.11 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.2.12 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องวินัยต่อส่วนรวม

4.2 ใบงาน"วินัยต่อส่วนรวม"

4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องวินัยต่อส่วนรวม

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมวินัยต่อส่วนรวม ใช้เวลาเรียน 60 นาที ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1.สาระสำคัญ

การปฏิบัติตนตามระเบียบของสังคมในการดูแลรักษาทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีจิตสำนึกในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการไม่ทิ้งขยะไม่เก็บไม่ทำลายสิ่งต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ ด้วยความรู้สึกลัวว่าเกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

2.จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนประพฤติดุปฏิบัติตนในการดูแลรักษาธรรมชาติ ตามกฎระเบียบที่ควรปฏิบัติของสังคม
2. เพื่อให้นักเรียนประพฤติดุปฏิบัติตนในการดูแลรักษาธรรมชาติ ตามกฎระเบียบที่ควรปฏิบัติของสังคมโดยเคารพสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองในการดูแลรักษาธรรมชาติตามกฎระเบียบที่ควรปฏิบัติของสังคมและหลีกเลี่ยงการประพฤติดุปฏิบัติตนที่ไม่ถูกต้องในการดูแลรักษาธรรมชาติ

3.เนื้อหา

การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสังคม โดยการมีจิตสำนึกในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยว เพื่อรักษาความสวยงามทางธรรมชาติให้คงอยู่ และการอยู่ร่วมกันด้วยความสงบและปลอดภัย

4.วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

4.2.1 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่สะอาดสวยงาม และธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่ตรงกันข้าม ให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น

4.3 ชั้นกิจกรรม

4.3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยในการดูแลรักษาสรรพชาติตามกฎระเบียบที่ควรปฏิบัติของสังคม ดำเนินการโดย

4.3.2 นักเรียนแบ่งกลุ่ม อภิปรายในหัวข้อ“เราจะปฏิบัติตนตามระเบียบที่ควรปฏิบัติของสังคม ในการดูแลรักษาสรรพชาติได้อย่างไร”

4.3.3 นักเรียนตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.3.4 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนปฏิบัติตนในการดูแลรักษาสรรพชาติตามกฎระเบียบที่ควรปฏิบัติของสังคม โดยเคารพและไม่ขัดกับสิทธิผู้อื่น ดำเนินการโดย

4.3.5 นักเรียนคิดแก้ปัญหาจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ“การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น”

4.3.6 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.3.7 จากกิจกรรมให้นักเรียนร่วมกันสรุปว่า “นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเองในการเลือกดูแลรักษาสรรพชาติตามกฎระเบียบที่ควรปฏิบัติของสังคมและหลีกเลี่ยงการประพฤติปฏิบัติตนที่ไม่ถูกต้องในการดูแลรักษาสรรพชาติ ควรปฏิบัติตนอย่างไร”

4.4 ชั้นสรุป

4.4.1 นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

4.4.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

4.4.4 ครูและนักเรียนสรุปเพิ่มเติม

4.5 ชั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องวินัยต่อส่วนรวม

5.2 ใบงาน“วินัยต่อส่วนรวม”

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องวินัยต่อส่วนรวม

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามในการร่วมกิจกรรม

6.2 ตรวจผลจากใบงาน“วินัยต่อส่วนรวม”

6.3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

6.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

คู่มือนักเรียน

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมวินัยต่อส่วนรวม ใช้เวลาเรียน 60 นาที

1. นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
2. นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่สะอาดสวยงาม และธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่ตรงกันข้าม และร่วมแสดงความคิดเห็น
3. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยในการดูแลรักษาธรรมชาติตามกฎระเบียบที่ควรปฏิบัติของสังคมดังนี้
4. นักเรียนแบ่งกลุ่ม อภิปรายในหัวข้อ“เราจะปฏิบัติตามระเบียบที่ควรปฏิบัติของสังคมในการดูแลรักษาธรรมชาติได้อย่างไร”
5. นักเรียนตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
6. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนปฏิบัติตนในการดูแลรักษาธรรมชาติตามกฎระเบียบที่ควรปฏิบัติของสังคม โดยเคารพและไม่ขัดกับสิทธิผู้อื่นดังนี้
7. นักเรียนคิดแก้ปัญหาจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ“การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น”
8. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
9. นักเรียนร่วมกันสรุปว่า “นักเรียนจะสามารถควบคุมตนเองในการเลือกดูแลรักษาธรรมชาติตามกฎระเบียบที่ควรปฏิบัติของสังคมและหลีกเลี่ยงการประพฤติปฏิบัติตนที่ไม่ถูกต้องในการดูแลรักษาธรรมชาติ ควรปฏิบัติตนอย่างไร”
10. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
11. นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
12. นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

ชื่อกลุ่ม.....

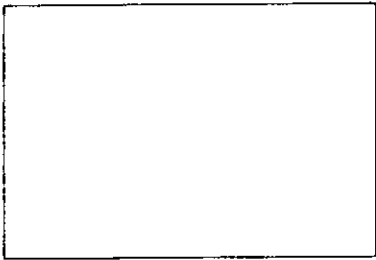
ใบงานวินัยต่อส่วนรวม

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย)

- คำชี้แจง
- 1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการ และเขียนชื่อสมาชิกลงในใบงาน
 - 2. ให้นักเรียนวาดรูปและทำแผนที่ความคิด ในวิธีการดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

- รายชื่อสมาชิกกลุ่ม
- 1. ประธาน
 - 2. เลขานุการ
 - 3. สมาชิก
 - 4. สมาชิก
 - 5. สมาชิก
 - 6. สมาชิก

เราจะมีวิธีในการดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติได้อย่างไร

ใบความรู้

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัย)

วินัยต่อส่วนรวม

การปฏิบัติตนตามระเบียบของสังคมในการดูแลรักษาทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีจิตสำนึกในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการไม่ทิ้งขยะไม่เก็บไม่ทำลายสิ่งต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ ด้วยความรู้สึกว่าเกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

ระเบียบข้อบังคับในการดูแลรักษาทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้แก่

1. รักษาความสะอาดไม่ทิ้งขยะเกลื่อนกลาด
2. ไม่เก็บนำสิ่งของจากธรรมชาติกลับไป
3. ไม่ขีดเขียน สลักข้อความลงบนต้นไม้หรือโบราณสถาน
4. ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ
5. มีความเคารพต่อสถานที่ไม่ส่งเสียงดังรบกวนสัตว์ป่าหรือบุคคลอื่น
6. ช่วยกันสอดส่องดูแลรักษาธรรมชาติให้อยู่ในสภาพเดิม

การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสังคม ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวเกิดผลดีได้แก่ ทำให้เกิดความปลอดภัยในการท่องเที่ยว เป็นการรักษาธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวให้คงอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ ทำให้เกิดจิตสำนึกในการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสังคม

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่องความมีวินัย กิจกรรมวินัยต่อส่วนรวม

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. เหตุใดจึงต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับในการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ
 - ก. เพื่อความปลอดภัย สงบเรียบร้อย
 - ข. เพื่อความสนุกสนาน
 - ค. เพื่อความเพลิดเพลิน
2. การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสังคมมีประโยชน์ต่อใคร
 - ก. ตัวเรา
 - ข. พ่อแม่
 - ค. ทุกคน
3. ข้อใดไม่ใช่การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับในการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
 - ก. ไม่ส่งเสียงดังอะละรบกวน
 - ข. หักกิ่งไม้และสลักต้นไม้
 - ค. ทิ้งขยะลงถังทุกครั้ง
4. การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับในการท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีผลดีอย่างไร
 - ก. ทำให้ธรรมชาติอยู่ในสภาพสมบูรณ์
 - ข. ทำให้ธรรมชาติเสื่อมโทรม
 - ค. ทำให้ธรรมชาติแห้งแล้ง
5. เมื่อไปในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติไม่ควรทำสิ่งใด
 - ก. ขีดเขียนสลักต้นไม้
 - ข. ทิ้งขยะลงในถังให้เรียบร้อย
 - ค. รักษาแหล่งท่องเที่ยวให้คงสภาพเดิม
6. ใครเป็นผู้ปฏิบัติตนได้ถูกต้อง
 - ก. เก่งขีดเขียนข้อความบนก้อนหิน
 - ข. กีบไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น
 - ค. เก่เด็ดดอกของโรงเรียนไม่ให้เพื่อน
7. เมื่อนักเรียนปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน นักเรียนรู้สึกอย่างไร
 - ก. เบื่อหน่าย
 - ข. รำคาญ
 - ค. สบายใจ
8. ข้อใดเป็นการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับในการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
 - ก. เก็บสิ่งของสัมภาระที่นำมากลับให้เรียบร้อย
 - ข. เก็บเปลือกหอยกลับบ้าน
 - ค. เก็บไข่ของสัตว์กลับบ้าน
9. ถ้านักเรียนพบเศษแก้วบริเวณชายทะเลควรทำอย่างไร
 - ก. เดินผ่านไป
 - ข. เก็บไปทิ้งขยะ
 - ค. บอกผู้ใหญ่
10. นักเรียนจะทำให้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอยู่ในสภาพสมบูรณ์ได้อย่างไร
 - ก. ช่วยกันบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพคงเดิม
 - ข. รายงานผู้ที่รับผิดชอบให้ช่วยกันดูแล
 - ค. บอกให้เจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแล

เฉลยแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
เรื่องควมมีวินัย กิจกรรมวินัยต่อส่วนรวม

1. ก	6. ข
2. ค	7. ค
3. ข	8. ก
4. ก	9. ข
5. ก	10. ก

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคปลาย
ครั้งที่ 17

ชื่อเรื่อง	ความกตัญญูกตเวที
ชื่อกิจกรรม	เด็กยอดกตัญญู
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณและสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ 2. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นທີ່เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล
แนวคิด	ความกตัญญูกตเวที เป็นการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณ และสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ ไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้ง และไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล
เทคนิค	กรณีศึกษา การระดมสมอง
ระยะเวลา	60 นาที
อุปกรณ์	1. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องเด็กยอดกตัญญู 2. ใบงาน“เด็กยอดกตัญญู” 3. ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องเด็กยอดกตัญญู
วิธีดำเนินการ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน 2. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน 3. ขั้นกิจกรรม 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

1.การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจ

1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2.การจัดกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความกตัญญู กตเวที โดยใช้กิจกรรมเด็กยอดกตัญญู

2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม โดยการใช้กรณีศึกษา และการระดมสมอง

3.บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความกตัญญูกตเวที โดยใช้กิจกรรมเด็กยอดกตัญญู

3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความกตัญญูกตเวที โดยใช้กิจกรรมเด็กยอดกตัญญู ตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 สันทนากับนักเรียนให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญของความกตัญญูกตเวที และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.2.3 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณและสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ ดำเนินการโดย

3.2.4 ครูให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษาเรื่อง “เด็กยอดกตัญญู” และร่วมอภิปรายกลุ่ม

3.2.5 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน

3.2.6 นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม

3.2.7 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล ดำเนินการโดย

3.2.8 นักเรียนระดมสมองจากการร่วมกิจกรรมข้อในหัวข้อ “การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล”

3.2.9 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

3.2.10 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

3.2.11 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.2.12 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องเด็กยอดกตัญญู

4.2 ใบงาน“เด็กยอดกตัญญู”

4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องเด็กยอดกตัญญู

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความกตัญญูกตเวที โดยใช้กิจกรรมเด็กยกยอคุณคุณ ใช้เวลาเรียน 60 นาที ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1.สาระสำคัญ

ความกตัญญูกตเวที เป็นการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณ และสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ ไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้ง และไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นທີ່เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล

2.จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณและสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ
2. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล

3.เนื้อหา

ความกตัญญู คือ ความรู้สึกสำนึกในอุปการคุณหรือความดีที่ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นมีต่อเรา อันแสดงออกมาจากความนึกคิดของแต่ละบุคคล กตเวที คือ การแสดงออกและการตอบแทนคุณต่อความดีที่ผู้อื่นทำ โดยการแสดงออกทางการกระทำและคำพูด

4.วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

4.2.1 สนทนากับนักเรียนให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญของความกตัญญูกตเวที และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้สึกในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณและสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ ดำเนินการโดย

4.3.2 ครูให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษาเรื่อง "เด็กยกยอคุณคุณ" และร่วมอภิปรายกลุ่ม

4.3.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.3.4 นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม

4.3.5 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล ดำเนินการโดย

4.3.6 นักเรียนระดมสมองจากการร่วมกิจกรรมข้อในหัวข้อ “การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล”

4.3.7 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.4 ขั้นสรุป

4.4.1 นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

4.4.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

4.4.4 ครูและนักเรียนสรุปเพิ่มเติม

4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องเด็กยอดกตัญญู

5.2 ใบงาน“เด็กยอดกตัญญู”

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องเด็กยอดกตัญญู

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามในการร่วมกิจกรรม

6.2 ตรวจผลจากใบงาน“เด็กยอดกตัญญู”

6.3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

6.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

คู่มือนักเรียน

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความกตัญญูกตเวที โดยใช้กิจกรรมเด็กยอดกตัญญู ใช้เวลาเรียน 60 นาที

1. นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
2. นักเรียนสนทนาและร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญของความกตัญญูกตเวที และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
3. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการแสดงออกของการรู้คุณคนและสนองคุณคน โดยรู้จักในบุญคุณ และตอบแทนผู้มีพระคุณและสิ่งอื่นที่มีบุญคุณดังนี้
4. นักเรียนอ่านกรณีศึกษาเรื่อง “เด็กยอดกตัญญู” และร่วมอภิปรายกลุ่ม
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน
6. นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
7. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูลดังนี้
8. นักเรียนระดมสมองจากการร่วมกิจกรรมข้อในหัวข้อ“การปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงการไม่ลบหลู่ ไม่ทอดทิ้งและไม่คิดร้ายต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล”
9. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
10. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
11. นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
12. นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

กรณีศึกษา

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความความกตัญญูกตเวที)

เรื่อง “วัลลี 2” เด็กยอดกตัญญู

¹ ยังมีเด็กหญิงยอดกตัญญูอีกคนหนึ่งชื่อ นางสาววัลลี ขาตรี อายุ 16 ปี อยู่บ้านเลขที่ 99/1 ถนนตลาดใหม่ อ.บ้านหมี่ จ.ลพบุรี ที่เห็นคุณค่าและความสำคัญของพ่อแม่ปฏิบัติต่อพ่อแม่ด้วยความกตัญญูกตเวที เสมอต้นเสมอปลาย ตั้งแต่อายุเพียง 7 ขวบ จนถึงปัจจุบัน โดยไม่ย่อท้อสมควรที่จะเป็นตัวอย่างของเด็กไทยที่มีหัวใจไม่ยอมแพ้ ปัจจุบันเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา ต.นามแดง อ.บ้านหมี่ จ.ลพบุรี

นางสาววัลลี ขาตรี กล่าวว่า ตั้งแต่เกิดมาลืมตาดูโลก ไม่เคยพบหน้าพ่อและแม่ผู้ให้กำเนิด แม้แต่ครั้งเดียว ปัจจุบันทราบแต่เพียงว่าผู้ที่อุปการะเลี้ยงดูลีมาตั้งแต่เด็ก ก็คือ พ่อยอด ขาตรี และแม่ลอง สมานมิตร ซึ่งทั้งสองท่านได้ขอจากพ่อและแม่ที่เป็นผู้ให้กำเนิดตั้งแต่วลีอายุได้ 3 เดือน เนื่องจากท่านทั้งสองไม่สามารถมีลูกได้ และเมื่ออายุได้ 1 ขวบเศษ พ่อยอดและแม่ลองก็แยกทางกันโดยวลีอยู่กับสองคนแม่ลูกในบ้านเพิงไม้ชั้นเดียวหลังคา ฝาบ้านมุงด้วยสังกะสีเก่า ๆ

หลังจากพ่อและแม่บุญธรรมทั้งสองแยกทางกันได้ 3-4 ปี ขณะนั้นวลี อายุ 5 ขวบ ชีวิตของวลีและแม่ลองเริ่มลำบาก เนื่องจากแม่ลองมีโรคประจำตัว คือ โรคข้ออักเสบรูมาตอยด์ จึงไม่มีเงินที่จะใช้จ่ายในครอบครัว ไม่มีแม้แต่เงินที่จะซื้อข้าวและกับข้าวต้องอดมื้อกินมื้อ แต่แม่ลองก็ไม่ย่อท้อ ยังคงพาววลีออกไปเก็บขวดตามข้างทางและตามกองขยะมาขาย จนมีคนสงสารให้เงินจำนวน 100 บาท ทำทุนเช่ารถเข็นรับซื้อของเก่าตามบ้าน แต่ต่อมาด้วยโรคประจำตัวของแม่ลองมีอาการหนักขึ้นต้องนอนอยู่บนที่นอนตลอดเวลา ตอนนั้นวลีอายุ 7 ขวบ เรียนชั้น ป.1 จึงต้องรับภาระทุกอย่างในบ้าน ทุกวันก่อนจะไปโรงเรียนต้องหุงข้าวป้อนข้าว เช็ดตัวให้แม่แล้วจึงไปโรงเรียน ตอนพักกลางวันก็จะวิ่งกลับมาบ้านหาข้าวป้อนข้าวแม่ แล้วรีบกลับไปเรียนหนังสือ ซึ่งโรงเรียนกับบ้านของวลีอยู่ห่างกันประมาณ 2 กิโลเมตร ตอนเย็นโรงเรียนเลิกก็จะหุงข้าว ป้อนข้าว เช็ดตัวให้แม่ จากนั้นก็จะไปทำงานที่ร้านอาหารเป็นเด็กล้างจาน เลิกงาน 3-4 ทุ่ม วันหยุดไปทำตั้งแต่เช้าถึง 3-4 ทุ่มได้ค่าแรงวันละ 70 บาท จากนั้นวลีจึงจะได้กลับมาทำการบ้าน ทำได้ไม่นานร้านก็ปิดกิจการจึงต้องดิ้นรนเพื่อแม่และปากท้องต้องไปรับทำขนมปัง ขนมเค้ก ไปเดินขายตามโรงพยาบาล อำเภอ ตลอดจนรับจ้างกวาดบ้าน ถูบ้าน และมัดหมี มีรายได้วันละประมาณ 50 บาท พ่อซื้อข้าวให้แม่กิน และมีเงินใช้จ่ายไปโรงเรียนจนจบชั้นม.3 จากโรงเรียนเทศบาลบ้านหมี่ท่ามกลางความปิติยินดี และการให้กำลังใจของคุณครูอาจารย์โรงเรียนเทศบาลบ้านหมี่

¹ “วัลลี 2” เด็กยอดกตัญญู. (2545,10 มกราคม). เดลินิวส์. หน้า 29.

ใบความรู้

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความกตัญญูกตเวที)

ความกตัญญูกตเวที

¹ความกตัญญู คือ ความรู้สึกสำนึกในอุปการคุณหรือความดีที่ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นมีต่อเรา อันแสดงออกมาจากความนึกคิดของแต่ละบุคคล กตเวที คือ การแสดงออกและการตอบแทนคุณต่อความดีที่ผู้อื่นทำ โดยการแสดงออกทางการกระทำและคำพูด

บิดา - มารดา เป็นผู้ให้ชีวิตเรา เลี้ยงดูเราด้วยความรัก ความเมตตา ไม่มีใครเสมอเหมือน เราต้องตอบแทนคุณด้วยการเคารพเชื่อฟัง ประพฤติตนอยู่ในโอวาทคำสั่งสอน เมื่อท่านแก่ชราต้องเลี้ยงท่านเป็นการตอบแทน

ครู - อาจารย์ เป็นผู้อบรมสั่งสอนให้วิชาความรู้ เพื่อให้เราเติบโตเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถที่จะไปประกอบอาชีพในวันข้างหน้า ฉะนั้น เราต้องตอบแทนพระคุณท่านโดยการตั้งใจเล่าเรียน เชื่อฟังคำสั่งสอน แสดงความเคารพอ่อนน้อม รับใช้ท่านตามโอกาส ไม่ลบหลู่บุญคุณท่าน

โรงเรียน เป็นสถาบันให้การศึกษาแก่นักเรียนทุกคน เราได้รับประโยชน์จากโรงเรียนมาก ซึ่งเราอาจตอบแทนได้โดยการบำรุงรักษาทำความสะอาด ไม่ทำให้ห้องเรียนอาคารเรียน ตลอดจนบริเวณโรงเรียนสกปรกเลอะเทอะ ต้องคอยดูแลให้สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ

ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นสถาบันอันยิ่งใหญ่ที่มีพระคุณต่อเราทุกคน เราอยู่ได้อย่างมีความสุขเพราะเรามีชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์เป็นหลัก เป็นที่พึ่งทางจิตใจ ฉะนั้น เราต้องตอบแทนบุญคุณโดยปฏิบัติหน้าที่ภายในขอบเขตของกฎหมาย ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนาด้วยความเลื่อมใส เป็นศาสนิกชนที่ดี และถวายความจงรักภักดีต่อองค์พระมหากษัตริย์ ตลอดจนพร้อมใจกันปฏิบัติตามพระราชประสงค์ อันมุ่งความเจริญและความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง

ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ดิน ไม้ ลำธาร แม่น้ำ ภูเขา ถนน สัตว์เลี้ยง เป็นสิ่งที่มีคุณมีประโยชน์ต่อเราเป็นอย่างมาก เพราะให้ความร่มเย็นเป็นสุขแก่เรา ให้ผลผลิตทางเกษตรทางอุตสาหกรรม รวมทั้งอาหารแก่เรา ฉะนั้นเราต้องตอบแทนโดยไม่ทำลายสิ่งเหล่านี้ เราต้องช่วยกันต่อต้านการกระทำดังกล่าวด้วย

¹กระทรวงศึกษาธิการ. (2523). แนวทางพัฒนาจริยธรรมไทย. หน้า 52-53.

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่องความกตัญญูกตเวที กิจกรรมเด็กยอดกตัญญู

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดคือความกตัญญู
 - ก. การรู้สึกยินดีกับผู้มีพระคุณ
 - ข. การรู้สึกสำนึกในบุญคุณต่อผู้มีพระคุณ
 - ค. การทดแทนบุญคุณต่อผู้มีพระคุณ
2. ข้อใดเป็นการตอบแทนพระคุณบิดา มารดา
 - ก. เลี้ยงดูเมื่อท่านแก่ชรา
 - ข. โต้เถียงเมื่อไม่พอใจ
 - ค. ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย
3. ใครปฏิบัติตนได้ถูกต้อง
 - ก. แดงรับใช้คุณครูเมื่อมีโอกาส
 - ข. ดำพูดไม่สุภาพกับคุณครู
 - ค. ฟ้าไม่เชื่อฟังคุณครู
4. ข้อใดไม่เป็นการปฏิบัติตนที่ดีต่อสถานศึกษาที่ให้ความรู้แก่เรา
 - ก. รักษาความสะอาด
 - ข. หักเด็ดดอกไม้
 - ค. ดูแลสาธารณสมบัติ
5. เราจะแสดงความกตัญญูต่อประเทศชาติได้อย่างไร
 - ก. ทำตามอำเภอใจ
 - ข. ทำตามดารา
 - ค. ทำตามกฎหมาย
6. ข้อใดเป็นการแสดงความกตัญญูต่อศาสนา
 - ก. ละหลู่คำสั่งสอนของศาสนา
 - ข. เป็นศาสนิกชนที่ดี
 - ค. ทำลายศาสนสถาน
7. นักเรียนควรแสดงความกตัญญูต่อพระมหากษัตริย์ได้อย่างไร
 - ก. ถวายความจงรักภักดี
 - ข. ปฏิบัติตนในทางเสื่อมเสีย
 - ค. คำยาเสพติด
8. นักเรียนควรปฏิบัติต่อสิ่งที่มีคุณประโยชน์อย่างไร
 - ก. ตัดทำลายต้นไม้
 - ข. ทิ้งขยะลงในแม่น้ำ
 - ค. ปลูกต้นไม้ให้เพิ่มขึ้น
9. เมื่อพ่อแม่แก่ชรา ควรปฏิบัติอย่างไร
 - ก. เลี้ยงดูเอาใจใส่
 - ข. พาไปอยู่บ้านพักคนชรา
 - ค. ทิ้งให้อยู่บ้านคนเดียว
10. ข้อใดเป็นการตอบแทนผู้มีพระคุณ
 - ก. ละหลู่ดูหมิ่น
 - ข. ยกย่องเชิดชู
 - ค. ทอดทิ้งละเลย

เฉลยแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
เรื่องความกตัญญูกตเวที กิจกรรมเด็กยอดกตัญญู

1. ข	6. ข
2. ก	7. ก
3. ก	8. ค
4. ข	9. ก
5. ค	10. ข

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคปลาย
ครั้งที่ 18

ชื่อเรื่อง	ความเมตตากรุณา
ชื่อกิจกรรม	หัวใจผู้เมตตา
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึง การแสดงออกถึงความปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจ 2. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลัง ของตนต่อพืช สัตว์ และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ
แนวคิด	ความเมตตากรุณา เป็นการแสดงออกถึงความปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจ การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลตามกำลังของตน ต่อพืช สัตว์ และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ
เทคนิค	การสนทนา การวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน
ระยะเวลา	60 นาที
อุปกรณ์	1. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องหัวใจผู้เมตตา 2. ใบงาน“หัวใจผู้เมตตา” 3. ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องหัวใจผู้เมตตา 4. กระดาษรูปหัวใจเท่ากับจำนวนนักเรียน
วิธีดำเนินการ	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 3. ขั้นกิจกรรม 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจ
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเมตตา กรุณา โดยใช้กิจกรรมหัวใจผู้เมตตา

2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม โดยการสนทนา และการวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเมตตา กรุณา โดยใช้กิจกรรมหัวใจผู้เมตตา

3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเมตตา กรุณา โดยใช้กิจกรรมหัวใจผู้เมตตา ตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความเมตตา กรุณา และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญของความเมตตา กรุณา และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.2.3 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการแสดงออกถึงความปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจ ดำเนินการโดย

3.2.4 ในการสนทนาจัดให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม และแจกกระดาษรูปหัวใจให้นักเรียนทุกคน

3.2.5 นักเรียนเขียนเหตุการณ์สั้น ๆ ที่นักเรียนได้เคยให้ความปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

3.2.6 นักเรียนแต่ละคนเล่าเหตุการณ์และความรู้สึกที่ได้เขียนลงในกระดาษ จนครบทุกคน

3.2.7 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ ดำเนินการโดย

3.2.8 นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ “เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันใดบ้างที่นักเรียนได้แสดงถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกายทางวาจา และทางใจ”

3.2.9 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

3.2.10 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

3.2.11 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

3.2.12 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องหัวใจผู้เมตตา

4.2 ใบงาน"หัวใจผู้เมตตา"

4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องหัวใจผู้เมตตา

4.4 กระดาษรูปหัวใจเท่ากับจำนวนนักเรียน

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเมตตา กรุณา โดยใช้กิจกรรมหัวใจผู้เมตตา ใช้เวลาเรียน 60 นาที ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1.สาระสำคัญ

ความเมตตา กรุณา เป็นการแสดงออกถึงความปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจ การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลตามกำลังของตนต่อพืช สัตว์ และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ

2.จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการแสดงออกถึงความปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจ
2. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืช สัตว์ และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ

3.เนื้อหา

ความเมตตา หมายถึง ความรักใคร่ปรารถนาดีที่จะให้ผู้อื่นมีความสุขความเจริญ หรือได้รับความสำเร็จสมความปรารถนา เมตตาที่แผ่ไปภายในขอบเขตที่จำกัดภายในวงแคบ เช่น บิณฑบาตมีเมตตาต่อบุตรธิดา ครูอาจารย์มีเมตตาต่อศิษย์ พระมหากษัตริย์ทรงมีพระเมตตาต่อประชาชนภายใต้ปกครอง เหล่านี้เรียกว่าเมตตาพรหมวิหาร ส่วนเมตตาที่แผ่ไปโดยไม่จำกัดขอบเขต กล่าวคือเมตตาความรักใคร่ปรารถนาดีที่แผ่ไปยังสรรพสัตว์ในสากลจักรวาล

4.วิธีดำเนินการ

4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

4.2.1 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความเมตตา กรุณา และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญของความเมตตา กรุณา และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการแสดงออกถึงความปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจ ดำเนินการโดย

4.3.2 ในการสนทนาจัดให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม และแจกกระดาษรูปหัวใจให้นักเรียนทุกคน

4.3.3 นักเรียนเขียนเหตุการณ์สั้น ๆ ที่นักเรียนได้เคยให้ความปรารถนาดี ความเห็น
ออกเห็นใจผู้อื่น

4.3.4 นักเรียนแต่ละคนเล่าเหตุการณ์และความรู้สึกที่ได้เขียนลงไปในกระดาษ จนครบ
ทุกคน

4.3.5 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตาม
กำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ ดำเนินการโดย

4.3.6 นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ
“เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันใดบ้างที่นักเรียนได้แสดงถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของ
ตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกายทางวาจา และทางใจ”

4.3.7 นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.4 ชั้นสรุป

4.4.1 นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม

4.4.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

4.4.4 ครูและนักเรียนสรุปเพิ่มเติม

4.5 ขั้นตอนทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

5. สื่อ-อุปกรณ์

5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องหัวใจผู้เมตตา

5.2 ใบงาน“หัวใจผู้เมตตา”

5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องหัวใจผู้เมตตา

5.4 กระดาษรูปหัวใจเท่ากับจำนวนนักเรียน

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

6.1 จากการตอบคำถามในการร่วมกิจกรรม

6.2 ตรวจผลจากใบงาน“หัวใจผู้เมตตา”

6.3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

6.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

คู่มือนักเรียน

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเมตตา กรุณา โดยใช้กิจกรรมหัวใจผู้เมตตา ใช้เวลาเรียน 60 นาที

1. นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
2. นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับความเมตตา กรุณา และร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญของความเมตตา กรุณาและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
3. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการแสดงออกถึงความปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจดังนี้
 4. นักเรียนนั่งเป็นวงกลม และรับแจกกระดาษรูปหัวใจทุกคน
 5. นักเรียนเขียนเหตุการณ์สั้น ๆ ที่นักเรียนได้เคยให้ความปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
 6. นักเรียนแต่ละคนเล่าเหตุการณ์และความรู้สึกที่ได้เขียนลงไปในกระดาษ จนนครบทุกคน
 7. นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนทราบถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจดังนี้
 8. นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันจากการร่วมกิจกรรมในหัวข้อ"เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันใดบ้างที่นักเรียนได้แสดงถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ตามกำลังของตนต่อพืชสัตว์และบุคคล ทั้งทางกายทางวาจา และทางใจ"
 9. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
 10. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
 11. นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
 12. นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

ชื่อกลุ่ม.....

ใบงานหัวใจผู้เมตตา

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความความเมตตากรุณา)

- คำชี้แจง
1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการ และเขียนชื่อสมาชิกลงในใบงาน

2. ให้นักเรียนนำกระดาษรูปหัวใจติดลงในใบงานและสรุปข้อคิดที่ได้จากการร่วมกิจกรรม

- รายชื่อสมาชิกกลุ่ม
1. ประธาน

2. เลขานุการ

3. สมาชิก

4. สมาชิก

5. สมาชิก

6. สมาชิก

ข้อคิดจากกิจกรรม

.....

.....

ใบความรู้

(ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเมตตากรุณา)

หัวใจผู้เมตตา

¹ความเมตตา หมายถึง ความรักใคร่ปรารถนาดีที่จะให้ผู้อื่นมีความสุขความเจริญ หรือได้รับความสำเร็จสมความปรารถนา เมตตาที่แผ่ไปภายในขอบเขตที่จำกัดภายในวงแคบ เช่น บิดามารดามีเมตตาต่อบุตรธิดา ครูอาจารย์มีเมตตาต่อศิษย์ พระมหากษัตริย์ทรงมีพระเมตตาต่อประชาชนภายใต้ปกครอง เหล่านี้เรียกว่าเมตตาพรหมวิหาร ส่วนเมตตาที่แผ่ไปโดยไม่จำกัดขอบเขต กล่าวคือเมตตาความรักใคร่ปรารถนาดีที่แผ่ไปยังสรรพสัตว์ในสากลจักรวาล

พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเมตตากรุณา ได้แก่

1. ไม่ยอมรับส่วนแบ่งในสิ่งที่ตนมีอยู่แล้วและไม่จำเป็น
2. เสนอตัวช่วยเหลือแนะนำทบทวนให้แก่ผู้ที่ยังไม่เข้าใจ
3. แสดงความยินดีในความสุข ความสำเร็จของผู้อื่น
4. ไม่รักแกสัตรู หรือเพื่อน
5. พุดสุภาพอ่อนโยนต่อบุคคลทั่วไป
6. แสดงความเคารพนอบน้อม
7. พุดปลอบโยนเมื่อผู้อื่นมีทุกข์
8. ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น
9. ไกล่เกลี่ยความแตกแยกในหมู่คณะ
10. แสดงความเป็นเพื่อน
11. แนะนำอธิบายคนอื่นๆ ในการเรียน และการปฏิบัติตน
12. พุดจาเป็นการให้กำลังใจแก่เพื่อน
13. ลงมือช่วยเพื่อนเมื่อได้รับการขอร้อง
14. ไม่นำเอาผลงานของผู้อื่นมาเป็นผลงานของตน

¹เจริญ ไวรวัจนกุล. (2531). ความเป็นครู. หน้า 208-209.

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่องความเมตตา กรุณา กิจกรรมหัวใจผู้เมตตา

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดคือความหมายของความเมตตา
 - ก. ความรักความปรารถนาดีเพื่อให้ผู้อื่นเรียนดี
 - ข. ความรักความปรารถนาดีเพื่อให้ผู้อื่นร่ำรวย
 - ค. ความรักความปรารถนาดีเพื่อให้ผู้อื่นมีสุข
2. เมื่อเพื่อนสอบได้ที่ 1 ควรทำอะไร
 - ก. แสดงความอิจฉา
 - ข. แสดงความชิงชัง
 - ค. แสดงความยินดี
3. เมื่อเพื่อนรู้สึกสำนึกในความผิดแล้ว นักเรียนควรทำอะไร
 - ก. ยกโทษ
 - ข. เกลียด
 - ค. โกรธ
4. เมื่อมีเพื่อนย้ายเข้ามาใหม่ นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร
 - ก. ล้อเลียน
 - ข. เย้าแหย่
 - ค. พุดคุยด้วย
5. ผู้มีความเมตตาควรแสดงทางวาจาอย่างไร
 - ก. พุดห้วน
 - ข. พุดไพเราะ
 - ค. พุดหยาบคาย
6. นักเรียนควรทำอย่างไรกับผู้ที่อ่อนแอกว่า
 - ก. ข่มเหง
 - ข. ดูแล
 - ค. รังแก
7. บุคคลเช่นไรที่นักเรียนจะเลือกเป็นหัวหน้าห้อง
 - ก. ช่วยเหลือลูกน้องเมื่อเดือดร้อน
 - ข. ปกป้องลูกน้องเมื่อกระทำผิด
 - ค. ทำโทษเมื่อลูกน้องทำผิด
8. ข้อใดเป็นการขาดความเมตตาต่อสัตว์ในสวนสัตว์
 - ก. ไม่ส่งเสียงรบกวน
 - ข. ไม่ยุ่งเหยิงรังแก
 - ค. ไม่ทำตามระเบียบของสวนสัตว์
9. ข้อใดแสดงถึง การมีความเมตตาต่อเพื่อน
 - ก. แย่งดินสอเพื่อน
 - ข. ให้เพื่อนยืมยางลบ
 - ค. หักไม้บรรทัดเพื่อน
10. ถ้าทุกคนในสังคมมีความเมตตา สังคมจะเป็นอย่างไร
 - ก. มีการอิจฉาริษยากัน
 - ข. มีการแข่งขันกัน
 - ค. มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

เฉลยแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
เรื่องความเมตตา กรุณา กิจกรรมหัวใจผู้เมตตา

1. ค	6. ข
2. ค	7. ก
3. ก	8. ค
4. ค	9. ข
5. ข	10. ค

ภาคผนวก ข

ภาคผนวก ข

- ตาราง 7 เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
- ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
- ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการตอบแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ทั้ง 18 ชุด
- ตาราง 10 คะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน
- ตาราง 11 คะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน
- ตาราง 12 คะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน
- ตาราง 13 คะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ทั้ง 18 ชุด
- ตาราง 14 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน เรื่องแต่งกายมีวินัย
- ตาราง 15 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน เรื่องนิทานความสามัคคี
- ตาราง 16 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน เรื่องนิทานความเสียสละ
- ตาราง 17 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน เรื่องวินัยต่อตนเอง
- ตาราง 18 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน เรื่องนิทานความกตัญญู
- ตาราง 19 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน เรื่องนิทานความเมตตา

ภาคผนวก ข (ต่อ)

- [illegible]

ตาราง 7 เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว							
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1	n	$\bar{X}$	S.D.	$\sum x$	$\sum d$	$(\sum d)^2$	t
ประถมศึกษาปีที่ 1							
1. ความมีวินัย							
(กิจกรรมแต่งกายมีวินัย)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.47	1.20	194			
					58	132	12.79**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.40	0.72	252			
.....							
2. ความสามัคคี							
(กิจกรรมนิทานความสามัคคี)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.43	1.28	193			
					56	122	13.17**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.30	1.21	249			
.....							
3. ความเสียสละ							
(กิจกรรมนิทานความเสียสละ)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.13	1.04	184			
					59	125	19.37**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.10	1.09	243			
.....							
4. ความมีวินัย							
(กิจกรรมวินัยต่อตนเอง)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.20	0.81	186			
					56	118	15.00**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.07	0.94	242			

ตาราง 7 (ต่อ)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว							
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม	n	$\bar{X}$	S.D.	$\sum x$	$\sum d$	$(\sum d)^2$	t
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1							
5. ความกตัญญูทดเวที่							
(กิจกรรมนิทานความกตัญญู)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.03	0.76	181			
					58	128	14.32**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	7.97	0.96	239			
6. ความเมตตากรุณา							
(กิจกรรมนิทานความเมตตา)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.07	0.83	182			
					55	121	12.04**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	7.90	0.88	237			
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	37.43	3.53	1120			
รวม					399	3957	29.66**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	48.73	3.17	1462			
ประถมศึกษาปีที่ 2							
7. ความมีวินัย							
(กิจกรรมระเบียบแถว)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.43	1.10	193			
					75	205	17.63**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.93	0.91	268			
8. ความสามัคคี							
(กิจกรรมมังกรสามัคคี)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.07	0.83	182			
					54	110	14.84**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	7.87	0.73	236			

ตาราง 7 (ต่อ)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1	n	$\bar{X}$	S.D.	$\sum x$	$\sum d$	$(\sum d)^2$	t
9. ความเสียสละ							
(กิจกรรมร่วมใจเสียสละ)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.40	1.16	192			
					74	206	15.02**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.87	1.14	266			
10. ความมีวินัย							
(กิจกรรมห้องเรียนมีวินัย)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.07	1.05	182			
					63	147	16.16**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.17	0.83	245			
11. ความกตัญญูทดแทน							
(กิจกรรมคุณทองแดง)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.03	1.07	181			
					74	206	15.02**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.50	0.90	255			
12. ความเมตตา กรุณา							
(กิจกรรมคนดีผู้เมตตา)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.23	0.90	187			
					74	198	18.50**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.70	1.09	261			
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	37.23	3.33	1117			
รวม					414	5876	31.90**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	51.03	3.45	1531			

ตาราง 7 (ต่อ)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว							
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม	n	$\bar{X}$	S.D.	$\sum x$	$\sum d$	$(\sum d)^2$	t
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1							
ประถมศึกษาปีที่ 3							
13. ความมีวินัย							
(กิจกรรมโรงเรียนของเรา)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.07	0.58	182			
					68	174	15.00**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.33	0.84	250			
14. ความสามัคคี							
(กิจกรรมสามัคคีวิบาก)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.10	0.66	183			
					64	150	17.15**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.23	0.86	247			
15. ความเสียสละ							
(กิจกรรมเสียสละร่วมกัน)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.17	0.58	185			
					64	152	16.00**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.30	0.92	249			
16. ความมีวินัย							
(กิจกรรมวินัยต่อส่วนรวม)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.20	0.76	186			
					61	133	20.03*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.23	0.94	247			

ตาราง 7 (ต่อ)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว							
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1	n	$\bar{X}$	S.D.	$\sum x$	$\sum d$	$(\sum d)^2$	t
17. ความกตัญญูทดเวทีก							
(กิจกรรมเด็กยกยอทดเวทีก)							
คะแนนแบบฝึกหัดทดก่อนเรียน	30	6.07	0.78	182			
					73	207	13.24**
คะแนนแบบฝึกหัดทดหลังเรียน	30	8.50	1.14	255			
.....							
18. ความเมตตา							
(กิจกรรมหัวใจผู้เมตตา)							
คะแนนแบบฝึกหัดทดก่อนเรียน	30	6.57	0.73	197			
					57	125	13.71**
คะแนนแบบฝึกหัดทดหลังเรียน	30	8.47	0.94	254			
.....							
คะแนนแบบฝึกหัดทดก่อนเรียน	30	37.17	2.13	1115			
รวม					387	5131	32.31**
คะแนนแบบฝึกหัดทดหลังเรียน	30	50.07	2.75	1502			

$$t_{(0.01 : df 29)} = 2.462$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่มีต่อ
ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่องที่พัฒนา	ชื่อกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษาปีที่ 1				
ความมีวินัย	1. แต่งกายมีวินัย	4.24	0.77	มาก
ความสามัคคี	2. นิทานความสามัคคี	4.28	0.73	มาก
ความเสียสละ	3. นิทานความเสียสละ	4.54	0.67	มากที่สุด
ความมีวินัย	4. วินัยต่อตนเอง	4.34	0.66	มาก
ความกตัญญูกตเวที	5. นิทานความกตัญญู	4.34	0.69	มาก
ความเมตตากรุณา	6. นิทานความเมตตา	4.34	0.66	มาก
รวม		4.35	0.70	มาก
ประถมศึกษาปีที่ 2				
ความมีวินัย	7. ระเบียบแถว	4.25	0.75	มาก
ความสามัคคี	8. มังกรสามัคคี	4.31	0.70	มาก
ความเสียสละ	9. ร่วมใจเสียสละ	4.33	0.70	มาก
ความมีวินัย	10. ห้องเรียนมีวินัย	4.28	0.72	มาก
ความกตัญญูกตเวที	11. คุณทองแดง	4.28	0.73	มาก
ความเมตตากรุณา	12. คนดีผู้เมตตา	4.28	0.69	มาก
รวม		4.29	0.72	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

เรื่องที่พัฒนา	ชื่อกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษาปีที่ 3				
ความมีวินัย	13. โรงเรียนของเรา	4.31	0.72	มาก
ความสามัคคี	14. สามัคคีวิบาก	4.33	0.74	มาก
ความเสียสละ	15. เสียสละร่วมกัน	4.32	0.73	มาก
ความมีวินัย	16. วินัยต่อส่วนรวม	4.31	0.72	มาก
ความกตัญญูกตเวที	17. เด็กยอดกตัญญู	4.37	0.68	มาก
ความเมตตากรุณา	18. หัวใจผู้เมตตา	4.41	0.67	มาก
รวม		4.34	0.71	มาก
รวมทุกกิจกรรม (18 กิจกรรม)		4.33	0.71	มาก

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการตอบแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ทั้ง 18 ชุด

รายการ	X	S.D.	แปลผล
1. หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหา	4.64	0.57	มากที่สุด
2. กิจกรรมที่นักเรียนทำตามจุดประสงค์	4.20	0.61	มาก
3. สถานที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรม	4.40	0.78	มาก
4. เวลาที่ใช้เหมาะสมในการจัดกิจกรรม	4.29	0.71	มาก
5. กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้การแสดงออก	4.40	0.70	มาก
6. กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น	4.17	0.72	มาก
7. นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาในใบความรู้	4.32	0.77	มาก
8. สื่อการสอนที่ใช้ในกิจกรรมน่าสนใจ	4.23	0.71	มาก
9. นักเรียนมีความเข้าใจและสามารถทำไปงานได้	4.29	0.73	มาก
10. การวัดและประเมินผลมาจากการปฏิบัติจริงของนักเรียน	4.26	0.73	มาก
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	4.32	0.74	มาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	4.24	0.73	มาก
รวม	4.33	0.71	มาก

ตาราง 10 คะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรม
และจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน

ชุดที่ คนที่	ชุดที่ 1		ชุดที่ 2		ชุดที่ 3		ชุดที่ 4		ชุดที่ 5		ชุดที่ 6	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	7	9	7	9	8	9	6	8	6	7	5	7
2	7	9	5	6	7	10	6	9	6	8	6	8
3	5	7	5	7	7	9	5	7	6	8	5	8
4	7	9	7	8	5	7	7	9	6	8	7	8
5	8	9	7	9	5	6	6	7	7	8	6	7
6	7	9	9	10	6	8	6	8	7	9	7	9
7	6	8	6	7	5	8	5	8	4	7	5	6
8	4	8	6	7	5	8	6	9	5	7	5	7
9	8	9	8	9	5	7	6	8	6	7	5	9
10	9	10	6	8	6	8	7	8	6	9	7	8
11	7	8	7	9	7	9	6	7	6	7	6	7
12	6	9	7	8	6	7	7	8	5	7	7	9
13	5	7	4	8	7	9	7	8	5	8	5	7
14	8	9	5	7	5	7	6	7	6	7	7	8
15	5	8	7	10	5	7	7	9	6	7	6	7
16	7	9	5	7	7	9	6	7	6	8	7	8
17	5	8	5	7	6	8	7	10	5	7	6	7
18	6	8	6	9	5	6	6	8	6	8	6	8
19	5	8	6	8	7	9	8	10	6	7	6	9
20	6	9	6	9	6	8	6	8	7	9	6	8
21	7	8	7	9	5	7	5	7	7	10	6	7
22	7	9	8	9	7	9	6	8	7	9	6	9
23	6	8	5	7	6	9	6	7	6	7	6	8
24	6	8	6	8	5	7	6	8	7	8	8	9
25	6	8	6	7	5	7	6	9	5	7	5	7
26	6	8	8	10	7	9	7	8	6	9	5	8
27	8	8	7	10	6	8	7	9	6	9	7	9
28	5	7	5	7	8	9	4	6	6	8	6	7
29	8	9	9	10	8	10	6	8	7	9	7	9
30	7	9	8	10	7	9	7	9	7	10	6	9
รวม	194.00	252.00	193.00	249.00	184.00	243.00	186.00	242.00	181.00	239.00	182.00	237.00
$\bar{x}$	6.47	8.40	6.43	8.30	6.13	8.10	6.20	8.07	6.03	7.97	6.07	7.90
S.D.	1.20	0.72	1.28	1.21	1.04	1.09	0.81	0.94	0.76	0.96	0.83	0.88

ตาราง 11 คะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรม
และจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน

ชุดที่	ชุดที่ 7		ชุดที่ 8		ชุดที่ 9		ชุดที่ 10		ชุดที่ 11		ชุดที่ 12		
	คนที่	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1		6	9	6	7	6	9	5	8	6	9	7	10
2		5	7	7	8	7	8	7	9	7	9	5	8
3		6	8	5	7	5	7	5	7	6	8	6	8
4		5	9	6	7	6	9	6	8	4	7	6	9
5		7	10	7	9	7	10	7	8	7	10	6	9
6		7	10	6	7	6	10	7	8	6	9	7	10
7		6	9	5	8	7	8	8	9	5	7	6	9
8		7	9	6	8	5	8	5	8	5	8	6	9
9		7	9	6	7	4	5	4	6	6	8	6	7
10		6	9	6	9	7	10	4	8	5	9	7	9
11		6	9	6	8	5	9	7	9	8	9	5	8
12		6	8	5	7	8	10	6	7	5	9	6	10
13		6	9	8	9	8	10	6	8	6	9	7	10
14		6	8	5	8	9	10	6	8	5	7	7	8
15		9	10	7	9	8	10	6	8	7	9	7	10
16		6	9	6	8	6	9	7	10	7	10	6	8
17		7	9	6	8	7	9	7	9	5	7	5	7
18		7	9	5	7	6	8	7	9	6	7	5	8
19		6	10	6	8	5	9	5	8	6	8	6	9
20		7	10	6	8	5	8	7	9	5	9	8	10
21		8	10	7	8	8	10	6	8	8	9	7	9
22		7	9	5	7	6	9	6	9	6	8	5	7
23		6	10	6	8	7	10	7	9	6	8	7	9
24		9	10	7	9	7	9	5	7	7	9	5	6
25		7	9	7	8	5	8	6	8	4	8	6	9
26		5	7	5	7	6	9	6	8	6	9	6	8
27		4	7	5	7	6	8	5	7	6	8	5	8
28		7	9	7	8	7	8	5	8	7	10	7	9
29		5	8	7	8	6	9	6	8	6	9	8	10
30		7	9	6	9	7	10	8	9	8	9	7	10
รวม		193.00	268.00	182.00	236.00	192.00	266.00	182.00	245.00	181.00	255.00	187.00	261.00
$\bar{x}$		6.43	8.93	6.07	7.87	6.40	8.87	6.07	8.17	6.03	8.50	6.23	8.70
S.D.		1.10	0.91	0.83	0.73	1.16	1.14	1.05	0.83	1.07	0.90	0.90	1.09

ตาราง 12 คะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรม
และจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน

ชุดที่ 13			ชุดที่ 14		ชุดที่ 15		ชุดที่ 16		ชุดที่ 17		ชุดที่ 18	
คนที่	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	5	9	6	8	5	7	6	8	5	9	5	7
2	6	9	6	8	6	8	5	7	6	9	6	7
3	7	9	6	8	7	10	7	10	7	10	6	8
4	6	9	6	9	6	9	5	7	6	8	6	7
5	5	7	6	8	6	8	7	9	5	8	6	8
6	6	8	5	7	6	7	6	8	4	6	7	8
7	7	9	6	8	7	10	5	7	5	10	7	9
8	6	9	6	9	7	9	7	9	7	10	8	10
9	5	9	6	9	6	8	6	8	6	9	6	8
10	6	8	6	8	5	8	7	8	7	10	6	7
11	7	9	6	7	6	7	6	9	8	10	6	8
12	7	9	6	9	6	7	5	8	7	9	7	8
13	7	9	5	8	6	9	6	8	6	9	7	9
14	6	8	6	7	6	8	6	8	6	8	6	8
15	7	9	6	8	6	7	6	7	6	7	7	10
16	6	8	6	7	7	9	7	9	6	8	7	8
17	6	7	6	8	6	8	6	8	6	7	6	9
18	6	8	8	10	6	7	5	7	7	8	7	8
19	6	9	7	9	7	9	8	10	7	9	6	8
20	6	7	6	9	6	9	6	8	5	7	8	10
21	6	10	6	8	6	9	6	7	6	10	7	10
22	6	8	5	8	5	7	6	8	6	7	7	9
23	6	7	6	9	7	9	7	10	6	9	7	9
24	6	9	8	10	6	9	6	7	6	8	6	8
25	6	8	6	9	6	8	6	9	6	9	6	9
26	5	7	6	8	7	8	7	9	6	7	7	9
27	6	8	6	7	6	9	6	8	6	10	6	8
28	6	9	7	9	6	9	7	9	6	8	7	8
29	6	8	6	8	7	9	7	9	6	8	8	9
30	6	7	6	7	6	8	6	8	6	8	6	10
รวม	182.00	250.00	183.00	247.00	185.00	249.00	186.00	247.00	182.00	255.00	197.00	254.00
$\bar{x}$	6.07	8.33	6.10	8.23	6.17	8.30	6.20	8.23	6.07	8.50	6.57	8.47
S.D.	0.58	0.84	0.66	0.86	0.59	0.92	0.76	0.94	0.78	1.14	0.73	0.94

ตาราง 13 คะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ทั้ง 18 ชุด

ชุดที่	คะแนนเฉลี่ย $\bar{x}$		t-value
	ก่อนใช้ชุด	หลังใช้ชุด	
1 ความมีวินัย (กิจกรรมแต่งกายมีวินัย)	6.47	8.40	12.79
2 ความสามัคคี (กิจกรรมนิทานความสามัคคี)	6.43	8.30	13.17
3 ความเสียสละ (กิจกรรมนิทานความเสียสละ)	6.13	8.10	19.37
4 ความมีวินัย (กิจกรรมวินัยต่อตนเอง)	6.20	8.07	15.00
5 ความกตัญญูกตเวที (กิจกรรมนิทานความกตัญญู)	6.03	7.97	14.32
6 ความเมตตา กรุณา (กิจกรรมนิทานความเมตตา)	6.07	7.90	12.04
7 ความมีวินัย (กิจกรรมระเบียบแถว)	6.43	8.93	17.63
8 ความสามัคคี (กิจกรรมมังกรสามัคคี)	6.07	7.87	14.84
9 ความเสียสละ (กิจกรรมร่วมใจเสียสละ)	6.40	8.87	15.02
10 ความมีวินัย (กิจกรรมห้องเรียนมีวินัย)	6.07	8.17	16.16
11 ความกตัญญูกตเวที (กิจกรรมคุณทองแดง)	6.03	8.50	15.02
12 ความเมตตา กรุณา (กิจกรรมคนดีผู้เมตตา)	6.23	8.70	18.50
13 ความมีวินัย (กิจกรรมโรงเรียนของเรา)	6.07	8.33	15.00
14 ความสามัคคี (กิจกรรมสามัคคีวิบาก)	6.10	8.23	17.15
15 ความเสียสละ (กิจกรรมเสียสละร่วมกัน)	6.17	8.30	16.00
16 ความมีวินัย (กิจกรรมวินัยต่อส่วนรวม)	6.20	8.23	20.03
17 ความกตัญญูกตเวที (กิจกรรมเด็กยอดกตัญญู)	6.07	8.50	13.24
18 ความเมตตา (กิจกรรมหัวใจผู้เมตตา)	6.57	8.47	13.71
รวมทุกชุด	111.74	149.84	49.52

ตาราง 14 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน เรื่องแต่งกายมีวินัย

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	7	9	2	4
2	7	9	2	4
3	5	7	2	4
4	7	9	2	4
5	8	9	1	1
6	7	9	2	4
7	6	8	2	4
8	4	8	4	16
9	8	9	1	1
10	9	10	1	1
11	7	8	1	1
12	6	9	3	9
13	5	7	2	4
14	8	9	1	1
15	5	8	3	9
16	7	9	2	4
17	5	8	3	9
18	6	8	2	4
19	5	8	3	9
20	6	9	3	9
21	7	8	1	1
22	7	9	2	4
23	6	8	2	4
24	6	8	2	4
25	6	8	2	4
26	6	8	2	4
27	8	8	0	0
28	5	7	2	4
29	8	9	1	1
30	7	9	2	4
รวม	194.00	252.00	58.00	132.00
$\bar{x}$	6.47	8.40	1.93	4.40
S.D	1.20	0.72	0.83	3.44

ตาราง 15 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน เรื่องนิทานความสามัคคี

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด (X_2)	$d(X_2-X_1)$	d^2
1	7	9	2	4
2	5	6	1	1
3	5	7	2	4
4	7	8	1	1
5	7	9	2	4
6	9	10	1	1
7	6	7	1	1
8	6	7	1	1
9	8	9	1	1
10	6	8	2	4
11	7	9	2	4
12	7	8	1	1
13	4	8	4	16
14	5	7	2	4
15	7	10	3	9
16	5	7	2	4
17	5	7	2	4
18	6	9	3	9
19	6	8	2	4
20	6	9	3	9
21	7	9	2	4
22	8	9	1	1
23	5	7	2	4
24	6	8	2	4
25	6	7	1	1
26	8	10	2	4
27	7	10	3	9
28	5	7	2	4
29	9	10	1	1
30	8	10	2	4
รวม	193.00	249.00	56.00	122.00
$\bar{X}$	6.43	8.30	1.87	4.07
S.D	1.28	1.21	0.78	3.39

ตาราง 16 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน เรื่องนิทานความเสียสละ

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	8	9	1	1
2	7	10	3	9
3	7	9	2	4
4	5	7	2	4
5	5	6	1	1
6	6	8	2	4
7	5	8	3	9
8	5	8	3	9
9	5	7	2	4
10	6	8	2	4
11	7	9	2	4
12	6	7	1	1
13	7	9	2	4
14	5	7	2	4
15	5	7	2	4
16	7	9	2	4
17	6	8	2	4
18	5	6	1	1
19	7	9	2	4
20	6	8	2	4
21	5	7	2	4
22	7	9	2	4
23	6	9	3	9
24	5	7	2	4
25	5	7	2	4
26	7	9	2	4
27	6	8	2	4
28	8	9	1	1
29	8	10	2	4
30	7	9	2	4
รวม	184.00	243.00	59.00	125.00
$\bar{x}$	6.13	8.10	1.97	4.17
S.D	1.04	1.09	0.56	2.23

ตาราง 17 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน เรื่องวินัยต่อตนเอง

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	6	8	2	4
2	6	9	3	9
3	5	7	2	4
4	7	9	2	4
5	6	7	1	1
6	6	8	2	4
7	5	8	3	9
8	6	9	3	9
9	6	8	2	4
10	7	8	1	1
11	6	7	1	1
12	7	8	1	1
13	7	8	1	1
14	6	7	1	1
15	7	9	2	4
16	6	7	1	1
17	7	10	3	9
18	6	8	2	4
19	8	10	2	4
20	6	8	2	4
21	5	7	2	4
22	6	8	2	4
23	6	7	1	1
24	6	8	2	4
25	6	9	3	9
26	7	8	1	1
27	7	9	2	4
28	4	6	2	4
29	6	8	2	4
30	7	9	2	4
รวม	186.00	242.00	56.00	118.00
$\bar{x}$	6.20	8.07	1.87	3.93
S.D	0.81	0.94	0.68	2.66

ตาราง 18 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน เรื่องนิทานความกตัญญู

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	6	7	1	1
2	6	8	2	4
3	6	8	2	4
4	6	8	2	4
5	7	8	1	1
6	7	9	2	4
7	4	7	3	9
8	5	7	2	4
9	6	7	1	1
10	6	9	3	9
11	6	7	1	1
12	5	7	2	4
13	5	8	3	9
14	6	7	1	1
15	6	7	1	1
16	6	8	2	4
17	5	7	2	4
18	6	8	2	4
19	6	7	1	1
20	7	9	2	4
21	7	10	3	9
22	7	9	2	4
23	6	7	1	1
24	7	8	1	1
25	5	7	2	4
26	6	9	3	9
27	6	9	3	9
28	6	8	2	4
29	7	9	2	4
30	7	10	3	9
รวม	181.00	239.00	58.00	128.00
$\bar{x}$	6.03	7.97	1.93	4.27
S.D	0.76	0.96	0.74	2.96

ตาราง 19 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน เรื่องนิทานความเมตตา

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด (X ₁)	คะแนนหลังใช้ชุด (X ₂)	d(X ₂ -X ₁)	d ²
1	5	7	2	4
2	6	8	2	4
3	5	8	3	9
4	7	8	1	1
5	6	7	1	1
6	7	9	2	4
7	5	6	1	1
8	5	7	2	4
9	5	9	4	16
10	7	8	1	1
11	6	7	1	1
12	7	9	2	4
13	5	7	2	4
14	7	8	1	1
15	6	7	1	1
16	7	8	1	1
17	6	7	1	1
18	6	8	2	4
19	6	9	3	9
20	6	8	2	4
21	6	7	1	1
22	6	9	3	9
23	6	8	2	4
24	8	9	1	1
25	5	7	2	4
26	5	8	3	9
27	7	9	2	4
28	6	7	1	1
29	7	9	2	4
30	6	9	3	9
รวม	182.00	237.00	55.00	121.00
$\bar{x}$	6.07	7.90	1.83	4.03
S.D	0.83	0.88	0.83	3.61

ตาราง 20 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน เรื่องระเบียบแถว

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด (X_2)	$d(X_2-X_1)$	d^2
1	6	9	3	9
2	5	7	2	4
3	6	8	2	4
4	5	9	4	16
5	7	10	3	9
6	7	10	3	9
7	6	9	3	9
8	7	9	2	4
9	7	9	2	4
10	6	9	3	9
11	6	9	3	9
12	6	8	2	4
13	6	9	3	9
14	6	8	2	4
15	9	10	1	1
16	6	9	3	9
17	7	9	2	4
18	7	9	2	4
19	6	10	4	16
20	7	10	3	9
21	8	10	2	4
22	7	9	2	4
23	6	10	4	16
24	9	10	1	1
25	7	9	2	4
26	5	7	2	4
27	4	7	3	9
28	7	9	2	4
29	5	8	3	9
30	7	9	2	4
รวม	193.00	268.00	75.00	205.00
$\bar{x}$	6.43	8.93	2.50	6.83
S.D	1.10	0.91	0.78	4.09

ตาราง 21 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน เรื่องมังกรสามัคคี

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด (X_2)	$d(X_2-X_1)$	d^2
1	6	7	1	1
2	7	8	1	1
3	5	7	2	4
4	6	7	1	1
5	7	9	2	4
6	6	7	1	1
7	5	8	3	9
8	6	8	2	4
9	6	7	1	1
10	6	9	3	9
11	6	8	2	4
12	5	7	2	4
13	8	9	1	1
14	5	8	3	9
15	7	9	2	4
16	6	8	2	4
17	6	8	2	4
18	5	7	2	4
19	6	8	2	4
20	6	8	2	4
21	7	8	1	1
22	5	7	2	4
23	6	8	2	4
24	7	9	2	4
25	7	8	1	1
26	5	7	2	4
27	5	7	2	4
28	7	8	1	1
29	7	8	1	1
30	6	9	3	9
รวม	182.00	236.00	54.00	110.00
$\bar{x}$	6.07	7.87	1.80	3.67
S.D	0.83	0.73	0.66	2.54

ตาราง 22 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน เรื่องร่วมใจเสียสละ

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	6	9	3	9
2	7	8	1	1
3	5	7	2	4
4	6	9	3	9
5	7	10	3	9
6	6	10	4	16
7	7	8	1	1
8	5	8	3	9
9	4	5	1	1
10	7	10	3	9
11	5	9	4	16
12	8	10	2	4
13	8	10	2	4
14	9	10	1	1
15	8	10	2	4
16	6	9	3	9
17	7	9	2	4
18	6	8	2	4
19	5	9	4	16
20	5	8	3	9
21	8	10	2	4
22	6	9	3	9
23	7	10	3	9
24	7	9	2	4
25	5	8	3	9
26	6	9	3	9
27	6	8	2	4
28	7	8	1	1
29	6	9	3	9
30	7	10	3	9
รวม	192.00	266.00	74.00	206.00
$\bar{X}$	6.40	8.87	2.47	6.87
S.D	1.16	1.14	0.90	4.38

ตาราง 23 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน เรื่องห้องเรียนมีวินัย

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	5	8	3	9
2	7	9	2	4
3	5	7	2	4
4	6	8	2	4
5	7	8	1	1
6	7	8	1	1
7	8	9	1	1
8	5	8	3	9
9	4	6	2	4
10	4	8	4	16
11	7	9	2	4
12	6	7	1	1
13	6	8	2	4
14	6	8	2	4
15	6	8	2	4
16	7	10	3	9
17	7	9	2	4
18	7	9	2	4
19	5	8	3	9
20	7	9	2	4
21	6	8	2	4
22	6	9	3	9
23	7	9	2	4
24	5	7	2	4
25	6	8	2	4
26	6	8	2	4
27	5	7	2	4
28	5	8	3	9
29	6	8	2	4
30	8	9	1	1
รวม	182.00	245.00	63.00	147.00
$\bar{x}$	6.07	8.17	2.10	4.90
S.D	1.05	0.83	0.71	3.29

ตาราง 24 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน เรื่องคุณทองแดง

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	6	9	3	9
2	7	9	2	4
3	6	8	2	4
4	4	7	3	9
5	7	10	3	9
6	6	9	3	9
7	5	7	2	4
8	5	8	3	9
9	6	8	2	4
10	5	9	4	16
11	8	9	1	1
12	5	9	4	16
13	6	9	3	9
14	5	7	2	4
15	7	9	2	4
16	7	10	3	9
17	5	7	2	4
18	6	7	1	1
19	6	8	2	4
20	5	9	4	16
21	8	9	1	1
22	6	8	2	4
23	6	8	2	4
24	7	9	2	4
25	4	8	4	16
26	6	9	3	9
27	6	8	2	4
28	7	10	3	9
29	6	9	3	9
30	8	9	1	1
รวม	181.00	255.00	74.00	206.00
$\bar{x}$	6.03	8.50	2.47	6.87
S.D	1.07	0.90	0.90	4.61

ตาราง 25 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน เรื่องคนดีผู้เมตตา

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด (X_2)	$d(X_2-X_1)$	d^2
1	7	10	3	9
2	5	8	3	9
3	6	8	2	4
4	6	9	3	9
5	6	9	3	9
6	7	10	3	9
7	6	9	3	9
8	6	9	3	9
9	6	7	1	1
10	7	9	2	4
11	5	8	3	9
12	6	10	4	16
13	7	10	3	9
14	7	8	1	1
15	7	10	3	9
16	6	8	2	4
17	5	7	2	4
18	5	8	3	9
19	6	9	3	9
20	8	10	2	4
21	7	9	2	4
22	5	7	2	4
23	7	9	2	4
24	5	6	1	1
25	6	9	3	9
26	6	8	2	4
27	5	8	3	9
28	7	9	2	4
29	8	10	2	4
30	7	10	3	9
รวม	187.00	261.00	74.00	198.00
$\bar{x}$	6.23	8.70	2.47	6.60
S.D	0.90	1.09	0.73	3.44

ตาราง 26 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน โรงเรียนของเรา

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	5	9	4	16
2	6	9	3	9
3	7	9	2	4
4	6	9	3	9
5	5	7	2	4
6	6	8	2	4
7	7	9	2	4
8	6	9	3	9
9	5	9	4	16
10	6	8	2	4
11	7	9	2	4
12	7	9	2	4
13	7	9	2	4
14	6	8	2	4
15	7	9	2	4
16	6	8	2	4
17	6	7	1	1
18	6	8	2	4
19	6	9	3	9
20	6	7	1	1
21	6	10	4	16
22	6	8	2	4
23	6	7	1	1
24	6	9	3	9
25	6	8	2	4
26	5	7	2	4
27	6	8	2	4
28	6	9	3	9
29	6	8	2	4
30	6	7	1	1
รวม	182.00	250.00	68.00	174.00
$\bar{x}$	6.07	8.33	2.27	5.80
S.D	0.58	0.84	0.83	4.24

ตาราง 27 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน เรื่องสามัคคีวิบาก

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด (X_2)	$d(X_2-X_1)$	d^2
1	6	8	2	4
2	6	8	2	4
3	6	8	2	4
4	6	9	3	9
5	6	8	2	4
6	5	7	2	4
7	6	8	2	4
8	6	9	3	9
9	6	9	3	9
10	6	8	2	4
11	6	7	1	1
12	6	9	3	9
13	5	8	3	9
14	6	7	1	1
15	6	8	2	4
16	6	7	1	1
17	6	8	2	4
18	8	10	2	4
19	7	9	2	4
20	6	9	3	9
21	6	8	2	4
22	5	8	3	9
23	6	9	3	9
24	8	10	2	4
25	6	9	3	9
26	6	8	2	4
27	6	7	1	1
28	7	9	2	4
29	6	8	2	4
30	6	7	1	1
รวม	183.00	247.00	64.00	150.00
$\bar{x}$	6.10	8.23	2.13	5.00
S.D	0.66	0.86	0.68	2.88

ตาราง 28 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน เรื่องเสียสละร่วมกัน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด (X_2)	$d(X_2-X_1)$	d^2
1	5	7	2	4
2	6	8	2	4
3	7	10	3	9
4	6	9	3	9
5	6	8	2	4
6	6	7	1	1
7	7	10	3	9
8	7	9	2	4
9	6	8	2	4
10	5	8	3	9
11	6	7	1	1
12	6	7	1	1
13	6	9	3	9
14	6	8	2	4
15	6	7	1	1
16	7	9	2	4
17	6	8	2	4
18	6	7	1	1
19	7	9	2	4
20	6	9	3	9
21	6	9	3	9
22	5	7	2	4
23	7	9	2	4
24	6	9	3	9
25	6	8	2	4
26	7	8	1	1
27	6	9	3	9
28	6	9	3	9
29	7	9	2	4
30	6	8	2	4
รวม	185.00	249.00	64.00	152.00
$\bar{x}$	6.17	8.30	2.13	5.07
S.D	0.59	0.92	0.73	3.05

ตาราง 29 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน เรื่องวินัยต่อส่วนรวม

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด (X ₁)	คะแนนหลังใช้ชุด (X ₂)	d(X ₂ -X ₁)	d ²
1	6	8	2	4
2	5	7	2	4
3	7	10	3	9
4	5	7	2	4
5	7	9	2	4
6	6	8	2	4
7	5	7	2	4
8	7	9	2	4
9	6	8	2	4
10	7	8	1	1
11	6	9	3	9
12	5	8	3	9
13	6	8	2	4
14	6	8	2	4
15	6	7	1	1
16	7	9	2	4
17	6	8	2	4
18	5	7	2	4
19	8	10	2	4
20	6	8	2	4
21	6	7	1	1
22	6	8	2	4
23	7	10	3	9
24	6	7	1	1
25	6	9	3	9
26	7	9	2	4
27	6	8	2	4
28	7	9	2	4
29	7	9	2	4
30	6	8	2	4
รวม	186.00	247.00	61.00	133.00
$\bar{x}$	6.20	8.23	2.03	4.43
S.D	0.76	0.94	0.56	2.31

ตาราง 30 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน เรื่องเด็กยอดกตัญญู

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด (X ₁)	คะแนนหลังใช้ชุด (X ₂)	d(X ₂ -X ₁)	d ²
1	5	9	4	16
2	6	9	3	9
3	7	10	3	9
4	6	8	2	4
5	5	8	3	9
6	4	6	2	4
7	5	10	5	25
8	7	10	3	9
9	6	9	3	9
10	7	10	3	9
11	8	10	2	4
12	7	9	2	4
13	6	9	3	9
14	6	8	2	4
15	6	7	1	1
16	6	8	2	4
17	6	7	1	1
18	7	8	1	1
19	7	9	2	4
20	5	7	2	4
21	6	10	4	16
22	6	7	1	1
23	6	9	3	9
24	6	8	2	4
25	6	9	3	9
26	6	7	1	1
27	6	10	4	16
28	6	8	2	4
29	6	8	2	4
30	6	8	2	4
รวม	182.00	255.00	73.00	207.00
$\bar{x}$	6.07	8.50	2.43	6.90
S.D	0.78	1.14	1.01	5.54

ตาราง 31 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน เรื่องหัวใจผู้เมตตา

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด (X_2)	$d(X_2-X_1)$	d^2
1	5	7	2	4
2	6	7	1	1
3	6	8	2	4
4	6	7	1	1
5	6	8	2	4
6	7	8	1	1
7	7	9	2	4
8	8	10	2	4
9	6	8	2	4
10	6	7	1	1
11	6	8	2	4
12	7	8	1	1
13	7	9	2	4
14	6	8	2	4
15	7	10	3	9
16	7	8	1	1
17	6	9	3	9
18	7	8	1	1
19	6	8	2	4
20	8	10	2	4
21	7	10	3	9
22	7	9	2	4
23	7	9	2	4
24	6	8	2	4
25	6	9	3	9
26	7	9	2	4
27	6	8	2	4
28	7	8	1	1
29	8	9	1	1
30	6	10	4	16
รวม	197.00	254.00	57.00	125.00
$\bar{x}$	6.57	8.47	1.90	4.17
S.D	0.73	0.94	0.76	3.34

ตาราง 32 วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 1

ข้อ คำถาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		ΣR	IOC	หมายเหตุ	ลำดับข้อ
	คนที่ 1	คนที่ 2				
ด้านความมีวินัย						
1	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	1
2	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	2
3	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	3
4	+1	0	1	0.50	คัดเลือกไว้	4
5	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	5
6	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	6
ด้านความสามัคคี						
7	0	+1	1	0.50	คัดเลือกไว้	7
8	0	+1	1	0.50	คัดเลือกไว้	8
9	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	9
10	0	+1	1	0.50	คัดเลือกไว้	10
11	0	+1	1	0.50	คัดเลือกไว้	11
12	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	12
ด้านความเสียสละ						
13	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	13
14	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	14
15	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	15
16	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	16
17	+1	0	1	0.50	คัดเลือกไว้	17
18	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	18

ตาราง 32 (ต่อ)

ข้อ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		ΣR	IOC	หมายเหตุ	ลำดับข้อ
	คนที่ 1	คนที่ 2				
คำถาม						
ด้านความกตัญญูกตเวที						
19	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	19
20	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	20
21	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	21
22	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	22
23	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	23
24	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	24
ด้านความเมตตากรุณา						
25	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	25
26	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	26
27	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	27
28	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	28
29	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	29
30	+1	+1	2	1	คัดเลือกไว้	30

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731; 5618

ที่ ศธ 0519.12//๕/๕

วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวเขวาลักษณ์ ทองประยูร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1” โดยมี ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง และ อาจารย์วิศิณี มุกคอกไม้ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดการสอนฯให้ นางสาวเขวาลักษณ์ ทองประยูร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

/๗๒.3๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/161/

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนรุ่งเรืองอุปถัมภ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ชุดการสอนฯ

เนื่องด้วย นางสาวเขวาลักษณ์ ทองประยูร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1” โดยมี ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อวิจัย โดยขอใช้สถานที่ เพื่อใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 กับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 102 คน ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาต ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเขวาลักษณ์ ทองประยูร ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-3930709

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	เยาวลักษณ์ ทองประยูร
วันเดือนปีเกิด	23 มกราคม 2515
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	23/242 หมู่ 2 ตำบลบางเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10270
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 5
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนรุ่งเรืองอุปถัมภ์ สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2540	คบ.(จิตวิทยาและการแนะแนว) จากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต
พ.ศ. 2548	กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ